

ΔΙΠΤΥΧΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2025

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΔΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5612/2023
Αριθμ.
Διεκπ. 109

Αθήνησι τῇ 12ῃ Ἰανουαρίου 2024

Πρός
Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Ἰωαννίνων κ. Μάξιμον
Πρόεδρον τῆς Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς
ἐπὶ τῆς Ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων
Εἰς Ἰωάννινα

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν ταῖς Συνεδρίασις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 14ης Δεκεμβρίου π.ῆ. καὶ 10^{ης} Ἰανουαρίου ἐ.ῆ., καὶ κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τῆς ὑπὸ τὴν ὑμετέραν Προεδρίαν Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, κατὰ τὰς ὡς ἄνω Συνεδρίας Αὐτῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως, τοῦτο μὲν, τὰ Δίπτυχα τοῦ ἔτους 2025 τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀφιερωθοῦν εἰς τὴν ἐπέτειον τῆς συμπληρώσεως 1.700 ἐτῶν ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ἐν Νικαίᾳ Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τοῦτο δέ, τό σχετικόν εἰσαγωγικόν σημείωμα συγγραφῇ ὑπὸ τοῦ Ἑλλογιμωτάτου κ. Γεωργίου Μαρτζέλου, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἐπὶ δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Αρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, διά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διπτύχων, φροντίζει κάθε χρόνο γιὰ τὴν ὅσο δυνατόν σωστή, ἐγκυρὴ καὶ ἐγκαιρὴ ἐνημέρωσή μας γιὰ τὴν διοικητικὴ διάρθρωση τῆς Ἀγιωτάτης Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μᾶς κάνει γνωστές τίς σχετικὲς πληροφορίες γιὰ ὅλες τίς Ἱερές Μητροπόλεις, ὅπως καὶ τίς ἀλλαγές πού ἔγιναν σ' αὐτές κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ταυτόχρονα μᾶς κάνει γνωστό μέ εὐσύνοπτο τρόπο τὸ λειτουργικὸ πρόγραμμα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τοῦ λειτουργικοῦ τυπικοῦ, πρὸς εὐκολία τῶν ἱερουργούντων καὶ τῶν ὑπηρετούντων στὴν πραγματοποίηση τῆς Ὁρθοδόξου Θείας Λατρείας συνεργατῶν.

Ἀσφαλῶς σέ κάθε τόμο τῶν Ἱερῶν Διπτύχων δέν λείπουν τὰ στοιχεῖα πού ἀφοροῦν τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο, τὰ πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα καὶ τίς Ὁρθόδοξες Ἀυτοκέφαλες Ἐκκλησίες. Ὅλες αὐτές οἱ πληροφορίες συγκεντρώνονται ἀπὸ τοὺς σεβαστοὺς καὶ ἀγαπητοὺς συνεργάτες καὶ μέλη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ ὁποῖοι μέ ἀγάπη καὶ ἐπιμέλεια φέρνουν τὸν τόμο στὴν τελικὴ του πρὸς ἔκδοση μορφή καὶ μᾶς προσφέρουν ὅλη τὴν ἀναγκαῖα πληροφορία γιὰ τὴ λειτουργία καὶ ἐπικοινωνία τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν, Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἡσυχαστηρίων, ὑπηρεσιῶν, ἱερῶν αὐτῶν καὶ προνοιακῶν καθιδρυμάτων.

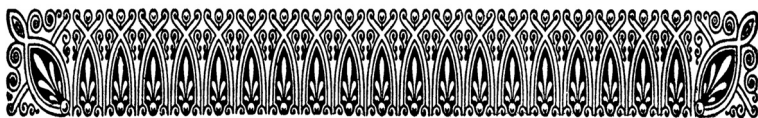
Κατ' ἔτος ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Διπτύχων προτείνει καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποφασίζει γιὰ τὴν ἀφιέρωση τοῦ τόμου τῶν Ἱερῶν Διπτύχων σέ κάποιο θέμα ἢ γεγονός. Σέ τούτῃ τὴν

ἐκκλησιαστική περίοδο παρατηρήσαμε ὅτι ἄγουμε ἤδη 1.700 ἔτη ἀπὸ τὴν Α΄ Ἀγία Οἰκουμενική Σύνοδο, καθ' ὅτι αὐτὴ ἔλαβε χώρα στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ 325 μ.Χ., ἔχοντας συγκληθεῖ μὲ πρωτοβουλία τοῦ τότε Αὐτοκράτορος, τοῦ Ἁγίου Ἰσαποστόλου Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἕνα ἐκκλησιαστικό, πνευματικό καὶ ἱστορικό γεγονός ὕψιστης σημασίας γιὰ τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ πίστη, τὴ δογματικὴ συνείδηση, τὴν ἐκκλησιολογία, τὴν πνευματικὴ καὶ δικαιοδοσιακὴ λειτουργία, τὴ διοίκηση, τὸν πασχάλιο λειτουργικὸ κύκλο καὶ τὴν κατάστροψη τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τὴ θέση τοῦ Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διπτύχων ἐρχομαι νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνη μου γιὰ τὴν ἀνάθεση αὐτοῦ τοῦ ἔργου πρὸς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμο, πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς Ἀγίους Ἀρχιερεῖς, τὰ σεβαστά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διπτύχων, πρὸς ὅλους, ὅσοι ἐργάστηκαν γιὰ τὴν ἐτήσια κατάρτιση τῶν Διπτύχων, τῶν λειτουργικῶν διατάξεων τοῦ Τυπικοῦ, τίς διορθώσεις καὶ τὴν ἐκτύπωση. Θερμὲς εὐχαριστίες στὰ μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου πού ἐπευλόγησαν τίς προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀσφαλῶς θερμὲς εὐχαριστίες στὸν ἐλλογιμώτατο καθηγητὴ κ. Γεώργιο Μαρτζέλο, πού ἀνέλαβε τὸ ἀφιερωματικὸ κείμενο γιὰ τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ὡς ἐκ τῶν πλέον εἰδικῶν καὶ ἐγκρίτων ἀκαδημαϊκῶν σὲ θέματα Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Εἴθε τὸ ἔτος αὐτὸ νὰ εἶναι ἔτος Ὁρθοδοξίας καὶ Ὁρθοπραξίας γιὰ ὅλους μας, μὲ τὴν ἐμπνευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εὐλογία τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Ἀμήν!

Γιὰ τὴν Συνοδικὴ Ὑποεπιτροπὴ
ἐπὶ τῶν Διπτύχων ἔτους 2025
Ὁ Πρόεδρος
† Ὁ Ἰωαννίνων Μάξιμος

Η Α΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

*Γεωργίου Δ. Μαρτζέλου
Όμοτίμου Καθηγητοῦ ΑΠΘ*

Τό πλέον σημαντικό ιστορικό γεγονός πού σφράγισε καθοριστικά τή δογματική αὐτοσυνειδησία τῆς Ἐκκλησίας καί ἀποτελέσσει τήν ἀπαρχή καί τό ιδεῶδες πρότυπο γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν μεταγενέστερων δογματικῶν καί κανονικῶν ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων σέ οἰκουμενικό ἐπίπεδο εἶναι ἡ Σύγκληση τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τό 325, στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας. Γι' αὐτό ὁλόκληρος ὁ χριστιανικός κόσμος καί κυρίως ἡ καθ' ἡμᾶς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία γιορτάζει κατὰ τό παρόν ἔτος μέ ἰδιαίτερη λαμπρότητα τό ἱωβηλαῖο τῶν 1.700 ἐτῶν ἀπό τῆς Συγκλήσεως τῆς μεγάλης αὐτῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

α) Τά αἷτια καί ἡ προετοιμασία τῆς Συνόδου

Μετά τή νίκη του ἐπὶ τοῦ Λικινίου (Σεπτέμβριος τοῦ 324) ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ὡς μονοκράτωρ πλέον θέλησε νά ἀποκαταστήσει τήν εἰρήνην καί στήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία κυρίως στίς χῶρες τῆς Αἰγύπτου, τῆς Συρίας καί τῆς Παλαιστίνης, ἀλλά καί σέ πολλές περιοχές τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συνταρασσόταν κυριολεκτικά ἐξ αἰτίας τῆς αἰρέσεως τοῦ Ἀρείου.

Ὁ Ἄρειος, Λύβιος τήν καταγωγή, ὑπῆρξε πρεσβύτερος στή μεγάλη ἐνορία τῆς Βαυκάλεως στήν Ἀλεξάνδρεια. Φαίνεται ὅτι ζοῦσε αὐστηρό καί ἀσκητικό βίο, ἐνῶ ἦταν ἐπίσης κάτοχος ἀξίολογης θεολογικῆς καί φιλοσοφικῆς παιδείας, ἔχοντας ἰδιαίτερη προτίμηση στήν ἀριστοτελική φιλοσοφία. Λόγω τῆς φιλοσοφικῆς του μάλιστα κατάρτισης ὁ Σωζομενός τόν χαρακτηρίζει «διαλε-

κτικώτατο»¹. Πολλοί υποστηρίζουν μέ ισχυρά επιχειρήματα ότι υπῆρξε μαθητής τοῦ Λουκιανοῦ τοῦ Σαμοσατέως στή Θεολογική Σχολή τῆς Ἀντιόχειας, ἄν καί ὑπάρχουν ἐπίσης ισχυρά επιχειρήματα πού ἀμφισβητοῦν τήν ἄποψη αὐτή. Πάντως ὁ Ἀρειος, ὅπως καί οἱ σπουδαιότεροι ὑποστηρικτές του ὀνόμαζαν τοὺς ἑαυτούς τους «συλλουκιανιστές».

Ὡς πρεσβύτερος ὁ Ἀρειος εἶχε ἐπωμισθεῖ τήν ἐρμηνεία τῶν Γραφῶν, ξεπερνῶντας τά αὐστηρά ὅρια τῆς ἐνορίας τῆς Βαυκάλεως, πράγμα πού τόν ἔκανε νά ἀποκτήσει μεγάλη ἀκτινοβολία στόν λαό τῆς Ἀλεξάνδρειας. Ἐκμεταλλεῦόμενος λοιπόν τή φήμη του καί τήν ἀπήχηση πού εἶχε στόν λαό, ἄρχισε νά διαδίδει τίς αἰρετικές του ἀπόψεις, θεωρῶντας τόν Υἱό κτίσμα καί ποίημα τοῦ Πατρός «ἐξ οὐκ ὄντων», πράγμα πού ὀδήγησε, κατά τό Σωζομενό, ὀρισμένους συμπρεσβυτέρους του νά τόν καταγγείλουν στόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλέξανδρο². Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέδειξε στήν ἀρχή κάποια ἐπιείκεια, ἐπιδιώκοντας νά ἀντιμετωπίσει τό ὅλο θέμα μέ διαλλακτικότερο τρόπο, τελικά ὅμως ἀναγκάστηκε νά συγκαλέσει σύνοδο («συνέδριο») τοῦ πρεσβυτερίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς γιά τήν ἐπίλυση τῆς θεολογικῆς αὐτῆς διαφωνίας. Κατά τόν ἱστορικό Σωκράτη ἡ θεολογική διαμάχη μεταξύ Ἀρείου καί Ἀλεξάνδρου προέκυψε ὕστερα ἀπό δημόσια διαφωνία τοῦ Ἀρείου γιά τό περιεχόμενο μιᾶς ὁμιλίας τοῦ Ἀλέξανδρου Ἀλεξανδρείας περί Ἀγίας Τριάδος στή Σύνοδο αὐτή, στήν ὁποία κατηγόρησε δημοσία τόν Ἀλέξανδρο ὅτι διδάσκει τή διδασκαλία τοῦ αἰρετικοῦ Σαβελλίου³.

Ὁ Ἀλέξανδρος καθήρесе καί ἀφώρισε στή Σύνοδο αὐτή τόν Ἀρειο ὡς ὁμόφρονα τοῦ Παύλου Σαμοσατέως καί τοῦ Λουκιανοῦ. Σέ σύνοδο μάλιστα περίπου ἑκατό ἐπισκόπων τῆς Αἰγύπτου καί τῆς Λιβύης πού συγκάλεσε (320 ἢ 321) ἐπικύρωσε τίς προηγού-

1. Βλ. Ἑρμείου Σωζομενοῦ, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία* 1, 15, PG 67, 905A.

2. Βλ. ὅπ. παρ., PG 67, 905B.

3. Βλ. Σωκράτους Σχολαστικοῦ, *Ἐκκλησιαστική Ἱστορία* 1, 5, PG 67, 41AB.

μενες αποφάσεις έναντίον τοῦ Ἀρείου. Μετά τήν καθαίρεσή του ὁ Ἀρειος κατέφυγε στήν Παλαιστίνη, ὅπου εἶχε φίλους ἐπισκόπους, παλιούς του συμμαθητές («συλλουκιανιστές») πού συμμαρρίζονταν τίς ἰδέες του, καί γι' αὐτό, καίτοι καθηρημένο, τόν ἔκαναν δεκτό σέ ἐκκλησιαστική κοινωνία. Ὅταν δέ ἐπέστρεψε στήν Ἀλεξάνδρεια συνέχισε νά διαδίδει τίς αἰρετικές ἰδέες του μέ ἕνα σύγγραμμα σέ πεζό καί ποιητικό λόγο ὀνόματι «Θάλεια» πού εἶχε κατά τόν Μ. Ἀθανάσιο «ἦθος... καί μέλος θηλυκόν»⁴, γιά νά γίνεται ἡ διδασκαλία του πιά εὐκόλα γνωστή καί ἀφομοιώσιμη ἀπό τό λαό. Ἔτσι ἡ αἵρεσή του ἄρχισε νά ἀποκτᾷ ἐπικίνδυνες οἰκουμενικές διαστάσεις, συνταράσσοντας ὁλόκληρη τήν Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς.

Πιό συγκεκριμένα, ὁ Ἀρειος δεχόταν τήν προσωπική ὕπαρξη τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀρνοῦνταν ὅμως τήν κατά φύση θεότητά του, παρερμηνεύοντας τό βιβλικό χωρίο *Παρ.* 8,22 («Κύριος ἔκτισέ με ἀρχήν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ») καί γι' αὐτό τόν θεωροῦσε κτίσμα. Στηριζόμενος ἐπίσης στήν ἑλληνική φιλοσοφία καί κυρίως στήν ἀριστοτελική φιλοσοφία περί *Κατηγοριῶν*, προσπάθησε νά ἐρμηνεύσει λογικά τή σχέση μεταξύ Πατρός καί Υἱοῦ. Πίστευε ὅτι ἡ ιδιότητα τοῦ «ἀγεν(ν)ήτου» προσιδιάζει μόνο στόν Πατέρα καί ἐπομένως μόνο αὐτός μπορεῖ νά εἶναι «ἀγέν(ν)ητος», δηλ. ἀδημιούργητος. Ταῦτιζε, ὅπως ἄλλωστε ὁλόκληρη ἡ ἑλληνική φιλοσοφία, τό «γεννᾶσθαι» μέ τό «γίγνεσθαι», καθῶς καί τό «γεννᾶν» μέ τό «ποιεῖν». Ἔτσι ὁ Υἱός ὡς «γεννητός», ἐφόσον γεννᾶται ἀπό τόν Πατέρα, δέν μπορεῖ παρά νά εἶναι καί «γεννητός», δηλ. «κτιστός», «ποίημα» καί δημιουργήμα τοῦ Πατρός. Δίδασκε μάλιστα ὅτι ὁ Λόγος δέν διαφέρει ὄντολογικά σέ τίποτε ἀπό τά ἄλλα δημιουργήματα. Γι' αὐτό καί ἔλεγε ὅτι «ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν καί οὐκ ἦν πρίν γένηται». Εἶναι δηλ. καί αὐτός, ὅπως καί τά λοιπὰ δημιουργήματα, «κτίσμα ἐξ οὐκ ὄντων, θελήματι τοῦ Πατρός πρό χρόνων καί αἰώνων» καί κατά συνέπεια

4. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Κατά Ἀρειανῶν* I, 5, PG 26, 20C.

«ἀλλότριος καὶ ἀνόμιος κατὰ πάντα τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίας», «έτεροούσιος» καὶ «ἀλλοτριούσιος» τοῦ Πατρὸς.

Πίστευε ὅτι ὁ Λόγος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσει ὡς ὄργανο γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου. Πρὶν ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη ὑπάρξεως τοῦ Λόγου. Ὅταν ὁμως ὁ Θεὸς θέλησε νὰ δημιουργήσῃ τὸν κόσμον, τότε, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος δὲν ἔρχεται σὲ ἄμεση σχέση μὲ τὸν κόσμον, δημιούργησε ἕνα κατώτερο Θεὸ πού τὸν ὀνόμασε Λόγον καὶ Σοφία, γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ τὸ ἔργο τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου. Βέβαια ὁ Ἄρειος δὲν δεχόταν ὅτι ὁ Θεὸς ἦταν ἄλογος καὶ ἄσοφος. Ἀσφαλῶς εἶχε συναῖδιο λόγον καὶ σοφία, ἀλλὰ δὲν ἀναγνώριζε σ' αὐτόν ἢ σ' αὐτὴν καμιά προσωπικὴ αὐτονομία. Πίστευε πὼς ὁ συναῖδιος λόγος καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπλῶς ταυτόσημες θεῖες ἀπρόσωπες δυνάμεις. Μάλιστα ἔλεγε ὅτι ἐπειδὴ ὁ προσωπικὸς Λόγος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ μέσῳ τοῦ συναῖδιου ἀπρόσωπου λόγου καὶ τῆς σοφίας του, γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ ὀνομάζεται κατὰ χάριν Λόγος καὶ Σοφία. Ἐπειδὴ δὲ υἱοθετήθηκε κατὰ χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸ λόγω τῆς ἀρετῆς του, γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ ὀνομάζεται καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Μπορεῖ βέβαια νὰ ὀνομάζεται καὶ «Θεός», ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ φέρει μόνο κατὰ χάριν, ἀφοῦ, ὅπως ὑποστήριζε, καὶ ὁ Λόγος «μετοχὴ χάριτος ἐθεοποιήθη, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες», δηλ. ἔφτασε στὴ θέωση κατὰ χάριν ὕστερα ἀπὸ κάποια ἠθικὴ προκοπή. Στὸ σημεῖο αὐτό, ὅπως καὶ στὴν ἀντίληψή του γιὰ τὸν ἀπρόσωπον λόγον τοῦ Θεοῦ, μπορούμε πράγματι νὰ ἐντοπίσουμε τὴ σχέση τῆς διδασκαλίας του μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου τοῦ Σαμοσατέα.

Γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ Ἄρειος νὰ ἀποδείξῃ τὴν κτιστότητα τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ δημιούργησε ἕνα δικό του χριστολογικὸ σχῆμα, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἱστορικὴ ἐμφάνισή του ἀποτελοῦνταν ἀπὸ τὸν κτιστὸ Λόγον, πού κατεῖχε τὴ θέση τῆς ψυχῆς, καὶ τὴ «σάρκα» πού τὴν ἀντιλαμβάνοταν μὲ τὴν ἑλληνικὴ σημασία τοῦ ὅρου «σάρξ», δηλ. ἀπλῶς ὡς σῶμα. Αὕτὴ ἦταν κατὰ τὸν Ἄρειον ἡ ἔννοια τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου. Ἔτσι μπο-

ρουσε μέ εὐχέρεια νά αποδίδει στὸν Λόγο ὡς ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ ὅλες τίς ἀνθρώπινες ψυχικὲς ιδιότητές του πού ἀναφέρονται μέσα στὴν Ἀγ. Γραφή, ὅτι δηλ. ὁ Χριστὸς κουράστηκε, πείνασε, δίψασε, ἔκλαψε, ταραχθῆκε κλπ., γιὰ νά ἀποδείξει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν τρεπτότητα καὶ κτιστότητα τοῦ Λόγου. Κατὰ συνέπεια ὁ Ἄρειος μέ τὴ διδασκαλία του ἐπληττε οὐσιαστικά μαζί μέ τὸν πυρῆνα τοῦ Τριαδικοῦ καὶ τὸν πυρῆνα τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος, γιατί ὁ Χριστὸς δέν ἦταν κατ' αὐτόν οὔτε τέλειος Θεὸς οὔτε τέλειος ἄνθρωπος, ὥστε νά μπορέσει σύμφωνα μέ τίς προϋποθέσεις τῆς πατερικῆς θεολογίας νά ἐπιτελέσει τὸ σωτηριῶδες ἔργο του. Μέ ἄλλα λόγια ὑπὸ τίς προϋποθέσεις αὐτές τοῦ Ἀρείου ἡ θέωση καὶ ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ἀνέφικτη⁵.

Ἔχοντας ὑπόψη μας τόσο τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀρείου ὅσο καὶ τίς συνέπειες πού εἶχε αὐτὴ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀντιλαμβανόμαστε τοὺς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους ἀντέδρασε τόσο σθεναρά ἡ θεολογικὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας στίς περιοχές ὅπου διαδιδόταν ἡ διδασκαλία του.

Ἦδη μετὰ τὴν καταδίκη του ἀπὸ τὴ Σύνοδο τῆς Ἀλεξάνδρειας (320 ἢ 321) καὶ τὴν ἀναστάτωση πού δημιούργησε ἡ διδασκαλία του μέ τὴ μετάβασή του στὴ Συρία καὶ τὴν Παλαιστίνη, ἀλλὰ κυρίως μέ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ πίστευε ὅτι πρόκειται γιὰ «ἐλάχιστον ζήτημα», ἀνέθεσε στὸν Ὅσιο Κορδοῦης πού ἦταν ὁ κύριος σύμβουλός του νά μεταβεῖ στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ νά φροντίσει γιὰ τὴν εἰρήνευση τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας (Ὀκτώβριος τοῦ 324). Ὁ Ὅσιος Κορδοῦης πιθανότατα κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας φαίνεται ὅτι συνειδητοποίησε τὴν ἀνάγκη συγκλήσεως μιᾶς μεγάλης συνόδου, γιὰ νά ἀντιμετωπισθεῖ τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀρειανισμοῦ πού ἀπασχολοῦσε κυρίως τίς ἀνατο-

5. Περισσότερα γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀρείου βλ. Βλασ. Ἰω. Φειδᾶ, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία Α'*, Ἀθῆναι 1992, σ. 386 κ.ε.

λικές επαρχίες της Αυτοκρατορίας. Γι' αυτό μεταβαίνοντας στην Ἀντιόχεια παρέστη καί προήδρευσε τιμητικά σέ Σύνοδο πού συγκλήθηκε τόν Ἰανουάριο ἢ Φεβρουάριο τοῦ 325, ἡ ὁποία ἐκτός ἀπό τήν ἐκλογή τοῦ Εὐσταθίου ὡς νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας, ἀσχολήθηκε καί μέ τό ζήτημα τοῦ Ἀρειανισμοῦ, δικαιώνοντας τόν Ἀλέξανδρο καί καταδικάζοντας τόν Ἄρειο καί τοὺς ἐπισκόπους Εὐσέβιο Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, Νάρκισσο Νερωνιάδος τῆς Κιλικίας καί Θεόδοτο Λαοδικείας τῆς Συρίας πού τόν εἶχαν δεχθεῖ σέ ἐκκλησιαστική κοινωνία. Συνέταξε μάλιστα καί μιᾷ Ὁμολογία πίστεως, διατυπώνοντας μέ σαφήνεια τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας γιά τόν Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ καί προετοιμάζοντας ἔτσι τό ἔδαφος γιά τήν Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδο.

Ὡς τόπος συγκλήσεως τῆς Συνόδου ὀρίστηκε ἀρχικά μέ ἀπόφαση τοῦ αὐτοκράτορα Μ. Κωνσταντίνου ἡ Ἄγκυρα τῆς Γαλατίας, ἀλλά τελικά γιά λόγους πρακτικούς μετατέθηκε ὁ τόπος συγκλήσεώς της στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας, δεδομένου ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπό τήν πρωτεύουσα τῆς Βιθυνίας, τή Νικομήδεια, ὅπου βρίσκονταν τά αὐτοκρατορικά ἀνάκτορα, θά μπορούσε εὐκολότερα νά μεταβαίνει καί νά παρευρίσκεται στίς συνεδριάσεις τῆς Συνόδου. Ἄλλωστε πρέπει νά τονίσουμε ὅτι καί γιά τόν ἴδιο τόν Αὐτοκράτορα ἡ Σύνοδος αὐτή ἦταν ἓνα μοναδικό γεγονός, τήν πολιτική σημασία τοῦ ὁποίου δέν ἤθελε νά ἀφήσει ἀνεκμετάλλευτη, ὕστερα μάλιστα ἀπό μιᾷ μακρά περίοδο διωγμῶν κατά τῆς Ἐκκλησίας. Ἀποτελοῦσε καί γι' αὐτόν οὐσιαστικά τήν ἐπίσημη ἀπαρχή μιᾶς νέας περιόδου στίς σχέσεις Ἐκκλησίας καί Ρωμαϊκῆς Πολιτείας. Καί αὐτό τό μήνυμα ἤθελε νά στείλει ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας, θεωρῶντας τόν ἑαυτό του ὡς «ἐπίσκοπον... τῶν ἐκτός ὑπὸ Θεοῦ καθεσταμένον»⁶.

6. Βλ. Εὐσεβίου Καισαρείας, *Βίος Κωνσταντίνου τοῦ Βασιλέως* 4, 24, PG 20, 1172AB.

β) Συγκρότηση καὶ λειτουργία τῆς Συνόδου

Ἡ Σύνοδος συνήλθε στίς 20 Μαΐου τοῦ 325 καὶ περάτωσε τίς ἐργασίες της στίς 25 Αὐγούστου. Παρευρέθηκαν σ' αὐτὴν περίπου 270-300 ἐπίσκοποι. Ὡστόσο στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ἐπεκράτησε ὁ ἀριθμός 318, συμβολίζοντας τοὺς 318 οἰκογενεῖς τοῦ Ἀβραάμ, μέ τοὺς ὁποίους αὐτός νίκησε τοὺς ἐχθρούς του. Ἡ συντριπτική πλειοψηφία τῶν ἐπισκόπων προέρχονταν ἀπό τίς ἐπαρχίες τῆς Ἀνατολῆς, ἐνῶ ἀπό τή Δύση παρευρίσκονταν μόνο πέντε. Ὁ Ρώμης Σίλβεστρος ἐκπροσωπήθηκε ἀπό δύο πρεσβυτέρους του. Δυστυχῶς δέν σώζονται ἢ ἴσως δέν τηρήθηκαν κἂν Πρακτικά τῆς Συνόδου, ὅπως προκύπτει ἀπό τά λεγόμενα τοῦ Μ. Ἀθανασίου, ὁ ὁποῖος ἀναγκάζεται νά πληροφορεῖ περί τῶν γενομένων στή Σύνοδο, ὅπου ἦταν παρών ὡς ἀρχιδιάκονος παρὰ τό πλευρό τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας, ἀπλῶς ἐπιστρατεύοντας τή μνήμη του. Πρόεδρος τῆς Συνόδου, καίτοι δέν ἀναφέρεται ρητὰ ἀπό τίς ὑπάρχουσες μαρτυρίες τό ὄνομά του, ὑπῆρξε, ὅπως ἀπέδειξε μέ ἰσχυρά ἐπιχειρήματα ὁ συνάδελφος κ. Βλασ. Φειδᾶς, ὁ Εὐστάθιος Ἀντιοχείας⁷. Δέν ὑπάρχουν ἀκριβεῖς πληροφορίες σχετικά μέ τό χῶρο τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ προσυνοδικές διασκέψεις γίνονταν σέ ναό («εὐκτήριον οἶκον») τῆς Νικαίας, ἐνῶ οἱ ἐπίσημες συνεδρίες σέ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἀνακτόρων («ἐν τοῖς βασιλείοις»). Ἡ διάταξη τῶν θέσεων τῶν Πατέρων μέσα στή Σύνοδο ἔγινε σύμφωνα μέ τήν ἐπίσημη τάξη πού εἶχαν οἱ Διοικήσεις τῶν ἐπαρχιῶν τους στή διοικητική ἱεραρχία τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας⁸, καί μάλιστα σέ δύο τάγματα ἐκατέρωθεν ἐνός μεγάλου διαδρόμου, στήν κορυφή τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε ὁ θρόνος τοῦ αὐτοκράτορα Μ. Κωνσταντίνου.

7. Βλ. ὅπ. παρ., σ. 432 κ.έ. Βλ. καί Χρυσόστομου (Σαββάτου) Μητροπολίτου Μεσσηνίας, *Ἡ Α' Οἰκουμενική Σύνοδος (Νίκαια τῆς Βιθυνίας – 325). Ἱστοριοδογματική θεώρηση*, Ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 2024, σ. 56.

8. Βλ. Βλασ. Ἰω. Φειδᾶ, ὅπ. παρ., σ. 438.

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνόδου ξεκίνησαν μέ προσφώνηση τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν παρισταμένων ἐπισκόπων καὶ στὴ συνέχεια ὁ Μ. Κωνσταντῖνος πῆρε τὸ λόγο κηρύσσοντας τὴν ἑναρξὴ τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν. Ὁ ρόλος τοῦ Αὐτοκράτορα κατὰ τὴν πορεία τῶν συνοδικῶν συζητήσεων ἦταν ἐπιδιαιτητικός, διευκολύνοντας μέ τίς παρεμβάσεις του τίς θεολογικές συζητήσεις μεταξύ τῶν Πατέρων, χωρὶς νὰ ἀναμειγνύεται ἐνεργὰ στὴν οὐσία τῶν θεολογικῶν συζητήσεων.

Κατ' ἀρχὴν κλήθηκαν νὰ ἀπολογηθοῦν οἱ καταδικασθέντες στὴ Σύνοδο τῆς Ἀντιόχειας (ἀρχές τοῦ 325) ἀρειανόφρονες ἐπίσκοποι Εὐσέβιος Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, Νάρκισσος Νερωνιάδος τῆς Κιλικίας καὶ Θεόδοτος Λαοδικείας τῆς Συρίας, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν τελικά δεκτοὶ ὡς κανονικά μέλη τῆς Συνόδου, μόνον ἀφοῦ ὑπέβαλαν ὀρθόδοξὴ Ὁμολογία πίστεως. Ὁμολογία πίστεως ὑπέβαλε στὴ Σύνοδο καὶ ὁ Εὐσέβιος Νικομηδείας πού εἶχε δεχθεῖ ἐπίσης τὸν Ἄρειο σέ ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία, ἐκφράζοντας τίς θέσεις καὶ τῶν καταδικασθέντων ἐπισκόπων στὴ σύνοδο τῆς Ἀλεξάνδρειας (περὶ τὸ 320) Σεκούνδου Πτολεμαΐδος καὶ Θεωνᾶ Μαρμαρικής. Ἡ Ὁμολογία ὅμως αὐτὴ θεωρήθηκε ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Συνόδου αἰρετικὴ καὶ βλάσφημη καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἔσχισαν μέ τρόπο θεαματικό. Αὐτοί, φοβηθέντες μήπως καταδικασθοῦν, ἀποκήρυξαν ἀρχικά τίς ἀρειανικές τους θέσεις, ὅποτε ἔγιναν δεκτοὶ ὡς μέλη τῆς Συνόδου, ἀποφεύγοντας ὥστόσο στὴ συνέχεια νὰ πάρουν μέρος στίς θεολογικές συζητήσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν αἰρεσιάρχη Ἄρειο, καίτοι παρευρίσκετο στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας μέ ὀρισμένους ὁπαδούς του, δὲν κλήθηκε, παρὰ τὴν ὑπάρχουσα ἀντίθετη ἄποψη στὴ σύγχρονη ἔρευνα, οὔτε καὶ νὰ ἀπολογηθεῖ, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἦταν ἤδη καταδικασμένος καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ διδασκαλία του θεωρήθηκε στὴ Σύνοδο ὡς «ἀπηγορευμένον δόγμα»⁹. Ἄλλωστε δὲν ὑπάρχει καμία μαρτυρία γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Ἀρεί-

9. Βλ. Θεοδωρήτου Κύρου, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία* 1, 7, PG 82, 921B.

ου μέσα στη Σύνοδο. Ἡ παρουσία ἐπίσης λαϊκῶν «φιλοσόφων» μέσα στη Σύνοδο, οἱ ὅποιοι, σύμφωνα μέ ὅσα ἀναφέρει ὁ Γελάσιος ὁ Κυζικηνός, διαλέγονταν μέ τούς Πατέρες ἐπὶ τῶν ἀνακυπτόντων δογματικῶν προβλημάτων¹⁰, δέν φαίνεται νά ἀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα. Ἀσφαλῶς, σύμφωνα μέ τή μαρτυρία τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, οἱ ἐπίσκοποι πού μετέβησαν στή Νίκαια εἶχαν στή συνοδεία τους καί λαϊκοὺς συμβούλους, ἔμπειρους στή διεξαγωγή θεολογικῶν καί φιλοσοφικῶν συζητήσεων¹¹, ἀλλά οἱ ὅποιες παρεμβάσεις τους ἢ διάλογοι μέ τούς Πατέρες ἦταν ἔξω ἀπό τά πλαίσια τῶν ἐπίσημων ἐργασιῶν τῆς Συνόδου¹².

Μετά τήν ἀποκατάσταση τῶν ἀνωτέρω ἀρειανοφρόνων ἐπισκόπων ἡ Σύνοδος ἀσχολήθηκε μέ τή σύνταξη τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Ὡς βάση γιά τίς θεολογικές συζητήσεις φαίνεται ὅτι τέθηκε, πιθανότατα μέ εἰσήγηση τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, τό βαπτιστήριο Σύμβολο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Καισαρείας πού ὑπέβαλε ὁ Εὐσέβιος ὡς Ὁμολογία πίστεως στή Σύνοδο. Ἀλλωστε τό Σύμβολο αὐτό ἀφ' ἑνός ἀναγνωρίστηκε στή Σύνοδο ὡς ὀρθόδοξο, μέ ἀποτέλεσμα τήν ἀποκατάσταση τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, ἀφ' ἑτέρου εἶχε καί τήν ἀποδοχή ἐκ μέρους τῶν μετριοπαθῶν ἀρειανοφρόνων. Ἀπέναντι στό σύμβολο αὐτό, ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας, «οὐδενί παρῆν ἀντιλογίας τόπος»¹³. Μέ ἄλλα λόγια ἦταν ἓνα Σύμβολο πού συγκέντρωνε τήν καθολική ἀποδοχή τῆς Συνόδου. Ὡστόσο ἡ Σύνοδος δέν ἀρκέστηκε μόνο σ' αὐτό. Ἐχοντας ὑπόψη της καί ἄλλα παρεμφερῆ τοπικά βαπτιστήρια σύμβολα παλαιστινιακοῦ τύπου, ὅπως τά σύμβολα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιόχειας καί τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπέφερε σ' αὐτό ὀρισμένες

10. Βλ. Γελασίου Κυζικηνοῦ, *Τῶν κατὰ τήν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον πραχθέντων σύνταγμα* 2, 13-23, PG 85, 1252C-1305A.

11. Βλ. Σωκράτους Σχολαστικοῦ, ὅπ. παρ., 1, 8, PG 67, 64A.

12. Βλ. καί Βλασ. Ἰω. Φειδᾶ, ὅπ. παρ., σ. 452 κ.έ.

13. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου* 33, 8, BEP 31, 173 ἐξ.

τροποποιήσεις και προσθήκες, ώστε να αποκλείσει σαφώς την αρειανική κακοδοξία. Αυτός είναι πιθανότατα ο λόγος, για τον οποίο ο Ευσέβιος παραπονείται στην επιστολή που έστειλε στην επαρχία του, έννοώντας ότι με τις προσθήκες και τις τροποποιήσεις αυτές αλλοιώθηκε το βαπτιστήριο Σύμβολο της Έκκλησίας της Καισαρείας¹⁴. Στο τέλος του Συμβόλου παρατέθηκαν επίσης αναθεματισμοί, με τους οποίους αναθεματίζονται οι αποδέκτες των σημαντικότερων αίρετικών εκφράσεων του Άρειου. Το Σύμβολο της Νικαίας υπέγραψαν τελικά όλοι οι επίσκοποι εκτός των δύο άκραιων υποστηρικτών του Άρειου, Σεκούνδου Πτολεμαΐδος και Θεωνά Μαρμαρικής, οι οποίοι και αναθεματίστηκαν από τη Σύνοδο.

Μετά την αντιμετώπιση του δογματικού ζητήματος, που υπήρξε ο κύριος σκοπός Συγκλήσεως της Συνόδου, οι Πατέρες της Νικαίας θεώρησαν καλό, με την ευκαιρία της παρουσίας τους στη Νίκαια, να ασχοληθούν και με όρισμένα άλλα ζητήματα που διατάρασσαν την ειρήνη των κατά τόπους Έκκλησιών, όπως το Μελιτιανό, το Κολουθιανό και το Νοβατιανό σχίσμα, που ταλαιπωρούσαν κυρίως την Έκκλησία της Αλεξανδρείας, αλλά και το ζήτημα του κοινού έορτασμού του Πάσχα, που αποτελούσε σημείο τριβής μεταξύ των Έκκλησιών σε Ανατολή και Δύση. Εφαρμόζοντας την αρχή της οικονομίας ή Σύνοδος δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την άρση των σχισμάτων αυτών, θεσπίζοντας ταυτόχρονα 20 Κανόνες για την αντιμετώπιση τόσο ορισμένων χρονιζόντων προβλημάτων εκκλησιαστικής οργάνωσης, διοίκησης, ευταξίας και λατρείας, όσο κυρίως των εκκλησιολογικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν είτε με την εμφάνιση των ανωτέρω σχισμάτων είτε με το ξέσπασμα της αρειανικής έριδας.

γ) Το δογματικό έργο της Συνόδου

Το δογματικό έργο της Συνόδου ολοκληρώθηκε, όπως είδαμε, τόσο με την καταδίκη της αίρετικής διδασκαλίας του Άρειου όσο

14. Βλ. όπ. παρ., ΒΕΠ 31, 173 έξ.

καί μέ τή σύνταξη τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, μέ τό ὅποιο οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας ἐξέφρασαν τήν καθολική πίστη τῆς Ἐκκλησίας γιά τή σχέση Πατρός καί Υἱοῦ, μέ τρόπο πού νά ἀποκλείει σαφῶς τήν ἀρειανική κακοδοξία. Τό κείμενο τοῦ Συμβόλου, πού ὑπογράφηκε, ὅπως εἴπαμε, ἀπ' ὅλους τοὺς Πατέρες τῆς Συνόδου, πλὴν τοῦ Σεκούνδου Πτολεμαῖδος καί τοῦ Θεωνᾶ Μαρμαρικής, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Πιστεύομεν εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τοὺς δὲ λέγοντας, “ἦν ποτὲ ὅτε οὐκ ἦν”, καὶ “πρὶν γεννηθῆναι οὐκ ἦν”, καὶ ὅτι “ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο”, ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι, ἢ κτιστόν ἢ τρεπτόν ἢ ἀλλοιωτόν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀναθεματίζει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία»¹⁵.

Ὅπως προκύπτει σαφῶς ἀπὸ τό ἀνωτέρω κείμενο τοῦ νικαϊκοῦ Συμβόλου, οἱ ἐκφράσεις πού τοῦ προσδίδουν ἀντιαρειανικό περιεχόμενο καὶ τό κάνουν νά διαφοροποιεῖται ἀπὸ τό κείμενο ἢ τὰ κείμενα βάσης εἶναι: α) οἱ ἐκφράσεις «γεννηθέντα ἐκ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί» πού περιγράφουν τή σχέση Πατρός καί Υἱοῦ, β) ἡ φράση «σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα» πού

15. Ὅπ. παρ., ΒΕΠ 31, 174.

ἀναφέρεται στήν ἔννοια τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καί γ) οἱ ἀρειανικές ἐκφράσεις πού περιέχονται στόν ἀναθεματισμό, μέ τόν ὁποῖο κατακλείεται τό Σύμβολο.

Κατ' ἀρχήν στό Σύμβολο γίνεται σαφές πλέον διάκριση τῶν ὄρων «γεννᾶν» καί «ποιεῖν» ἢ «γεννᾶσθαι» καί «γίγνεσθαι» πού ταυτίζονταν στήν ἀρχαία ἐλληνική φιλοσοφία, πρᾶγμα πού ἀποτέλεσε τό φιλοσοφικό ὑπόβαθρο τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀρείου. Ὑποῖτο ὁ Υἱός χαρακτηρίζεται «γεννηθεῖς» καί ὄχι «ποιηθεῖς». Μὲ ἄλλα λόγια, ἄλλο γέννηση καί ἄλλο ποίηση ἢ γένεση. Ἡ γέννηση, ὅπως θά ἐξηγήσει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, εἶναι πράξη πού συνδέεται μέ τήν οὐσία τοῦ γεννῶντος, ἐνῶ ἡ ποίηση ἢ γένεση εἶναι πράξη πού συνδέεται μέ τή βούληση τοῦ ποιοῦντος καί ὄχι μέ τήν οὐσία του¹⁶. Ἀπό τήν ἄποψη αὕτη γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας καί σκέψης γενικότερα μέ τό Σύμβολο τῆς Νικαίας, σέ ἀντίθεση μέ τόν Ἀρειο καί τήν ἀρχαία ἐλληνική φιλοσοφία, γίνεται σαφές ἐννοιολογική διάκριση μεταξύ «γεννήσεως» καί «ποιήσεως»¹⁷. Θεμέλιο αὐτῆς τῆς διακρίσεως ὑπῆρξε ἡ βασική πεποίθηση τῶν Πατέρων ὅτι φύση καί βούληση ἢ ἀλλιώως οὐσία καί ἐνέργεια στόν Θεό διακρίνονται σαφῶς μεταξύ τους, πρᾶγμα τό ὁποῖο ἐπίσης δέχονταν ἀναντίρρητα ὁ Ἀρειος καί οἱ ὀπαδοί του.

Ἐπίσης ὁ Υἱός θεωρεῖται ὄχι ἀπλῶς ὡς «γεννηθεῖς ἐκ τοῦ Πατρός», ἀλλά ὡς «γεννηθεῖς ... ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρός», πρᾶγμα πού δηλώνει τό ἄκτιστο, τό συναῖδιο καί «ταυτοούσιο» τῆς φύσεώς του σέ σχέση μέ τόν Πατέρα καί γι' αὐτό ἀκριβῶς χαρακτηρίζεται ὡς «ὁμοούσιος τῷ Πατρί». Ὡς πρὸς τή χρήση τοῦ ὄρου «ὁμοούσιος» στό Σύμβολο τῆς Νικαίας, ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας ἀποδίδει

16. Βλ. ἐνδεικτικά Μ. Ἀθανασίου, *Κατά Ἀρειανῶν 1*, 56, PG 26, 129B.

17. Βλ. Γεωργ. Δ. Μαρτζέλου, «Τό ὄντολογικό πρόβλημα στήν πατερική παράδοση», στό *Θεολογία* 93,4 (2022), σ. 242 κ.έ.· G. D. Martzelos, *Dogme et philosophie chez la tradition orthodoxe* (https://www.gmartzelos.gr/index.files/books_n.htm, [Βιβλίο 16]), σ. 82 κ.έ.

τόν ὄρο σέ πρόταση τοῦ Μ. Κωνσταντίνου¹⁸, ἐνῶ ὁ ἄρειανός ἱστορικός Φιλοστόργιος τόν ἀποδίδει σέ εἰσήγηση τοῦ Ὁσίου Κορδοῦης καί τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας¹⁹. Πιθανότατα καί τά τρία αὐτά πρόσωπα ἔπαιξαν καθοριστικό ρόλο στή χρήση τοῦ ὄρου αὐτοῦ στό Σύμβολο τῆς Πίστεως. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ Ὁσίος Κορδοῦης δέν γνώριζε ἑλληνικά, φαίνεται ὅμως ὅτι λόγω τῆς στενῆς σχέσης καί τῶν συνεχῶν ἐπαφῶν του μέ τόν Ἀλέξανδρο Ἀλεξανδρείας πείσθηκε γιά τήν ἀνταρειανική σημασία τῆς χρήσης τοῦ ὄρου αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι πράγματι ὡς ὄρος ἀπέκλειε ρητά καί ἀπερίφραστα τό «ἐτεροούσιον» καί «ἄλλοτριούσιον» τοῦ Ἀρείου. Ἔτσι, ὡς ἔμπειστος σύμβουλος τοῦ Μ. Κωνσταντίνου εἰσηγήθηκε στόν Αὐτοκράτορα τήν ἀναγκαιότητα τῆς χρήσης τοῦ ὄρου αὐτοῦ στό Σύμβολο, μέ ἀποτέλεσμα ὁ Αὐτοκράτωρ νά προτείνει στούς Πατέρες τή χρήση του, καί νά ἀληθεύει ὑπό τήν ἔννοια αὐτή ἡ πληροφορία τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας.

Στό σημεῖο αὐτό πρέπει νά τονίσουμε ὅτι, καίτοι ὁ ὄρος «ὁμοούσιος» εἶχε χρησιμοποιηθεῖ μέ διαφορετική σημασία τόσο ἀπό τούς αἰρετικούς Παῦλο Σαμοσατέα καί Σαβέλλιο σέ συνάρτηση μέ τή μοναρχιανική διδασκαλία τους²⁰, ὅσο καί ἀπό τούς νεοπλατωνικούς φιλοσόφους Πλωτῖνο καί Πορφύριο, δηλώνοντας τήν ἐνότητα τῆς οὐσίας τῶν ὄντολογικῶν βαθμίδων πού προῆλθαν κατ' αὐτούς ἀναγκαστικά ἀπό τό Ἔν μέσω τῆς «ἀπορροῆς»²¹, οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας δέν δίστασαν νά χρησιμοποιήσουν τόν ὄρο αὐτόν, προσδίδοντάς του ὥστόσο ἕνα ἐννοιολογικό περιεχόμενο τελείως ξένο πρὸς τό Μοναρχιανισμό καί τό Νεοπλατωνισμό. «Ὁμοούσιο» γιά τούς Πατέρες τῆς Νικαίας σημαίνει τό «ὁμο-

18. Βλ. ὅπ. παρ., ΒΕΠ 31, 173 ἐξ.

19. Βλ. Φιλοστοργίου, *Εκκλησιαστική Ιστορία* 1, 7, PG 65, 564BC.

20. Βλ. σχετικά Βλασ. Ἰω. Φειδᾶ, ὅπ. παρ., σ. 466.

21. Βλ. Πλωτίνου, *Ἐννεάδες* IV, 4, 28· IV, 7, 10 καί Πορφυρίου, *Περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων* 1,19.

φυνές» κατά τήν εϋστοχη ἀπόδοση τοῦ ὅρου ἀπό τόν Μ. Ἀθανάσιο²², αὐτό δηλ. πού ἔχει τήν ἴδια οὐσία μέ ἐκεῖνο ἀπό τό ὁποῖο προέρχεται, χωρίς ἡ προέλευσή του νά θεωρεῖται ἀναγκαστική, ὅπως λ.χ. συνέβαινε στό Νεοπλατωνισμό. Ὡστόσο τό γεγονός ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας χρησιμοποίησαν στό Σύμβολο τῆς Πίστεως ἕναν ὅρο φορτισμένο προηγουμένως μέ αἰρετικό καί νεοπλατωνικό περιεχόμενο, καί μάλιστα σέ μιά κρίσιμη καί ἀποφασιστική καμπή γιά τή διατύπωση τοῦ Ὁρθοδόξου δόγματος, καίτοι ἄλλαξαν τό ἐννοιολογικό του περιεχόμενο, δείχνει τόν δυναμισμό καί τή ρωμαλέότητα τῶν Πατέρων στήν προσπάθειά τους νά καταπολεμήσουν ἀποτελεσματικά τήν ἀρειανική κακοδοξία.

Ἐπίσης σαφῆ ἀντιαρειανική σημασία μέσα στό Σύμβολο εἶχε καί ἡ φράση «σαρκωθέντα καί ἐνανθρωπήσαντα», μέ τήν ὁποία οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας ἀπέκλεισαν ὀριστικά τή δυνατότητα ἀρειανικῆς ἐρμηνείας τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως. Ὅπως εἶδαμε ἤδη, ἀντιλαμβανόμενος ὁ Ἄρειος τόν ὅρο «σάρξ» μέ τήν ἐλληνική σημασία του, δηλ. ὡς σῶμα, καί ὄχι μέ τή βιβλική σημασία του, σύμφωνα μέ τήν ὁποία δηλώνει τόν ὅλο ἄνθρωπο καί ὄχι μόνο τό σῶμα του, δέν θεωροῦσε πλήρη τήν Ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου. Γι' αὐτό οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας, ἀντιλαμβανόμενοι βιβλικά τήν ἀρεστή στήν ἀλεξανδρινή θεολογία μετοχή «σαρκωθέντα» ὡς δηλωτική τῆς πλήρους ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, προσέθεσαν διευκρινιστικά καί τήν ἀρεστή στήν ἀντιοχειανή θεολογία μετοχή «ἐνανθρωπήσαντα», δηλώνοντας μέ τόν τρόπο αὐτόν τό ταυτόσημο ἐννοιολογικό περιεχόμενο τῶν δύο μετοχῶν, πού καθιστοῦσε πλέον σαφές ὅτι ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου πρέπει νά νοεῖται ὡς πλήρης ἐνανθρώπηση καί ὄχι ὅπως τήν ἀντιλαμβανόταν ὁ Ἄρειος.

22. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Κατά Ἀρειανῶν 1*, 58, PG 26, 133B· *Πρός Σεραπίωνα 1*, 17, PG 26, 572B· *Περί τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας καί ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων* 48, PG 26, 777C· 53, PG 26, 788BC.

Ὅπως καθίσταται σαφές, μέ τό Σύμβολό της ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ὄχι μόνο ἔδωσε μιά ἀποστομωτική ἀπάντηση στήν αἵρετική πρόκληση τοῦ Ἀρείου, ἀλλά ἀποτέλεσε καί τή σταθερή θεολογική βάση γιά τήν περαιτέρω ἀνάπτυξη τόσο τοῦ Τριαδικοῦ ὅσο καί τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος κατά τήν ἀμέσως ἐπόμενη χρονική περίοδο τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

δ) Τό κανονικό ἔργο τῆς Συνόδου

Ὅπως εἶπαμε ἤδη, μετά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ δογματικοῦ ἔργου τῆς Συνόδου οἱ Πατέρες τῆς Νικαίας συνέταξαν 20 Κανόνες, μέ τούς ὁποίους ρύθμισαν χρονίζοντα προβλήματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργάνωσης καί διοίκησης, καθώς καί προβλήματα εὐταξίας καί λατρείας, συμβάλλοντας παράλληλα μέ πνεῦμα οἰκονομίας στήν ἄρση τόσο τοῦ Μελιτιανοῦ καί τοῦ Κολλουθιανοῦ σχίσματος πού ταλαιπωροῦσαν τήν Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξάνδρειας, ὅσο καί τοῦ Νοβατιανοῦ σχίσματος πού εἶχε ἐξαπλωθεῖ εὐρύτερα μέσα στήν Ἐκκλησία.

Πολύ συνοπτικά, μέ τούς Κανόνες αὐτούς ἀπαγορεύεται ἡ χειροτονία ὡς κληρικῶν σέ οἰκειοθελῶς εὐνουχισμένους (Κανόνας Α΄) καί σέ νεόφυτους περί τήν πίστη (Κανόνας Β΄), καταδικάζεται ἡ συνήθεια τῶν κληρικῶν ὅλων τῶν βαθμῶν νά ἐξυπηρετοῦνται καί νά συζοῦν μέ γυναῖκες (συνεισάκτους), μέ τίς ὁποῖες δέν ἔχουν στενή συγγενική σχέση (Κανόνας Γ΄), εἰσάγεται τό μητροπολιτικό σύστημα ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης καί καθορίζεται ἡ ἀρμοδιότητα τῆς ἐπαρχιακῆς συνόδου γιά τή χειροτονία τῶν ἐπισκόπων (Κανόνες Δ΄, Ε΄ καί ΣΤ΄), ἀναγνωρίζεται τό ἀρχαῖο ἔθος τῆς συγκεντρωτικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Θρόνου τῆς Ἀλεξάνδρειας σέ ὅλες τῆς ἐκκλησίες τῆς Αἰγύπτου, τῆς Λιβύης καί τῆς Πενταπόλεως, ὅπως συνέβαινε καί μέ τίς Ἐκκλησίες τῆς Ρώμης καί τῆς Ἀντιόχειας, πού ἐξαιροῦνται ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ μητροπολιτικοῦ συστήματος (Κανόνας ΣΤ΄), ἀναγνωρίζονται κατά τό ἀρχαῖο ἔθος τά πρεσβεῖα τιμῆς τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων (Κανόνας Ζ΄), ὀρίζεται ὁ τρόπος ἐπιστροφῆς

στήν ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας τῶν λεγομένων «Καθαρῶν» ποῦ ἀνήκαν στό Μελιτιανό σχίσμα (Κανόνας Η΄), καταδικάζεται ἡ χειροτονία πρεσβυτέρων, χωρίς νά προηγηθεῖ ἡ ἐνδεδειγμένη ἐξέταση (Κανόνας Θ΄), καθώς καί ἡ χειροτονία πεπτωκότων (Κανόνας Ι΄), καθορίζεται ἡ μετάνοια τῶν πεπτωκότων μέ αὐστηρότερα κριτήρια (Κανόνες ΙΑ΄ καί ΙΒ΄), προκειμένου νά διευκολυνθεῖ ἡ ἐπιστροφή τῶν Μελιτιανῶν, τῶν Κολουθιανῶν καί τῶν Νοβατιανῶν στήν Καθολική Ἐκκλησία, ἐπιτρέπεται νά παρέχεται ἡ Θεία Εὐχαριστία ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης (Κανόνας ΙΓ΄), ὁρίζεται ἡ μετάνοια τῶν κατηχουμένων πεπτωκότων (Κανόνας ΙΔ΄), καταδικάζεται ἡ ἐπιδίωξη τῶν κληρικῶν ὅλων τῶν βαθμῶν γιά μετάθεση σέ ἄλλες ἐκκλησίες (Κανόνες ΙΕ΄ καί ΙΣΤ΄), καταδικάζεται ἐπίσης ὁ ἔντοκος δανεισμός ἐκ μέρους τῶν κληρικῶν (Κανόνας ΙΖ΄), ἀπαγορεύεται ἡ μετάδοση τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐκ μέρους τῶν διακόνων στούς πρεσβυτέρους (Κανόνας ΙΗ΄), ὁρίζεται ὁ ἀναβαπτισμός καί ἡ ἀναχειροτόνηση τῶν «παυλιανισάντων» ποῦ ἐπιστρέφουν στήν Καθολική Ἐκκλησία (Κανόνας ΙΘ΄) καί, τέλος, ἀπαγορεύεται ἡ γονυκλισία τίς Κυριακές στή Θεία Λειτουργία καί κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς (Κανόνας Κ΄).

Μέσα στά πλαίσια ἐνασχόλησης τῆς Συνόδου μέ ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, πιθανότατα σέ συνάρτηση μέ τό ζήτημα τῆς ἀπαγόρευσης τῶν κληρικῶν νά ἐξυπηρετοῦνται καί νά συζοῦν μέ γυναῖκες (συνεισάκτους), μέ τίς ὁποῖες δέν ἔχουν στενή συγγενική σχέση (Κανόνας Γ΄), ἡ Σύνοδος ἀσχολήθηκε καί μέ τό ζήτημα τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου. Ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Γελάσιος ὁ Κυζικηνός, τό ζήτημα ἔθεσαν ἐπὶ τάπητος κάποιοι ἐπίσκοποι, πρωτοστατοῦντος προφανῶς τοῦ Ὁσίου Κορδοῦης, ζητῶντας νά θεσπισθεῖ καί στήν Ἀνατολική Ἐκκλησία ἐιδι-κός κανόνας («νόμος νεαρός»), ποῦ νά ἐπιβάλλει τήν ὑποχρεωτική ἀγαμία στούς κληρικούς ὅλων τῶν βαθμῶν. Ἦδη πρὶν ἀπό 20 περίπου χρόνια ἡ σύνοδος τῆς Ἑλβίρας (305-306), στήν ὁποία μετέσχε ὁ Ὁσιος Κορδοῦης, ἔλαβε τήν ἀπόφαση τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας τῶν κληρικῶν καί τῶν τριῶν βαθμῶν (Κανόνας ΛΓ΄), θε-

ωρῶντας τόν γάμο ὡς ἀσυμβίβαστο μέ τήν ἱερωσύνη. Φαίνεται ὅτι τό καθεστώς αὐτό ἀκριβῶς ἤθελε νά εἰσαγάγει ὁ Ὅσιος Κορδοῦης καί στήν Ἀνατολική Ἐκκλησία μέσῳ τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας, προσδίδοντας παράλληλα στό σχετικό κανόνα τῆς Ἑλβίρας οἰκουμενικό κῦρος.

Τότε σηκώθηκε «ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου τῶν ἐπισκόπων» ὁ Αἰγύπτιος ἀσκητής ἐπίσκοπος καί Ὁμολογητής Παφνούτιος, πού εἶχε χάσει τό δεξιό του μάτι στό διωγμό τοῦ Μαξιμίνου –πρᾶγμα γιά τό ὁποῖο μάλιστα ἔχαιρε ἰδιαίτερου σεβασμοῦ ἀπό τόν Μ. Κωνσταντῖνο– καί «μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐβόησε λέγων. Μή βαρύνετε τόν ζυγόν τῶν ἱερωμένων. Τίμιος γάρ, φησίν, ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καί ἡ κοίτη ἀμίαντος. Μή τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἀκριβείας τήν Ἐκκλησίαν μᾶλλον προσβλάψητε. Οὐ γάρ φησι πάντας δύνασθαι φέρειν τῆς ἀπαθείας τήν ἄσκησιν. Οὐδεῖς, ὡς οἶμαι, φυλαχθήσεται ἐν τῇ σωφροσύνῃ, τῆς ἐκάστου γαμετῆς τοῦ ἀνδρός στερουμένου»²³. Μέ τή στάση του αὐτήν ὁ ἅγιος Παφνούτιος, λόγω τοῦ μεγάλου κύρους του ὡς ἀσκητῇ καί Ὁμολογητῇ, καθώς καί τοῦ σεβασμοῦ πού ἀπολάμβανε ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορα, κατάφερε νά πείσει τούς Πατέρες τῆς Συνόδου καί νά ἀποτρέψει τήν ἐπικράτηση τῆς γνώμης τοῦ Ὁσίου Κορδοῦης στή Σύνοδο τῆς Νικαίας, ὥστε ἡ ὑποχρεωτική ἀγαμία τοῦ κλήρου νά ἀποκτήσει οἰκουμενικό κῦρος.

Τέλος, ἡ Σύνοδος ἀσχολήθηκε καί μέ τή ρύθμιση τοῦ ζητήματος τοῦ κοινοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα πού ἀποτελοῦσε μακροχρόνια αἰτία τριβῆς μεταξύ τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν ἡδῇ ἀπό τό Β' αἰῶνα καί γι' αὐτό ἔπρεπε νά ἀντιμετωπιστεῖ καί τό ζήτημα αὐτό ἀπό τή Σύνοδο κατεπειγόντως («εἶχε τήν χρεῖαν κατεπείγουσαν»), ὅπως σημειώνει ὁ Μ. Ἀθανάσιος²⁴. Ὡς γνωστόν, ὀρισμένες ἐκκλησίες τῆς Μ. Ἀσίας, στηριζόμενες στήν ἰωάννεια παράδοση

23. Βλ. Γελασίου Κυζικηνοῦ, ὅπ. παρ., 2, 32, PG 85, 1336A – 1337A.

24. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Περί τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας καί ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων* 5, PG 26, 688B.

έόρταζαν τό χριστιανικό Πάσχα στίς 14 τοῦ μηνός Νισάν μαζί μέ τό ἰουδαϊκό Πάσχα («τεσσαρεσκαίδεκατίτες»), ἐνῶ ἄλλες ἐκκλησίες σέ Ἀνατολή καί Δύση, θέλοντας νά διακρίνουν τό χριστιανικό Πάσχα ἀπό τό Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, τό έόρταζαν τήν πρώτη Κυριακή μετά τίς 14 τοῦ μηνός Νισάν, ἀλλά καί στό σημεῖο αὐτό ὑπῆρχαν διαφωνίες μεταξύ τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν, μέ ἀποτελεσμα νά μήν έορτάζουν ἀπό κοινοῦ τό Πάσχα.

Πρός τό σκοπό αὐτό ἡ Σύνοδος ἔλαβε τήν ἀπόφαση νά έορτάζεται τό Πάσχα ἐκ μέρους ὅλων τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν κατά τήν πρώτη Κυριακή μετά ἢ κατά τήν πανσέληνο τῆς έαρινῆς ἱσημερίας (21 Μαρτίου), σύμφωνα μέ τό ἀρχαῖο έθος πού επικρατοῦσε στίς ἐκκλησίες τῆς Ρώμης καί τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ ἀπόφαση αὐτή έστάλη μέ ἐπιστολή τῆς Συνόδου σέ ὅλες τίς κατά τόπους ἐκκλησίες, ἀλλά καί μέ ἐγκύκλιο ἐπιστολή τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, χωρίς ὥστόσο νά γίνει ἀπό ὅλες ἀμέσως δεκτή, παρά μόνο ὕστερα ἀπό τήν πλήρη ἀποδοχή τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας ὡς Οἰκουμενικῆς²⁵.

ε) Οἰκουμενική ἀποδοχή καί σημασία τῆς Συνόδου

Ἡ ἀποδοχή τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας ὡς Οἰκουμενικῆς συνδέεται στενά μέ τήν ἀποδοχή κυρίως τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως πού συνέταξε ἀπό τό σύνολο τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν σέ σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα σέ Ἀνατολή καί Δύση. Ἦδη ἡ πεποίθηση πού ἐπεκράτησε στήν Ἐκκλησία ἀμέσως μετά τή Σύνοδο τῆς Νικαίας, παρά τή συνεχιζόμενη ἀναστάτωση ἐκ μέρους τῶν ἀκραίων Ἀρειανῶν ἢ τῶν Ἡμιαρειανῶν, εἶναι, ὅπως σημειώνει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, ὅτι ἡ «πίστη» τῶν Πατέρων τῆς Νικαίας πού ἀποτυπώθηκε στό Σύμβολό της εἶναι «ίκανή» καί «αὐτάρκτης» τόσο γιά τήν ἀνατροπή κάθε ἀσεβοῦς αἵρέσεως ὅσο καί γιά τήν ἀσφά-

25. Περισσότερα γιά τό κανονικό έργο τῆς Συνόδου βλ. Χρυσοστόμου (Σαββάτου) Μητροπολίτου Μεσσηνίας, ὅπ. παρ., σ. 111 κ.έ., 147 κ.έ.

λεια τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας²⁶. Ἄλλωστε γι' αὐτόν ἀκριβῶς τό λόγο καί ἡ Β΄ Οἰκουμενική Σύνοδος (381), πού συνήλθε στήν Κωνσταντινούπολη ὡς γενική σύνοδος τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους, μέ σκοπό νά κατοχυρώσει τήν ὀρθόδοξη πίστη ἔναντι τοῦ Ἀρειανισμοῦ καί τῶν ἄλλων αἱρέσεων τῆς ἐποχῆς, ἀνανεώνοντας τήν «πίστη» τῆς Νικαίας μέ τό Σύμβολο πού συνέταξε, δήλωσε μέ ἔμφαση ἤδη στόν Α΄ Κανόνα της τήν σταθερή καί ἀταλάντευτη προσήλωσή της στήν «πίστη» καί τήν αὐθεντία τῶν Πατέρων τῆς Νικαίας²⁷. Τήν ἴδια ἀκριβῶς πεποιθήση σχετικά μέ τήν «πίστη» τῆς Νικαίας διατράνωσε ἡ Β΄ Οἰκουμενική Σύνοδος καί στή συνοδική Ἐπιστολή πού ἔστειλε τό 382 πρός τοὺς ἐπισκόπους τῆς Δύσεως²⁸.

Κυρίως ὁμως ἡ οἰκουμενική σημασία καί προβολή τῆς «πίστης» τῶν Πατέρων τῆς Νικαίας, δηλ. τοῦ νικαϊκοῦ Συμβόλου, ὡς βασικοῦ κριτηρίου τῆς Ὁρθοδοξίας ἀναδείχθηκε ἀκόμη περισσότερο καί κατοχυρώθηκε σέ οἰκουμενικό ἐπίπεδο κατά τήν ἀντιμετώπιση καί τήν καταδίκη τοῦ Νεστοριανισμοῦ στήν Γ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο, στήν Ἑφεσο (431). Πέρα ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ ἴδια ἡ νεστοριανική ἔριδα μεταξύ Κυρίλλου καί Νεστορίου περιστράφηκε γύρω ἀπό τήν ὀρθή ἐρμηνεία τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας, ἡ Γ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος μέ εἰδική ἀπόφασή της κατέστησε τό Σύμβολο τῆς Νικαίας ἀποκλειστικό κριτήριο τῆς Ὁρθοδοξίας.

Συγκεκριμένα, ὅταν στήν Σύνοδο αὐτή, μετά τήν καταδίκη τοῦ Νεστορίου, ὁ πρεσβύτερος Φιλαδελφείας Χαρίσιος ἀνέφερε

26. Βλ. Μ. Ἀθανασίου, *Πρός Ἐπίκτητον ἐπίσκοπον Κορίνθου* 1, PG 26, 1052A.

27. Βλ. Α. Σ. Ἀλιβιζάτου, *Οἱ ἱεροὶ Κανόνες καί οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι*, Ἀθῆναι ²1949, σ. 35: «Ὡρσαν οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθόντες ἅγιοι Πατέρες, μὴ ἀθετεῖσθαι τήν πίστιν τῶν Πατέρων τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτώ, τῶν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας συνελθόντων· ἀλλὰ μένειν ἐκείνην κυρίαν...».

28. Βλ. Θεοδωρήτου Κύρου, ὅπ. παρ., 5, 9, PG 82, 1216B.

ὅτι, ἐπειδὴ πολλοὶ αἵρετικοὶ τῆς Λυδίας ἐπιστρέφοντας στὴν ὀρθόδοξη πίστιν δὲν ὑπέγραφαν τὸ Σύμβολο τῆς Νικαίας, ἀλλὰ μιά νεστοριανίζουσα Ὁμολογία πίστεως, ἀναγκάστηκε ὁ ἴδιος νὰ συντάξει μιά δική του ὀρθόδοξη Ὁμολογία πίστεως, προκειμένου οἱ ἐπιστρέφοντες στὴν Ὁρθοδοξία νὰ ἀποδέχονται αὐτὴν καὶ ὄχι τὴ νεστοριανίζουσα²⁹, ἡ Σύνοδος ἀντέδρασε, ἐκφράζοντας τὴν ἀτаланτευτὴ προσήλωσή της ἀποκλειστικά καὶ μόνο στὸ Σύμβολο τῆς Νικαίας. Μὲ εἰδικὸ κανόνα («ὄρο»), τὸν ὁποῖο συνέταξε, ἀπαγόρευσε ρητὰ τὴ σύνθεση ἢ τὴν ἀπαγγελία οἰασδὴποτε ἄλλης Ὁμολογίας πίστεως πλὴν τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας. Ὅρισε μάλιστα ὅτι ὅσοι τολμήσουν νὰ συντάξουν ἢ νὰ προσκομίσουν ἄλλη Ὁμολογία πίστεως πλὴν τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας γι' αὐτοὺς πού ἐπιστρέφουν στὴν ὀρθόδοξη πίστιν ἀπὸ ὁποιαδήποτε αἵρεση, ἂν εἶναι κληρικοὶ, νὰ καθαιροῦνται καί, ἂν εἶναι λαϊκοί, νὰ ἀναθεματίζονται (Κανόνας Ζ')³⁰.

Ἐτσι τὸ Σύμβολο τῆς Νικαίας μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐγίνε οὐσιαστικά τὸ ἀποκλειστικὸ βαπτιστήριο Σύμβολο τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἡ οἰκουμενικότητα ὄχι μόνο τοῦ Συμβόλου, ἀλλὰ καὶ τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητη καὶ αὐτὸ ἐπικυρώνεται ἤδη ἀπὸ τίς ἀποφάσεις τῶν ἐπόμενων Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἀντὶ ἐπιλόγου

Ἐχοντας ὑπόψη μας τὴ μεγάλη συμβολὴ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴν ἐπίλυση τῶν δογματικῶν καὶ κανονικῶν προβλημάτων πού ἀντιμετώπισε ἡ Ἐκκλησία ἀμέσως μετὰ τὴ λήξη τῶν

29. Βλ. Mansi (=J. D. Mansi, *Sacrorum Conciliorum Nova et Amplissima Collectio*, Graz² 1960-1961), IV, 1345 κ.έ.: ACO (= *Acta Conciliorum Oecumenicorum*, ed. E. Schwartz, Beroliniet Lipsiae 1947-1940) I,1,7, 96 ἐξ.

30. Βλ. Mansi IV, 1361 κ.έ.: ACO I,1,7, 105 ἐξ.

διωγμῶν σέ οἰκουμενικό ἐπίπεδο τόν Δ' αἰῶνα, ἀντιλαμβανόμαστε ὅτι ἡ σημασία της γιά τήν περαιτέρω πορεία τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων εἶναι τεράστια. Καί μόνο τό γεγονός ὅτι ἡ Σύνοδος αὐτή σφράγισε καθοριστικά τή δογματική αὐτοσυνειδησία τῆς Ἐκκλησίας, δημιουργῶντας μέ τό Σύμβολό της τή θεολογική βάση γιά τήν περαιτέρω ἀνάπτυξη τόσο τοῦ Τριαδικοῦ ὅσο καί τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος, ἀρκεῖ, γιά νά ἀναδείξει τήν ἀξία καί τή σπουδαιότητά της γιά τή θεολογία καί τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό καί δικαίως ὁλόκληρος ὁ χριστιανικός κόσμος καί ιδιαίτερα ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει κατά τό παρόν ἔτος μέ ποικίλες ἐκδηλώσεις τή 1.700ή ἐπέτειο ἀπό τῆς Συγκλήσεώς της, εὐελπιστῶντας ὅτι θά καταστήσει μέ τόν τρόπο αὐτό προσιτή στό χριστεπώνυμο πλήρωμα τή σημασία της γιά τή ζωή καί τή διαχρονική πορεία τῆς Ἐκκλησίας.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ**τοῦ ἔτους****,βκε΄ (2025)**

Ἀπό κτίσεως κόσμου 7533

ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ 3

Ἡλίου κύκλοι 1

Σελήνης κύκλοι 9

Σελήνης θεμέλιον 15

Τό Τριώδιον ἄρχεται Φεβρουαρίου 9

Ἦχος πλ. δ΄ – Ἑωθινόν ΙΑ΄

Ἡ Απόκρεως γίνεται Φεβρουαρίου 23

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἄρχεται Μαρτίου 3

Ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Τρίτη δ΄ ἑβδ. Νηστειῶν

Νομικόν Φάσκα, Μ. Πέμπτη, Ἀπριλίου 17

Λατίνων Πάσχα, Ἀπριλίου 20

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΥ 20

Τῆς Ἀναλήψεως, Μαΐου 29

Τῆς Πεντηκοστῆς, Ἰουνίου 8

Τῶν Ἀγίων Πάντων, Ἰουνίου 15

Νηστεία Ἀγ. Ἀποστόλων, ἡμέραι 13

Μνήμη αὐτῶν ἡμέρα Κυριακή

Κοίμησις Θεοτόκου ἡμέρα Παρασκευή

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025*

Α'. Εποχαί τοῦ ἔτους

1. Τὴν 20ὴν Μαρτίου εἰς τὰς 11:01' ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Κριόν. Ἀρχὴ Ἑαρος.
2. Τὴν 21ὴν Ἰουνίου εἰς τὰς 04:42' ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Καρκίνον. Ἀρχὴ Θέρος.
3. Τὴν 22αν Σεπτεμβρίου εἰς τὰς 20:19' ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Ζυγόν. Ἀρχὴ Φθινοπώρου.
4. Τὴν 21ην Δεκεμβρίου εἰς τὰς 17:03' ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ Χειμῶνος.

Β'. Φάσεις τῆς σελήνης

Ἡμέρ.	ὥ:λ	Φάσις	Ἡμέρ.	ὥ:λ	φάσις		
Ἰαν.	07	01:56	Πρ. τέταρτο	Ἰούλιος	02	21:30	Πρ. τέταρτο
	14	00:27	Πανσέληνος		10	22:37	Πανσέληνος
	21	22:31	Τελ. τέταρτο		18	02:38	Τελ. τέταρτο
	29	14:36	Νέα Σελήνη		24	21:11	Νέα Σελήνη
Φεβρ.	05	10:02	Πρ. τέταρτο	Αὔγ.	01	14:41	Πρ. τέταρτο
	12	15:53	Πανσέληνος		09	09:55	Πανσέληνος
	20	19:32	Τελ. τέταρτο		16	07:12	Τελ. τέταρτο
	28	02:45	Νέα Σελήνη		23	08:06	Νέα Σελήνη
Μάρτ.					31	08:25	Πρ. τέταρτο
	06	18:32	Πρ. τέταρτο	Σεπτ.	07	20:09	Πανσέληνος
	14	08:55	Πανσέληνος		14	12:33	Τελ. τέταρτο
	22	13:29	Τελ. τέταρτο		21	21:54	Νέα Σελήνη
29	12:58	Νέα Σελήνη	30		01:54	Πρ. τέταρτο	
Ἀπρ.	05	04:15	Πρ. τέταρτο	Ὀκτ.	07	05:48	Πανσέληνος
	13	02:22	Πανσέληνος		13	20:13	Τελ. τέταρτο
	21	03:36	Τελ. τέταρτο		21	14:25	Νέα Σελήνη
	27	21:31	Νέα Σελήνη		29	18:21	Πρ. τέταρτο
Μάιος	04	15:52	Πρ. τέταρτο	Νοέμ.	05	15:19	Πανσέληνος
	12	18:56	Πανσέληνος		12	07:28	Τελ. τέταρτο
	20	13:59	Τελ. τέταρτο		20	08:47	Νέα Σελήνη
	27	05:02	Νέα Σελήνη		28	08:59	Πρ. τέταρτο
Ἰούνιος	03	05:41	Πρ. τέταρτο	Δεκ.	05	01:14	Πανσέληνος
	11	09:44	Πανσέληνος		11	22:52	Τελ. τέταρτο
	18	21:19	Τελ. τέταρτο		20	03:43	Νέα Σελήνη
	25	12:32	Νέα Σελήνη		27	21:10	Πρ. τέταρτο

Διὰ τὴν περίοδον ἰσχύος τῆς θερινῆς ὥρας νά προστεθῇ 1 ὥρα εἰς τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου.

Γ'. Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης

1. Τὴν 29ην Μαρτίου, μερικὴ ἔκλειψις ἡλίου, ἀόρατος εἰς τὴν Ἑλλάδα.
2. Τὴν 21ην Σεπτεμβρίου, μερικὴ ἔκλειψις ἡλίου, ἀόρατος εἰς τὴν Ἑλλάδα.
3. Τὴν 13-14ην Μαρτίου, ὀλικὴ ἔκλειψις σελήνης, ὀρατὴ ὥς μερικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα.
4. Τὴν 7-8ην Σεπτεμβρίου, ὀλικὴ ἔκλειψις σελήνης, ὀρατὴ ὥς ὀλικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

* Τὰ παρόντα στοιχεῖα παρεχωρήθησαν εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΑΝΟΝΑΡΙΟΝ

ΗΤΟΙ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν»

(Ψαλμ. ξζ' 22)

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»

(Α' Κορ. ιδ' 40)

«Ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις»

(Β' Θεσσαλ. β' 15)

ΔΙΠΤΥΧΔ

Ὡς ἀπαγγέλλονται μετὰ τὸ «Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε», ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὁσάκις λειτουργεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

Βαρθολομαίου τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, **Θεοδώρου** Ἀλεξανδρείας, **Ἰωάννου** Ἀντιοχείας, **Θεοφίλου** Ἱεροσολύμων, **Κυρίλλου** Μόσχας, **Πορφυρίου** Βελιγραδίου, **Δανιὴλ** Βουκουρεστίου, **Δανιὴλ** Σόφιας, **Ἡλιοῦ** Γεωργίας, **Γεωργίου** Κύπρου, **Σάββα** Βαρσοβίας, **Ἀναστασίου** Τιράνων, **Ῥαστισλάβου** Πρέσποβ, **Ἐπιφανίου** Κιέβου, τῶν εὐσεβεστάτων Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων·

Γερωνύμου τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ καὶ προσκομίζοντος τὰ Τίμια Δῶρα ταῦτα Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν·

Ὑπὲρ εἰρήνης καὶ καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως·

Σωτηρίας τε καὶ βοηθείας τοῦ περιεστῶτος λαοῦ·

Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει καὶ πάντων καὶ πασῶν.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1) ΑΙ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ

§1. **Εισαγωγικά.** Αἱ ἀκολουθίαι ἐκάστης ἡμέρας ἄρχονται ἀπὸ τοῦ ἑσπερινοῦ (ὁ ὁποῖος τελεῖται τὸ ἑσπέρας τῆς προηγούμενης) καὶ λήγουν μὲ τὴν θ' ὥραν. Τὸ ἰσχύον Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (συνταχθὲν ὑπὸ Γεωργίου Βιολάκη, Κωνσταντινουπόλις 1888) [ἐφεξῆς Τ.Μ.Ε.] ἀναφέρει καθημερινὴν τέλεσιν ἑσπερινοῦ, μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, καὶ θ' ὥρας, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν τελεσθῇ θεία λειτουργία. Εἰδικῶς τὴν θ' ὥραν τοποθετεῖ εὐθὺς πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, οἰοῦναι συνημμένως. Ἐν συνεχείᾳ δίδονται βασικαὶ τυπικαὶ διατάξεις γενικῶς διὰ τὰς καθ' ἡμέραν ἀκολουθίας ἄνευ ἐορτῆς ἢ μνήμης ἁγίου καὶ ἐκτὸς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. (Διὰ τὰ Σάββατα ἀκολουθεῖ ἰδιαιτέρα ἐνότης.) Λεπτομερέστεραι διατάξεις εὑρῇνται εἰς τὴν Προθεωρίαν τοῦ Τ.Μ.Ε. (σ. 3-62) καὶ εἰς τὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» (ὑπὸ π. Κων/νου Παπαγιάννη, ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, σ. 45-124).

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§2. **Ἑναρξίς.** Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ' ὥρας ὁ ἱερεὺς· «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» καὶ τὸν προοιμιακὸν ψαλμόν. [Ἐὰν δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν προηγηθῇ ἡ θ' ὥρα, ἡ ἑναρξίς γίνεται ὡς ἐξῆς· «*Εὐλογητὸς... Βασιλεῦ οὐράνιε...*» Τρισάγιον. «*Παναγία Τριάς... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία...*» «*Κύριε, ἐλέησον*» (12κάκις), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» καὶ ὁ προοιμιακός.] Ὁ ἱερεὺς τὴν μεγάλην συναπτήν μὲ ἐκφώνησιν· «*Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα*».

§3. **Ψαλτήριον.** [Ἀναγνώσκεται τὸ ἐνδιάτακτον κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου εἰς τρεῖς στάσεις (πλὴν τῆς Κυριακῆς ἑσπέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν στιχολογεῖται Ψαλτήριον). Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς α' καὶ τῆς β' στάσεως ὁ ἀναγνώστης λέγει· Δόξα, Καὶ νῦν. «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια, δόξα σοι, ὁ Θεός*» (γ'). «*Κύριε, ἐλέησον*» (γ'). Δόξα, Καὶ νῦν, καὶ συνεχίζει μὲ τὴν ἐπομένην στάσιν. Μετὰ τὴν γ' στάσιν λέγει· «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια, δόξα σοι, ὁ Θεός*»

(γ'). «*Ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι*». Ὁ ἱερεὺς τὴν μικρὰν συναπτὴν μὲ ἐκφώνησιν «*Ὅτι σὸν τὸ κράτος*».]

§4. **Κεκραγάρια.** Ψάλλονται ὑπὸ τῶν χορῶν κατ' ἀντιφωνίαν πλήρεις οἱ στίχοι τῶν τεσσάρων ψαλμῶν τοῦ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» εἰς τὸν διατεταγμένον ἦχον τῆς ἑβδομάδος (ἢ εἰς τὸν ἦχον τῶν τροπαρίων τοῦ Μηναίου, ὡσάκις παραλείπεται ἡ Παρακλητικὴ) μέχρι τοῦ στίχου «*Γενηθῆτω τὰ ὄντα σου*». Ἀπὸ τοῦ στίχου «*Εὖν ἀνομίας*» ψάλλονται 6 τροπάρια στιχηρὰ (γνωστὰ καὶ ὡς «*ἐσπέρια στιχηρὰ*» ἢ «*κεκραγάρια*») ἐκ τῆς Παρακλητικῆς (τὰ τῆς ἡμέρας τοῦ τυχόντος ἡχου τῆς ἑβδομάδος) καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου, ὡς ἐξῆς.

§5. α') Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη μίαν ἀκολουθίαν ἄνευ δοξαστικοῦ ἢ μὲ ἐν μόνον δοξαστικόν, ψάλλονται δύο ἐκ τῶν τριῶν πρώτων στιχηρῶν τῆς Παρακλητικῆς καὶ ἐν ἐκ τῶν τριῶν δευτέρων, καὶ ἕτερα τρία ἐκ τοῦ Μηναίου (ἂν τὸ Μηναῖον ἔχη περισσότερα στιχηρὰ, λέγονται μόνον τρία, τὰ δὲ λοιπὰ καταλιμπάνονται).

β') Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη μίαν ἀκολουθίαν μὲ δύο δοξαστικά ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἢ δύο ἀκολουθίας μετὰ ἢ ἄνευ δοξαστικοῦ, ψάλλονται καὶ τὰ ἐξ κεκραγάρια στιχηρὰ μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου· ἂν εἶναι ὀλιγώτερα ἀπὸ 6, δευτεροῦνται ὅσα χρειάζονται.

§6. Μετὰ τὰ κεκραγάρια στιχηρὰ ψάλλεται *Δόξα*, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου (ἐὰν ὑπάρχῃ), *Καὶ νῦν*, τὸ μετ' αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον (τῇ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας ἀντὶ θεοτοκίου ψάλλεται ὁμόηχον σταυροθεοτοκίον). Ἄν δὲν ὑπάρχῃ δοξαστικόν, τότε *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) τοῦ Μηναίου.

§7. «**Φῶς ἰλαρόν**». Εἰς τοὺς καθημερινοὺς ἐσπερινοὺς εἴσοδος δὲν γίνεται (ἐξαιρέσεις βλέπε ἐνταῦθα εἰς §54). Μετὰ τὸ θεοτοκίον τῶν ἐσπερίων εὐθὺς τὸ «*Φῶς ἰλαρόν*» ἄνευ μέλους. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «*Εσπέρας, προκείμενον*», οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλάξ ἐκ τρίτου τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ) καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ «*Καταξίωσον, Κύριε*». Ὁ ἱερεὺς τὰ πληρωτικά μὲ ἐκφώνησιν «*Εἴη τὸ κράτος*».

§8. **Ἀπόστιχα** ψάλλονται τὰ τῆς Παρακλητικῆς· τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου· τὸ β' μὲ στίχον «*Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου*»· τὸ γ' μὲ στίχον «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» (ὄρα τοὺς στίχους πλήρεις εἰς τὸ Ὁρολόγιον ἢ τὸ Ἐγκόλπιον ἀναγνώστου καὶ ψάλτου). *Δόξα*, τὸ διὰ τὰ ἀπόστιχα ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχῃ, *Καὶ νῦν*, τὸ μετ' αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας σταυροθεοτοκίον)· εἰ δ' ἄλλως *Δόξα, Καὶ νῦν*, θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς.

§9. **Ἀπολυτικά.** «*Νῦν ἀπολύεις*», (χωρίς Ἀμὴν) τρισάγιον κ.λπ., ἐκφώνησις «*Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία*» καὶ εὐθὺς τὰ ἀπολυτικά, ὡς ἑξῆς.

α') Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἔχη ἔστω καὶ ἐν δοξαστικόν, ψάλλεται τὸ ἀπολυτικίον τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου, *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον ἐκ τῶν ἀρμοδίων διὰ τὰς καθημερινάς (ὄρα εἰς Ὡρολόγιον «θεοτοκία ἀπολυτικά»). [Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη δύο ἀκολουθίας, δικαιοῦται ἀπολυτικίου ὁ ἅγιος ὁ ἔχων δοξαστικά. Ἐὰν δικαιῶνται ἀμφοτέροι οἱ ἅγιοι ἀπολυτικίου, λέγεται τὸ τοῦ ἐνός, *Δόξα*, τὸ τοῦ ἐτέρου, *Καὶ νῦν*, θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον τῶν καθημερινῶν ὁμόηχον εἰς τὸ τελευταῖον ἀπολυτικίον.]

β') Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου στερεῇται δοξαστικοῦ, ψάλλεται τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος μετὰ τοῦ οἰκείου θεοτοκίου (Ὡρολόγιον μέγα, «Ἀπολυτικά ἐν ταῖς λοιπαῖς τῆς ἐβδομάδος ἡμέραις ψαλλόμενα ὅτε οὐκ ἔστιν ἑορτή»). [Εἰς ὠρισμένας μνήμας κυρίως ἀποστόλων ἢ προφητῶν λέγονται τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν ἀπολυτικά, καίτοι στεροῦνται δοξαστικοῦ.]

§10. **Ἀπόλυσις.** Μετὰ ταῦτα ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκτενὴ μέχρι τέλους, οἱ δὲ χοροὶ εἰς ἐκάστην αἰτησιν «*Κύριε, ἐλέησον*» (τρὶς). Ὁ ἱερεὺς· «*Σοφία*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Εὐλόγησον*». Ὁ ἱερεὺς· «*Ὁ ὢν εὐλογητός*». Ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἀναγνώστης)· «*Ἀμὴν. Στερεώσαι Κύριος ὁ Θεός*». Ὁ ἱερεὺς· «*Υπεραγία Θεοτόκε*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Τὴν τιμιωτέραν*». Ὁ ἱερεὺς· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ὁ ἀναγνώστης· *Δόξα, Καὶ νῦν, «Κύριε, ἐλέησον»* (τρὶς)· «*Εὐλόγησον*». Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς μεγάλης ἀπολύσεως, ἐν ἣ μνημονεύεται ὀνομαστικῶς μόνον ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, οὗ τινος ψάλλεται ἡ ἀκολουθία, καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΚΟΝ

[§11. **Τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον** ἀναγινώσκεται (ἐν τῷ νάρθηκι) καθ' ἐκάστην ἑσπέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὡς ἐν τῷ Ὡρολόγιῳ (πλὴν τῶν ἡμερῶν τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ἐν αἷς λέγεται τὸ μέγα ἀπόδειπνον, καὶ πλὴν τῆς ἐβδομάδος τῆς Διακαινησίμου, ὅτε λέγεται ἡ εἰδικὴ πασχάλιος ἀκολουθία). Ἀπόλυσις μικρά. Ἐν τοῖς ἀποδείπνοις ἐπίσης εἶναι δυνατόν νά ψάλλωνται ἢ ἀναγινώσκωνται οἱ δι' οἰονδήποτε λόγον καταλιμπανόμενοι κανόνες τοῦ Μηναίου ἢ ἀκόμη καὶ κανόνες ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου, ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς.]

§12. **Μεσονυκτικὸν** ἀναγινώσκεται (ἐν τῷ νάρθηκι) τὸ καθ' ἡμέραν, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ἐν τέλει ὁ ἱερεὺς λέγει· «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς*» κ.τ.λ., «*Ὅτι ἐλέημων*», τὴν μικρὰν ἀπόλυσιν, τὸ «*Εὐξώμεθα*» κ.λπ. καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

Ο ΟΡΘΟΣ

§13. **Ἑναρξίς**. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μεσονυκτικοῦ ὁ ἱερεὺς (ἐντὸς τοῦ βήματος) ἐκφωνεῖ· «*Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν*». [Ἄν δὲν προηγηθῇ τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ «*Εὐλογητὸς*» λέγει καὶ τὸ «*Βασιλεῦ οὐράνιε*».] Ὁ ἀναγνώστης τὸ τρισάγιον κ.λπ. Ὁ ἱερεὺς «*Ὅτι σοῦ ἐστίν*».

[Ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς μετὰ τὸ «*Ὅτι σοῦ ἐστίν*» λέγεται τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (12κάκις), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν...*», ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ 10' καὶ κ', καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. (Ἐνίστε ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται –ιδίᾳ κατὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστήν– καὶ ἐν ταῖς ἐνορίαις.)].

§14. Εἴτα ὁ ἀναγνώστης τὰ τροπάρια «*Σῶσον, Κύριε*», Δόξα, «*Ὁ ὑψωθείς*», Καὶ νῦν, «*Προστασία φοβερὰ*». Ὁ ἱερεὺς τὴν δέησιν «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός*» (ὁ ἀναγνώστης εἰς ἐκάστην αἰτησιν τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» τρίς, ἄνευ μέλους), «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν*», «*...ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου*» καὶ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι ἐλέημων*». Ὁ ἀναγνώστης· «*Ἀμήν. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ*». Ὁ ἱερεὺς· «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ...*».

§15. Ἐν συνεχείᾳ ἀναγινώσκεται ὁ **ἐξάψαλμος**, ἀκροωμένου τοῦ λαοῦ ἐν ὀρθίᾳ στάσει καὶ ἐν πάσῃ σιωπῇ καὶ κατανύξει. Εἴτα ὁ ἱερεὺς τὴν μεγάλην συναπτήν, ἥ τοι τὰ εἰρηνικά, με ἐκφώνησιν «*Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα*».

§16. **Ἀπολυτίκια**. Εἴτα ψάλλεται κατὰ τὸν ἦχον τοῦ α' ἀπολυτικίου τῆς ἡμέρας τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τετράκις, τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία μετὰ τῶν ὀρισμένων στίχων, οἱ τινες ἀπαραιτήτως προτάσσονται. Ἀκολουθῶς ψάλλονται τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια (§9)· ἂν ὁμως λέγεται μόνον ἓν ἀπολυτίκιον μετὰ θεοτοκίου, ἐπαλαμβάνεται αὐτὸ εἰς τὸ Δόξα, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν τὸ θεοτοκίον.

§17. **Καθίσματα**. [Ἀναγινώσκονται τὰ ἐνδιάτακτα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, καθ' ὃν τρόπον ἀνεγνώσθησαν ἐν τῷ ἐσπερινῷ.] Μετὰ ταῦτα αἰτησις καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὸν τὸ κράτος*». Οἱ χοροὶ ἐναλλάξ ψάλλουν [εἰς τὰς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ ὕμνολογικά καθίσματα τῆς Παρακλητικῆς, κατόπιν δὲ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

§18. **Κανόνες.** Ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ ὑπάρχη εἰς κανόν, λέγονται οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς καὶ ὁ εἰς τοῦ Μηναίου· ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ ὑπάρχουν δύο κανόνες, λέγεται ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Περισσότεροι τῶν τριῶν κανόνων δὲν συμψάλλονται. Εἰς ἐκάστην ᾠδὴν προτάσσεται ὁ εἰρμός μόνον τοῦ α' κανόνος, αἱ δὲ ᾠδαὶ τῶν λοιπῶν κανόνων λέγονται ἄνευ εἰρμῶν. Εἰς τὰ τροπάρια τῶν κανόνων προτάσσονται ἁρμόδιοι στίχοι ἢ προϋμνία (βλέπε §19), ἐφόσον ἐν ταῖς ἐνορίαις δὲν ἀναγινώσκονται (ἐκ τοῦ Ὁρολογίου) αἱ ἀντίστοιχοι βιβλικάι ᾠδαὶ τοῦ ὁρθρου· ὅπου ὁμως προτάσσονται οἱ ἁρμόδιοι στίχοι τῶν ᾠδῶν οὐδεὶς ἕτερος στίχος λέγεται).

§19. **Προϋμνία τῶν κανόνων.** Εἰς τὰ καταनुκτικὰ τροπάρια· «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰ σταυρώσιμα καὶ τὰ δεσποτικά). [Εἰς τὰ ἀναστάσιμα (τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τῶν καθημερινῶν τοῦ Πεντηκοσταρίου)· «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε*». Εἰς δὲ τὰ τυχόντα τριαδικὰ (ὁσάκις δὲν παραλείπονται)· «*Ἀγία Τριάς ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς*».] Εἰς τοὺς κανόνας τῆς Θεοτόκου καὶ τὰ θεοτοκία· «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*». Εἰς τὰ τῶν ἁσωμάτων (ἐκάστης Δευτέρας)· «*Ἀρχάγγελοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*». Εἰς τὰ τοῦ Προδρόμου (ἐκάστης Τρίτης)· «*Προφῆτα τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*» (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς κανόνα προφήτου). Εἰς τὰ ἀποστολικά (ἐκάστης Πέμπτης)· «*Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, πρεσβεύσατε...*» Εἰς ἓνα ἀπόστολον· «*Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε...*». Εἰς τὰ μαρτυρικά, τὰ τῶν ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἁγίων γενικῶς· «*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε...*» Εἰς ἓνα μάρτυρα ἢ ἅγιον γενικῶς· «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...*» Εἰς τὰ ὁσιακά· «*Ὅσιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...*» Εἰς γυναῖκας ἁγίας· «*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε...*» Εἰς μίαν γυναῖκα ἁγίαν· «*Ἀγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...*» Εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια τοῦ τελευταίου κανόνος ἐκάστης ᾠδῆς ἀπαραιτήτως λέγομεν *Δόξα... Καὶ νῦν...*, ἀλλ' εἰς τὸ προτελευταῖον τροπάριον τῆς ἡ' ᾠδῆς (μόνον ἐν τῷ ὁρθρῳ) ἀντὶ τοῦ *Δόξα Πατρί...* λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον*».

§20. **Μεσῳδία καθίσματα.** Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τῶν κανόνων ψάλλεται ὁ τοῦ τελευταίου κανόνος εἰρμός τῆς γ' ᾠδῆς. Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἰ ὁ Θεὸς ἡμῶν*». Εἶτα ψάλλεται τὸ μεσῳδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου, *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον ἢ (ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον. Ἐὰν εἰς τὸ Μηναῖον ὑπάρχουν δύο καθίσματα, ψάλλεται τὸ α' ἄνευ στίχου, τὸ β' μὲ τὸ *Δόξα*, καὶ τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) μὲ τὸ *Καὶ νῦν*.

§21. **Κοντάκιον καὶ συναζάριον.** Μετὰ τὴν ζ' ᾠδὴν τῶν κανόνων ψάλλεται ὁ τοῦ τελευταίου κανόνος εἰρμός τῆς ζ' ᾠδῆς. Μικρὰ συναπτή, ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς*», καὶ ἀναγινώσκεται τὸ κοντάκιον τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχη, εἰ δ' ἄλλως, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (ὄρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Τυπικῶν ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα τὸ συναζάριον τῶν ἁγίων τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ.

§22. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς δὲν ψάλλονται καταβασίαι, ἐκτὸς ἂν τύχη ἑορτὴ ἢ μνήμη ἐπισήμως ἑορταζομένου ἁγίου. (Οἱ ἐνταῦθα ἀναφερόμενοι εἰρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ', ζ', η' καὶ θ' δὲν λέγονται ὁσάκις ψάλλονται καταβασίαι.)

§23. **Ἡ ᾠδὴ τῆς Θεοτόκου.** Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κανόνων ψάλλεται εἰς τὸν στίχον «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον*» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ τελευταίου τῆς ἡμέρας κανόνος. Ὁ ἱερεὺς «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός*», καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ «*Μεγαλύνει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον στίχον αὐτοῦ τὸν εἰρμὸν «*Τὴν τιμιωτέραν τῶν χειρῶν βίμῃ*». Εἶτα ψάλλεται ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ τελευταίου κανόνος, καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις*».

§24. **Ἐξαποστειλάρια** ψάλλονται τὰ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος μετὰ τῶν θεοτοκίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ (ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου) ἢ ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Ἐὰν ὑπάρχουν ἑξαποστειλάρια εἰς τὸ Μηναιὸν, λέγεται πρῶτον τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (ἄνευ τοῦ θεοτοκίου) καὶ εἶτα τὸ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.

§25. **Αἶνοι.** α) Ἐὰν τὸ Μηναιὸν ἔχη στιχηρὰ τροπάρια ἐπιγραφόμενα «εἰς τοὺς αἶνους», ψάλλεται τὸ «*Πᾶσα πνοή*» κ.λπ. εἰς τὸν ἦχον τῶν στιχηρῶν, μέχρι τοῦ στίχου «*Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ*», ἀπὸ δὲ τοῦ στίχου «*Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ*» ψάλλονται εἰς 4 τὰ στιχηρὰ τῶν αἰνῶν, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτῶν, Καὶ νῦν, ὁμόηχον θεοτοκίον (ἢ ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ σταυροθεοτοκίον)· β) ἐὰν τὸ Μηναιὸν δὲν ἔχη τροπάρια αἰνῶν, λέγονται μόνον οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν 148, 149, 150 (ἄνευ μέλους), εἶτα ἀπλῶς *Δόξα, Καὶ νῦν*. Εὐθὺς «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς «*Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν*» κ.λπ. με ἐκφώνησιν «*Σὸν γὰρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν*».

§26. **Ἀπόστιχα τῶν αἰῶν** ψάλλονται τὰ οὕτως ἐπιγραφόμενα στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς, τὸ μὲν α΄ ἄνευ στίχου, τὸ δὲ β΄ μετὰ στίχου «*Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωί...*», τὸ δὲ γ΄ μετὰ στίχου «*Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης...*» (δρα εἰς Ὡρολόγιον). *Δόξα*, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναιίου (ἂν ὑπάρχῃ μετὰ τὴν διάταξιν «τὰ στιχηρὰ τῆς ὀκτωήχου»), *Καὶ νῦν*, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον αὐτοῦ (ἢ ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ τὸ σταυροθεοτοκίον)· εἰ δ΄ ἄλλως *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) τῆς Παρακλητικῆς.

§27. **Ἀπολυτίκια τέλους**. Μετὰ ταῦτα «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», (χωρὶς Ἀμὴν) τρισάγιον κ.λπ., «*Ὅτι σοῦ ἔστιν*». Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ (§9), ἀλλὰ θεοτοκίον λέγομεν ἐκ τῶν εἰδικῶν διὰ τὸ τέλος τοῦ καθημερινοῦ ὄρθρου θεοτοκίων (δρα ἐν τέλει τοῦ Ὡρολογίου τὰ ψαλλόμενα θεοτοκία εἰς ἕκαστον ἦχον ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ). Τὸ θεοτοκίον εἶναι πάντοτε ὁμόηχον μὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ ψαλλόμενον ἀπολυτίκιον. Εἴτα ἡ ἐκτενὴς δέησις καὶ ἡ μεγάλη ἀπόλυσις (ἂν θὰ τελεσθῇ λειτουργία, ταῦτα ἐν ταῖς ἐνορίαις συνήθως λέγονται μυστικῶς, ἐνῷ ψάλλονται τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰῶν ἢ —ἐν ἐορτίῳ ὄρθρῳ— ἡ μεγάλη δοξολογία).

§28. Μὴ τελουμένης τυχὸν λειτουργίας εὐθὺς μετὰ τὰ ἀπολυτίκια [συνάπτεται ἡ α΄ ὥρα καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτῆς] ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας. Εἴτα (ἐκφώνως) ἡ ἐκτενὴς δέησις καὶ ἡ μεγάλη ἀπόλυσις ὡς ἐν §10.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§29. Ἀντίφωνα τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37, καὶ Τυπ. Διάταξις καθ' ἡμέραν ἀκολουθίας §3).

Ἀντίφωνον α΄ (ψαλμὸς 91)

Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἑλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β' (ψαλμός 92)

**Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο
Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.**

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου σῶσον ἡμᾶς, Κύριε.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἣ τις οὐ σαλευθήσεται.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...

Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...

Δόξα. *Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...*

Καὶ νῦν. Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ...

Ἀντίφωνον γ' (ψαλμός 94)

(Ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ ἰ. βήματος γίνεται ψαλλομένου τοῦ γ' ἀντιφώνου.)

**Λεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ
σωτῆρι ἡμῶν.**

*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι
ἀλληλοῦια.*

**Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἑξομολογήσει καὶ ἐν ψαλ-
μοῖς ἀλαλάζωμεν αὐτῷ, ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.**

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις...

**Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων
αὐτοῦ εἰσιν, ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὴν
καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.**

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ...

Εἰσοδικόν· «Λεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ.
Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι ἀλλη-
λούια».

[Ἐν τὰ ἀντίφωνα ταῦτα χρησιμοποιοῦν ἐν Κυριακῇ, εἶναι δυνατὸν
(κατὰ τὸ κρατοῦν ἔθος) εἰς μὲν τὸ β' ἀντίφωνον νὰ ψαλῇ τὸ ἐφύμνιον
«Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς», εἰς δὲ τὸ γ' ἀντίφωνον νὰ ψαλῇ ὡς ἐφύμνιον
τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον, τῶν ψαλμικῶν στίχων ἀμετακινήτων δια-
μενόντων.]

Μετὰ τὴν εἰσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ἡ
τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου (ἐὰν δικαιῶται, κατὰ τὴν §9), καὶ τοῦ ἁγίου
τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον [τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος καὶ] τὸ «Προσ-
τασία τῶν χριστιανῶν» (ἢ τὸ τῆς περιόδου).

§30. Τὸ τρισάγιον. Απόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, ὡς
ὀρίζονται εἰς τὸ Τυπικόν. Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» τὸ «Ἄξιον ἐστί». Κοι-

νωνικὸν τῆς ἡμέρας. Εἰς τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» τὸ «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν «*Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί...*» ψάλλεται ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «*Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεώς σου Κύριε, ὅπως ὑμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς μετασχεῖν, τῶν ἁγίων ἀθανάτων καὶ ἀχράντων σου μυστηρίων· στήριζον ἡμᾶς ἐν τῷ σῶ ἁγιασμῷ, ὅλην τὴν ἡμέραν μελετᾶν τὴν δικαιοσύνην σου· ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια*».

[Τὸ «*Πληρωθήτω*» ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν ἐν πάσῃ λειτουργίᾳ, τελείᾳ ἢ προηγιασμένῃ, πλὴν τῆς Μ. Πέμπτης (ὅτε ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Τοῦ δείχνου σου τοῦ μυστικοῦ*»), τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα καὶ ὅλης τῆς διακαινησίμου ἐβομάδος (ὅτε ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*»)].

Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν, «*Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου*» ἐκ γ', «*Εὐλογία Κυρίου*», ἡ μεγάλη ἀπόλυσις καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

2) ΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ

§31. Ὅσακις ἐν Σαββάτῳ συμψάλλεται Παρακλητικὴ, αἱ ἀκολουθίαι τοῦ ἐσπερινοῦ καὶ τοῦ ὁρθρου δυνατόν νὰ λάβουν δύο μορφάς. Εἰδοποιὸς διαφορὰ αὐτῶν εἶναι ὅτι εἰς μὲν τὴν μίαν ἐν τῷ ὁρθρῳ ψάλλεται «*Θεὸς Κύριος*», εἰς δὲ τὴν ἑτέραν ἀντὶ τοῦ «*Θεὸς Κύριος*» ψάλλεται τὸ τριπλοῦν «*Ἀλληλούια*». Ἀναλόγως ἐπηρεάζονται καὶ τὰ μεταβλητὰ στοιχεῖα τῆς λειτουργίας, κυρίως ἀπολυτικά καὶ κοινάκια. **Ἐν Σαββάτῳ ἐὰν ἡ τοῦ Μηναίου ἀκολουθία ἔξη ἔστω καὶ ἐν δοξαστικόν, ψάλλεται «Θεὸς Κύριος», ἐνῷ ἂν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου στερῇται δοξαστικοῦ, ψάλλεται «Ἀλληλούια**. Κατωτέρω παρατίθεται τὸ βασικὸν διάγραμμα ἐκατέρας περιπτώσεως πρὸς εὐχερῇ διάκρισιν καὶ ὀρθὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀκολουθίας. Τὰ δὲ ὑπόλοιπα τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ Σαββάτου, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ψάλλονται ὡς διετυπώθησαν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν ἀκολουθίαις (§§2-30): πλὴν πρὸ τοῦ ὁρθρου ἀναγινώσκεται τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ.

Α'. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ «Θεὸς Κύριος»

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§32. **Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας.** [Μετὰ τὸν προοιμιακὸν ἀναγινώσκεται τὸ ιη' κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου.] Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τρία δεσποτικά ἢ νεκρώσιμα στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς (τὰ τυχόν

εύρισκόμενα μαρτυρικά παραλείπονται) και ἕτερα τρία τοῦ Μηναίου. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη τρία δοξαστικά ἢ δύο ἀκολουθίας ἀγίων, ψάλλονται τὰ στιχηρὰ τοῦ Μηναίου εἰς 6 [ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐνίστε ὅλα τὰ νεκρώσιμα ἐσπερινοῦ καὶ ὁρθρου καταλιμπάνονται]. *Δόξα*, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου, *Καὶ νῦν*, τὸ πρῶτον θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ληγοῦσης ἐβδομάδος ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Εἴσοδος δὲν γίνεται. Τὸ «*Φῶς ἱλαρὸν*» χῦμα κ.τ.λ..

§33. **Ἀπόστιχα** τὰ τῆς Παρακλητικῆς, μαρτυρικά τρία καὶ νεκρώσιμον ἓν [εἰς τοὺς πλαγίους ἤχους λέγονται τὰ μαρτυρικά ἃ τινα εὐρίσκονται ὡς στιχηρὰ εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», καὶ εἴτα τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δύο νεκρωσίων]. Λέγονται δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἄνευ στίχου, τὸ δὲ β' μετὰ στίχου «*Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ*», τὸ γ' μετὰ τοῦ «*Τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος*», τὸ δὲ νεκρώσιμον μετὰ στίχου «*Μακάριοι οὗς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*». *Δόξα*, τὸ ἐν τῷ Μηναίῳ ἰδιόμελον, ἐὰν ὑπάρχη, *Καὶ νῦν*, τὸ μετ' αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον. Εἰ δ' ἄλλως, *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς.

§34. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη εἰς τὸν στίχον τοῦ ἐσπερινοῦ καὶ ἄλλο ἰδιόμελον πρὸ τοῦ δοξαστικοῦ, καταλιμπάνεται τὸ νεκρώσιμον καὶ ψάλλεται τὸ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ οἰκείου στίχου. Ἐπίσης συχνάκις παραλείπονται τὰ νεκρώσιμα, ἂν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου δὲν ἔχη σταυροθεοτοκία, ἐνῶ καταλιμπάνονται ὅπωςδήποτε τὰ νεκρώσιμα (καὶ ὁ νεκρώσιμος κανὼν), ἂν ἐν τῷ ὁρθρῷ πρόκειται νὰ ψαλῇ μεγάλη δοξολογία.

§35. **Τὸ ἀπολυτίκιον** (ἢ τὰ ἀπολυτίκια, κατὰ τὰ ἐν §9 σημειωθέντα) τοῦ Μηναίου, καὶ θεοτοκίον ὁμόηχον ἐκ τῶν πρώτων (τῶν «ἀναστασίμων» θεοτοκίων).

Ο ΟΡΘΡΟΣ

§36. **Τῷ Σαββάτῳ πρωί**, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια· ἂν ψάλλεται ἐν μόνον ἀπολυτίκιον, λέγεται δις μετὰ τοῦ *Δόξα*, εἰς δὲ τὸ *Καὶ νῦν* τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον. [Τὰ καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου ις' καὶ ιζ' (εἰς στάσεις γ')]. Τὰ ὑμνολογικὰ καθίσματα ὡς ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια δὲν λέγονται. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

§37. **Κανόνες** οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ εὐρίσκονται δύο κανόνες, λέγεται ὁ πρῶτος τῆς

Παρακλητικῆς καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. [Κατὰ τὴν παλαιὰν τάξιν (Τ.Μ.Ε., Τυπικὸν Τριωδίου §§27 καὶ 34) πρῶτος λέγεται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα οἱ τῆς Παρακλητικῆς (ἢ οἱ δύο τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς).] Εἰς ἐκάστην ὥδην ὁ α΄ κανὼν μετὰ τοῦ εἰρμοῦ αὐτοῦ, οἱ δὲ λοιποὶ κανόνες ἄνευ εἰρμοῦ.

§38. **Προῦμνια τῶν τροπαρίων** (βλέπε καὶ §19). Εἰς τὰ μαρτυρικὰ καὶ τὰ τῶν ἁγίων ἐν γένει «*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*», εἰς δὲ τὰ θεοτοκία «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*». Εἰς τὸ νεκρώσιμον τροπάριον (τοῦ α΄ κανόνος τῆς Παρακλητικῆς) «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*». Εἰς τὸ α΄ τροπάριον τοῦ νεκρωσίμου κανόνος «*Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*», εἰς δὲ τὸ β΄ τροπάριον αὐτοῦ «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀλλισθήσονται*» [ἂν ἀπαιτηθῇ στίχος εἰς τὸ γ΄ τροπάριον, «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν*»]. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια τοῦ τελευταίου κανόνος ἐκάστης ὥδης ἀπαραιτήτως *Δόξα, Καὶ νῦν* (εἰς τὴν ἡ΄ ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν τὸ «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα...*»).

§39. Καταβασαὶ δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῶν ὥδων γ΄, ς΄, ἡ΄ καὶ θ΄ τοῦ τελευταίου κανόνος, ὡς προεγράφη (§§21-23). Μεσῳδία καθίσματα τὰ τοῦ Μηναίου. Κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχουν, εἰ δὲ μή, τὸ μαρτυρικὸν τοῦ Σαββάτου «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου. Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*».

§40. **Ἐξαποστειλάρια** πρῶτον τὸ τοῦ Σαββάτου «*Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις*» ἢ «*Ὁ ἐν ἁγίοις μόνος*» (Παρακλητική, Σάββατον α΄ ἤχου, ἢ ἐν τέλει αὐτῆς, εἰς τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ὅλης ἐβδομάδος), εἶτα τὰ τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχουν, εἰ δὲ μή, τὰ λοιπὰ τοῦ Σαββάτου «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Ἡμεῖς ἐν σοὶ καυχώμεθα*» ἢ «*Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων*».

§41. Ἐὰν τὸ Μηναιὸν ὀρίζη μεγάλην δοξολογίαν, ψάλλονται οἱ αἵνοι τοῦ Μηναίου εἰς 4 μετὰ τοῦ δοξαστικοῦ καὶ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν· δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπολυτίκιον ὡς ἐν §43.

§42. Μὴ λεγομένης μεγάλης δοξολογίας, ψάλλονται, ἐὰν ὑπάρχουν, οἱ αἵνοι τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ *Δόξα, Καὶ νῦν*, αὐτῶν· εἰ δὲ μή, ἀναγινώσκονται οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν μετὰ τοῦ *Δόξα, Καὶ νῦν*. Εἶτα «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἰς τὰ ἀπόστιχα ψάλλονται τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ἔχη· εἰ δ' ἄλλως, λέγονται τὰ τῆς Παρακλητικῆς μαρτυρικὰ 3 (ἐὰν ὑπάρχουν 4 μαρτυρικά, καταλιμπάνομεν

τὸ α', ἀλλ' εἰς τὸν βαρὺν ἦχον καταλιμπάνομεν τὸ δ'), καὶ ἐν νεκρώσιμον ἰδιόμελον. *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχουν· εἰ δὲ μή, *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον τὸ μετὰ τὰ μαρτυρικά τῆς Παρακλητικῆς. Τὰ δὲ νεκρώσιμα προσόμοια τοῦ Θεοφάνους παραλείπονται.

§43. **Ἀπολυτίκιον τέλους** (ἢ ἀπολυτίκια) ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ (§37), ἀλλὰ θεοτοκίον ὁμόηχον τὸ διὰ τὸ τέλος τοῦ ὁρθρου τοῦ Σαββάτου (πρβλ. §27). Ἐν ὅμως ἐψάλῃ δοξολογία μεγάλη, τὸ ὁμόηχον α' θεοτοκίον. [Μὴ τελουμένης θείας λειτουργίας, μετὰ τὰ ἀπολυτίκια, ὡς ἐν §28.]

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

§44. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (βλέπε §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον (ἢ τὰ ἀπολυτίκια) τοῦ Μηναίου, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον τοῦ Σαββάτου «Ὡς ἀπαρχάς· κοινωνικὸν *Ἀγαλλιᾷσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἰνεσις· ἀλληλούια*». Ἐὰν ὅμως ἐψάλῃ δοξολογία μεγάλη, κοντάκιον «*Προστασία τῶν χριστιανῶν*» (ἢ τὸ τῆς περιόδου), κοινωνικὸν τὸ προσιδιάζον εἰς τὸν τιμώμενον ἅγιον. Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ὡς προεγράφησαν (§§29-30).

Β'. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ «Ἀλληλούια»

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§45. **Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας**. [Μετὰ τὸν προοιμιακὸν ἀναγινώσκεται τὸ ἰη' κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου.] Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ τρία μαρτυρικά τῆς Παρακλητικῆς (εἰς τοὺς κυρίους ἦχους τὰ μαρτυρικά κείνται ὡς ἀπόστιχα) καὶ ἕτερα τρία τοῦ Μηναίου. *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ πρῶτον θεοτοκίον τοῦ ἡχου τῆς ληγούσης ἐβδομάδος ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Ἄνευ εἰσόδου, «*Φῶς ἱλαρὸν*» χῆμα κ.τ.λ.. Ἀπόστιχα ἐκ τῆς Παρακλητικῆς, ἢ τοι μαρτυρικὸν τοῦ ἡχου ἓν, καὶ δύο νεκρώσιμα μετὰ στίχων «*Μακάριοι οἱς ἐξελέξω καὶ προσελάβον, Κύριε*», καὶ «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισήσονται*» (εἰς τοὺς κυρίους ἦχους μαρτυρικὸν λέγεται τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὰ ἀπόστιχα τῆς Πέμπτης ἐσπέρας, τὸ δὲ μὴ ὑπάρχον δεῦτερον νεκρώσιμον ἀναπληροῦται διὰ τοῦ εὐρισκομένου εἰς τὸν ὁρθρον μετὰ τὰ μαρτυρικά ἀπόστιχα). *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ μετὰ τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἐσπερινοῦ θεο-

τοκίον τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπολυτίκια τὰ τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι μάρτυρες*», *Δόξα*, «*Μνήσθητι, Κύριε*», *Καὶ νῦν*, «*Μήτηρ ἁγία*».

§46. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχη δύο ἀκολουθίας ἁγίων, εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ψάλλονται μόνα τὰ στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Μηναίου· *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπόστιχα τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ ἤχου –ἐφόσον δὲν ἐψάλησαν εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*»– καὶ ἔν νεκρώσιμον μετὰ τῶν οἰκείων στίχων (βλ. §33), *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, τὸ θεοτοκίον τῶν ἀποστίχων τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπολυτίκια τὰ τοῦ Σαββάτου, ὡς ἀνωτέρω (§45).

Ο ΟΡΘΟΣ

§47. **Τῷ Σαββάτῳ πρωί**, ἀντὶ τοῦ «*Θεὸς Κύριος*» ψάλλεται εἰς ἦχον β' τὸ τριπλοῦν «*Ἀλληλούια*» τετράκις μετὰ τῶν νεκρωσίων στίχων αὐτοῦ (βλέπε εἰς τὸ Ἐγκόλπιον τοῦ ἀναγνώστου). Τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ. Μετὰ [τὴν στιχολογίαν τοῦ ις' καθίσματος τοῦ Ψαλτηρίου] ψάλλονται 3 καθίσματα μαρτυρικά τοῦ ἤχου, *Δόξα*, ἔν νεκρώσιμον, *Καὶ νῦν*, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου. Εἴτα [στιχολογεῖται τὸ ιζ' κάθισμα ὁ «ἄμωμος» εἰς στάσεις β' καὶ] ψάλλονται τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἱερεὺς μνημονεύει τῶν κεκοιμημένων ὡς καὶ ἐν τοῖς Ψυχοσαββάτοις, καὶ ἀκολουθῶς ψάλλεται τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*», *Δόξα*, τὸ τέλος αὐτοῦ, *Καὶ νῦν*, «*Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατεῖλας*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

§48. Κανόνες, προύμνια εἰς τὰ τροπάρια καὶ οἱ ἀντὶ καταβασίων εἱρμοὶ ὡς προεγράφησαν (§§37-39). Μεσώδια καθίσματα τὰ τοῦ Μηναίου. Κοντάκιον τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχη, εἰ δὲ μή, τὸ μαρτυρικὸν τοῦ Σαββάτου «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*» καὶ τὸ νεκρώσιμον «*Μετὰ τῶν ἁγίων*». Τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου. Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμωτέραν*».

§49. **Ἐξαποστειλάρια** τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχουν· εἰ δὲ μή, τὸ ἐξαποστειλάριον τοῦ Σαββάτου «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Ἡμεῖς ἐν σοὶ καυχώμεθα*» ἢ «*Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων*».

§50. **Αἶνοι**. Ψάλλεται τὸ «*Πᾶσα πνοή*» καὶ λέγονται τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ ἤχου, *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, εὐθὺς τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ἀπόστιχα τὰ νεκρώσιμα προσόμοια τοῦ Θεοφάνους μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

§51. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (βλέπε §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὰ ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι μάρτυρες*», «*Μνήσθητι, Κύριε*» καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, καὶ κοντάκια [Δόξα,] «*Μετὰ τῶν ἁγίων*», [Καὶ νῦν,] «*Ὡς ἀπαρχάς*». Κοινωνικὸν «*Μακάριοι οὗς ἐξελέξω*».

**3) ΑΙ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ
ΤΩΝ ΠΡΟΕΟΡΤΙΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΘΕΟΡΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ**

§52. Τὰ μὲν προεόρτια τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν εἶναι συνήθως μία ἡμέρα (ἀλλὰ τὰ προεόρτια τῶν Χριστογεννῶν καὶ τῶν Θεοφανείων εἶναι 5 καὶ 4 ἡμέραι ἀντιστοίχως), τὰ δὲ μεθεόρτια ἐκτείνονται ἀπὸ μίαν ἕως ὀκτὼ ἡμέρας. Εἰδικὴ περίπτωσις μεθεόρτων εἶναι ἡ πασχάλιος περίοδος τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἡ τάξις τῶν ἀκολουθιῶν τῶν ἀπλῶν καθημερινῶν μὲ προεόρτια ἢ μεθεόρτια, ἄνευ μνήμης ἐορταζομένου ἁγίου, ὁμοιάζει κατὰ βάσιν μὲ τὴν προεκτεθεισάν τάξιν τῶν καθημερινῶν μετὰ Παρακλητικῆς (§§2-30), μὲ τὴν σημαντικὴν ὅμως διαφορὰν ὅτι ἡ Παρακλητικὴ ἐν ταῖς καθημεριναῖς σχολάζει (πλὴν τῶν Κυριακῶν) καὶ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς προεορτίου ἢ μεθεόρτου ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ Πεντηκοσταρίου). Διὰ τοῦτο εἰδικῶς αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου ψάλλονται ὅπως ἀκριβῶς καὶ τῶν λοιπῶν καθημερινῶν. Μετὰ τῆς προεορτίου ἢ μεθεόρτου ἀκολουθίας συμψάλλεται καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ ἅγιος τῆς ἡμέρας. Ἐνταῦθα παρατίθενται αἱ σημαντικώτεραι διατάξεις τῶν περιπτώσεων αὐτῶν (πλὴν τῶν ἀποδόσεων), κυρίως εἰς τὰ σημεῖα ὅπου διαφέρουν ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἀκολουθιῶν μετὰ Παρακλητικῆς· ὡς βάσις λαμβάνονται αἱ τοῦ Μηναίου περιπτώσεις, ἀλλὰ πολλαὶ διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ Πεντηκοστάριον.

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§53. Μετὰ τὸν προοιμακόν, μόνον εἰς τὴν πρώτην μεθεόρτον ἡμέραν ἀφ' ἐσπέρας τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν δὲν στιχολογεῖται τὸ ἐνδιάτακτον κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου· εἰς τὰς λοιπὰς μεθεόρτους ὅμως καὶ εἰς τὰς προεορτίους στιχολογεῖται. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» στιχηρὰ προεόρτια (ἢ μεθεόρτια) 3 καὶ τοῦ ἁγίου ἕτερα 3. Ἐὰν ὑπάρχουν δύο ἅγιοι μὲ ἰδιαιτέραν ἕκαστος ἀκολουθίαν,

ψάλλονται καὶ τὰ ἔξ στιχηρὰ αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δόξα, τοῦ ἁγίου, ἂν ὑπάρχη, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον) ἰδιόμελον· ἄλλως Δόξα, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον). Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας δὲν λέγεται τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἡχου.

§54. Ἐάν ὁ ἅγιος τοῦ Μηναιῶ ἐῖναι ἐπισήμως ἐορταζόμενος ἢ ἂν πρόκειται νὰ ψαλῇ μέγα προκείμενον ἢ ἂν τελεῖται ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς, γίνεται εἴσοδος ὡς συνήθως· εἰς τὰς λοιπὰς καθημερινὰς εἴσοδος δὲν γίνεται. Ἀπόστιχα τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα (ἢ τὰ τοῦ ἁγίου) μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δόξα, (τοῦ ἁγίου, ἂν ὑπάρχη,) *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον) ἰδιόμελον.

§55. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου, ἂν δικαιоῦται (§9), Δόξα, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον (ἢ τὸ τῆς τυχούσης ἐορτῆς). Ἐν τοῖς προεορτίοις τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Φώτων, τὸ προεόρτιον, Δόξα, τοῦ ἁγίου, *Καὶ νῦν*, πάλιν τὸ προεόρτιον. Ἐάν ὑπάρχουν δύο ἅγιοι δικαιούμενοι ἕκαστος ἀπολυτικίου, ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ α΄, Δόξα, τὸ τοῦ β΄, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἐορτῆς. Ἐάν ἡ ἐν τῷ Μηναιῷ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου στερεῖται δοξαστικοῦ, ψάλλεται τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς **ἁπαξ**. Ἡ συνήθης μεγάλη ἀπόλυσις ἄνευ ἰδιαίτερου χαρακτηριστικοῦ κατὰ τὰς προεορτίους ἡμέρας· κατὰ τὰς μεθεορτους ὁμως ἡμέρας λέγεται μετὰ τοῦ οἰκείου χαρακτηριστικοῦ τῆς ἐορτῆς.

ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΚΟΝ

[§56. **Ἀπόδειπνον** τὸ μικρόν (§11), ἀλλὰ μετὰ τὸ τελευταῖον τρισάγιον κ.λπ., λέγεται τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς τυχούσης ἐορτῆς κοντάκιον.]

§57. **Μεσονυκτικὸν** τὸ καθ' ἡμέραν (ἢ τὸ τοῦ Σαββάτου) ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Ἀντὶ τῶν τροπαρίων «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται*» κ.λπ. (ἢ ἐν Σαββάτῳ ἀντὶ τῶν «*Ἄκτιστε φύσις*» κ.λπ.) λέγεται τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον (ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς), ἀντὶ δὲ τῶν τροπαρίων «*Μνήσθητι, Κύριε*» τὸ προεόρτιον κοντάκιον (ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς).

Ο ΟΡΘΟΣ

§58. Μετὰ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» (ὃ περ λέγεται καὶ εἰς τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα Σάββατα), τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναιῶ (ἐάν

δικαιοῦται, §9), *Δόξα*, τὸ αὐτό, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς (ἐὰν ἔχωμεν ἀπολυτικά δύο ἀγίων, ὡς ἐν §55). Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ ἐν τῷ Μηνιαίῳ ἀγίου στερεῇται δοξαστικοῦ, ψάλλεται μόνον τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον (ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς) **ἐκ δευτέρου**. [Στιχολογοῦνται δύο καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Καθίσματα ὕμνο-λογικὰ τὰ ἐν τῷ Μηνιαίῳ προεόρτια (ἢ μεθέορτα) δις ἕκαστον (μετὰ τοῦ *Δόξα*, *Καὶ νῦν*). Ἐὰν ἔχη ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀγίου καθίσματα, ψάλλονται ταῦτα ἐπισφραγιζόμενα μετὰ τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα.

§59. **Κανόνες** ὁ προεόρτιος (ἢ ὁ τῆς ἐορτῆς), καὶ τοῦ ἀγίου (ἢ τῶν ἀγίων) τοῦ Μηνιαίου [προϋμνία τῶν τροπαρίων βλέπε εἰς §19]. Ἐὰν ἡ ἐορτὴ ἔχη δύο κανόνες, ἐν τοῖς μεθέορτοις λέγομεν ἀνὰ ἓνα καθ' ἑκάστην ἐναλλάξ. Μεσῶδια καθίσματα τὰ τοῦ Μηνιαίου. Ἐὰν ὁ ἐν τῷ Μηνιαίῳ ἅγιος εἶναι ἐπισήμως ἐορταζόμενος (μετὰ Εὐαγγελίου εἰς τὸν ὀρθρον καὶ δοξολογίας μεγάλης), λέγονται αἱ κατὰ τὸ Τυπικὸν καταβασαίαι τῆς περιόδου. Εἰ δ' ἄλλως δὲν λέγονται καταβασαίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῶν ᾠδῶν γ', ζ', η' καὶ θ' τοῦ τελευταίου κανόνος, ὡς προεγράφη (§§21-23). Κοντάκιον (καὶ οἶκος) τοῦ ἀγίου ἐκ τοῦ Μηνιαίου, ἐὰν ὑπάρχη· εἰ δὲ μή, τὸ προεόρτιον κοντάκιον ἢ τὸ τῆς ἐορτῆς. Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*».

§60. **Ἐξαποστειλάρια** τοῦ ἀγίου (ἢ τῶν ἀγίων), ἐὰν ἔχη, καὶ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον)· εἰ δὲ μή, τὸ προεόρτιον ἢ μεθέορτον ἐκ δευτέρου. Ἐν τοῖς προεορτοῖς τῶν Χριστουγέννων λέγεται τὸ προεόρτιον, τὸ τοῦ ἀγίου, καὶ εἶτα ἕτερον προεόρτιον. Ἐὰν δὲν ὑπάρχη μεθέορτον ἐξαποστειλάριον, λέγεται τὸ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἐορτῆς.

§61. Ἐὰν ὁ ἅγιος ἔχη μεγάλην δοξολογίαν, ψάλλεται τὸ «*Πᾶσα πνοή*» κ.λπ., τὰ στιχηρὰ τοῦ ἀγίου εἰς 4, *Δόξα*, τοῦ ἀγίου, *Καὶ νῦν*, προεόρτιον ἢ μεθέορτον· δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτικά τοῦ ἀγίου (ἢ τῶν ἀγίων) καὶ τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἐορτῆς (§55).

§62. Μὴ λεγομένης μεγάλης δοξολογίας, ψάλλονται οἱ ἐν τῷ Μηνιαίῳ ὑπάρχοντες αἵνοι μετὰ τοῦ *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, αὐτῶν· ἐὰν ὁμως δὲν ὑπάρχουν αἵνοι, λέγονται μόνον οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν μετὰ ἀπλοῦν *Δόξα*, *Καὶ νῦν*. Εἶτα «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ἀπόστιχα προεόρτια ἢ μεθέορτα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, *Δόξα*, τοῦ ἀγίου, ἂν ὑπάρχη, *Καὶ νῦν*, προεόρτιον ἢ μεθέορτον· εἰ δ' ἄλλως, *Δόξα*, *Καὶ νῦν*, τὸ προεόρτιον ἢ μεθέορτον. Ἀπολυτικίον (τοῦ ἀγίου, ἂν δικαιοῦται καὶ) τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἐορτῆς. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ (§55). [Μὴ τελουμένης θείας λειτουργίας μετὰ τὰ ἀπολυτικά ὡς ἐν §28.]

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§63. Ἐν προεορτίῳ περιόδῳ ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη «τῶν καθημερινῶν». Ἐν μεθεόρτῳ περιόδῳ τὰ ἀντίφωνα τῆς προλαβούσης ἑορτῆς (ἢ πάλιν τὰ «τῶν καθημερινῶν»), ἀλλὰ εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ...*» μετὰ τοῦ χαρκτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά τὸ προεόρτιον (ἢ τῆς ἑορτῆς), τοῦ ἁγίου (ἢ τῶν ἁγίων) τῆς ἡμέρας, ἂν δικαιούται, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς. Τρισάγιον. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας ἢ τὰ ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ ὀριζόμενα. «*Ἄξιον ἐστίν*». Ἐὰν ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας εἶναι ἑορταζόμενος, ψάλλεται τὸ κοινωνικὸν αὐτοῦ, εἰ δ' ἄλλως τὸ τῆς ἡμέρας (ἐν Σαββάτῳ «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*») [μόνον εἰς τὰ μεθεόρτα δυνατόν νὰ ψαλῇ καὶ τὸ κοινωνικὸν τῆς προλαβούσης ἑορτῆς]. «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». «*Πληρωθήτω*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

4) ΑΝΤΙΦΩΝΑ ΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑ

§64. Εἰς ἐκάστην λειτουργίαν ψάλλονται ἐν ἀρχῇ ἢ τρία ἀντίφωνα ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν. Τὸ Τ.Μ.Ε. ὀρίζει τὰ ἀρχαῖα ἢ «συνήθη» ἀντίφωνα διὰ πάσας τὰς ἀπλᾶς καθημερινάς (βλ. καὶ ἐνταῦθα §29)· διὰ δὲ τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἑορτὰς ὀρίζει ἀπαραιτήτως τὰ εἰδικὰ αὐτῶν ἀντίφωνα, ἐνῷ διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μνήμας ἁγίων τὰ τυπικὰ (ψαλμοὶ ρβ' καὶ ρμε') μετὰ τροπαρίων εἰς τοὺς μακαρισμοὺς, ἀλλ' εἰς τὰς περισσοτέρας ἐνορίας προτιμῶνται ἀντὶ τῶν τυπικῶν τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐναρμονιζόμενα καλότερον μὲ τὴν δομὴν τῆς λειτουργίας καὶ χάριν συντομίας.

§65. **Ἀντίφωνα** εἶναι κυρίως οἱ ψαλμικοὶ στίχοι, καὶ ὄχι μόνων τῶν τὰ ἐφύμνια· ἐπομένως ἀπαραιτήτως εἰς ἕκαστον ἀντίφωνον πρέπει νὰ λέγωνται οἱ στίχοι αὐτοῦ. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα δύνανται νὰ ψάλλωνται καὶ ἐν Κυριακῇ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν) ἢ ἐν μνήμῃ ἁγίου. Ἐκαστον ἀντίφωνον πρέπει νὰ κατακλείεται μὲ *Δόξα, Καὶ νῦν*, τὸ δὲ ἐφύμνιον τοῦ γ' ἀντιφώνου τῶν καθημερινῶν πρέπει νὰ ἔχῃ περιεχόμενον δεσποτικὸν διὰ τὸν ἐν τῇ μορφῇ τοῦ Εὐαγγελίου εἰσερχόμενον Κύριον, καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀναφερόμενον εἰς ἁγίους (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37). (Διὰ τὰς μεθεόρτους ἡμέρας ἄχρι τῆς ἀποδόσεως ὄρα ἐνταῦθα §63.)

§66. **Τὰ τυπικά καὶ οἱ μακαρισμοὶ** δύνανται νὰ λέγονται καὶ ἐν καθημερινῇ, κατὰ τὴν μοναστηριακὴν τάξιν καὶ τὴν Παρακλητικὴν, καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ἐν αἷς ἀπαραιτήτως λέγονται ἀντίφωνα· ἀλλ' εἰς τὰς ἀποδόσεις αὐτῶν δύνανται νὰ ψαλοῦν τὰ τυπικά μετὰ τῶν μακαρισμῶν. Εἰς τοὺς μακαρισμοὺς συνάπτονται τροπάρια ὡς ἑξῆς. 1— Ἐν ταῖς καθημεριναῖς τὰ 6 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς. 2— Ἐν ἑορτῇ ἡ μνήμῃ ἁγίου, ἐκτὸς Κυριακῆς, ἢ γ' καὶ ἢ ζ' ὥδῃ τοῦ κανόνος εἰς 8· ἂν ὑπάρχουν δύο κανόνες, ἢ γ' ὥδῃ τοῦ α' κανόνος καὶ ἢ ζ' ὥδῃ τοῦ β'. 3— Εἰς τὰς ἀπλᾶς Κυριακὰς τὰ 8 ἀναστάσιμα τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς. 4— Εἰς Κυριακὴν μετὰ ἑορτῆς ἢ μεθεόρτον ἢ μετὰ μνήμης ἁγίου 4 ἀναστάσιμα τροπάρια ἐκ τῆς Παρακλητικῆς καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδῃς τῆς ἑορτῆς ἢ τοῦ ἁγίου· ἂν ἡ ἑορτὴ ἢ ὁ ἅγιος ἔχη δύο κανόνας, 4 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς, [4 ἐκ τῆς γ' ὥδῃς τοῦ α'] καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδῃς τοῦ β' κανόνος. 5— Ἐν Κυριακῇ μεθεόρτῳ ἢ Τριωδίῳ ἢ Πεντηκοσταρίου μετὰ μνήμης ἁγίου, 4 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς, 4 ἐκ τῆς γ' ὥδῃς τῆς ἑορτῆς καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδῃς τοῦ ἁγίου. Εἰδικώτεροι διατάξεις ἀναφέρονται εἰς τὸ T.M.E. δι' ἐκάστην περίπτωσιν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΟΙΝΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΑΣ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ

Σημείωσις. Ὅπου ὑπάρχει τὸ σύμβολον (...), τίθεται τὸ ὄνομα τοῦ τιμωμένου ἁγίου.

Εἰς ἀπόστολον, ἥχος γ'.

Ἀπόστολε ἅγιε (...), πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

(*Εὰν εἶναι εὐαγγελιστής, προστίθεται·*) Ἀπόστολε ἅγιε καὶ εὐαγγελιστὰ (...), πρέσβευε...

Εἰς ἀποστόλους, ἥχος γ'.

Ἀπόστολοι ἅγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Εἰς προφήτην ἢ δίκαιον, ἥχος β'.

Τοῦ προφήτου σου [(ἡ) Τοῦ δικαίου σου] (...), τὴν μνήμην Κύριε ἑορτάζοντες, δι' αὐτοῦ σε δυσωποῦμεν· σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς μνήμην μάρτυρος, ἤχος δ΄.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὁ μάρτυς σου Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτοῦ, τὸ στέφος ἐκομίσατο τῆς ἀφθαρσίας ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἔχων γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλεν· ἔθραυσε καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση· αὐτοῦ ταῖς ἰκεσίαις Χριστέ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς μνήμην μαρτύρων, ἤχος δ΄.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Οἱ μάρτυρές σου Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτῶν, στεφάνους ἐκομίσαντο τῆς ἀφθαρσίας ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· σχόντες γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλον· ἔθραυσαν καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση· αὐτῶν ταῖς ἰκεσίαις Χριστέ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἔτερον, ἤχος α΄.

Τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἀγίων, ἃς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον δυσωπήθητι Κύριε, καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὀδύνας, ἴασαι φιλόανθρωπε δεόμεθα.

Εἰς μνήμην γυναικὸς μάρτυρος,

ἤχος δ΄ ἢ πλ. δ΄.

Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ, κράζει μεγάλη τῇ φωνῇ· σὲ νυμφίε μου ποθῶ, καὶ σὲ ζητοῦσα ἀθλῶ, καὶ συσταυροῦμαι καὶ συνθάπτομαι τῷ βαπτισμῷ σου· καὶ πάσχω διὰ σέ, ὡς βασιλεῦσω σὺν σοί, καὶ θνήσκω ὑπὲρ σοῦ, ἵνα καὶ ζήσω ἐν σοί, ἀλλ' ὡς θυσίαν ἄμωμον προσδέχου, τὴν μετὰ πόθου τυθεῖσάν σοι· αὐτῆς πρεσβείαις ὡς ἐλεήμων, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην μάρτυρα,

ἤχος δ΄.

Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος, τῶν ἀποστόλων γενόμενος, τὴν πρᾶξιν εὗρες θεόπνευστε, εἰς θεωρίας ἐπίβασιν· διὰ τοῦτο τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν, καὶ τῇ πίστει ἐνήθλησας μέχρις αἵματος, ἱερομάρτυς (...), πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην μάρτυρα ἀποστολικὸν πατέρα,

ἤχος δ΄.

Χρηστότητα ἐκδίδαχθεῖς, καὶ νήφων ἐν πᾶσιν, ἀγαθὴν συνειδήσιν ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, ἤντλησας ἐκ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς τὰ

ἀπόρρητα, καὶ τὴν πίστιν τηρήσας, τὸν ἴσον δρόμον τετέλεκας, ἱερομάρτυς (...): πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

**Εἰς ἱεράρχην ὄσιον,
ἦχος δ'.**

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραότητος, ἐγκρατείας διδάσκαλον ἀνέδειξέ σε τῇ ποιίμνῃ σου, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια: διὰ τοῦτο ἐκτίσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια, πάτερ ἱεράρχα (...), πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

**Εἰς ἱεράρχην, ὄσιον, διδάσκαλον ἡ ὁμολογητὴν,
ἦχος πλ. δ'.**

Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ, εὐσεβείας διδάσκαλε καὶ σεμνότητος, τῆς οἰκουμένης ὁ φωστήρ, ἀρχιερέων [(ἡ) τῶν μοναζόντων] θεόπνευστον ἐγκαλλώπισμα, (...) [ἡ] (πάτερ) σοφέ, ταῖς διδαχαῖς σου πάντας ἐφώτισας, λύρα τοῦ Πνεύματος: πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ὄσιον, ἦχος α'.
Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τῆς ἐρήμου πολίτης καὶ ἐν σώματι ἄγγελος, καὶ θαυματουργὸς ἀνεδείχθης, θεοφόρε πατήρ ἡμῶν (...): νηστεία ἀγρυπνία προσευχῇ, οὐράνια χαρίσματα λαβὼν, θεραπεύεις τοὺς νοσοῦντας καὶ τὰς ψυχὰς, τῶν πίστει προστρεχόντων σοι: δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

**Εἰς ὁσίαν γυναῖκα,
ἦχος πλ. δ'.**

Ἐν σοὶ μήτερ ἀκριβῶς διεσώθη τὸ κατ' εἰκόνα: λαβοῦσα γὰρ τὸν σταυρόν, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καὶ πράττουσα ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μὲν σαρκός, παρέρχεται γάρ: ἐπιμελεῖσθαι δὲ ψυχῆς, πράγμα-τος ἀθανάτου: δι' ὃ καὶ μετὰ ἀγγέλων συναγάζεται, ὁσία (...) τὸ πνεῦμά σου.

**Εἰς ἱεράρχας καὶ ὁσίους,
ἦχος δ'.**

Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ποιῶν ἀεὶ μεθ' ἡμῶν, κατὰ τὴν σὴν ἐπιείκειαν, μὴ ἀποστήσης τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἱκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ κυβέρνησον τὴν ζωὴν ἡμῶν.

ΘΕΟΤΟΚΙΑ ΣΥΝΤΟΜΑ
ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ «ΚΑΙ ΝΥΝ»
ΕΙΣ ΜΝΗΜΑΣ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ταῦτα ψάλλονται εἰς τὸ Καὶ νῦν –συνήθως εἰς τὴν λιτὴν καὶ τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἐσπερινοῦ, σπανίως δὲ εἰς τὸν ὄρθρον– ὕστερον ἀπὸ τὸ δοξαστικόν, ὡς ἂν ἀγομεν ἐόρτιον μνήμην ἁγίου τινός.

Ἦχος α΄.

Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη, καὶ θλιβομένων στεναγμὸν μὴ παροῶσα, πρέσβευε τῷ ἐξ ἁγνῶν λαγόνων σου, σωθῆναι ἡμᾶς, Παναγία παρθένε.

Ἦχος β΄.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, μήτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Ἦχος γ΄.

Θεοτόκε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, εἰς σὲ θαρροῦμεν, εἰς σὲ καυχώμεθα, ἐν σοὶ πᾶσα ἡ ἐλπίς ἡμῶν ἐστὶ· πρέσβευε τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι, ὑπὲρ ἀχρείων δούλων σου.

Ἦχος δ΄.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σε δοξάζωμεν, τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. α΄.

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν πόλιν τὴν ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἄρρηκτον, τὴν ἀρραγῇ προστασίαν καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. β΄.

Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς· σὲ ἱκετεύομεν, πρέσβευε δέσποινα μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἔτερον.

Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἔγνωμεν, Θεοτόκε παρθένε· αὐτὸν ἱκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ΄.

Τὰ οὐράνια ὑμνεῖ σε, κεχαριτωμένη μητὲρ ἀνύμφευτε, καὶ ἡμεῖς
δοξολογοῦμεν, τὴν ἀνεξιχνίαστόν σου γέννησιν· Θεοτόκε πρόσβευε,
σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἔτερον.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι
ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ ΚΑΙ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025

*«Τὴν δὲ τοῦ ἡλίου ἡμέραν κοινῇ πάντες τὴν συν-
έλευσιν ποιούμεθα, ἐπειδὴ πρώτη ἐστὶν ἡμέρα ἐν ἧ
ὁ Θεός, τὸ σκότος καὶ τὴν ὕλην τρέψας, κόσμον
ἐποίησε, καὶ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἡμέτερος σωτὴρ τῇ
αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκ νεκρῶν ἀνέστη».*

(Ιουστίνου Ἀπολογία Α΄ 67,7)

*«Εὐαγγελίσεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐ-
τοῦ».*

(Ψαλμ. 95,2)

*«Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με... κηρῶσαι
ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν».*

(Λουκ. δ΄ 19-20. Ἑσ. ξα΄ 1-2)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ημ.	Ηχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
05	γ'	Σ'	Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων (Β' Τιμ. δ' 5-8)	Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων (Μρ. α' 1-8)
12	δ'	Ζ'	Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα (Ἐφес. δ' 7-13)	Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα (Μτθ. δ' 12-17)
19	πλ. α'	Η'	Κυριακῆς κθ' Ἐπιστολῶν (Κλσ. γ' 4-11)	Κυριακῆς ιβ' Λουκᾶ (Λκ. ιζ' 12-19)
26	πλ. β'	Θ'	Κυριακῆς λβ' Ἐπιστολῶν (Α' Τιμ. δ' 9-15)	Κυριακῆς ιε' Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 1-10)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ημ.	Ηχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
02	βαρύς	—	Ἑορτῆς (Ἐβρ. ζ' 7-17)	Ἑορτῆς (Λκ. β' 22-40)
09	πλ. δ'	ΙΑ'	Κυριακῆς λγ' Ἐπιστολῶν (Β' Τιμ. γ' 10-15)	Κυριακῆς Τελώνου καὶ Φαρισαίου (Λκ. ιη' 10-14)
16	α'	Α'	Κυριακῆς λδ' Ἐπιστολῶν (Α' Κορ. ζ' 12-20)	Κυριακῆς Ἀσώτου (Λκ. ιε' 11-32)
23	β'	Β'	Κυριακῆς Ἀπόκρεω (Α' Κορ. η' 8-θ' 2)	Κυριακῆς Ἀπόκρεω (Μτθ. κε' 31-46)

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ημ.	Ηχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
02	γ'	Γ'	Κυριακῆς Τυροφάγου (Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4)	Κυριακῆς Τυρινῆς (Μτθ. ζ' 14-21)
09	δ'	Δ'	Μαρτύρων (Ἐβρ. ιβ' 1-10)	Κυριακῆς α' Νηστειῶν (Ἰω. α' 44-52)
16	πλ. α'	Ε'	Κυριακῆς β' Νηστειῶν (Ἐβρ. α' 10-β' 3)	Κυριακῆς β' Νηστειῶν (Μρ. β' 1-12)
23	πλ. β'	Σ'	Κυριακῆς γ' Νηστειῶν (Ἐβρ. δ' 14-ε' 6)	Κυριακῆς γ' Νηστειῶν (Μρ. η' 34-θ' 1)
30	βαρύς	Ζ'	Κυριακῆς δ' Νηστειῶν (Ἐβρ. ζ' 13-20)	Κυριακῆς δ' Νηστειῶν (Μρ. θ' 17-31)

ΔΤΡΙΛΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
06	πλ. δ΄	Η΄	Κυριακῆς ε΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. θ΄ 11-14)	Κυριακῆς ε΄ Νηστειῶν (Ματθ. ι΄ 32-45)
13	—	—	Κυριακῆς Βαΐων (Φιλίπ. δ΄ 4-9)	Κυριακῆς Βαΐων (Ἰω. ιβ΄ 1-18)
20	—	—	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ (Πρξ. α΄ 1-8)	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ (Ἰω. α΄ 1-17)
27	—	Α΄	Κυριακῆς β΄ Πράξεων (Πρξ. ε΄ 12-20)	Ἑορτῆς (Ἰω. κ΄ 19-31)

ΜΑΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
04	β΄	Δ΄	Κυριακῆς γ΄ Πράξεων (Πρξ. ς΄ 1-7)	Κυριακῆς Μυροφόρων (Ματθ. ιε΄ 43-ις΄ 8)
11	γ΄	Ε΄	Κυριακῆς δ΄ Πράξεων (Πρξ. θ΄ 32-42)	Κυριακῆς Παραλύτου (Ἰω. ε΄ 1-15)
18	δ΄	Ζ΄	Κυριακῆς ε΄ Πράξεων (Πρξ. ια΄ 19-30)	Κυριακῆς Μυροφόρων (Ἰω. δ΄ 5-42)
25	πλ. α΄	Η΄	Κυριακῆς δ΄ Πράξεων (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)	Κυριακῆς Τυφλοῦ (Ἰω. θ΄ 1-38)

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
01	πλ. β΄	Ι΄	Κυριακῆς ς΄ Πράξεων (Πρξ. κ΄ 16-18, 28-36)	Κυριακῆς Πατέρων (Ἰω. ις΄ 1-13)
08	—	—	Κυριακῆς η΄ Πράξεων (Πρξ. β΄ 1-11)	Πεντηκοστῆς (Ἰω. ζ΄ 37-52, η΄ 12)
15	πλ. δ΄	Α΄	Κυρ. α΄ Ἐπιστ.—Ἀγ. Πάντων (Ἑβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)	Κυριακῆς α΄ Ματθαίου (Ματθ. ι΄ 32-33, 37-38, ιθ΄ 27-30)
22	α΄	Β΄	Κυριακῆς β΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. β΄ 10-16)	Κυριακῆς β΄ Ματθαίου (Ματθ. δ΄ 18-23)
29	β΄	Γ΄	Πρωτοκορυφαίων (Β΄ Κορ. ια΄ 21-ιβ΄ 9)	Πρωτοκορυφαίων (Ματθ. ις΄ 13-19)

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
06	γ'	Δ'	Κυριακῆς δ' Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ζ' 18-23)	Κυριακῆς δ' Ματθαίου (Μτθ. η' 5-13)
13	δ'	Ε'	Κυριακῆς Πατέρων (Τίτ. γ' 8-15)	Κυριακῆς Πατέρων (Μτθ. ε' 14-19)
20	πλ. α'	Σ'	Προφήτου (Ἰακ. ε' 10-20)	Κυριακῆς ζ' Ματθαίου (Μτθ. θ' 1-8)
27	πλ. β'	Ζ'	Μεγαλομάρτυρος (Β' Τιμ. β' 1-10)	Κυριακῆς ζ' Ματθαίου (Μτθ. θ' 27-35)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
03	βαρύς	Η'	Κυριακῆς η' Ἐπιστολῶν (Α' Κορ. α' 10-17)	Κυριακῆς η' Ματθαίου (Μτθ. ιδ' 14-22)
10	πλ. δ'	Θ'	Κυριακῆς θ' Ἐπιστολῶν (Α' Κορ. γ' 9-17)	Κυριακῆς θ' Ματθαίου (Μτθ. ιδ' 22-34)
17	α'	Ι'	Κυριακῆς ι' Ἐπιστολῶν (Α' Κορ. δ' 9-16)	Κυριακῆς ι' Ματθαίου (Μτθ. ιζ' 14-23)
24	β'	ΙΑ'	Κυριακῆς ια' Ἐπιστολῶν (Α' Κορ. θ' 2-12)	Κυριακῆς ια' Ματθαίου (Μτθ. ιη' 23-35)
31	γ'	Α'	Θεοτόκου (Ἐβρ. θ' 1-7)	Κυριακῆς ιβ' Ματθαίου (Μτθ. ιθ' 16-26)

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
07	δ'	Β'	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως (Γαλ. ζ' 11-18)	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως (Ἰω. γ' 13-17)
14	—	—	Ἑορτῆς (Α' Κορ. α' 18-24)	Ἑορτῆς (Ἰω. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35)
21	πλ. β'	Δ'	Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὑψωσιν (Γαλ. β' 16-20)	Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὑψωσιν (Μρ. η' 34-θ' 1)
28	βαρύς	Ε'	Κυριακῆς ις' Ἐπιστολῶν (Β' Κορ. ζ' 1-10)	Κυριακῆς α' Λουκᾶ (Λκ. ε' 1-11)

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
05	πλ. δ΄	Σ΄	Κυριακῆς ιζ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ζ΄ 16-ζ΄ 1)	Κυριακῆς β΄ Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 31-36)
12	α΄	Ζ΄	Κυριακῆς Πατέρων (Τίτ. γ΄ 8-15)	Κυριακῆς δ΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 5-15)
19	β΄	Η΄	Κυριακῆς ιθ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ια΄ 31-ιβ΄ 9)	Κυριακῆς γ΄ Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 11-16)
26	γ΄	Θ΄	Μεγαλομάρτυρος (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)	Κυριακῆς ς΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 27-39)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
02	δ΄	Ι΄	Κυριακῆς κα΄ Ἐπιστολῶν (Γαλ. β΄ 16-20)	Κυριακῆς ε΄ Λουκᾶ (Λκ. ιζ΄ 19-31)
09	πλ. α΄	ΙΑ΄	Κυριακῆς κβ΄ Ἐπιστολῶν (Γαλ. ς΄ 11-18)	Κυριακῆς ζ΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 41-56)
16	πλ. β΄	Α΄	Εὐαγγελιστοῦ (Ῥωμ. ι΄ 11-ια΄ 2)	Εὐαγγελιστοῦ (Μτθ. θ΄ 9-13)
23	βαρύς	Β΄	Κυριακῆς κδ΄ Ἐπιστολῶν (Ἐφεσ. β΄ 14-22)	Κυριακῆς θ΄ Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 16-21)
30	πλ. δ΄	Γ΄	Ἀποστόλου (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)	Ἀποστόλου (Ἰω. α΄ 35-52)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ημ.	Ήχος	Εωθ.	Αποστ. Αναγνώσματα	Ευαγγ. Αναγνώσματα
07	α΄	Δ΄	Κυριακῆς κς΄ Ἐπιστολῶν (Ἐφεσ. ε΄ 8-19)	Κυριακῆς ι΄ Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 10-17)
14	β΄	Ε΄	Κυριακῆς Προπατόρων (Κλσ. γ΄ 4-11)	Κυριακῆς ια΄ Λουκᾶ (Λκ. ιδ΄ 16-24, Μτθ. κβ΄ 14)
21	γ΄	Σ΄	Κυρ. πρὸ Χριστουγέννων (Ἐβρ. ια΄ 9-10, 32-40)	Κυριακῆς πρὸ Χριστουγέννων (Μτθ. α΄ 1-25)
28	δ΄	Ζ΄	Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν. (Γαλ. α΄ 11-19)	Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν (Μτθ. β΄ 13-23)

ΓΕΝΙΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΥΠΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Τὸ ἐτήσιον Κανονάριον τῶν Διπτύχων βασίζεται εἰς τὸ ἰσχύον Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (Τ.Μ.Ε.), συνταχθὲν ὑπὸ Γ. Βιολάκη, Κων/πολις 1888. Σκοπὸς τοῦ Κανοναρίου εἶναι ἡ σωστὴ ἐρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ Τ.Μ.Ε., καὶ ὅπου χρειάζεται, ἡ διασαφήσις καὶ συμπλήρωσις του, λαμβανομένων ὑπόψιν καὶ τῶν κρατούντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (ἐκ Συνοδικῶν ἀποφάσεων, λειτουργικῶν ἐθίμων κ.λπ.).
2. Ἡ ἐπαρκὴς γνῶσις τῆς Προθεωρίας καὶ τῶν λοιπῶν βασικῶν διατάξεων τοῦ Τ.Μ.Ε., καθὼς καὶ τῆς εἰδικῆς ὁρολογίας τοῦ Τυπικοῦ, εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ὀρθὴν κατανόησιν καὶ χρῆσιν τοῦ Κανοναρίου.
3. Ὡσαύτως εἶναι ἀναγκαία ἡ πλήρης καὶ συνολικὴ μελέτη τῶν ἐν τῷ Κανοναρίῳ διατάξεων καὶ σημειώσεων πασῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους, καθὼς καὶ ἡ ἔγκαιρος προετοιμασία πρὸς ἐκάστης ἀκολουθίας, καὶ ὅχι ἡ ἀποσπασματικὴ, πρόχειρος καὶ ἐπὶ τροχάδην ἀνάγνωσις του. Τὸ Κανονάριον (καὶ τὸ Τυπικὸν ἐν γένει) δὲν εἶναι «τυφλοσύρτης».
4. Τὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Κων/νου Παπαγιάννη, ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἐν Ἀθήναις 2006), ἐπίσης συμβάλλει εἰς τὴν ἀρτιωτέραν γνῶσιν τῶν περὶ τὸ Τυπικὸν θεμάτων.
5. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Κανοναρίου (καὶ παντὸς ἐν γένει Τυπικοῦ) δι' ἐκάστην ἡμέραν τοῦ ἔτους συντάσσονται κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰ. ἀκολουθιῶν τῶν καθιερωμένων Μηναιῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων λειτουργικῶν βιβλίων τῆς Ἐκκλησίας.
6. Διὰ τὴν τέλεσιν τοπικῶν ἐορτῶν καὶ ἀκολουθιῶν, πέραν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἐν χρήσει λειτουργικῶν βιβλίων, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὴ ἐόρτιος ἀκολουθία (συνήθως ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ τυπικὸν τῆς ἡμέρας προσαρμόζεται ἀναλόγως καὶ τηρεῖται ἡ τάξις τῆς εἰδικῆς ἀκολουθίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διατάξεις παρομοίων περιπτώσεων τοῦ ἐπισήμου Τυπικοῦ.

ΜΗΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

1. Τετάρτη. † Η ΚΑΤΑΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καπ- παδοκίας τοῦ μεγάλου (†379).

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ· κοντάκιον
«Ἡ παρθένος σήμερον»· ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς...»*

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ ψαλ-
τηρίου.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» ἰδιόμελα τῆς ἐορτῆς «*Συγκατα-
βαίνων ὁ σωτὴρ*» (δῖς) καὶ «*Οὐκ ἐπησχύνθη*» (ἅπαξ), καὶ τοῦ
ἁγίου Βασιλείου 3 προσόμοια «*Ὁ ἐπωνύμως κληθεῖς*» κ.λπ.,
Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Σοφίας ἐραστής*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Συγ-
καταβαίνων ὁ σωτὴρ*».

Εἰσοδός, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ
ἀναγνώσματα.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου μετὰ στίχων εἰς τὰ 2 τε-
λευταῖα: α) «*Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρ-
δίας μου σύνεσιν*», β) «*Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν καὶ ἡ
γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν*», Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ὁ τὴν χάριν
τῶν θαυμάτων*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Οὐκ ἐπησχύνθη*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Μορφὴν
ἀναλλοιώτως*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ σαρκὶ περιτ-
μηθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀλη-
θινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ ἰδιόμε-
λα τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπο-
λυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*»
τὰ ἀπολυτικά «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν,

«*Μορφήν ἀναλλοιώτως*». Καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἶτα τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου, καὶ τὸ προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὁρθρου, «*Ὁ μὴ εἰσερχόμενος*» (ζήτει τῇ 13ῃ Νοεμβρίου)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τοῦ ἱεράρχου*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, τῆς ἐορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μὲ στίχον «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς*» καὶ τοῦ ἁγίου (ἄνευ εἰρμῶν) μὲ στίχον «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*»· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα*» καὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Εἶτα ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ τῆς θ' ᾠδῆς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν*».

Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Μορφήν ἀναλλοιώτως*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ περιτμηθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «*Μορφήν ἀναλλοιώτως*», «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ τῶν ὅλων Κύριος*» (ζήτει μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν). Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 1ης Ἰανουαρίου, «*Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται*» (Κλσ. β' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Υπέστρεψαν οἱ ποιμένες*» (Λκ. β' 20-21, 40-52).

Λειτουργία Μ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα, μετὰ τὸ «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι*», λέγεται τὸ παρὸν μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου·

Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ, μύστην τοῦ Δεσπότου, τὸν φωστῆρα τὸν φαινόν, τὸν ἐκ Καισαρείας καὶ Καππαδοκῶν χώρας, Βασίλειον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Αἰνεῖτε*»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «*Μορφήν ἀναλλοιώτως*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Ακολουθία τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους

Μετὰ τὸ «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», ἀπολυτικά: τῆς ἑορτῆς «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*», καὶ τοῦ ἁγίου «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*»· κοντάκιον τῆς ἰνδίκτου, ἥχος δ΄, πρὸς τὸ «*Ὁ ὑψωθείς*»,

«*Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σώζων τῷ ἐλέει σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότη, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ· Λυτρωτά, εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον*».

Εὐθὺς ἡ δοξολογία (ἐπιλογὴ στίχων), μεθ' ἣν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις τῆς ἐκτενοῦς, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «*Κύριε, ἐλέησον*», ἐξαιρέσει τῆς ἑκτῆς αἰτήσεως «*ὕπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι*», μεθ' ἣν ψάλλουν αὐτὸ ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραεῖα τῇ φωνῇ.

«*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσιν*».

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου*».

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...*»

«*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἐπέκεινα παντὸς χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως, ὁ τὸν πάντα χρόνον τόν τε γεγονότα τόν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ σου μακροθυμία καταξιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητός σου

εἰσελθεῖν, αὐτός, πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἴσοδον ταύτην τῇ θείᾳ σου χάριτι εὐλόγησον· ὄμβρους εἰρηνικοὺς πρὸς καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι· τοὺς ἀέρας ὑγιεινοὺς καὶ εὐκράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δὸς ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ βεβαίᾳ τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσχημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς ὀδεύοντας· τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τὴν νεότητά παιδαγωγήσον· τὸ γῆρας περικράτησον· τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον· τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ συναψον τῇ ἀγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θείᾳ σου χάριτι καλῶς διαφύλαξον· λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων ἡμῶν, ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτούς τε καὶ τὸν φιλόχριστον ἡμῶν στρατὸν· ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς, Κύριε, ἡ βασιλεία σου, βασιλεία ἀγάπης, χρηστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ ἀξιώσον ἡμᾶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑμνεῖν σε καὶ δοξάζειν σε τὸν ἐν Τριάδι ἄναρχον καὶ αἰώνιον Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἴτα ἡ ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς πλὴν τῶν Κυριακῶν.

2. Εἰς τοὺς ἐσπερινοὺς τῶν προεορτίων ἡμερῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (βλέπε Τ.Μ.Ε., Δεκεμβρίου 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

3. Ἀπὸ 2 μέχρι 5 Ἰανουαρίου, ἐὰν **τοπικῶς ἐορτάζεται ἅγιος**, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἴρμοι «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν ψάλλεται τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον».

2. Πέμπτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Σιλβέστρου Ῥώμης (†335). Κοσμᾶ (Α΄) Κων/πόλεως, Σεραφίμ ἐν Σάρωφ (†1833).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης κη' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Τίτ. α' 5-14).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Πέμπτης διακαινησίμου (Ἰω. γ' 1-15).

3. Παρασκευή (προεόρτια τῶν Φώτων). Μαλαχίου προφήτου (περὶ τὸ 450 π.Χ.), Γορδίου μάρτυρος.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ

τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῶν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, τὸ τρισάγιον κλπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλὼν*» (ἄπαξ) λέγεται ἡ (μεγάλη) ἀπόλυσις. Ἐν συν-εχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὥραι (βλέπε ταύτας μετὰ τὸν ὄρθρον τῆς 5ης Ἰανουαρίου). Εἰς τὴν α΄ ὥραν «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον (Τ.Μ.Ε., 6 Ἰανουαρίου, §1), ἀλλὰ σήμερον ἀντὶ τοῦ «*Ἀπεστρέφετο ποτὲ*» λέγεται τὸ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλὼν*». Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ΄, τῆς ζ΄ καὶ τῆς θ΄ ὥρας, ὁ διάκονος θυμιᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ («καταζίου»).

Ὡρα θ΄. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α΄ χορὸς ψάλλει εἰς ἥχον πλ. α΄ *Δόξα Πατρί*, ὁ β΄ *Καὶ νῦν*, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου ὀλόκληρον τὸ δοξαστικὸν «*Τὴν χειρὰ σου τὴν ἀψαμένην*» (ὁ πρῶτος στίχος «*Τὴν χειρὰ σου τὴν ἀψαμένην...*» καὶ τὸ ἐν τέλει ἡμιστίχιον «*Καὶ δεῦρο στήθι μεθ' ἡμῶν*» ἐπαναλαμβάνονται τρεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι λέγονται ἅπαξ), καὶ εἶτα ψάλλουν τὸ αὐτὸ δοξαστικὸν οἱ χοροὶ ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Εἶτα ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ εὐθὺς γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις. Σήμερον δὲν τε-λειῖται θεία λειτουργία.

Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις εἰς πάντα.

4. Σάββατον πρὸ τῶν Φώτων. Σύναξις τῶν ἁγίων 70 ἀποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου. Νικηφόρου τοῦ λεπροῦ (†1964).

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῶν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ) καὶ ἐν τέλει

πάλιν ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς καὶ τὸ τρισάγιον· τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις. Εἰς τὸν ὄρθρον, τὰ καθίσματα, ὁ ν' ψαλμός χῦμα, καὶ οἱ κανόνες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι δὲν ψάλλονται, οὔτε δοξολογία μεγάλη· μετὰ τὰ ἀπόστιχα στιχηρά τοῦ Μηναίου, «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ «συνήθη» τῆς λειτουργίας («*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*»)· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον*»· Ἀπόστολος: Σαββάτου πρὸ τῶν Φώτων, «*Οἱ καλῶς διακονήσαντες*» (Α' Τιμ. γ' 13-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστής*» (Μτθ. γ' 1-6). Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

5. † ΚΥΡΙΑΚΗ πρὸ τῶν Φώτων. Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ μαρτύρων (†305), Συγκλητικῆς ὁσίας (†350). Ἦχος γ', ἑωθινὸν ζ'.

(Τ.Μ.Ε., Κυριακὴ πρὸ τῶν Φώτων, περίπτωσις β' §§4-6, καὶ 6 Ἰανουαρίου, περίπτωσις δ' §32).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*»· κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὸ Ψαλτήριον, εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 4 «*Προεόρτια ἄσματα*» κ.λπ. (ζήτει τῇ 2α Ἰανουαρίου), Δόξα, «*Ἔρχεται πρὸς Ἰορδάνην*» (2 Ἰανουαρίου.), Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*»· εἴσοδος κ.λπ.· ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ*» (3 Ἰανουαρίου, εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ)· ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτε*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*» [τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μεθ' θεοτοκίον «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μετ' τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκειμένον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ζ΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ, καὶ ὁ προεόρτιος τῆς ἡμέρας «Χριστὸς μολεῖ πρὸς τὸ βάπτισμα» ἄνευ τῶν εἰρμῶν, μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ὁ μέγας ὑετός»· ἀφ' ε' τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον» μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα»· «Τὴν τιμιωτέραν» καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος» καὶ τὸ προεόρτιον «Πῶς ρεῖθρά σε ποτάμια» (2 Ἰανουαρίου).

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια προεόρτια 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιῦ ἀπὸ ὄρους μικροῦ», β) «Εἰδὼν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, ἐταράχθησαν ἄβυσσοι, πλῆθος ἡχοῦς ὑδάτων», Δόξα, τὸ ιδιόμελον τῶν ἀποστίχων τῶν αἰνῶν «Ἰωάννη βαπτιστά», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ὥδῃς τοῦ προεορτίου κανόνος].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», «Ἀπεγράφετο ποτὲ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων, «Νῆφε ἐν πᾶσι» (Β' Τιμ. δ' 5-8) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ– Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Μρ. α' 1-8).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ιδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» καὶ τελεῖται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως ὁ μέγας Ἀγιασμός, ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε. 6 Ἰανουαρίου, §2, σ. 142). Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀγιασμοῦ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τρεῖς ἐν τῷ ἡγιασμένῳ ὕδατι τὸν τίμιον Σταυρὸν ὀρθιον, ψάλλον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζόμενον σου, Κύριε*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν· εἶτα ῥαντίζει τὸν λαὸν μετὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ψάλλον (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τὸ κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον*». Εἶτα προσέρχεται ὁ λαὸς μετὰ τάξεως, διὰ νὰ ἀγιασθῇ, ἐνῷ ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ιδιόμελον «*Ἀνυμνήσωμεν οἱ πιστοί*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰδήσεις. «*Ἐν τῇ τραπέζῃ ἐσθίομεν ἔλαιον, πίνομεν καὶ οἶνον, εὐχαριστοῦντες Χριστῷ τῷ Θεῷ*» (Τυπικὸν πρωτοψάλτου Κωνσταντίνου, 1851, σ. 88).

6. Δευτέρα. † ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*»· κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ῥείθροις*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὰ εἰρηνικά.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τὰ 4 ιδιόμελα τῆς ἐορτῆς «*Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Υπέκλινας κάραν*». Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλαρόν*». Προκείμενον δὲν λέγεται, ἀλλ' εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*»· μετ' αὐτὸ ὁ α' χορὸς τὸ μετὰ τὸ γ' ἀνάγνωσμα τροπάριον «*Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ*». Τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Ἰνα φωτίσης τοὺς ἐν σκότει*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ξς' (66ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα,

Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ*» ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ ε' ἀνάγνωσμα «*Εἶπεν Ἡλίας*»· μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ μετὰ τὸ ζ' ἀνάγνωσμα τροπάριον «*Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις*», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «*Ποῦ γὰρ εἶχε τὸ φῶς σου λάμπει*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ 4β' (92ου) ψαλμοῦ «*Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν*», ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις*» ὁλόκληρον. Ἀκολουθεῖ τὸ ζ' ἀνάγνωσμα «*Παρεγένετο Νεεμάν*», μετὰ τὸ ὅποιον (ἄνευ συναπτῆς καὶ τρισαγίου) τὸ προκείμενον καὶ ὁ Ἀπόστολος τοῦ ἐσπερινοῦ, «*Ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων*» (Α' Κορ. θ' 19-27)· Εὐαγγέλιον: τὸ τῆς θ' ὥρας, «*Ἐν ἔτει πεντεκαίδεκάτῳ*» (Λκ. γ' 1-18). Ἡ ἐκτενὴς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ιδιόμελα τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ*» κ.λπ., μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὸν ἐκ παρθένου ἥλιον*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ. «*Νῶν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» τρίς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα ὡς ἀκριβῶς ἔχουν εἰς τὸ Μηναιῶν· εἶτα τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» (γ'). [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*», τὸ προκείμενον «*Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε*» (γ'), τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς*» (Μρ. α' 9-11), ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ἀμφοτέροι οἱ τῆς ἐορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) ἀνὰ 4 ἄνευ στίχου, εἰμὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν ἐκάστη ᾠδῇ τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «*Ὅτε τῇ ἐπιφανείᾳ σου*»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ μνηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε*» καὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια

τῆς θ' ὥδης τῶν δύο κανόνων μετὰ τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν· εἴτα οἱ εἰρμοὶ (μετὰ τῶν μεγαλυναρίων) «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὡς τῶν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἐγγραπτον*» καὶ ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «*Νάματα ἰορδάνια*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ Χριστός*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθεὶς...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 6ης Ἰανουαρίου, «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ*» (Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς*» (Μτθ. γ' 13-17).

Λειτουργία μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις*»· ἀντὶ τοῦ *Εἵδομεν* τὸ φῶς τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» κ.λπ. καὶ τελεῖται ὁ μέγας Ἀγιασμός ὡς χθές, ἀλλὰ κοντάκιον τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

Σημειώσεις. 1) Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν λαὸν ὁ μέγας Ἀγιασμός, ἐνῶ οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλὰξ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους τὸ τροπάριον τῆς η' ὥδης «*Τριάδος ἡ φανέρωσις*».

2) Ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς θ' ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἀπόλυσις λέγεται ἡ τῆς ἑορτῆς.

- 7. Τρίτη** (α' μεθέορτος ἡμέρα τῶν Θεοφανείων). † Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Θεοφανείων §§5-7 καὶ §35).

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*»· κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπολυτικά «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», Δόξα, «*Μνήμη δικαίου*», Καὶ νῦν, «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν..., τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν...*»

Τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται, καὶ ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. Ἐκαστον κάθισμα ἐκ δευτέρου (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν). Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ α΄ τῶν Θεοφανείων «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε*» μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχου «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*»· ἀπὸ γ΄ καὶ ζ΄ ᾠδῆς τὰ τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου (*Τὴν τιμιωτέραν*), ὁ εἰρμὸς καὶ τὰ τροπάρια τῆς Θ΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος τῆς ἑορτῆς «*Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» μετὰ τῶν μεγαλυναρίων (ὡς χθές), εἶτα ἡ Θ΄ ᾠδὴ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχον εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», Δόξα, «*Ὁ τοῖς ἀσωμάτοις*», Καὶ νῦν, «*ὑπὲρ εὐσπλαγχνίαν*», καὶ ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου,...* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἶνους καὶ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς ὡς χθές. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», «*Μνήμη δικαίου*», καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος: τοῦ Προδρόμου, 7ης Ἰανουαρίου, «*Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι*» (Πρξ. ιθ' 1-8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν*» (Ἰω. α' 29-34). Λει-

τουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμός «*Μεγάλλον, ψυχή μου, τὴν τιμωτέραν... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν*». Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον*» ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

Σημειώσεις. 1. *Απὸ αὐριον μέχρι τῆς 13ης τοῦ μηνός, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Στεῖβει θαλάσσης». Κοντάκιον μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνός τὸ τῆς ἐορτῆς «Ἐπεφάνης σήμερον».*

2. *Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς 13ης Ἰαν. στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἐορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου».*

8. Τετάρτη. Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσίας. Κύρου καὶ Ἀττικοῦ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ε' 11-ς 8).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Σαββάτου διακαινησίμου (Ἰω. γ' 22-23).

9. Πέμπτη. Πολυεύκτου μάρτυρος (†295). Εὐστρατίου ὁσίου (θ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης κθ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ἐβρ. ζ' 1-6).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτέρας ιβ' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. α' 9-15).

10. Παρασκευή. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης (†395). Δομετιανοῦ Μελιτινῆς (†602)· Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκευῆς κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ζ' 18-25).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτέρας α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ' 19-22).

11. Σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα. Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ κοινοβιάρχου (†529).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Εὐαγγέλιον ὀρθρου: τοῦ ὁσίου, Παρασκευῆς β' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἔσθι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ζ' 17-23). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Στεῖβει θαλάσσης*»· «*Τὴν τιμωτέραν*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» ἅπαξ. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον τῆς ἐορτῆς· Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου, ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ σημειούμενος, Κυρ. ιε' ἐπιστ., «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι*» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα, «*Ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον*» (Μτθ. δ' 1-11)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὰ Φῶτα. Τατιανῆς μάρτυρος (†226)· Εὐθασίας, Μερτίου μαρτύρων (†305). Ἦχος δ', ἑωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις 6ης Ἰανουαρίου, §36 καὶ §§8-10).

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκια, τοῦ ὁσίου, Δόξα, «*Ἐν Ἰορδάνῃ*»· κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς ἑορτῆς 3 «*Ὑμνον νῦν μεθέορτον*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «*Κύριε, πληρῶσαι βουλόμενος*» (ζῆτει εἰς τὸ Δόξα τῆς λιτῆς 6 Ἰαν.), Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται*» (ζῆτει εἰς τὸ Καὶ νῦν τῆς λιτῆς 6ης Ἰαν.).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς (12ης Ἰανουαρίου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ β' τῆς ἑορτῆς (6 Ἰανουαρίου) μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν*» ἀπὸ γ' ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ] τὸ μεσῶδιον ἐόρτιον κάθισμα «*Ὁ μέγας ὑετός*» (Ἰανουαρίου 12)· ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Στείβει θαλάσσης*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ ὡς μεθέορτα τὰ 4 ιδιόμε-
λα «Φῶς ἐκ φωτός» κ.λπ. (τῶν αἰῶνων τῆς 6ης Ἰαν.), μετὰ στίχων
εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης
ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω», β) «Τί σοὶ ἐστί, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ
σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;», Δόξα, τὸ ζ´ ἐωθινὸν
«Ἰδοὺ σκοτία καὶ πρωί», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία
μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφ-
υμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ
τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ´ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].
Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ
ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τό φαιδρόν», «Ἐν Ἰορ-
δάνη», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον».
Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα, «Ἐνὶ
ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις» (Ἐφεσ. δ´ 7-13) –μετὰ τοῦ προ-
κειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–. Εὐαγγέλιον ὁμοίως,
«Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη» (Μτθ. δ´ 12-17).

«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς»· «Πληρωθήτω»·
«Εἴη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

13. Δευτέρα. Ἑρμούλου καὶ Στρατονίκου μαρτύρων (†315).

Σημείωσις. Συμψάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν ἐν Σινὰ καὶ
Ραϊθῷ ἀββάδων διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὐριον τὴν ἑορτήν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λ´ ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ἐβρ. η´ 7-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Τετάρτης ια´ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ´ 1-8).

14. Τρίτη. Απόδοσις τῶν Θεοφανείων. Τῶν ἐν Σινὰ καὶ Ῥαϊθῷ ἀναι- ρεθέντων πατέρων.

Εἰς τὴν ἀκολουθίαν ψάλλονται ἅπαντα τὰ τῆς ἑορτῆς (Ἰα-
νουαρίου 6) μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν.

Ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων, τῆς λιτῆς καὶ
τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἀλλὰ γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, καὶ εἴτα
τὰ ἀπόστιχα τῆς ἑορτῆς ὡς εἰς τὸ Μηναῖον· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ
ἑορτῇ.

Ἐν τῷ ὁρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ' ὥδης, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα *«Τὰ ρεῖθρα ἡγίασας»*· ἀφ' ζ', μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 14ης τοῦ μηνός. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὁρθρου ὡς ἐν τῇ κυρία ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἄνευ τοῦ ἀγιασμοῦ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» καὶ κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ἑβρ. θ' 8-23)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρίτης ιδ' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. δ' 24-34). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ι. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»*. Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*»· ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 31ης τοῦ μηνός (πλὴν τῶν ἑορταζομένων ἀγίων) ἄρχεται ψαλλομένη ἡ Παρακλητικὴ.

2. Ἀπὸ αὐριον ἕως τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, *ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος*, ψάλλονται αἱ καταβασίαι τῆς ἑορτῆς «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*» (ζῆτει 2 Φεβρουαρίου).

15. Τετάρτη. Παύλου ὁσίου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου. Γερασίμου (Παλλαδᾶ) πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετάρτης λ' ἐβδ. ἐπ. (Ἑβρ. ι' 1-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιδ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. δ' 35-41).

16. Πέμπτη. Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ Μυτιληναίου.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Σαββάτου δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιδ' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ε' 1-20).

17. Παρασκευή. † Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†356). Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ ἐν τῇ σκίτῃ τῆς Βεροίας, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις (†1838).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἄνευ Παρακλητικῆς· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἄβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος· τοῦ ὁσίου, Δεκεμβρίου 6, «*Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις*» (Ἑβρ. ιγ' 17-21)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Παρασκευῆς β' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἔσθι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ζ' 17-23). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

18. Σάββατον. † Ἀθανασίου (†373) καὶ Κυρίλλου (†444) πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἄνευ Παρακλητικῆς· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν ἐσπερίων τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου τῆς ἐβδομάδος «*Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ*»· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον· τὸ τῆς θ. λειτουργίας 13ης Νοεμβρίου, «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ιω. ι' 9-16)· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἄβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*»· Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον 18ης Ἰανουαρίου (Ἑβρ. ιγ' 7-16 καὶ Μτθ. ε' 14-19)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΛΟΥΚΑ. Μακαρίου ὁσίου τοῦ Αἰγυπτίου. Ἀρσενίου Κερκύρας, Μάρκου ἀρχιεπ. Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, Μακαρίου ὁσίου ιεροδιακόνου τοῦ Πατμίου. Ἦχος πλ. α', ἐω-θινὸν η'.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἔργοις λάμπαντες*»· κοντάκιον «*Ἱεράρχαι μέγιστοι*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ ὁσίου «*Εὐφραίνου, Αἴγυπτος*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ*». Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Ὅσιε πάτερ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου*» (Παρακλητική, Σαββάτω ἐσπέρας, πλ. β').

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», Δόξα, «*Τῆς ἐρήμου πολίτης*», Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτικά ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον «*Χαῖρε, πύλη Κυρίου*», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (η΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ ὁσίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ ὁσίου μετὰ τοῦ ἑορτοκίου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμῳ σκιᾶ καὶ γράμματι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «*Δύο ἀγγέλους βλέψασα*», τὸ τοῦ ὁσίου καὶ τὸ ἑορτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ η' ἐωθινὸν «*Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», «*Τῆς ἐρήμου πολίτης*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς κθ' ἐπιστολῶν, «*Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ*» (Κλσ. γ' 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ιβ' Λουκᾶ, «*Εἰσερχομένον τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινὰ κόμην*» (Λκ. ιζ' 12-19). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

20. Δευτέρα. † Εὐθυμίου ὁσίου τοῦ μεγάλου. Ζαχαρίου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἄρτης.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Παρακλητικῆς)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁσίου, Πέμπτης δ' ἐβδ.

Ματθαίου, «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια΄ 27-30)· καταβασίαι «*Χέρσον άβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, Κυριακῆς ιε΄ ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτόυς φῶς*» (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρασκευῆς β΄ ἑβδ. Λουκᾶ, «*Ἔσθι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ζ΄ 17-23)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 21. Τρίτη.** Μαξίμου ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†662), Νεοφύτου μάρτυρος (†305). Μαξίμου ὁσίου τοῦ Γραικοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ιβ΄ 25-27, ιγ΄ 22-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιε΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μρ. ζ΄ 1-7).

- 22. Τετάρτη.** Τιμοθέου ἀποστόλου (†96), Ἀναστασίου ὁσιομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†628).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, 22ας Ἰανουαρίου (Β΄ Τιμ. α΄ 3-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ζ΄ 7-13).

- 23. Πέμπτη.** Κλήμεντος Ἀγκύρας ἱερομάρτυρος († 312), Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος (†312). Διονυσίου ὁσίου τοῦ ἐν Ὁλύμπῳ (†1540).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης λα΄ ἑβδ. ἐπιστολῶν (Ἰακ. α΄ 19-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιε΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μρ. ζ΄ 30-45).

- 24. Παρασκευή.** Ξένης ὁσίας (ε΄ αἰ.). Βαβύλα ἱερομάρτυρος (γ΄ αἰ.). Φίλωνος ἐπισκ. Καρπασίας, Νεοφύτου τοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκευῆς λα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. β΄ 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ιε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ζ΄ 45-53).

- 25. Σάββατον.** † Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου (Ναζιανζηνοῦ) (†390).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου (ἄνευ Παρακλητικῆς)· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν ἐσπερίων τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος «*Ἐν τῇ Ἑρυθρᾷ θαλάσῃ*»· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 13ης Νοεμβρίου, «*Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εἰσερχόμενος*» (Ἰω. ι΄ 1-9)· καταβασίαι «*Χέρσον άβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν,

κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν»· Απόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἱεράρχου, 13ης Νοεμβρίου (Εβρ. ζ' 26-η' 2 καὶ Ἰω. ι' 9-16)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΛΟΥΚΑ. Ξενοφῶντος ὁσίου καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ (ζ' αἰ.). Κλήμεντος ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου (†1111). Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν θ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ ποιμενικὸς ἀλόος»· κοντάκιον «Θεολόγῳ γλώττῃ σου».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, Καὶ νῦν «Ὁ τὴν εὐλογημένην».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ὁ τὴν εὐλογημένην». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χέρσον ἀβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν»· «[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμῳ σκιᾶ καὶ γράμματι».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον «Συγκεκλεισμένων, δέσποτα» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ θ' ἑωθινὸν «Ὡς ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν 8 μακαρισμῶν τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρ-

θηνικήν». Απόστολος: Κυριακῆς λβ' ἐπιστολῶν, «Πιστὸς ὁ λόγος... εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν» (Α' Τιμ. δ' 9-15)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ιε' Λουκᾶ, «Διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱερικὴν» (Λκ. ιθ' 1-10). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 27. Δευτέρα.** † Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (ἀνακομιδὴ λειψάνου ἐν ἔτει 438).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: 13ης Νοεμβρίου, «Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εἰσερχόμενος» (Ἰω. ι' 1-9). Κανόνες, οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασίαι «Χέρσον ἀβυσσοτόκον». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθηνικήν». Απόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἱεράρχου, 13ης Νοεμβρίου (Ἐβρ. ζ' 26-η' 2 καὶ Ἰω. ι' 9-16)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 28. Τρίτη.** Ἐφραίμ τοῦ Σύρου († 373). Παλλαδίου ὁσίου (δ' αἰ.), Χάριτος μάρτυρος.

Απόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λβ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ἰακ. γ' 1-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ις' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ζ' 5-16).

- 29. Τετάρτη.** Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου (†107).

Απόστολος: ἡμέρας, Τετ. λβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. γ' 11-δ' 6).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ις' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ζ' 14-24).

- 30. Πέμπτη.** † Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἱππολύτου ἱερομάρτυρος· ἀνάμνησις τῆς ἐν Τήνῳ εὐρέσεως τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου (1823)· Αὔρας (τῆς καὶ Χρυσῆς) μάρτυρος. (Τ.Μ.Ε., 30 Ἰανουαρίου §§1-3.)

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων «Μακαρίζομέν σε» (Παρακλητική, ἦχος πλ. α', Δευτέρα ἐσπέρας). Ἀπολυτίκιον μόνον τὸ α' «Τοὺς τρεῖς μεγίστους», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου σοι».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἁγίων· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀμφότερα τὰ ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων «Τοὺς τρεῖς μεγίστους», Δόξα, «Ὡς τῶν ἀποστόλων», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Καθίσματα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εὐαγγέλιον ὁρθρου, 30ῆς Ἰανουαρίου, «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα» (Ιω. ι' 9-16), μετὰ τῆς ἐν τῷ Μηναίῳ τάξεως. Κανόνες, τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν ἁγίων οἱ δύο (ἄνευ εἰρμῶν), ὡς εἰς τὸ Μηναῖον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*» εἰς ἧχον β' εἰρμολογικόν, εἶτα ἡ θ' ᾠδὴ τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον*», λέγοντες εἰς τὰ λοιπὰ τρία τροπάρια στίχον «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*», καὶ οἱ δύο κανόνες τῶν ἁγίων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ὁ εἰρμὸς «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμῳ σκιᾶ καὶ γράμματι*». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ β' ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια ἐκ τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τῶν ἁγίων καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος αὐτῶν]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Απόστολος: τῶν ἁγίων, 18ης Ἰανουαρίου, «*Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων*» (Ἑβρ. ιγ' 7-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30ῆς Ἰανουαρίου, «*Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε' 14-19). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς σύνηθες.

31. Παρασκευή. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (†311). Τῶν ἐν Κορίνθῳ ἐξ μαρτύρων (†251), Ἡλίας νεομάρτυρος τοῦ ἐν Καλαμάτῃ (†1685), Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ (†1877).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λβ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Α' Πέτρ. α' 1-β' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ις' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. η' 1-10).

ΜΗΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας εἴκοσι καὶ ὀκτώ
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ ὥρας 13

1. Σάββατον. Προεόρτια Ὑπαπαντῆς, Τρύφωνος μάρτυρος (†250). Βασιλείου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν (†870), Ἀναστασίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ναυπλίου (†1655)· τῶν ἐν Μεγάροις τεσσάρων μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτικά τὸ προεόρτιον «*Οὐράνιος χορός*», τοῦ μάρτυρος «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον προεόρτιον, ἤχος δ΄, πρὸς τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*»·

Ὡς ἀγκάλας σήμερον πιστοὶ καρδίας, ἐφαπλοῦντες δέξασθε καθαρωτάτῳ λογισμῷ, ἐπιδημοῦντα τὸν Κύριον, προεορτίους αἰνέσεις προσάδοντες.

Ἀπόστολος· τοῦ μάρτυρος, Σεπτεμβρίου 2 (Ῥωμ. η΄ 28-39)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Σαββάτου ις΄ ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. κδ΄ 34-37, 42-44). Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας «*Ἀγαλλιᾶσθε*».

Σημειώσεις. 1. Ὅπου τιμᾶται ἐπισημότερον ὁ ἅγιος Τρύφων ἢ ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου συμψάλλεται μετὰ τῆς προεορτίου ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἄβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, πλὴν τῶν Κυριακῶν, δὲν ψάλλεται Παρακλητικὴ.

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ. † Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Ἦχος βαρύς.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτικά «*Οὐράνιος χορός*», Δόξα, «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀγκάλας σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 3 «Λέγε, Συμεὼν» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ἀνοιγέσθω ἡ πύλη». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὁ τοῖς χερουβὶμ ἐποχούμενος».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, τῆς ἑορτῆς «Χαῖρε, κεχαριτωμένη», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς· ἀπολυτίκιον «Χαῖρε, κεχαριτωμένη».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐξηρεύζατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς· εἶτα τὸ διὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα τῆς ἑορτῆς «*Νηπιάζει δι' ἐμέ,* Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Δὲν ψάλλονται εὐλογητάρια, ἀλλ' εὐθὺς μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι ἠλόγηταί σου*». Ἡ ὑπακοὴ καὶ οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἤχου· εἶτα τὸ προκείμενον τῆς ἑορτῆς «*Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου*» μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ. «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*» καὶ τὸ «*Πᾶσα πνοή*».

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὄρθρου τὸ τῆς ἑορτῆς «*Ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱεροσολύμοις*» (Λκ. β' 25-32), ὃ ἀναγινώσκεται ἀπὸ τῶν βημοθήρων· μετ' αὐτὸ «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*», ὃ ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τῆς Θεοτόκου*», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό, ὁ στίχος «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς*» καὶ τὸ ἰδιόμελον τῆς ἑορτῆς «*Ἀνοιγέσθω ἡ πύλη*» ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, καὶ ὁ τῆς ἑορτῆς μέχρι τῆς η' ᾠδῆς μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλονται τὰ με-

γαλυνάρια «*Ακατάληπτον ἐστὶ*» μέχρι τοῦ «*Κατελθόντ' ἐξ οὐρα-
νοῦ*», ἀπὸ δὲ τοῦ «*Λάμπρυνόν μου τὴν ψυχὴν*» συμπάλλονται
καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης τῆς ἐορτῆς (ὁ εἰρμὸς καὶ τὸ α'
τροπάριον δίδς), εἴτα ὁ εἰρμὸς «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμῳ
σκιᾷ*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ι' ἀναστάσιμον
«*Τιβεριάδος θάλασσα*» (ἄπαξ) καὶ τὸ τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Πνεύματι
τῷ ἱερῷ*» (δίδς).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἐορτῆς προσόμοια
3 «*Νόμον τὸν ἐν γράμματι*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευ-
ταῖα α) «*Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ρῆμά
σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ
ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν*»· β) «*Φῶς εἰς ἀπο-
κάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ*», Δόξα, τῆς ἐορτῆς
«*Ὁ ἐν χειρὶ πρεσβυτικαῖς*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξο-
λογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σω-
τηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυ-
μνίων αὐτῶν ὡς ἀκριβῶς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἐφύμνιον εἰς τὸ β' ἀντί-
φωνον «... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν...»).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον
πάντων τῶν ἐθνῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν,
ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ
σου*», «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» καὶ εὐθὺς τὸ κοντάκιον «*Ὁ μήτραν
παρθενικήν*». Εἴτα τὸ τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 2ας Φεβρουαρίου, «*Χωρὶς
πάσης ἀντιλογίας*» (Εβρ. ζ' 7-17)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνήγα-
γον οἱ γονεῖς*» (Λκ. β' 22-40).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμῳ
σκιᾷ καὶ γράμματι*» (ἀντὶ τοῦ *Ἄξιον ἐστίν*). Κοινωνικὸν «*Ποτήριον
σωτηρίου*» (ἢ «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον
πάντων τῶν ἐθνῶν· ἀλληλούια*»)· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ
τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

Ειδήσεις. 1. Μέχρι της αποδόσεως της Ὑπαπαντῆς, εἰς τοὺς κανόνας τῶν Μηναιῶν προτάσσεται καθ' ἑκάστην ὁ τῆς ἐορτῆς.

2. Εἰς τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἕως τῆς αποδόσεως ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναιῶν· εἰς τὴν λειτουργίαν λέγονται τὰ τῆς ἐορτῆς ἀντίφωνα (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5) με εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεῖς».

3. Δευτέρα. Συμεὼν τοῦ θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος. Ἰωάννου, Νικολάου καὶ Σταματίου τῶν ἐκ Σπετσῶν νεομαρτύρων (†1822).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Πέτρ. β' 21-γ' 9).

Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 3ης Φεβρουαρίου (Λκ. β' 25-38).

4. Τρίτη. Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου (†436-440). Ἰωάννου ὁσίου, Νικολάου ὁμολογητοῦ (†868), Ἀβραμίου ἱερομάρτυρος (†347).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Πέτρ. γ' 10-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 18-27).

5. Τετάρτη. Ἀγάθης μάρτυρος (†251). Πολυεύκτου Κωνσταντινουπόλεως (†570), Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ ἐν Σκοπέλῳ, Ἀντωνίου νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου (†1774).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετάρτης λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Πέτρ. δ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 28-38).

6. Πέμπτη. Βουκόλου ἐπισκόπου Σμύρνης (α' αἰ.), Φωτίου Κων/πόλεως τοῦ μεγάλου καὶ ἰσαποστόλου (†891).

Α'. Συνήθης τάξις

(διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μηναιῶν)

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναιῶν· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης λγ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Α' Πέτρ. δ' 12-ε' 5)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 38-44).

Β'. Εὐόρτιος τάξις

ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Φωτίου

Σημειώσεις. 1. Σήμερον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Φωτίου—προστάτου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος—τελεῖται πανηγυρική συν-

οδική λειτουργία, καθιερωθεῖσα συνοδικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926. Ἡ ἐορ-
τιος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἢ ἐκ τοῦ πα-
ραρτήματος τοῦ Μηναίου Φεβρουαρίου (ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας)
μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Ὑπαπαντῆς. Τὰ σχετικὰ μὲ τὸν συνοδικὸν ἐορ-
τασμὸν βλέπε εἰς τὸν «Κώδικα Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἑκκλ. Ἐθι-
μοτυπίας», τύποις Α.Δ., ἐν Ἀθήναις 2020, σελ. 171 καὶ ἐξῆς (ιδίᾳ περὶ
τῶν ψαλτέων εἰς §§ 14, 17, 19, 21-24, καὶ 29).

2. Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεράρχου ἔχει μικρὸν ἐσπερινόν (στοιχεῖον μο-
ναστικῆς ἀγρυπνίας), μέγαν ἐσπερινὸν μετ' εἰσόδου καὶ ἀναγνώσμάτων,
λιτὴν, 4 δοξαστικά, καθίσματα μετὰ πολυελέου, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, κα-
ταβασίας, αἶνους καὶ μεγ. δοξολογίαν· ὁθεν ψάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρ-
των κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἐπισήμως ἐορταζομένων ἁγίων, κατὰ τὰς συ-
ναφεῖς ἀκολουθίας τῆς 11ης Ἰανουαρίου καὶ τῆς 23ης Ἀπριλίου καὶ τὰς
παρεμφερεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἀπρ. 23, §§ 19-20, 30-32 καὶ 35-
37). Πρβλ. Τυπικὸν Γεωργίου Ῥήγα, σ. 221 §2 ὑποπερίπτωσις α', καὶ
σ. 205 §7· ἐπίσης «Σύστημα Τυπικοῦ» Κων. Παπαγιάννη, ἔκδ. Ἀπ. Δια-
κονίας, σ. 134-135, §§ 211-214.

3. Συνωδὰ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου (ἀριθμ. πρωτ. 5636/19-11-
2015), καταχωρίζονται ἐφεξῆς αἱ λειτουργικαὶ διατάξεις τῆς σήμερον
«ἀναλυτικῶς καὶ μετὰ πάσης λεπτομερείας..., ὥστε οὐδεμία ἀπορία περὶ
τῆς τηρητέας λειτουργικῆς τάξεως νὰ ὑφίσταται» κατὰ τὸν συνοδικὸν
ἐορτασμόν.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἰστώμεν στίχους
6 καὶ ψάλλομεν μόνα τὰ 6 στιχηρὰ τοῦ ἱεράρχου, ἢ τοι τὰ 3
πρῶτα προσόμοια «Ὅτε ἐπινεύσει θεϊκῇ» καὶ τὰ 3 ἕτερα «Τὸ τῆς
χάριτος ὄργανον» κ.λπ., Δόξα, «Ὅσιε τρισμάκαρ», Καὶ νῦν, ὁμόη-
χον τῆς ἐορτῆς «Ἀνοιγέσθω ἡ πόλις τοῦ οὐρανοῦ» (ζῆτει εἰς τὰ
ἐσπέρια τῆς 2ας Φεβρουαρίου).

ΕἰΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ
ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου «Χαίροις ἀρχιερεῦ τοῦ
Χριστοῦ» κ.λπ. —εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευ-
ταῖα—, Δόξα, «Ἐπρεπε τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων», Καὶ νῦν, τῆς
ἐορτῆς ὁμόηχον «Σήμερον ἡ ἱερὰ μῆτηρ» (ζῆτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς
2ας Φεβρουαρίου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε». Ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ἱεράρχου, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν, ὁμόηχον ἰδιόμελον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἐν χειρὶ πρεσβυτικάϊς» (ὄρα εἰς τοὺς αἶνους τῆς 2ας Φεβρουαρίου)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἐξάψαλμος· εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἱεράρχου «Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Χαῖρε, κεχαριτωμένη». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ [διὰ τὴν α΄ στιχολογίαν] τοῦ ἁγίου «Ἐπέλαμψεν ἰδού», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμοιον τῆς ἑορτῆς·

Ὁ ὢν σὺν τῷ Πατρὶ ἐπὶ θρόνου ἁγίου, ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ παρθένου ἐτέχθη, καὶ βρέφος ἐγένετο, χρόνοις ὧν ἀπερίγραπτος, ὃν δεζάμενος ὁ Συμεὼν ἐν ἀγκάλαις, χαίρων ἔλεγε· Νῦν ἀπολύεις οἰκτίρμον, εὐφράνας τὸν δοῦλόν σου.

[Διὰ τὴν β΄ στιχολογίαν] τοῦ ἁγίου «Θείαν ἔλλαμψιν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς·

Ἐκ τῆς παρθένου σε, σωματωθέντα Χριστέ, χαίρων ἐδέξατο, ὁ ἱερὸς Συμεὼν· Νῦν ἀπολύεις ἐκβοῶν, τὸν δοῦλόν σου ὃ Δέσποτα· Ἄννα δὲ ἡ ἄμειπτος, ἡ προφητὶς καὶ ἔνδοξος, τὴν ἀνθομολόγησιν καὶ τὸν ὕμνον προσῆγέ σοι· ἡμεῖς δὲ ζωοδότα βοᾶμέν σοι· Δόξα τῷ οὕτως εὐδοκῆσαντι.

[Διὰ τὸν πολυέλεον] τοῦ ἁγίου «Ὁ ἱεράρχης καὶ σεπτός», Δόξα, Καὶ νῦν, ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς, πρὸς «Κατεπλάγη Ἰωσήφ»·

Νηπιάζει δι' ἐμέ, ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν· καθαρσίων κοινωνεῖ, ὁ καθαρώτατος Θεός, ἵνα τὴν σάρκα πιστώσῃ μου τὴν ἐκ παρθένου· καὶ ταῦτα Συμεὼν μυσταγωγούμενος, ἐπέγνω τὸν αὐτόν, Θεὸν φανέντα σαρκί· καὶ ὡς ζῶν ἡσπάζετο καὶ χαίρων, πρεσβυτικῶς ἀνεκραύγαζεν· Ἀπόλυσόν με· σὲ γὰρ κατείδον, τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΟΡΘΡΟΥ. Εὐθὺς τὸ «Ἐκ νεότητός μου» κ.λπ. καὶ τὸ προκείμενον «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν» μετὰ τοῦ

στίχου «*Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην*»· Εὐαγγέλιον τοῦ ἱεράρχου, ζητεῖ τῇ 13ῃ Νοεμβρίου, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Εἶτα ὁ Ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς τῆς Θεοτόκου*», εἰς δὲ τὸν στίχον «*Ἐλέησόν με ὁ Θεός*» τὸ ἰδιόμελον «*Ἐξεχύθη ἡ χάρις ἐν χεῖλεσί σου*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου μετὰ στίχου «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ ἁγίου «*Τὸν προφήτην Ἥλιαν*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμόηχον τῆς ἐορτῆς, πρὸς «*Ἀνέστης ἐκ νεκρῶν*»·

Ἐτέχθης ἐπὶ γῆς ὁ προάναρχος Λόγος, προσήχθης τῷ ναῷ ἀκατάληπτος μένων· χαίρων δὲ ὁ πρεσβύτες, ἐν ταῖς ἀγκάλαις σε ὑπεδέξατο, κράζων· Νῦν ἀπολύεις, ὃν ἐπεσκέψω κατὰ τὸ ρῆμά σου, ὁ εὐδοκήσας σῶσαι ὡς Θεός, τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἄφ' ᾧ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας (μετὰ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου).

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· Εἶτα «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμῳ σκιᾷ*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ τοῦ ἁγίου «*Προστάτην σε θερμότατον*» καὶ τῆς ἐορτῆς ὅμοιον «*Ἀτρέπτως καθ' ὑπόστασιν*» (ζῆτε τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 4 προσόμοια τοῦ ἁγίου, Δόξα, «*Ὅπου ἐπικληθῇ σου*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς ὁμόηχον «*Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν νηπιάσας σαρκί*» (ζῆτε εἰς τὴν λιτὴν τῆς 2ας Φεβρουαρίου). Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ· Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούϊα*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*», τοῦ ἱεράρχου «*Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος*»,

και τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ μήτραν παρθενικήν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, ζῆτει τῇ 13ῃ Νοεμβρίου, «*Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς*» (Ἑβρ. ζ' 26-η' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*»· «*Εἴδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς.

7. Παρασκευή. Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμπσάκου (δ' αἰ.), Λουκᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Στειρίῳ Ἑλλάδος (†946).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λγ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Β' Πέτρ. α' 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 1-9).

8. Σάββατον. Θεοδώρου στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος (†319), Ζαχαρίου τοῦ προφήτου (†620 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαββάτου λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. β' 11-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαββάτου ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 2-8).

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς. Νικηφόρου μάρτυρος (†257). Ἦχος πλ. δ'· ἑωθινὸν ια'. (Τ.Μ.Ε. 2α Φεβρουαρίου, §§ 16-19.)

Ἄρχεται τὸ Τριῳδίου

Σημείωσις. Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται συμπυκνόμενοι οἱ ἐν τῷ λειτουργικῷ βιβλίῳ τοῦ Τριῳδίου περιεχόμενοι ὕμνοι. Ἐν τισι ναοῖς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἑσπερινοῦ τίθεται ὑπὸ τὴν ἐν τῷ τέμπλῳ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἡτρεπισμένον σκίμπος τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριῳδίου, ἔνθα μεταβαίνει ὁ πρωτοψάλτης (ἐκπροσωπῶν τοὺς ἐν τοῖς ἀναλογίαις ὑπηρετοῦντας), βάλλει πρὸ τῆς εἰκόνης μετανοίας 3, ἀσπάζεται αὐτήν, λαμβάνει μετὰ χεῖρας τὸ Τριῳδίον καὶ ἀσπάζεται αὐτό, ποιεῖ πάλιν μετανοίας μικρὰς 3 καὶ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Τριῳδίου εἰς τὴν οἰκίαν θεσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*», Δόξα, «*Στρατολογία ἀληθεῖ*»· κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 4, τὰ ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου «*Μὴ προσευξώμεθα*» (δὺς) καὶ «*Φα-*

ρισαῖος κενοδοξία» (ἄπαξ), καὶ τῆς ἐορτῆς ἰδιόμελα 3 «Λέγε, Συ-
μεών», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Παντοκράτορ Κύριε», Καὶ νῦν, τῆς
ἐορτῆς «*Ἀνοιγέσθω ἡ πύλη*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (ἄνευ
τῶν ἀναγνωσμάτων).

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Βεβα-
ρηνέντων τῶν ὀφθαλμῶν μου*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Ὁ τοῖς χε-
ρουβὶμ ἐποχοῦμενος*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, «*Χαῖρε, κεχαρι-
τωμένη*», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου
Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ
ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἰθισται, καὶ ἀπολυτίκιον
«*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ
ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]
Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν τῆς ἐορτῆς ἀντὶ τῶν θεο-
τοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμε-
νον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (ια'), εἶτα δὲ ψάλλονται ὁ ν' ψαλμὸς
καὶ κατόπιν τὰ εἰδικὰ τροπάρια τῶν Κυριακῶν τοῦ Τριωδίου
(μέχρι τῆς ε' Κυριακῆς τῶν νηστειῶν), ἢ τοι Δόξα, «*Τῆς μετα-
νοίας*», Καὶ νῦν, «*Τῆς σωτηρίας*», καὶ εἰς τὸν στίχον «*Ἐλέησόν
με, ὁ Θεὸς*» τὸ ἰδιόμελον «*Τὰ πλήθη*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, τοῦ Τριωδίου, καὶ τῆς ἐορτῆς·
ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὰ
μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου «*Ταπείνωσις ὕψωσε κατησχυ-
μένον*», Δόξα, τὸ ἕτερον «*Ταπείνωσις ὕψωσε πάλοι τελώνην*»,
Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἐορτῆς· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ
Τριωδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*» (ἀντὶ τῆς
ὥδῃς τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλονται τὰ με-
γαλυνάρια τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν τροπαρίων τῆς θ' ὥδῃς ὅπως ἐν
τῇ 2α τοῦ μηνός· εἶτα «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμῳ σκιᾷ*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Άγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον «*Μετὰ τὴν θεῖαν ἔγερσιν*», τοῦ Τριωδίου «*Υψηγορίαν φύγωμεν*» καὶ τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Πνεύματι τῷ ἱερῷ*» (ἄπαξ).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3, τοῦ Τριωδίου ἰδιόμε-
λα 2 (κατὰ προτίμησιν τὰ τοῦ γ΄ ἤχου ὡς μὴ ψαλέντα ἐν τῷ ἐσπε-
ρινῷ), καὶ τὰ τῆς ἐορτῆς 3 προσόμοια «*Νόμον τὸν ἐν γράμματι*»
κ.λπ. ἀνὰ μίαν, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα· α΄) «*Νῦν ἀπολύεις*
τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον
οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον
πάντων τῶν λαῶν», β) «*Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν*
λαοῦ σου Ἰσραὴλ», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Ταῖς ἐξ ἔργων καυχήσεσι*»,
Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Ὁ ἐν χερσὶ πρεσβυτικάῃς*». Δοξολογία μεγάλη,
«*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυ-
μνίων αὐτῶν, ὡς ἀκριβῶς ἔχουσιν εἰς τὸ Μηναῖον (ἐφύμνιον εἰς
τὸ β΄ ἀντίφωνον «... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεών...»).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον*
πάντων τῶν ἐθνῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν,
ψάλλοντάς σοι ἁλληλοῦντα».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*»,
«*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ*
μήτρην παρθενικὴν». Εἴτα τὸ τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς λγ΄ ἐπιστολῶν,
«*Παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ*» (Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15)· Εὐαγ-
γέλιον: Κυριακῆς ις΄ Λουκᾶ, «*Ἀνθρωποὶ δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ*
ιερὸν» (Λκ. ιη΄ 10-14).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς...* Ἐν νόμῳ
σκιᾷ καὶ γράμματι». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*» (ἢ
«*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον πάντων τῶν*
ἐθνῶν· ἁλληλοῦντα»)· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.
Ἀπόλυσις ἡ ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

Εἰδήσεις. 1. Ἀν τύχη ἁγίου ἐορταζομένου μνήμη ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, πλὴν
Κυριακῆς, κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἐβδομάδας τοῦ Τριωδίου, κοντάκιον ἐν
τῇ λειτουργίᾳ λέγεται τὸ «*Προστασία τῶν χριστιανῶν*», καθόσον καὶ ἐν
τῷ ὀρθρῷ καταβασίαι λέγονται «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*» (Τ.Μ.Ε., Προθε-

ωρία, σελ. 34, ὑποσημ. 13). Ἐὰν ὁμῶς συμπέσουν καὶ μεθέορτα τῆς Ὑπαπαντῆς, τότε λέγονται αἱ καταβασαίαι καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς.

2. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρουσίας ἐβδομάδος, ἣ τις καὶ «προφωνήσιμος» καλεῖται, «καὶ διὰ κρέατος ἀκινδύνως καταλύομεν» (Θεόδωρος Βαλσαμῶν).

- 10. Δευτέρα.** † Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος τοῦ θαυματουργοῦ (†202). Ἀναστασίου Ἱεροσολύμων, Ζήνωνος ὁσίου τοῦ ταχυδρόμου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὥς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: Τρίτης ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 12-19)· καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, 26 Ὀκτωβρίου, «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου γ' ἐβδ. Ἰωάννου, «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰω. ιε' 17-ις' 2)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Σημειώσεις. Ἀπὸ αὔριον ἄρχεται πάλιν ψαλλομένη ἡ Παρακλητικὴ.

- 11. Τρίτη.** Βλασίου ἱερομάρτυρος (†316). Θεοδώρας βασιλίσσης (†867) τῆς στερεωσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρου β' 9-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 14-23).

- 12. Τετάρτη.** Μελετίου Ἀντιοχείας (†381). Χρίστου νεομάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (†1748).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρου γ' 1-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 24-31).

- 13. Πέμπτη.** Μαρτινιανοῦ ὁσίου (ε' αἰ.). Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης, Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας (†607).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰω. α' 8-β' 6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 31-ιδ' 2).

- 14. Παρασκευή.** Αὐξεντίου ὁσίου (†470). Ἀβραάμ (ε' αἰ.) καὶ Μάρωνος (δ' αἰ.) τῶν ὁσίων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰωάν. β' 7-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιδ' 3-9).

15. Σάββατον. Ὁνησίμου ἀποστόλου (†109). Εὐσεβίου ὁσίου (ε' αἰ.), Ἀνθίμου ὁσίου (τοῦ Βαγιάνου) τοῦ ἐν Χίῳ (†1960).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λδ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Α' Τιμ. ς' 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 46-κα' 4, η' 8).

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ. Παμφίλου μάρτυρος (†307) καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Φλαβιανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἦχος α', ἑωθινὸν α' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§4-6).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου δευτεροῦντες τὸ πρῶτον, Δόξα, «*Ὡ πόσων ἀγαθῶν*», Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Τῆς πατρικῆς δωρεᾶς*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου*». Ἀπολυτίκιον «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγζαμένου σοι*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς*» κ.λπ. (ζήτει ταῦτα εἰς τὸ Μ. Ὡρολόγιον, ἐν τῷ μεσῳρίῳ τῆς Α' ὥρας ἢ ἐν τέλει τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγζαμένου σοι*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (α')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον. Ἀφ' ς' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριωδίου «*Τὴν Μωσέως ᾠδὴν*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Τῶν γηγενῶν τίς ἤκουσεν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον «Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν», τὰ δύο τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου 3 «Τὴν τοῦ ἀσώτου φωνήν» κ.λπ., Δόξα, «Πάτερ ἀγαθέ», Καὶ νῦν, «Υπερβυολογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Τριωδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Τῆς πατρῶας δόξης σου». Ἀπόστολος: Κυριακῆς λδ΄ ἐπιστολῶν, «Πάντα μοι ἔξεστιν» (Α΄ Κορ. ζ΄ 12-20)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ιζ΄ Λουκᾶ, «Ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς» (Λκ. ιε΄ 11-32). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Εἵδησις. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρούσης πρὸ τῆς ἀπόκρεω ἐβδομάδος δὲν γίνεται κατάλυσις, ἀλλὰ τηρεῖται ἡ συνήθης τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νηστεία.

17. Δευτέρα. Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (†307). Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας βασιλέων· Θεοδώρου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ (†1795).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. β΄ 18-γ΄ 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ἀπόκρεω (Μρ. ια΄ 1-11).

18. Τρίτη. Λέοντος πάπα Ῥώμης (†461). Ἀγαπητοῦ ἐπισκόπου Σινάου τοῦ ὁμολογητοῦ (δ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. γ΄ 9-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ΄ 10-42).

19. Τετάρτη. Ἀρχίππου, Φιλήμονος καὶ Ἀπρίας (α΄ αἰών). Φιλοθέης ὁσιομάρτυρος τῆς Ἀθηναίας (†1589).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. γ΄ 21-δ΄ 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ΄ 43-ιε΄ 1).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐορτάζοντας τὴν ἁγίαν Φιλοθέην ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιατέρας φυλλάδος αὐτῆς.

20. Πέμπτη. Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης († 780). Βησσαρίωνος ὁσίου, Πλωτίνου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λε' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰω. δ' 20-ε' 20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ἀπόκρεω (Μρ. ιε' 1-15).

- 21. Παρασκευή.** Τιμοθέου ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις (θ' αἰ.).
Εὐσταθίου Ἀντιοχείας (†360), Ζαχαρίου Ἱεροσολύμων (†633),
Ἰωάννου Κων/πόλεως (†577).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λε' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Β' Ἰω. 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ἀπόκρεω (Μρ. ιε' 20, 22, 25, 33-41).

- 22. † Ψυχασάββατον.** «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν». Ἡ εὕρεσις τῶν ἱ. λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου (†395-423).

(Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριφιδίου §§7-9· τὰ σχετικὰ τοῦ α' ἤχου μαρτυρικά, καθίσματα κ.λπ. ζητεῖ ἐν τέλει τοῦ Τριφιδίου.)

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακός [καὶ τὸ Ψαλτήριον].

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ» —εἰς στίχους 6—, ἐσπέρια μαρτυρικά τοῦ α' ἤχου 3 («*Ἡ ἐν σταδίῳ ὑμῶν*», «*Ὡ τῆς καλῆς ὑμῶν*», «*Πανεύφημοι μάρτυρες*»), καὶ προσόμοια τῶν κεκοιμημένων 3 (Σαββάτου πρὸ τῆς Ἀπόκρεω) «*Τῶν ἀπ' αἰῶνος σήμερον*» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον ἰδιόμελον «*Θρηνῶ καὶ ὁδύρομαι*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ληγούσης ἐβδομάδος «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*».

ΑΝΕΥ ΕΙΣΟΔΟΥ «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ ψάλλομεν ἀντὶ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας, εἰς ἤχον πλ. δ', τὸ «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια*» ἐκ τρίτου, εἰς στίχους τὸ μὲν β' «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*», τὸ δὲ γ' «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν*»: εἶτα εὐθὺς τὸ «*Καταξίωσον*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς τὰ ΑΠΟΣΤΙΧΑ ψάλλεται κανονικῶς* τὸ δ' μαρτυρικὸν καὶ τὰ δύο νεκρώσιμα τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος, ὡς ἔπονται.

Τῇ πρεσβείᾳ Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς θεοτόκου, τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς μόνος οἰκτίρμων.

* Ἡ διάταξις τοῦ Τ.Μ.Ε. περὶ 4 μαρτυρικῶν εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ παρόντος ἐσπερινοῦ ὀφείλεται εἰς παλαιὸν τυπογραφικὸν λάθος, ὡς ἔχει καταδειχθῇ ὑπὸ πολλῶν εἰδικῶν ἐρευνητῶν.

Στίχος. *Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀνλίσθησονται.*

Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος; ποία δόξα ἔστηκε ἐπὶ γῆς ἀμετάθετος; πάντα σκιᾶς ἀσθενέστερα, πάντα ὀνείρων ἀπατηλότερα· μὲν ῥόπῃ, καὶ ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται· ἀλλ' ἐν τῷ φωτὶ Χριστὲ τοῦ προσώπου σου, καὶ τῷ γλυκασμῷ τῆς σῆς ὥραιότητος, οὗς ἐξελέξω ἀνάπαυσον ὡς φιλόανθρωπος.

Στίχος. *Μακάριοι οὗς ἐξελέξω καὶ προσελάβον, Κύριε.*

Ἔργῳ σωτῆρ μου δεικνύς, ὅτι σὺ εἶ ἡ πάντων ἀνάστασις, λόγῳ Λόγε Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἐξανέστησας· τότε μοχλοὶ ἐσαλεύθησαν, πύλαι δὲ ἄδου συνεταράχθησαν· τότε ὕπνος ὁ τῶν ἀνθρώπων θάνατος ἀπεδείκνυτο· ἀλλ' ὁ εἰς τὸ σῶσαί σου τὸ πλαστούργημα, καὶ οὐκ εἰς τὸ κρίναι παραγενόμενος, οὗς ἐξελέξω ἀνάπαυσον ὡς φιλόανθρωπος.

Δόξα, «*Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις*», Καὶ νῦν, τὸ μετ' αὐτὸ κείμενον θεοτοκίον «*Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε*».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΚΑΝΩΝ. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸν νεκρώσιμον κανόνα τοῦ πλ. β' ἤχου «*Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις*» ἄνευ τῶν εἰρμῶν εἰς τὰ ἐξῆς προὔμνια καὶ στίχους:

τὸ 1ον τροπάριον ἐκάστης ᾠδῆς εἰς τὸ «*Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*»·

τὸ 2ον τροπάριον εἰς τὸ «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀνλίσθησονται*»·

τὸ 3ον τροπάριον εἰς τὸ «*Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ*»·

τὸ 4ον τροπάριον εἰς τὸ «*Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ*»·

μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον*» ἄνευ στίχου. Εἶτα τὸ τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «*Ὁ βάθει σοφίας*», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Σὲ καὶ τεῖχος*», ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἡ ἐκτενὴς «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός*».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι ἐλεήμων*» ψάλλονται τὰ τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ., καὶ μετὰ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκονται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀποι-

χομένων κόλλυβα, ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων ὡς ἑξῆς:

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ'.

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν καὶ μοναστριῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ' χῦμα.

«Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ' χῦμα.

«Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεσιν τῶν αὐτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα»· ὁ χορὸς «Παράσχου, Κύριε».

Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» ἅπαξ. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

«Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτός, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν, μοναστριῶν καὶ πάντων τῶν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτῶν πραχθέν, ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ κατὰ διάνοιαν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ· σὺ γὰρ μόνος ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις πάντων τῶν κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ...»

Ὁ χορὸς τὸ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» ἐκ τρίτου. Ὁ ἱερεὺς «*Σοφία*»· «*Ὁ ὢν εὐλογητὸς*» κ.λπ. καὶ ἐκφωνεῖ τὴν συνήθη εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», ἀντὶ τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ὁ βάθει σοφίας*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὰ συνήθη, ἀντὶ τοῦ «*Θεὸς Κύριος*» ψάλλεται ἐξ ὑπαμοιβῆς εἰς ἦχον πλ. δ' τὸ «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια*» τετράκις, δις ἄνευ στίχου καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*», «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν*». Εἴτα τὸ ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἀκριβῶς εἰς τὸν ἐσπερινόν. (Καταλιμπανομένης συνήθως τῆς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου) μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὺν τὸ κράτος*».

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ α' ἡχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «*Ὡς καλοὶ στρατιῶται*», «*Τὰς ἀλληλόδονας τῶν ἀγίων*», «*Τοὺς μάρτυρας Χριστοῦ*» –εἰς τοὺς οἰκείους στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*» (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς). Εὐθὺς (ἐν ταῖς ἐνορίαις παραλειπομένου συνήθως τοῦ, εἰς στάσεις δύο, Ἀμώμου) τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Εἴτα ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐσπερινόν. Οἱ χοροὶ τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ κάθισμα «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατεῖλας*».

ΚΑΝΩΝ. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ. Στίχοι εἰς τὰ τροπάρια, α) «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*», β) «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν*», γ) «*Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀύλισθήσονται*», δ') «*Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*». Ἀπὸ

γ' ὥδῃς ψάλλεται ὁ εἰρμός αὐτῆς «Ὁ στερεώσας ἐν τῇ χειρί», ἢ αἰτησις, καὶ τὸ μεσῳδιον κάθισμα «Ὁ δι' ἡμᾶς ὑπομείνας» μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· ἀφ' ἧς ὥδῃς ὁ εἰρμός αὐτῆς «*Συνεχόμενον δέξαι με*», ἢ αἰτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριωδίου.

Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ψάλλεται ὁ εἰρμός τῆς η' ὥδῃς «*Τὸν ἐν ὄρει ἀγίῳ*»· στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*» εἰς τὸν ἦχον τῶν εἰρμῶν (πλ. δ')· εἴτα ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδῃς «*Τὸν προδηλωθέντα*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων», τὸ ἕτερον «*Ἀνάπαισον τοὺς δούλους σου*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ προσόμοια 4 «*Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες*» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἴτα «*Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὁρθρου τῶν καθημερινῶν.

Εἰς τὸν ΣΤΙΧΟΝ, τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου 3 νεκρώσιμα τοῦ Θεοφάνους (τοῦ α' ἡχου) «*Σοῦ, σῶτερ, δεόμεθα*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ Ψυχосαββάτου «*Ἄλγος τῷ Ἀδάμ*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «*Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν*»· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα*», ὡς ὀρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε. (διάταξις Τριωδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς §8).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' καὶ ἡ ζ' ὥδῃ τοῦ κανόνος τοῦ Ψυχосαββάτου· ἂν ὁμως ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη («*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθε*»). Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγίοις*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἁγίων*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουῖαριον νεκρώσιμα· Ἀπόστολος: κοιμηθέντων, «*Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν*» (Α' Θεσ. δ' 13-17)· Εὐαγγέλιον: Σαββάτου πρὸ τῆς ἀπόκρεω, «*Βλέπετε μὴ πλανηθῇτε*» (Λκ. κα' 8-9, 25-27, 35-36).

Εἰς τὸ Ἑξαίρετως τὸ «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οἱ ἐξελέξω». «Εἶδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθήτω».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβω-
νον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «Μετὰ πνευ-
μάτων δικαίων» κ.λπ., καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ
μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη ἐν τῷ ἐσπε-
ρινῷ.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», «*Εὐλογία
Κυρίου καὶ ἔλεος*», καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ. «Μνεΐα τῆς δευτέρας καὶ ἐνδό-
ξου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Πο-
λυκάρπου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Σμύρνης (†166). Ἦχος
β', ἑωθινὸν β' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§10-12).

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας»· κοντάκιον
«*Μετὰ τῶν ἀγίων*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα
6, τοῦ Τριωδίου προσόμοια 4 «*Ὅταν μέλλῃς ἔρχεσθαι*» κ.λπ.,
Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Ὅταν τίθωνται θρόνοι*», Καὶ νῦν,
«*Παρήλθεν ἡ σκιά*». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα,
Δόξα, «*Οἶμοι, μέλαινα ψυχή*», Καὶ νῦν, «*Ἀνύμφεντε παρθένε*».
Ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατῆλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ
ἔννοιαν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ
ἡχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ιδιόμελον τῆς λιτῆς «*Τὰς τοῦ
Κυρίου γνόντες ἐντολάς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ὑπὸ τὴν σὴν,
δέσποινα*», τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ
κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ὅτε
κατῆλθες*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*».
[Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βα-
βυλῶνος*».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ
εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον
τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ έωθινόν (β')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιόμε-
λα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσώδια τοῦ Τριωδίου καθίσματα (παραλειπομένου τοῦ θεοτοκίου «Τὸν πάντων ποιητήν»)· ἄφ' ζ' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Βοηθὸς καὶ σκεπαστής»· «Τὴν τιμωτέραν», ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «Τὸν λίθον θεωρήσασαι», καὶ τὰ τοῦ Τριωδίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ιδιόμελα 3 «Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην» κ.λπ., Δόξα, «Προκαθάρωμεν ἐαυτούς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ' ὥδῃ τοῦ κανόνος τῆς Ἀπόκρεω εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Ὅταν ἔλθῃς, ὁ Θεός». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς*. Ἀπόστολος: Κυριακῆς ἀπόκρεω, «Βρῶμα ἡμᾶς οὐ παρίστησιν» (Α' Κορ. η' 8-θ' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Μτθ. κε' 31-46). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, προοίμιον καὶ θυρανοίξια οὔσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς νηστείας, μόνον διὰ τυροῦ, ὠῶν καὶ ἰχθύων καταλύομεν, ἀπέχομεν δὲ κρέατος.

* Προκείμενον, ἤχος βαρύς, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ», στίχ. «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός». Ἀλληλουιάριον, ἤχος πλ. δ', στίχ. α' «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν», β' «Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει».

2. Αἱ ἀκολουθίαι τῶν καθημερινῶν μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς Τυρινῆς διεξάγονται ὡς διατάσσονται ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἐκτὸς ἂν τύχη ἑορτὴ ἢ μνήμη ἁγίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὴ διάταξις Τριωδίου §13).

24. Δευτέρα τῆς τυρινῆς. † Ἰωάννου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἐπὶ τῇ μνεΐᾳ τῆς α΄ καὶ β΄ εὐρέσεως τῆς τ. κεφαλῆς αὐτοῦ (452).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου)· εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἑσπέρια προσόμοια τοῦ Προδρόμου 3 «Χαίροις ἡ ἱερὰ κεφαλὴ» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, «Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν», Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον α΄ θεοτοκίον «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἴσοδος κ.λπ.. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ζῆτει ταῦτα μετὰ τὸν ὄρθρον τῆς 24ης καὶ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης τοῦ μηνός) προσόμοια 3, «Δεῦτε τὴν τιμίαν κεφαλὴν» κ.λπ. ἀνὰ μίαν, με στίχους εἰς μὲν τὸ β΄ «Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαβὶδ, ἡτοΐμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου», εἰς δὲ τὸ γ΄ «Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλπιδί ἐπ’ αὐτόν», Δόξα, τὸ ἐν συν-εχειᾷ ἰδιόμελον «Ἡ τῶν θείων ἐννοιῶν», Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον «Χαῖρε, ἡ ἐλπίς ἡμῶν» (ζῆτει αὐτὸ εἰς τὸν στίχον τοῦ ἀρχικοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 24ης). Ἀπολυτίκιον «Ἐκ γῆς ἀνατεΐλασα», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ’ αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν (ψάλλε, εἰ βούλει, Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἰδιόμελον «Ἡ πρῶν ἐπὶ πίνακι», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ προδρόμου»), τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐκ γῆς ἀνατεΐλασα».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Ἐκ γῆς ἀνατεΐλασα», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὸ ἀπ’ αἰῶνος ἀπόκρυφον». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Μηναίου κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁρθρου, ἐν ᾗ Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Πέμπτης γ΄ ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ» (Λκ. ζ΄ 17-30). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ τοῦ προδρόμου ἄνευ τῶν εἰρμῶν· ἀπὸ γ΄ καὶ ζ΄ ὥδης ὡς ἐν τῷ

Μηναίῳ. Καταβασαί οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*». Ἐξαποστειλάρια, αἵνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτικά «*Ἐκ γῆς ἀνατείλῃσας*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Απόστολος: τοῦ Προδρόμου, Κυριακῆς ιε΄ ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπει*» (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας δ΄ ἐβδ. Ματθαίου, «*Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ*» (Μτθ. ια΄ 2-15). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

25. Τρίτη τῆς τυρινῆς. Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως (784-806). Ῥηγίνου ἱερομ. ἐπισκόπου Σκοπέλου (†335), Ἀλεξάνδρου μάρτυρος τοῦ ἐν Θράκῃ.

Ἀπόστολος: Τρίτης Τυροφάγου (Ἰούδα 1-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Λκ. κβ΄ 39-42, 45-κγ΄ 1).

Σημειώσεις. 1. Τῇ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας τῆς τυρινῆς ἀντὶ προκειμένον ψάλλεται τὸ «*Ἀλληλοῦια*» (γ΄) μετὰ στίχων, ἀντὶ δὲ ἀπολυτικίου ψάλλεται τὸ «*Θεοτόκε παρθένε*», διότι δὲν γίνεται λειτουργία τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ· ποιοῦμεν δὲ καὶ μετανοίας, τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», καὶ ἀπόλυσις.

2. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς εἰς τὸν ὄρθρον εἰς ὅσας ὥδὰς τὸ Τριῳδίον ἔχει μόνον ἓνα κανόνα προηγεῖται καὶ ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου, ἀλλ΄ εἰς τὰς λοιπὰς ὥδὰς λέγονται μόνον τὰ δύο τριῳδία.

26. Τετάρτη τῆς τυρινῆς. Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης (†420). Φωτεινῆς μάρτυρος τῆς Σαμαρείτιδος, Θεοκλήτου καὶ λοιπῶν μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κων/πόλει (†1575).

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Εἰδήσεις. Κατ΄ ἔθος ἐπικρατῆσαν εἰς ἅσας τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς ἐβδομάδος οὔτε τελεία θ. λειτουργία οὔτε προηγιασμένη τελεῖται· ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐταῖς μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, ὅποτε καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριῳδίου καὶ ψάλλεται μόνον ἡ τοῦ ἁγίου τοιαύτη, τελεῖται δὲ ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

27. Πέμπη τῆς τυρινῆς. Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου (η΄ αἰ.).
Στεφάνου τοῦ γηροκόμου. Ἐφραίμ ὁσίου τοῦ Κατουνακιώτου
(†1998).

Ἀπόστολος: Πέμπης Τυροφάγου (Ἰούδα 11-25).

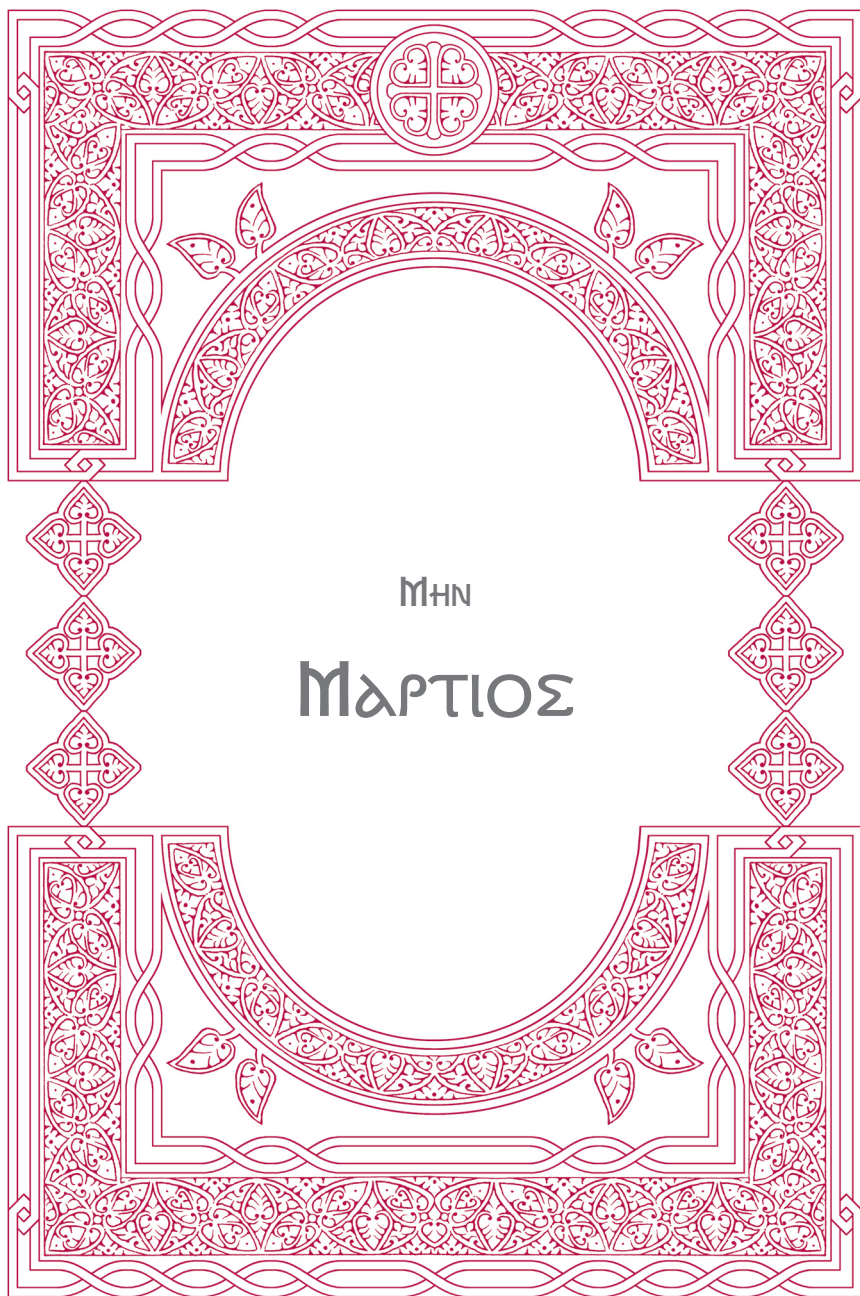
Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Λκ. κγ΄ 1-31, 33, 44-56).

28. Παρασκευὴ τῆς τυρινῆς. Βασιλείου ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ
(†750). Προτερίου Ἀλεξανδρείας ἱερομάρτυρος (†457),
Κυράνης νεομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (†1751). Κασ-
σιανοῦ ὁσίου τοῦ Ῥωμαίου.

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

ΜΗΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. Σάββατον τῆς τυρινῆς. † «Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν». Εὐδοκίας ὀσιομάρτυρος (†160-170), Μαρκελλοῦ καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων.

Εἰς τὴν θ΄, ἀναγινωσκομένην λιτήν, ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναίου). Εἰς τὸν ἐσπερινόν, Καὶ νῦν τῶν ἐσπερίων τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἡχοῦ «*Παρήλθεν ἡ σκιά*»· εἴσοδος δὲν γίνεται. Εἰς τὸν ὄρθρον, καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τῶν πατέρων «*Ἄσμα ἀναπέμψωμεν*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Τὸν προδηλωθέντα*»· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰνῶν «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὁσίων...*» Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὸ ἀπολυτίκιον «*Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Προστασία*»· προκείμενον ὀσιακὸν «*Κανχήσονται ὅσοι ἐν δόξῃ*» καὶ στίχος «*Αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν*»· Ἀπόστολος: ὀσιακός, Σαββάτου κζ΄ ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*» (Γαλ. ε΄ 22-ζ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Σαββάτου Τυροφάγου, «*Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην*» (Μτθ. ζ΄ 1-13)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι*».

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ. «Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ». Ἡσυχίου μάρτυρος. Θεοδότου Κυρηνεῖας Κύπρου (†326), Εὐθαλίας παρθενομάρτυρος (†252). Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ (†1932). Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν γ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§14-16).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν*»· κοντάκιον «*Ὡς εὐσεβείας κήρυκας*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Ἐκάθισεν Ἀδάμ*», Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἐξεβλήθη Ἀδάμ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου*». Ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς λιτῆς τοῦ Τριωδίου, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος*».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (γ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μεηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ὡς ἐν ἡπείρῳ πεζεύσας*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς «*Θεὸν ἀνθρώποις*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον καὶ τὰ δύο τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 3, Δόξα, «*Ἐφθασε καιρὸς*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*», δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν, ἀπολυτίκια

«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «*Τῆς σοφίας ὁδηγέ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλου-
 άριον τὰ εἰδικὰ τῆς ἡμέρας (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)· Ἀπόστολος:
 Κυριακῆς τῆς τυρινῆς, «*Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία*» (Ῥωμ.
 ιγ' 11-ιδ' 4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις*»
 (Μτθ. ζ' 14-21). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ
 λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον
 «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*»· κοντάκιον «*Τῆς σοφίας, ὁδηγέ*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ
 «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου
 «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὰ 4 κατανυκτικά τοῦ γ' ἤχου (ζῆτει αὐτὰ
 ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «*Ἐγκρατεία
 τὴν σάρκα*» κ.λπ.. (Κυριακῇ Τυρινῆς ἐσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου
 (Μαρτίου 3) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον
 θεοτοκίον. Γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ διὰ τὸ μέγα προκείμε-
 νον «*Μὴ ἀποστρέψης*», ὃ περ ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ
 τάξιν. Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ: «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον
 κ.λπ., «*Ὅτι σου ἐστίν*», οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*»,
 «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», κ.λπ.· «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ
 νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ*»·
 ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν εὐλογητός*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ τρεῖς μεγ.
 μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις (ἐν ᾗ
 μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ «*Δι' εὐχῶν*»
 ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ «*Πάντων προστατεύεις, ἀγαθή*» (Τ.Μ.Ε.,
 διατάξεις Τριωδίου §17).

Εἵδησις. Ἡ τάξις αὐτῇ τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανυκτικούς ἐσπερινούς
 καὶ τῶν ἐπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν
 κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἥχων ἐκάστης ἐβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν
 τροπαρίων τοῦ Τριωδίου.

3. † Καθαρὰ Δευτέρα. Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν
 μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Ἀρχεται ἡ ἁγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί παραλείπεται τὸ μεσονυκτικὸν μόνον σήμερον «διὰ τὴν τῆς ἐσπέρας παράκλησιν»· ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγεται ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε», τρισάγιον κ.τ.λ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «'Εν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ», καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθὺς «Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ», ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἐξάψαλμον (ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις ἢ ἑναρξίς τοῦ ὄρθρου γίνεται ὡς συνήθως μετὰ τῶν τροπαρίων «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» κ.λπ.). Ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας διεξάγεται ὡς διατάσσεται εἰς τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριωδίου καὶ εἰς τὸ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις Τριωδίου §§18-20)· ἀλλ' ἐν ταῖς ἐνορίαις παραλείπονται ὡς συνήθως τὰ καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.

Ἀντὶ τοῦ «Θεὸς Κύριος» ψάλλεται εἰς τὸν ἥχον τῆς ἐβδομάδος τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μετὰ τοὺς στίχους αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ. Εἴτα οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ ἡχου τῆς ἐβδομάδος (βλέπε ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου), τῶν ὁποίων ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀναλόγως τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ὡς ὀρίζεται εἰς τὸ Τ.Μ.Ε. (διάταξις Τριωδίου, ὑποσημ. 10) καὶ εἰς τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριωδίου. Μικρὰ συναπτὴ. Καθίσματα, εἰς μὲν τὴν α' στιχολογίαν, τὰ κατανυκτικὰ τοῦ ἡχου τῆς ἐβδομάδος (ζῆτει εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου)· εἰς δὲ τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τὰ τῆς ἡμέρας τοῦ Τριωδίου.

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός», «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), ἢ ἐκφώνησις «'Ελέει καὶ οἰκτιρμοῖς» καὶ ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἐννέα βιβλικάι ᾠδαὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἴτα, ἄνευ προϋμνίου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἐξῆς· εἰς ὅσας ᾠδὰς ὑπάρχουν τριῶδια προηγεῖται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ἔπονται τὰ τριῶδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ᾠδὰς μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ τριωδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἰτησις, ἐκφώνησις «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν» καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου

(ἡ τοῦ τριωδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἵτησις καὶ ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*». Εἵτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν κάθισμα (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, ἐὺλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς ἡ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου, «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» καὶ στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς τὸν ἦχον τῶν εἰρμῶν τοῦ Τριωδίου)· εἵτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*».

Αἵτησις, ἐκφώνησις «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι*», καὶ ἀντὶ ἐξαποστειλαρίου τὸ Φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος (ἐκ τρίτου) μετὰ τῆς οἰκείας συμπληρώσεως αὐτοῦ. [Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς τῶν αἰνῶν] εὐθὺς «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*»· ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν ἐὺλογητός*», τὸ «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς «*Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου*» καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτονται

Αἱ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ', κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Ὁρολογίου (ἄλλ' ἐν ταῖς ἐνορίαις μετὰ τὴν εὐχὴν «*Κύριε καὶ Δέσποτα*» παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθὺς ἡ εὐχὴ ἐκάστης ὥρας). Μετὰ τὴν θ' ὥραν ἄρχεται

Ὁ ἐσπερινός (ἀνευ προηγιασμένων δώρων). Μετὰ τὰς 3 μεγ. μετανοίας τῆς θ' ὥρας, εὐθὺς «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ' καὶ ὁ προοιμιακός [καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», εἰς στίχους 6, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 ἐκ τοῦ Τριωδίου, καὶ 3 στιχηρὰ τοῦ ἀγίου τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον προσόμοιον τοῦ Μηναίου (ἡ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας σταυροθεοτοκίον ἡ ἐν ἐκάστῃ Παρασκευῇ ἐσπέρας τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος).

Ἄνευ εισόδου «*Φῶς ἰλαρόν*», ὁ ἱερεὺς «*Ἐσπέρας*», ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, τὸ «*Καταξίωσον*», ὁ ἱερεὺς «*Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινήν*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριωδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἧχον πλ. α' τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*» κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*», ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὦν ἐλόγητός*», τὸ «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ 3 μεγάλοι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ'), «*Παναγία τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος*», «*Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου*» τρίς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ' (33) «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*» καὶ ρμδ' (144) «*Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου*» καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Σημείωσις. Ὁ ρμδ' ψαλμὸς «*Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου*», καλούμενος ἐπίσης καὶ «*στίχος τῆς τραπέζης*», καταλιμπάνεται διὰ τὴν νηστείαν τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τῆς α' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν.

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τάξιν· μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τμῆμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τὰ τροπάρια μὲ στίχον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με*», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α' ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκεῖον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας, «*Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε*», Λκ. κα' 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ «*Δι' εὐχῶν*» ψάλλεται τὸ στιχηρὸν «*Πάντων προστατεύεις*» (ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας τὸ «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*»).

Εἰδήσεις. 1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικοὺς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου «*Παναγία δέσποινα Θεοτόκε*» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον «*Ὅσοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν*» καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἔτι δέ, εἰ ὁ τυχὼν ἅγιος, οὗ τινος ἐψάλλῃ ὁ ἐσπερινός, εἶναι ἐορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρουαρίου, §13).

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἑτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ' ἡμέραν», λέγονται τῇ ἐσπέρᾳ ἐκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» κ.λπ..

3. Τμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριψδίῳ, ψάλλονται μόνον κατὰ τὴν α' ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκεται μία στάσις τῶν Χαιρετισμῶν.

4. Τρίτη. Γερασίου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ (†475)· Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων (†273).

Τῇ Τρίτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν (ὃ περ ἀπὸ σήμερον λέγεται εἰς πάσας τὰς καθημερινὰς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς), ὁ ὀρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἐπομένης ἄνευ προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριψδίου §18 καὶ §19).

Τῇ Τρίτῃ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β' τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παννυχίδων «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ' 1-13)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἐκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρωὶ τῶν ἐβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὀρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὥρων καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α' ἐβδομάδα.

2. Ὁ ἐσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγιασμένων ἐκάστη Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγιασμένης, ἐκτὸς εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριψδίου §§20-21).

3. Ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ ἐσπερινοῦ καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηναίῳ.

4. Ἐὰν τύχῃ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου ἐν ταῖς νηστησίμοις ἡμέραις, τελεῖται προηγιασμένη (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριψδίου §22), ἐν δὲ τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος. Ἐὰν τυχὸν προηγηθῇ καὶ ὁρτίος ὀρθρος, ψάλλονται καταβασίαι «**Ἀνοίξω τὸ στόμα μου**» (Τ.Μ.Ε. 10 Φεβρ., 24 Φεβρ., 9 Μαρτίου, καὶ Προθεωρία §27).

5. Τετάρτη. Κόνωνος όσιομάρτυρος, Μάρκου όσιου του Άθηνάιου (δ' αϊ.), Γεωργίου νεομάρτυρος του έκ Ραψάνης.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὠρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προδεδήλωται· εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος*» ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*», μεθ' ὃ ἄρχεται

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς ι. ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων. «*Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία*». «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», ὁ προοιμιακός, καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου («*Πρὸς Κύριον*»).

ΕΙΣ ΤΟ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*», εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «*Νηστεύοντες, ἀδελφοί*» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν «*Εἴ τις ἀρετῇ*» ἅπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «*Φεγγοβόλους ὑμᾶς*» κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 6) ἔτερα 3 εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου.

ΕΙΣΟΔΟΣ μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρὸν*» ἄνευ μέλους, ὁ ἱερεὺς «*Ἐσπέρας*», ὁ ἀναγνώστης «*Προκείμενον*» κ.λπ. καὶ τὸ ἀνάγνωσμα τῆς Γενέσεως, τὸ ἕτερον προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς «*Κέλευσον*»· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ κρατῶν θυμιατήριον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκφωνεῖ «*Σοφία· ὀρθοί*», στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν λαὸν «*Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι*»· καὶ ὁ ἀναγνώστης τὸ β' ἀνάγνωσμα (τῶν Παροιμιῶν).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΤΩ. Εἴτα ὁ ἱερεὺς θυμιῶν πρὸ τῆς ἀγίας τραπέζης ψάλλει τὸ «*Κατευθυνθήτω*», ὃ ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ τετράκις, τοῦ ἱερέως θυμιῶντος κύκλῳ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ λέγοντος ἐμμελῶς τοὺς οἰκείους στίχους· εἴτα ὁ ἱερεὺς θυμιῶν τὸν λαὸν λέγει πάλιν τὸ τελευταῖον «*Κατευθυνθήτω*» μέχρι τοῦ «*ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου*», τὸ δὲ λοιπὸν συμπληροῖ ὁ χορός. [Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, εἰ τύχοι μνήμη ἐορταζομένου ἀγίου, ἀναγινώσκεται ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ κατὰ τὴν συνήθη τάξιν, τὴν δὲ Μεγ. Ἑβδομάδα μόνον Εὐαγγέλιον.]

Εἴτα ἡ ἑκτηνῆς, τὰ τῶν κατηχομένων κ.λπ.· ἀντὶ τοῦ χειρουργικοῦ τὸ «*Νῦν αἱ δυνάμεις*» κοινωνικὸν «*Γεύσασθε καὶ ἴδετε*», εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν ψάλλεται τὸ «*Εὐλόγησω*

τὸν Κύριον», τὰ λοιπὰ τῶν προηγιασμένων κατὰ τάξιν καὶ ἡ ἀπόλυσις (ἐν ἧ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Εἵδησις. Ἐὰν τελεσθῇ προηγιασμένη ἐν ἡμέρᾳ μνήμης ἑορταζομένου ἁγίου, ἔχοντος Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, α) εἰς τὰ κεκραγάρια μετὰ τὰ στιχηρὰ τοῦ Τριωδίου ψάλλονται τὰ στιχηρὰ τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἁγίου τῆς ἐπαύριον, β) ἡ πρώτη εἴσοδος γίνεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ οὐχὶ μετὰ θυμιατοῦ, καὶ γ) εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὡσαύτως ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος.

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ γ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· Εὐαγγέλιον τῆς Τετάρτης τῶν παννυχίδων «Ἔχετε πίστιν Θεοῦ» (Μρ. ια' 23-26, Μτθ. ζ' 7-8)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Πάντων προστατεύεις».

- 6. Πέμπτη.** Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων (†845). Μνήμη τῆς εὐρέσεως τοῦ τ. σταυροῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης (326).

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὀρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης (7 Μαρτίου) ἄνευ προηγιασμένης.

Τῇ Πέμπτῃ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων «Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν» (Μτθ. ζ' 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

- 7. Παρασκευή.** Τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπευσάντων ἱερομαρτύρων (δ' αἰ.). Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὀρθρου καὶ ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» (ἦχος πλ. α') ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ιδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Λεῦτε πιστοί» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ γ' ἡχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 4 ιδιόμελα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Λεῦτε, φιλομάρτυρες» κ.λπ., Δόξα, «Ὁργάνῳ χρησάμενος», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν» (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς

ίλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις», κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλογήσω τὸν Κύριον».

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ α΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἐκάστην ᾠδὴν· εἶτα τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ α΄ στάσις τῶν οἰκῶν (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ» σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὥσει θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολυάθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήττητος»·

«Κύριε, ἐλέησον» (μ΄), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου» τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδος τῆς Παρασκευῆς «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἄμπελος» (Ιω. ιε΄ 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ «Εὐζώμεθα», τὸ κάθισμα «Τὴν ὡραιότητα» καὶ εἶτα «Δι' εὐχῶν» (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §26).

Σημείωσις. Ἡ τάξις αὕτη τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β΄, γ΄ καὶ δ΄ ἐβδομάδος, ἄνευ ὅμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἐξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχη εορταζόμενος ἅγιος·

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοι, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἱκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

8. Σάββατον α΄ τῶν νηστειῶν. «Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (μνήμη διὰ κολλύβων θαύματος)». Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας (†842-5), Ἑρμοῦ ἀποστόλου (α΄ αἰ.).

Εἰδήσις. Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἐσπέρας ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου.

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶν ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου «*Χορεύουσι στίφη μαρτύρων*» κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*»].

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*». Καθίσματα [μετὰ τὴν α΄ στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ γ΄ ἤχου ἀνευ τοῦ νεκρωσίμου (ζήτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*», εἴτα [μετὰ τὸν Ἀμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριώδιον, Σάββατον α΄ ἑβδομάδος) «*Ζέων πίστεως*», Δόξα, «*Θεῖον δῶρον*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν*». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Καταβασαί «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*»· «*Ἄπας γηγενής*». Ἐξαποστειλάρια, αἵνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ΄ καὶ ἢ ζ΄ ὥδῃ τοῦ πρώτου κανόνος τοῦ Τριωδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτωβρίου), «*Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*» (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Σαββάτου β΄ ἐβδ. νηστειῶν, «*Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν*» (Μρ. β΄ 23-γ΄ 5). Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Εἰς μνημόσυνον*». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἑορτίων κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς «*Ὅ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου*» (βλ. Ἱερατικόν)· εἴτα «*Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου*» καὶ ἀπόλυσις.

Σημειώσεις. Ἐπειδὴ ὑπάρχει συνήθεια νὰ προσάγωνται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους, ἂν καὶ δὲν εἶναι Ψυχασάββατον, εἶναι

δυνατὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθοῦν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἑόρτια κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ «Δι' εὐχῶν» τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθὺς νὰ βάλῃ «Εὐλογητὸς» καὶ νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων.

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων (†320). Ἦχος δ', ἐωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., 9η Μαρτίου, περίπτωσις ε' §§8-10).

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»· κοντάκιον «Πίστιν Χριστοῦ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τοῦ Τριωδίου προσόμοια 3 «Σὲ τὸν ἀκατάληπτον» κ.λπ., καὶ τοῦ Μηναίου ἔτερα 3 «Φέροντες τὰ παρόντα» κ.λπ., Δόξα, «*Ἥ χάρις ἐπέλαμψε*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἁγίων «*Προφητικῶς ἀνεβόα*» (βλ. ἐν τέλει τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν), Καὶ νῦν, τοῦ Τριωδίου «*Οἱ ἐξ ἀσεβείας*». Ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, τῶν ἁγίων «*Τὰς ἀλγηδόνας*», Καὶ νῦν, τοῦ Τριωδίου «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ εἰς τοὺς αἶνους ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «*Χορὸς τετραδεκάπυρρευτος*» κ.λπ., εἶτα Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Χαίρετε, προφῆται τίμιοι*», Καὶ νῦν, «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*»· τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*».

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, β' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεστοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· εἶτα τὸ κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Τὸ σεπτὸν στερέωμα*», Δόξα, τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον «*Τῶν ἁγίων μαρτύρων τὸ ἐγκαλλώπισμα*», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Τὴν ταχεῖάν σου σκέπην*».

Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανόιας*» κ.λπ. ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ Τριωδίου καὶ ὁ τῶν ἁγίων. Ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσῳδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου «*Τὴν θεῖαν σου μορφὴν*», Δόξα, τὸ τῶν μαρτύρων, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ· ἄφ' ᾗ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «*Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Λίθος ἀχειρότμητος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Τριωδίου «*Σκιρτήσατε, κροτήσατε*», τῶν μαρτύρων «*Χορὸς τετραδεκάριθμος*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 2, τοῦ Τριωδίου προσόμοια 3 «*Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται*» κ.λπ., καὶ τῶν μαρτύρων ἕτερα 3 «*Δεῦτε μαρτυρικὴν*» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον*», β) «*Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν*», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Μωσῆς τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*», δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ τὸ ἁσματικὸν τῆς δοξολογίας «*Ἅγιος ὁ Θεός*» κ.λπ. (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτάνευσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων πέριξ ἢ ἔσωθεν τοῦ ἱ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν συνήθη τάξιν

Ἐξελθόντες τοῦ ἱ. ναοῦ, ὃ τε ἱ. κληρὸς καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν κωδῶνων αὐτοῦ χαρμοσύνως κρουομένων, τῶν δὲ χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», εἰς

τέσσαρας στάσεις. Εἰς ἐκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δέησεις.

α') Ἐν τῇ νοτίᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β') Ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δέησις ὑπὲρ τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις*».

γ') Ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ') Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἡ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέα) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος «*Υπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι*» κ.λπ., «*Ἐπάκουσον ἡμῶν*» καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἡ ἂν ᾖ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἐξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνδικοῦ:

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλათαι, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθῆτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἡγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» γ'.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἡγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι

Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνύσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιοθεήμεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*». Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἱ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «*Τίς θεὸς μέγας*», καὶ εἶτα τὸ «*Σήμερον σωτηρία*».

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπὴ ὡς ἐξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἐξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἱ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὐρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φορητὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ). Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς λιτανείας ἴστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· «*Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον*». Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων· «*Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*».

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ρήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἴκοντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχοῦμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἐορτάζομεν. Καὶ ταύτῃ εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραίνομενοί τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ᾄσμασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερὰ πομπὴ πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*»,

εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ᾠδὸν τῆς ἐπομένης στάσεως.

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἰσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προῖσταμένοσ τὸ α' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως «*Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων*».

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

— *Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῷ, γραφῇ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

— *Τῶν εἰδόντων τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστὸν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερίγραφτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμοζόντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

— *Τῶν πιστευόντων καὶ διακηρυκευομένων, ἧ τοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχημάτων, καὶ εἰς μίαν ἐκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τὴν τε διὰ λόγων ἀνακήρυξιν καὶ τὴν δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἢ τοι πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἴσταται ἡ λιτανεία· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας

τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδασκαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλათαι, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱ. πομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν (νοτίαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῶν ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ἵσταται ἡ πομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

— Μιχαήλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρός, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

— Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαζομένων, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

— Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσήφ καὶ πάντων τῶν ἁγιοτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

— Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνύσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθείμεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν» καὶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «Χαρὰς ἐπλήρωσας τὰ πάντα» κ.λπ.], ἐνῷ ἡ ἱ. πομπὴ ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸν ψαλμικὸν στίχον «Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος». Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, καὶ εἶτα τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δυνάμιν καὶ περιεζώσατο.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥ τις οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει
πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;**

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

**Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὗς ἐλυτρώσατο
ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...**

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β´

**Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀνα-
στάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούια.**

**Υψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρε-
σβυτέρων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...**

Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

**Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῶσαι
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.**

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ´

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

**Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν
ἐν αὐτῇ.** *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»*

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ,
ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά *«Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσε-
ως», «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», τῶν ἁγίων «Τὰς ἀληθινὰς»,
καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».*

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–
τῶν ἁγίων (Μαρτίου 9), *«Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν»*
(Εβρ. ιβ´ 1-10)· ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς, ἤχ. πλ. δ´. Εὐαγ-

γέλιον: Κυριακῆς α΄ νηστειῶν, «*Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν*» (Ιω. α΄ 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον τὸ ἀναστάσιμον, Δόξα, τῶν ἁγίων· κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «*Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἑσπέρια εἰς στίχους 10, κατανυκτικὰ τοῦ (δ΄) ἤχου 4 (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «*Δίδου μοι κατάνυξιν*», κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (10 Μαρτίου) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρόν*» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Ἐδωκας κληρονομίαν*», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Νῦν ἀπολύεις*» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

10. Δευτέρα. Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων (†251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροειδῆ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει (†1544).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς προδεδῆλωται, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Σημείωσις. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἐβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου). Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις Τριωδίου §23, ὑποσ. 17), μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου ὁ ὠρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὁ εἰς τὸν ἥχον τῆς ἐβδομάδος, ἂν καὶ κατὰ τόπους καὶ κατὰ ἰ. μονὰς ὑπάρχουν διάφορα τυπικὰ σχετικῶς μὲ τοὺς κανόνas· πολλαχοῦ δὲ τὸ μέγα ἀπόδειπνον διεξάγεται ἄνευ οἰουδήποτε κανόνος (πλὴν τῆς α΄ ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν καὶ τῶν ἀποδείπνων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος).

11. Τρίτη. Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων (†638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας ὁσίας (τῆς ἐκ Σεργίων Κοζάνης) βασιλίσσης Ἄρτης.

- 12. Τετάρτη.** Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ (†818). Γρηγορίου Ὑώμης τοῦ Διαλόγου (†604), Φινεῆς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου (†1022).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Τὴν πνευματικὴν, ἀδελφοί» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν «Πανεύφημοι μάρτυρες» καὶ τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου ἀνὰ μίαν, εἴτα 3 τοῦ Μηναίου (13 Μαρτίου) εἰς 4 μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

- 13. Πέμπτη.** Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως (†846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β΄ αἰ.).

- 14. Παρασκευή.** Βενεδίκτου ὁσίου (†543)· Εὐσχήμονος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμπάκου (θ΄ αἰ.).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ (δ΄) ἤχου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 15) προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου», Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»· εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ β΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ψάλλεται ὁ κανὼν «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», εἴτα τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται ἡ β΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «Ἦκουσαν οἱ ποιμένες». Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως», καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ’ ἄνευ Εὐαγγελίου).

- 15. Σάββατον β΄ τῶν νηστειῶν.** Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (†303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουὴλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητός (†1792).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφώνησιν «Ὅτι πρέπει σοι», οἱ χοροὶ εἰς ἤχον β' τὸ ἀλληλουϊ-
 άριον, δις ἄνευ στίχων καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «*Μακάριοι
 οὗς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*», «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν
 εἰς γενεὰν καὶ γενεάν*». Ἀπολυτίκια, τὸ μαρτυρικὸν «*Ἀπόστολοι,
 μάρτυρες*», Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν,
 θεοτοκίον, «*Μήτηρ ἀγία*». Καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ δ'
 ἤχου ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν,
 τὸ α' θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*». Εὐθὺς [ὁ Ἄμωμος
 εἰς στάσεις δύο καὶ] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα
 γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων (ὡς ἐσημειώθη εἰς
 τὸν ἐσπερινὸν τοῦ Ψυχосαββάτου τῆς ἀπόκρεω). Εἶτα οἱ χοροὶ
 τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ
 ἡμῶν*», Δόξα, «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ἐκ παρθένου
 ἀνατεῖλας*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν
 καὶ] ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μέχρι μὲν τῆς ε'
 ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ζ' ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραωδίων κανόνων
 τῆς ἡμέρας (Τριώδιον, Σάββατον β' ἐβδομάδος). Ἀπὸ γ' ᾠδῆς
 ὁ εἰρμὸς τοῦ Μηναίου, αἵτησις, «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός*», τὸ μεσῳδιον
 τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ' ζ' ᾠδῆς
 ὁ εἰρμὸς τοῦ β' τετραωδίου «*Βυθός μοι τῶν παθῶν*», αἵτησις,
 «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*», εἶτα τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ
 τῶν ἀγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ'
 εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τε-
 τραωδίου «*Τὸν ἐξ ἀνάρχου*»· στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ
 ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς
 ἤχον γ')· εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Σὲ τὴν
 ἀθάνατον πηγὴν*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ
 ἤχου τῆς ἐβδομάδος δις.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ
 Σαββάτου «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*» καὶ θεοτοκίον «*Ὁ γλυ-
 κασμός τῶν ἀγγέλων*» (βλέπε εἰς Ὡρολόγιον). Εἰς τοὺς αἶνους
 τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ δ' ἤχου «*Τίς οὐκ
 ἐξίσταται ὁρῶν*» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Εἰς τὴν κατάπανσίν
 σου*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ἔχοντές σε, Θεοτόκε*». [Οἱ ψαλμοὶ

τῶν αἰνῶν χῦμα], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν, προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου «Ὡντως φοβερώτατον» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριφδίου. «*Αγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτικά τῆς μετ' Ἀλληλούια ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μήτηρ ἁγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («τῶν καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», «*Μνήσθητι, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκια «*Μετὰ τῶν ἁγίων*» καὶ «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Ἀπόστολος: Σαββάτου β' ἐβδ. νηστειῶν, «*Βλέπετε μήποτε ἔσται*» (Εβρ. γ' 12-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον*» (Μρ. α' 35-44). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «*Ἄξιον ἐστί*»· «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἐὰν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὰ Σάββατα τῶν ἐπομένων γ' καὶ δ' ἐβδομάδων, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος· ἐκτὸς εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου.

2. Εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου ἐν τῷ β', γ' ἢ δ' Σαββάτῳ τῶν νηστειῶν, ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον καταβασαί «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*», καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Προστασία*».

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Σαββίνου τοῦ Αἰγυπτίου (†287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ' αἰ.), Χριστοδούλου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ. Ἦχος πλ. α', ἑωθινὸν ε' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριφδίου §§35-37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 3 εἰς 4, Δόξα, «*Ὅσινε τρισμάκαρ*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἡ γρήγορος γλῶσσά σου*», Καὶ νῦν, «*Ἀνύμφευτε παρθένε*». Ἀπολυτίκια «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἰθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, γ' τῶν νηστειῶν, θὰ τελε-
σθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ
ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας με θεοτοκίον
«*Χαῖρε, πύλη Κυρίου*», καὶ τῆς β' στιχολογίας με τὸ θεοτοκίον
αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμε-
νον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (ε')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ τροπάρια
«*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ
Τριωδίου μετὰ στίχου «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*»·
ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου, εἶτα τὸ
μεσῳδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ε' τὸ
ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ συναξάρια τῆς
ἡμέρας καὶ τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τι-
μιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον
«*Ἡ ζωὴ καὶ ὁδός*», τοῦ Τριωδίου «*Χαῖρε, πατέρων καύχημα*» καὶ
τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «*Δέσποινα, πάντων ἄνασσα*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου
προσόμοια 3 «*Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ*» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ
αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «*Τοῖς ἐν σκότει ἁμαρ-
τημάτων*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀνα-
στάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἰσοδον, ἀπολυτίκια «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Τῇ υπερμάχῳ*». Απόστολος: Κυριακῆς β' νηστειῶν, «*Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας*» (Ἑβρ. α' 10-β' 3)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ*» (Μτ. β' 1-12). Λειτουργία μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*» κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» κατανυκτικὰ 4 τοῦ πλ. α' ἤχου (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «*Ἀμέτρητά σοι πταίσας*» καὶ 3 τοῦ Μηναίου (17 Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἰσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψης*». Εἰς τὰ ἀπόστιχα, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὰ «*Θεοτόκε παρθένε*» κ.λπ. ὡς τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

17. Δευτέρα. Ἀλεξίου ὁσίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (†411).

18. Τρίτη. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (†386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†300).

19. Τετάρτη. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῆς Ἀθηναίας. Κλαυδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων (†283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορναῤῥ (†1564).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ιδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἀσώτως διασπείρας*» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν «*Ἱερεῖα ἔμψυχα*» (ἅπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «*Ἠλίου ἀγάσματα*» καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου (20 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα,

Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου· εἵσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

20. Πέμπτη. Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων (†796). Μύρωνος νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἡρακλείου (†1793).

21. Παρασκευή. Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (†610).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἀσώτου δίκην ἀπέστην*» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. α΄ ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τοῦ Μηναίου (22 Μαρτίου) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «*Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ*» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου)· εἵσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ γ΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται ἡ γ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου «*Νέαν ἔδειξε κτίσιν*», ὡς εἴθισται. Κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ΄ ἄνευ Εὐαγγελίου).

22. Σάββατον γ΄ τῶν νηστειῶν. Βασιλείου ἱερομάρτυρος τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας (†362). Καλλινίκης μάρτυρος (†252).

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Τὸ σύνθηδες μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ΄ Ἀλληλούϊα κατὰ τὸν τύπον τοῦ β΄ Σαββάτου τῶν νηστειῶν (15 Μαρτίου). Εἰς τὰ καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. α΄ ἤχου, «*Κύριε, τὸ ποτήριον*» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, ἀλλ΄ εἰς τὸ Δόξα, ἀντὶ τοῦ νεκρώσιμου «*Ἀνάπανσον, σωτὴρ ἡμῶν*» (ὁ περ θὰ ψαλῇ ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὰ εὐλογητάρια) λέγεται τὸ παρόν, ἤχος πλ. α΄.

Γινώσκεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀμαρτίαις γεγεννήμεθα· δι' ὃ σε ἱκετεύομεν· τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἀνάπανσον, παρορῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα, ἃ ὡς ἄνθρωποι καὶ θνητοὶ ἐν βίῳ ἐπραξαν, πρεσβεΐαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε.

Καὶ νῦν, «*Χαῖρε, πόλη Κυρίου*»· ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνθη-
 ρες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτήρ
 ἡμῶν*», Δόξα, «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ἐκ παρθένου
 ἀνατείλας*». Μετὰ τοὺς κανόνας κ.λπ., εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλο-
 γοῦμεν*» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τετραφιδίου «*Οἱ θεωρρήμονες
 παῖδες*»· στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*»
 ἐπαναλαμβάνοντες «*Τὴν τιμωτέραν*» (εἰς ἤχον πλ. δ')· εἶτα ὁ
 εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τετραφιδίου «*Μεγαλύνόμεν σε*» καὶ τὸ
 «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος δῖς.)
 Ἐξαποστειλάριον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Εἰς τοὺς
 αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριφιδίου
 (ἤχος πλ. α'). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*»,
 Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ ἀγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β'
 Σάββατον τῶν νηστειῶν (15 Μαρτίου), ἀλλὰ Ἀπόστολος: Σαβ-
 βάτου γ' ἐβδομάδος νηστειῶν (Ἑβρ. ι' 32-38)· Εὐαγγέλιον:
 ὁμοίως (Μρ. β' 14-17).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕ- ΩΣ). Νίκωνος ὁσίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρ- τύρων (†251). Ἦχος πλ. β', ἐωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριφ- ιδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνή-
 σθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6,
 τοῦ Τριφιδίου 4, Δόξα, «*Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ
 μακαρίσει σε*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ συμ-
 μαχήσας, Κύριε*». Ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», Δόξα, «*Σῶ-
 σον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου
 σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα,
 Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «*Ὁρῶσά σε ἡ κτίσις*», τὰ
 τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Σῶσον,
 Κύριε, τὸν λαόν σου*».

Εἰδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων (σημειωθῆτω δὲ ὅτι, ἐφόσον τελεῖται ἐν τῷ ναῷ λειτουργία τῇ Τρίτῃ 25 τοῦ μηνός, ἡ προετοιμασία διὰ τὰς προηγιασμένας δύναται νὰ γίνη τότε).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μετὰ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριωδίου «Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρῖν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ζ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριωδίου μόνον μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἰρμὸς δις «Ὁ θεϊότατος προετύπωσεν», εἶτα εἰς τὸ α΄ τροπάριον στίχος «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπὰ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», Δόξα, τὸ τριδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριώδιον)· οὕτω ποιούμεν ἐν ἐκάστη ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου κατὰ σειράν. Μετὰ τὴν ζ΄ ᾠδὴν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν «Ὁ θεϊότατος προετύπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὡ μῆτερ παρθένη».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος», τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 «Ἐν φωναῖς ἀλαλάζωμεν» κ.λπ. εἰς 4 —εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα—, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία

μεγάλη (εἰς ἤχον δ' [αγια]), εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ

τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἱ. λιτανεία κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν· προηγούνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἐξαπτέρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ἁσματικὸν «*Ἄγιος ὁ Θεὸς*» καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῶ ψάλλεται τὸ ἁσματικόν, ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρόν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ἡτρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ἡτρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς.

Πληρωθέντος τοῦ ἁσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «*Σοφία, ὀρθοί*», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμίων κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπάριον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλων τὸν ὕμνον «*Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν*», ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «*Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιόν*» κ.λπ., ἐνῶ προσέρχεται ὁ λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ἰδιομέλων πληρωθέντων, ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «*Σήμερον σωτηρία*».

Σημειώσεις. Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ἡτρεπισμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προσκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρούσης ἐβδομάδος, ὅτε γίνεται ἡ τελευταία προσκύνησις αὐτοῦ καὶ αἶρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημειώσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀνέβης εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, Κύριε. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.

Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς...

Ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Ὑποῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποπόδιῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Καὶ ποιῆσαν αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «**Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν.**»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς γ' νηστειῶν, *«Ἐχοντες ἀρχιερέα μέγαν»* (Ἐβρ. δ' 14-ε' 6)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν»* (Μρ. η' 34-θ' 1).

Λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια»*. Ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς τὸ *«Σῶσον, Κύριε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ *«Οὐκέτι φλογίνη ρομφαία»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, καταनुκτικὰ 4 τοῦ πλ. β' ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 *«Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἐκουσίως»* κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 24) ἕτερα 3 *«Κεκρυμμένον μυστήριον»* κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, *«Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ»*. Εἵσοδος, *«Φῶς ἰλαρόν»*, μέγα προκείμενον *«Ἐδωκας κληρονομίαν»*. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου *«Ἀτενίσαι τὸ ὄμμα»* (δίς), τὸ ἐν συνεχείᾳ μαρτυρικόν (ἅπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω»* (ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τῆς 24ης)· *«Νῦν ἀπολύεις»*· τρισαγίον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

24. Δευτέρα. Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου· Ἀρτέμουνος ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α' αἰ.).

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ' ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β' τρισαγίον (ἀντὶ τοῦ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται»*) τὸ ἀπολυτικόν *«Σήμερον τῆς παγκοσμίου»*, μετὰ δὲ τὸ γ' ἀντὶ τῶν νεκρωσίων τροπαρίων τὸ κοντάκιον *«Ἐπελεύσει πνεύματος»*. Μετὰ τὸ *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»*, τὰ καταनुκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας καταनुκτικὰ τοῦ ἤχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, ἤχος πλ. β΄, τῇ Δευτέρᾳ πρωΐ)· εἶτα τὰ τῆς ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (βλ. Δευτέρα δ΄ ἐβδομάδος). Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ τὰ τριώδια τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ Τριωδίου. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῳδίων τοῦ Μηναίου κάθισμα «*Σήμερον ἅπανα κτίσις*»· ἅφ' ζ΄ τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει Πνεύματος*» καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς τὸν στίχον «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ Τριωδίου «*Τὸν ὑπ' ἀγγέλων*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς ἤχον γ΄), ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ Τριωδίου «*Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Ἐξαποστειλάριον τὸ προεόρτιον «*Ὡς δῶρα προεόρτια*» (δῖς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν], «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τὸ ιδιόμελον τῆς ἡμέρας «*Ἀρίστην ὁδὸν*» (δῖς) καὶ τὸ μαρτυρικὸν «*Κύριε, ἐν τῇ μνήμῃ*» (ἅπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω*»· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*».

Αἱ ὥραι α΄, γ΄ καὶ ζ΄ λιταὶ (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), μετὰ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τὰ προεόρτια μετὰ τὴν εὐχήν τῆς ζ΄ ὥρας, ἡ ἀπόλυσις.

25. Τρίτη. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἐορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Εἰς τὴν θ΄, ἀναγινωσκομένην πρὸ τοῦ ἐσπερινοῦ, ὡς εἴθισται, κοντάκιον καὶ ἀπολυτίκιον τὰ προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἐορτῆς ψάλλεται ἐκ μόνου τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακόν (ἄνευ ψαλτηρίου), εἰς τὸ «*Κύριε ἐκέκραξα*» στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἐορτῆς 3 «*Βουλὴν προαιώνιον*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ιδιόμελον «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἢ τοι τὰ εὐρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἔσπερινόν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β' ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἔσπερινοῦ τῆς 25ης (α' –Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. «*Εἰσῆλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ*», β' –Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. «*Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ*», γ' –Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα. «*Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὁγδόης καὶ ἐπέκεινα*»)].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα «*Τῷ ἔκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον χαρὰς εὐαγγέλια*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον*» ἐκ τρίτου.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ἡ τῆς ἑορτῆς· «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὸν Εὐαγγελισμόν ἐορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς...*»

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐξηρεῦξάτο ἡ καρδία μου*».] Καθίσματα τῆς ἑορτῆς καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*», ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀντὶ τοῦ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην*» ἐξάκις μὲ τὸν εἰρμόν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν «*Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*».

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς (25ης Μαρτίου), «*Ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι*» (Εβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Συνέλαβεν Ἐλισάβετ*» (Λκ. α' 24-38).

Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Εὐαγγελίζον, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῶ*». Κοινωνικὸν «*Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθήτω*». Απόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Τάξις

τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐορτῇ

Μετὰ τὸ «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*», τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*», εὐθὺς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «*Κύριε, ἐλέησον*», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» γ', καὶ τῆς ἑκτῆς, ὅπου ψάλλουν τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶξιὰ τῇ φωνῇ.

«*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...*»

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεόν συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν*».

«*Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον*».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῶι κράτει συνέχων καὶ τῇ θεΐᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ ἐκάστῳ ἔθνει τὰς ἰδίας ὁροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαίρετως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θεΐᾳ σου χάριτι, δουλωθὲν δὲ στηρίξας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὐθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡρωικῶς αγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων ἢ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἀνάπανσον· ἡμᾶς δὲ πάντας ἀζίους τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἄρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν, καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἰδήσεις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἑσπέρας ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἀποδόσεως. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ ψαλτηρίου)· εἰς τὸ «*Κύριε ἐκέκραξα*» τὰ 3 προσόμοια «*Βουλὴν προσιώνιον*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου (Μαρτίου 26) ἕτερα 3 «*Γαβριὴλ ὁ μέγιστος*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρὸν*» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· (τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐνταῦθα). Εἰς τὸν στίχον, τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς 25ης Μαρτίου «*Τῷ ἔκτω μηνί*» κ.λπ., εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον χαρᾶς εὐαγγελία*». «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» γ'. Ἀπόλυσις ἢ τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀπόδοσις.

Εἰδήσεις. *Σήμερον ἑσπέρας τελεῖται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον λόγῳ τῆς ἑορτῆς.*

26. Τετάρτη. Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Τῶν ἐν Γοτθία 26 μαρτύρων.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναιίου· εἰς ἐκάστην ὥδην τοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἱρμοὶ αὐτοῦ (κατὰ τὸ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἰκῶν τοῦ τιμίου Σταυροῦ)· μετὰ τὴν ζ' ὥδην τὸ κοντάκιον «*Οὐκέτι φλογίνῃ ρομφαία*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο*», τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. *Σήμερον Τετάρτη καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α' ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνούμεν» τρίς· καὶ σήμερον μὲν ἡ προσκύνησις τοῦ τ. Σταυροῦ γίνεται εἰς τὴν α' ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ εἰς τὴν θ' ὥραν (μεθ' ἣν αἶρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ι. βήματι). Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνῃ ρομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.*

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» —εἰς στίχους 10— ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριωδίου) «*Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος*» καὶ «*Οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετὰς*

ἐργαζόμενοι», τὸ μαρτυρικὸν «*Ἀκορέστῳ διαθέσει*», τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (27 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ*» (τοῦ Τριωδίου). Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ἣ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ **τὰ διακονικὰ τῶν «φωτιζομένων»** «*Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα*».

27. Πέμπτη. Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (γ'-δ' αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου (†950).

28. Παρασκευή. Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πελεκητῆς (†754)· Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὁρθοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (ἄνευ τοῦ Μηναίου) καὶ τῶν ὥρων, ὡς εἴθισται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Τοῖς πάθεσι δουλώσας*» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. β' ἤχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 3 πρῶτα τοῦ Μηναίου (29 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, «*Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*»· εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ δ' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ' στάσις τοῦ ἀκαθίστου «*Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων*», εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α' οἶκος (μόνον) «*Ἄγγελος πρωτοστάτης*». Κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἄλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

29. Σάββατον δ' τῶν νηστειῶν. Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (†364).

Εἰς τὸν ὁρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' *Ἀλληλούια* κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν, ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ πλ. β' ἤχου (ἐκ τῶν ἐν

τέλει τοῦ Τριωδίου). Ὁ α΄ κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ τὰ τετραώδια τοῦ Τριωδίου. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμός τῆς ἡ΄ ᾠδῆς τοῦ Τριωδίου «*Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ*» στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπαναλαμβάνοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς ἥχον δ΄): εἴτα ὁ εἰρμός τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ Τριωδίου «*Μεγαλύνομεν πάντες*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (ἥχος πλ. β΄). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β΄ Σάββατον τῶν νηστειῶν, ἀλλὰ Ἀπόστολος: Σαββάτου δ΄ νηστειῶν (Ἑβρ. ζ΄ 9-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Μρ. ζ΄ 31-37).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «*Ἰωάννου ὁσίου συγγραφέως τῆς Κλίμακος*». Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «*Κλίμακος*» (†615). Ἦχος βαρὺς, ἑωθινὸν ζ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§41-43).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Ὅσιε πάτερ*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον*», Καὶ νῦν, «*Ὡ θαύματος καινοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», Δόξα, «*Ταῖς τῶν δακρύων σου*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι΄ ἡμᾶς γεννηθεῖς*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θεῖαι
λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*»
τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεο-
τοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου εἰς τὸ Καὶ νῦν «*Ὡς τῆς
ἡμῶν ἀναστάσεως*», καὶ τὰ τῆς β΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον
αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμε-
νον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ έωθινόν (ζ΄)· μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου, εἴτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου μόνον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «*Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον*», τὸ τοῦ Τριωδίου «*Τοῦ κόσμου τὴν εὐπάθειαν*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Κυρίως Θεοτόκον σε*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «*Πάτερ Ἰωάννη ὅσιε*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) «*Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα*», β΄) «*Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ*», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Δεῦτε ἐργασώμεθα*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», «*Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου· Ἀπόστολος: Κυριακῆς δ' νηστεϊῶν, «*Τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγεiliάμενος ὁ Θεός*» (Εβρ. ε' 13-20)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ*» (Μρ. θ' 17-31). Λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*»· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

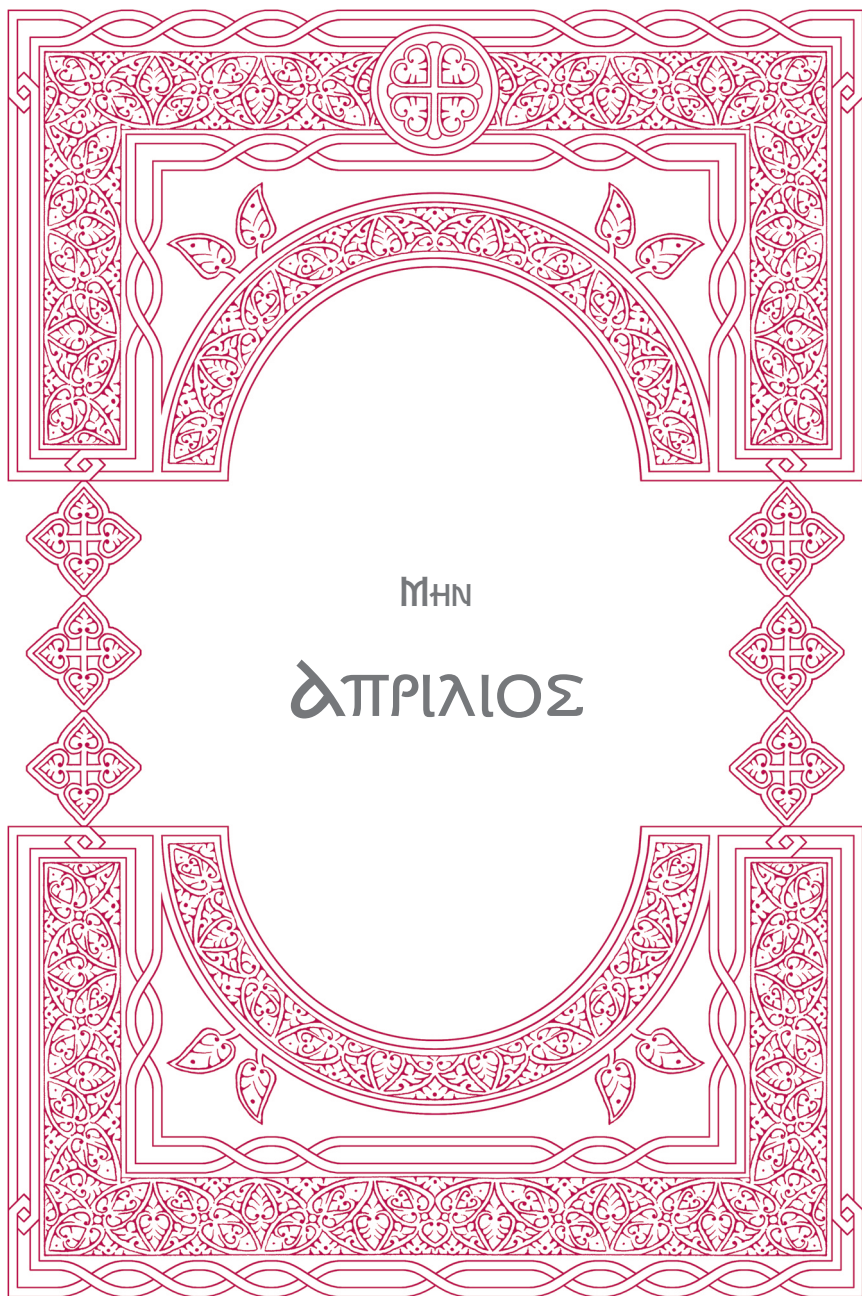
Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», Δόξα, «*Ταῖς τῶν δακρύων*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», καταनुκτικὰ 4 τοῦ βαρέος ἡχου (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας

προσόμοια τοῦ Τριωδίου «*Μεγίστους ἐν καιρῷ*» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (31 Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψῃς*». Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

31. Δευτέρα. Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. (†326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

ΜΗΝ ΔΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Τρίτη. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας (†522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

2. Τετάρτη. Τίτου ὁσίου (θ' αἰ.)· Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων (†306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων δώρων. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «Πεσοῦνται ἐν ἀμβλύστρῳ αὐτῶν» (ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζει τὸ Τριώδιον) καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον «Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν» (δῖς), τὸ μαρτυρικόν (ἅπαξ), τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου, καὶ πάντα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἄπας ὁ βίος μου», μετὰ τοὺς στίχους αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον «Ὡ τῇ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατενθνητήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §44).

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ μέγας Κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστίν»· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μετὰ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μετὰ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριώδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν καταλιμπάνονται τὰ μεσῶδια καθίσματα καὶ τὸ δίκειμον τριώδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ᾠδαὶ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ

τὴν ζ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» ἐμμελῶς· ἀκολουθῶς ἡ ζ΄, ἡ ἧ΄ καὶ ἡ θ΄ ᾠδὴ καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς «*Ἀσπόρου συλλήψεως*». Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» χῦμα, «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ΄), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

Β΄. Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον

[Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «*Πιστεύω*» ψάλλεται ἐκ τοῦ Μηναιίου ἡ ἀκολουθία τῆς 3ης Ἀπριλίου.]

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Εὐλόγητός ὁ Θεός*», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ΄ καὶ κ΄ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «*Ἀλληλούια*» οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ βαρέος ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριψδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α΄ «*Πρεσβεΐαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς*», εἰς τὸ β΄ «*Πρεσβεΐαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς*», καὶ εἰς τὸ γ΄ «*Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*». [Μετὰ τὸ ἡ΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὅρα ἐν τέλει τοῦ Τριψδίου) δύο «*Γεωργοὺς τοῦ ἀγροῦ*», (στίχος «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*») «*Τῶν πανευφήμεων*», εἴτα (στίχος «*Θαυμαστός ὁ Θεός*») τὸ μετὰ τὸ θεοτοκίον μαρτυρικὸν «*Ἅγιοι πρεσβεύσατε*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Χαῖρε ἐξ ἧς*». Ὁ ν΄ χῦμα καὶ τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*»· [ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν (Τ.Μ.Ε., Τριψδίου §46)]. Εἴθ' οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προϋμνιον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με*»), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριψδία (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «*Στερέωσον, Κύριε*», αἰτησις καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ. Ἀφ' οὗ ζ΄ ὁ εἰρμὸς «*Ἐβόησα ἐν ὄλῃ καρδίᾳ μου*», αἰτησις, τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριψδίου, καὶ οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Εἴθ' οὕτως αἰ λοιπαὶ ᾠδαί· εἰς τὴν ἡ΄ ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον...*», μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, ἐβλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς «*Ὁν στρατιαί, Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός*», [στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*»

(εἰς ἦχον πλ. δ'), εἶτα ψάλλονται τὰ τριώδια καὶ ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἰρμός «*Ἀσπόρου συλλήψεως*». Αἵτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἡχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν χῦμα, οἱ τινες ἀναγινώσκονται κατὰ τὴν τάξιν ὑπὸ τοῦ ἱεουργοῦντος ἱερέως], «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*» καὶ ἀπόλυσις.

(Τὸ πρῶν αἱ ὄραι καὶ ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ὡς ὀρίζονται εἰς τὴν ἐπαύριον.)

3. Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος. Νικήτα ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†824). Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου (†833).

Α'. Ἄν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τὸ πρῶν τῆς Πέμπτης ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ καὶ ὄρθρου μέχρι τῶν τριαδικῶν ψάλλεται ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς νηστησίμοις ἡμέραις· εἶτα [μετὰ τὸ ζ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] δύο ἀποστολικά καθίσματα τοῦ βαρέος ἡχου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ' ᾠδῆς (βλέπε τὸν προηγούμενον ὄρθρον) –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», «*Θαυμαστὸς ὁ Θεός*»–, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Χαῖρε ἐξ ἧς*»· εἶτα [μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα «*Φωστήρες θεαυγεῖς*», Δόξα, «*Τῶν ἀποστόλων δωδεκάς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸν ἀπερίληπτον*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν, ὡς συνήθως]. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ δίειρμον τριώδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ς' τὸ τοῦ Τριωδίου κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τὸ τοῦ Χριστοῦ ἰατρεῖον*» καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ διείρμου τριωδίου, εἰς δὲ τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου «*Τὸν ἀναρχον βασιλέα*», στιχολογοῦμεν τὸ «*Με-*

γαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες «Τὴν τιμωτέραν» (εἰς ἤχον πλ. δ'), εἶτα ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου «Σὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Αἰτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος (τρὶς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν χῦμα] «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «'Εν τῷ ναῷ ἐστῶτες», «'Επουράνιε βασιλεῦ» καὶ αἱ γ' μεγ. μετάνοιαι.

Εἰς τὰς ὥρας, λεγομένας ὡς συνήθως, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς μόνον τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» χῦμα. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς*», ἡ ἀπόλυσις. Εἶτα ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς διατάσσεται κατωτέρω (εἰς τὴν Β' περιπτῶσιν).

Β'. Ἄν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλῃ εἰς τὸν ὄρθρον

Τὸ πρῶτὸ τῆς Πέμπτης (ἀναγινώσκεται τὸ ἡ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, ἐὰν παρελείφθῃ χθές, καὶ) εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγεται τὸ «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», «*Βασιλεῦ οὐράνιε*», εἶτα τρισάγιον κ.λπ., «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ', καὶ ἀναγινώσκονται **αἱ ὥραι**, ὡς συνήθως, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸ τρισάγιον, ὡς καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς, λέγεται μόνον τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» χῦμα.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὰ «*Πρὸς Κύριον*», εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Αὐτεξουσίως ἐξεδύθην*» (δὶς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (4 Ἀπριλίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ σταυροθεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἰσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπαύριον.

- 4. Παρασκευή.** Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῷ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ζ' αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις (†1808).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης*», τὸ ιδιόμελον «*Ὡς ἐξ Ἱερουσαλήμ*» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου «*Βουλὴν προαιώνιον*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων· κοινωνικὸν «*Γεύσασθε καὶ ἴδετε*».

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Στιχολογεῖται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὁρθρου.

Α΄. Ὁ Ακάθιστος Ὑμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «*Ἄξιον ἐστὶ*». Μετ' αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α΄ στάσιν τῶν οἰκῶν. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β' στάσιν τῶν οἰκῶν. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ, ψάλλονται ἡ δ', ε' καὶ ζ' ᾠδή, τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ' στάσιν τῶν οἰκῶν. Εἴθ' οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ, ψάλλονται ἡ ζ', η' καὶ θ' ᾠδή (ἐν τῇ ὁποίᾳ θυμιᾷ ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἴθισται), «*Τῇ ὑπερμάχῳ*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ' στάσιν τῶν οἰκῶν ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α' οἶκον. Τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» σύντομον. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «*Εὐξώμεθα*», ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα «*Τὴν ὠραιότητα*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

Β΄. Ὁ Ακάθιστος Ὑμνος εἰς τὸν ὁρθρον

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας, ἀναγινώσκομεν τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον λιτόν, ἢ τοι οὐδὲν ἐκ τοῦ Ακαθίστου λέγεται ἐνταῦθα οὔτε οἱ οἶκοι τῆς Θεοτόκου, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὸ «*Ἄξιον ἐστὶ*» τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» χῦμα, αἱ εὐχαὶ «*Ἀσπिलε, ἀμόλυντε*» κ.τ.λ. τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ «*Εὐλόγητος ὁ Θεὸς*» ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἐξάψαλμος καὶ ἡ μεγάλη συναπτή.

Α΄ ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» (ψαλλόμενον τετράκις εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α΄ στάσις τῶν οἰκῶν. Εἶτα «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὸν τὸ κράτος*».

Β΄ ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ, ἡ β΄ στάσις τῶν οἰκῶν καὶ αὐθις «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Εἶτα ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*» εἰς 6 (ἐνταῦθα ᾠδαὶ α΄ καὶ γ'). Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ᾠδῆς (ἄχρι τῆς ε' ᾠδῆς) καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ΄ ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἡ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός*», τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» σύντομον, καὶ ἡ γ' στάσις τῶν οἰκῶν. Εἶτα «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» σύντομον καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*». Αἱ ᾠδαὶ δ', ε' καὶ ζ' τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ζ' ᾠδῆς συμψάλλεται καὶ τὸ δίσειμον τετραῳδίων εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οἰκείων προῦμνίων, ὡς ἐξῆς·

«*Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

«*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*» εἰς τὰ μαρτυρικά τῶν δύο τετραῳδίων·

«*Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, *Καὶ νῦν* εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραῳδίου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β' τετραῳδίου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ζ' καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἐκάστοτε εἶρμος τοῦ β' τετραῳδίου.

Δ΄ ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἶρμον «*Τοῦ κήτους τὸν προφήτην*», μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς*», «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ, ἡ δ' στάσις τῶν οἰκῶν, συναπτομένου ἐν τέλει

αὐτῆς καὶ τοῦ α' οἴκου. Εἶτα «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Ἀκολουθῶς ἡ ζ' καὶ ἡ ὥδη τῶν κανόνων (μόνον ἐν τῷ ὁρθρῳ εἰς τὴν ἡ' ὥδην ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...*»). Εἶτα «*Αἰνοῦμεν, ἐὐλογοῦμεν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως*». (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου) ψάλλεται ἡ θ' ὥδη τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Ἡσαΐα, χόρευε*».

Ἐξαποστειλάριον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον*» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «*Κεκρυμμένον μυστήριον*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω*». Δοξολογία μεγάλη, «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» ἅπαξ, ἡ ἑκτενής, τὰ πληρωτικά καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς συνήθως.

(Τὸ πρῶν ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυπῶνται εἰς τὴν ἐπαύριον.)

5. Σάββατον τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἄνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων «*Ἄκτιστε φύσις*» τὸ τροπάριον «*Τὸ προσταχθὲν*», ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε ὁ ὁρθρὸς τελεῖται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ τροπάριον «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» δίς. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*» (ζῆτει μετὰ τὴν γ' ὥδην τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς Ἀκαθίστου «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*» μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τὸ δίσειρμον τετραώδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ' ὥδης τὸ μεσώδιον κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*» ἅπαξ. Ἀφ' ε' ὥδης τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» χῦμα, ὁ οἶκος «*Ἄγγελος πρωτοστάτης*» καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*»· στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*», καὶ ἐν τέλει ὁ εἰρμὸς «*Ἄπας γηγενής*». Ἐξαποστειλάριον «*Τὸ ἀπ'*

αἰῶνος σήμερον» (δίδς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «*Κεκρυμμένον μυστήριον*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω*». Δοξολογία μεγάλη, «*Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς*» ἅπαξ.

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἢ α' ὥρα] καὶ εὐθὺς ἡ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ζ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικά, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκιον «*Τὸ προσταχθέν*», κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, Νοεμβρίου 21, «*Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή*» (Ἑβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σεπτεμβρίου 8, «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*» (Λκ. α' 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *Ἄπας γηγενής*· κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «*Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας*». Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως (†582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων. Ἦχος πλ. δ', ἐωθινὸν ἡ' (T.M.E., διατάξεις Τριωδίου §§54-56).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τὸ προσταχθέν*»· κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Ἐθανματούργησε, Χριστέ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα*», Καὶ νῦν, «*Ὁ θαύματος καινοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατῆλθες*», Δόξα, «*Ἐν σοί, μήτερ, ἀκριβῶς*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἰθισταί, καὶ τὰ κατανυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*».

Εἰδήσεις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (η´)· μετὰ δὲ τὸν ν´ ψαλμόν, τὰ ἰδιόμε-
λα «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου (μετὰ στίχων ὁ α´ «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», καὶ ὁ β´ «*Ἀγία τοῦ Θεοῦ*»)· ἀπὸ γ´ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσῳδιον κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ´ ς´ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιζῶ τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ η´ ἀναστάσιμον «*Δύο ἀγγέλους βλέψασα*», τὸ τῆς ὁσίας «*Υπόδειγμα μετανοίας*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ´ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «*Σὲ μὲν διεκώλυε*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Υπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου*», β) «*Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραις τοὺς πόδας μου καὶ κατήλυθε τὰ διαβήματά μου*», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς´ ᾠδὴ τοῦ (α´) κανόνος τοῦ Τριωδίου εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», «*Ἐν σοί, μήτερ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ε´ νηστειῶν, «*Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερεύς*» (Εβρ. θ´ 11-14)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα*» (Μρ. ι´ 32-45). Λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ «*Ἐξαίρετως*» τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*»· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, «*Ἐν σοί, μήτερ*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ τοῦ πλ. δ' ἤχου 4 (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Πτωχεύσας ὁ πλούσιος» καὶ 3 τοῦ Μηναίου (7 Ἀπριλίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἵσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

7. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων. Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων (†304). Γεωργίου ὁσίου ἐπισκ. Μυτιλήνης (θ' αἰ.). Σάββα ὁσίου τοῦ ἐν Καλύμνῳ (†1948).

8. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων. Ἀγάβου, Ρούφου, Φλέγοντος, Ἑρμοῦ κ.λπ. ἀποστόλων. Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κῷ (†1669).

9. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων. Εὐψυχίου μάρτυρος (†362). Βαδίου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων (†364).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Μετὰ τὸ ἡ' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»), εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Πλούσιος ἐν πάθεσι» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν ᾠαζ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (10 Ἀπριλίου) τὰ 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἵσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

10. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων. Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἑτέρων 35 μαρτύρων (γ' αἰ.). Γρηγορίου Ε' ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 4 Ἀπριλίου 1821).

Σημειώσεις. Ἐνθα τυχὸν τιμᾶται ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ε', συμψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ (ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου), κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (πρβλ. Τ.Μ.Ε. 9 Μαρτίου, περ. β', §§4-5). Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἐβρ. ζ' 26-η' 2. Ἰω. ι' 9-16).

11. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων. Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου (†92). Τρυφαίνης ὁσίας τῆς ἐν Κυζίκῳ.

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» –ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι*»– τὸ ἰδιόμελον «*Τὴν ψυχωφελῇ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἐβδομάδα*» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν (ἅπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα (ἀνὰ μίαν), Δόξα, «*Ἐπιστὰς τῷ μνήματι Λαζάρου*», Καὶ νῦν, «*Τὴν ψυχωφελῇ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν*» (τὸ μέγα). Εἵσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «*Ἄξιον ἐστὶ*» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου Λαζάρου μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»· μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Ἐποίησε κράτος*» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ*», «*Ἄσπλε, ἀμόλυντε*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῦμα ἀπὸ τοῦ ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «*Εὐξώμεθα*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*» (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §60).

12. † Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (η' αἰ.)· Ἀνθούσης ὁσίας (†801).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §61).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*» τρίς. Τὸ κάθισμα «*Κατοικτίρας τῆς Μάρθας*» (δῖς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, αἵτησις μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅσα ἡλόγηταί σου*» καὶ τὸ κάθισμα «*Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας*» (δῖς). Εὐθὺς «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες καὶ τετραῶδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (τὰ

τροπάρια μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»)· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριωδίου «Υἱρὰν διοδεύσας»· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἢ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν τετραωδίων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἰρμὸς «Κυρίως Θεοτόκον». Ἐξαποστειλάρια «Ἅγιος Κύριος» [τὸ «Υἱοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν» δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριωδίου «Λόγῳ σου, Λόγε» δῖς, «Διὰ Λαζάρου σε Χριστὸς» ἅπαξ. Εἰς τοὺς αἵνους τὰ 8 ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειρὰν, Δόξα, «Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' ᾠδὴ τοῦ α' καὶ ἢ ζ' ᾠδὴ τοῦ β' κανόνος. Ἄν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας («Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθε»), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δεύτερον «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», εἰς δὲ τὸ τρίτον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, μόνον τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν» καὶ τὸ κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, «Βασιλείαν ἀσάλευτον» (Ἑβρ. ιβ' 28-ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος» (Ἰω. ια' 1-45). Καθεξῆς ἢ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» ὁ α' εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Τὴν ἀγνὴν ἐνδόξως τιμήσωμεν». Κοινωνικὸν «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

Εἰδήσεις. 1. Ἐφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς μὲν τὸν ὄρθρον ἢ «Τιμιωτέρα» δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος ἐκάστης ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως δὲν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

3. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Εἶδομεν τὸ φῶς» δὲν ψάλλεται.*

4. *Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεῦνται ὁμῶς τὰ ὀνόματα, ἃν δέησι, τῶν τεθνεώτων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαρίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.τ.λ. (βλέπε Τ.Μ.Ε., σ. 352, σημ. 35).*

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. «Ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Μαρτίνου πάπα Ῥώμης ὁμολογητοῦ (†655). [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)]. (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριωδίου, §§ 63-65).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*»· κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ ιδιόμελα «*Σήμερον ἡ χάρις*» κ.λπ. εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ χάρις*». Εἰσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ χάρις*». Ἀπολυτίκια «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην Ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα τὰ τοῦ Τριωδίου κατὰ σειράν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου. Προκείμενον, ἤχος δ', ψαλμὸς η', «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*»· στίχος «*Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ*»· καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὁρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοή τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*ᾠφθησαν αἱ πηγαί*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἶτα πάλιν ὁ εἰρμὸς «*Θεὸς Κύριος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ «*Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν*» ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογῆσαι Βαῖα «*Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρουργίῳ*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνὰ μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα*». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ μόνον τὰ ἀπολυτικά «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*», «*Συνταφέντες σοι*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς Βαΐων, «*Χαίrete ἐν Κυρίῳ πάντοτε*» (Φίλιπ. δ' 4-9)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα*» (Ιω. ιβ' 1-18).

Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «*Θεὸς Κύριος*». Κοινωνικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν*, τὸ «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἶτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*», Δόξα, «*Συνταφέντες σοι*»· κοντάκιον «*Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «*Χαῖρε καὶ εὐφραίνου*» δευτεροῦμενα, Δόξα, τὸ α', Καὶ νῦν, τὸ γ' ἰδιόμελον· εἰσοδος κ.λπ.· τὰ ἀπόστιχα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ψάλλεται εὐθύς ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον

κανών «*Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην*», μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ἐν τέλει τῆς θ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Θεοτόκε παρθένε*» καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις «*Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...*», εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*».

Σημείωσις. Ἡ ὥς ἂν ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος συνήθως τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας). Ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὡς εἴθισται καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Διάταξις Τριωδίου §67). Τὸ τροπάριον «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται*» ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α' «*προστασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς*», εἰς τὸ β' «*πρεσβείαις* (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) *σῶσον ἡμᾶς*» καὶ εἰς τὸ γ' «*διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*». Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Τριωδίου ἀναγινώσκεται τὸ μηνολόγιον τῆς 14ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας («*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο*») χῦμα· ἀπόλυσις «*Ἐρχόμενος ὁ Κύριος*».

14. † Μεγάλη Δευτέρα. «*Μνεῖαν ποιούμεθα Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς*». Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70. Θωμαΐδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Τριπόλει (†1803).

Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ πρωί. [Ἀναγινώσκονται πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ'-η').] Εἴτα αἱ ὄραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος*» καὶ τοῦ κοντακίου «*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο*», καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 68 καὶ 69).

Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ ἐσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 23 καὶ 70).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 71 καὶ 67). Εἰς τὸ α΄ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος»* κατάληξις *«πρεσβεΐαις τοῦ προδρόμου σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν εὐθὺς αἰτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α΄ ὥδην.

15. † Μεγάλη Τρίτη. *«Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων»*. Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηνῶν).

Τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ΄-ιγ΄) καὶ εἴτα] αἱ ὥραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριωδίου, §§ 72 καὶ 73).

Τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ ἑσπέρας, τὸ τελευταῖον μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριωδίου, §§ 23 καὶ 74).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §67). Εἰς τὸ α΄ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος»* κατάληξις *«δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

16. † Μεγάλη Τετάρτη. *«Μνεΐα τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ γυναικός»*. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων. Ἀμφιλοχίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ (†1970).

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε΄ καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (ιδ΄, ιε΄, ις΄, ιθ΄, κ΄) καὶ εἴτα] αἱ ὥραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§ 75-76).

Σήμερον εἴθισται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς ὅπως τελεῖται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου.

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ ἑσπέρας, τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §77).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενος συνήθως τῇ ἑσπέρᾳ τῆς μεγ. Τετάρτης). Ἡ ἀκολουθία ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἔχει

ἐν τῷ Τριωδίῳ. Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., [*«Ὅτε οἱ ἑνδοξοὶ μαθηταί»*,] ἡ προφητεία τῆς α' ὥρας μετὰ τοῦ τροπαρίου αὐτῆς, ἡ ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ὑπερβάλλουσας ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπεινῶσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβάς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

17. † Μεγάλη Πέμπτη. «*Τὸν ἱερὸν νιπτῆρα ἐορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτήν*». Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι (†344). Ἀδριανοῦ μάρτυρος (†251), Μακαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου († 1805).

Εἵδησις. Σήμερον κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἁμνός, ὅς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργίᾳ καθαγιασμὸν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσκετικὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμνίου.

Τῇ μεγ. Πέμπτῃ πρωί. Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §79). Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος ὁμοίως, «*Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου*» (Α' Κορ. ια' 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται*» (Μτθ. κς' 2-20, Ἰω. ιγ' 3-17, Μτθ. κς' 21-39, Λκ. κβ' 43-44, Μτθ. κς' 40-κς' 5), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντὶ χειρουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, τὸ τροπάριον «*Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ*»· τὸ αὐτὸ καὶ ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς (καὶ τοῦ Πληρωθῆτω). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὁρθρῳ «*Ὁ δι' ὑπερβάλλουσας ἀγαθότητα...*»

Τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἐσπέρας. Ὁ ὁρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §80). Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐξηγόρασας ἡμᾶς*» ἐκ γ' καὶ ἡ ἐκτενὴς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

18. † Μεγάλη Παρασκευή. «Τὰ ἅγια καὶ φορικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐτι δὲ μνεῖα τῆς τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας». Ἰωάννου ὁσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὥρων, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§81-83). Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ' ὥρας «*Δέσποτα Κόριε Ἰησοῦ Χριστέ*», ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις «*Ὁ ἐμπνυσμοὺς καὶ μάστιγας*».

Ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἀποκαθλώσεως, τελεῖται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ' ὥρας. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §84). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Εἴη τὸ κράτος*» οἱ χοροὶ ἄρχονται τῶν ἀποστίχων «*Ὅτε ἐκ τοῦ ζύλου σε νεκρὸν*» κ.λπ., ἐνῶ οἱ ἱερεῖς τελοῦν ἐντὸς τοῦ ναοῦ τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου, ὡς εἴθισται. Ἐμπροσθεν τοῦ κουβουκλίου οἱ ψάλλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*»· εἶτα «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτικά «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φορικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγ. Σαββάτου «Ἐπιτάφιος Θρήνος». Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται εἴτε κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς εἴτε κατὰ τὴν α' πρωινήν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §85). Εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου. Ἄμα τῇ ἐπανάδῳ ἐν τῷ ναῷ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «*Πρόσχωμεν*», «*Εἰρήνη πᾶσι*», «*Σοφία*», αἶρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα, ἐνῶ ψάλλονται τὰ τροπάρια «*Ὅτε κατήλθες*» κ.λπ.. Εἶτα τὸ τροπάριον «*Ὁ συνέχων τὰ πέρατα*», τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, τὸ ἕτερον προκείμενον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζῆτει εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Πρα-

ξαποστόλου»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπόλυσις «Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος».

19. † Μέγα Σάββατον. «Ἡ θεόσωμος ταφή καὶ ἡ εἰς ἄδου κάθοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Παφνουτίου ἱερομάρτυρος. Γεωργίου ἐπισκόπου Πισιδίας.

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ μέγας ἐσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §86). Εἵσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα (τὸ α' «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», τὸ δ' «Ἐγένετο λόγος Κυρίου», καὶ τὸ ιε' «Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου») κ.τ.λ. ἂντι χερουβικοῦ ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «Σιγήσατω πᾶσα σάρξ». Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σφύζων ἡμᾶς· ἀλληλουία». Ἄντι τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰρμολογικῶς εἰς ἥχον β' τὸ «Μνήσθητι εὐσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΖΩΗΦΟΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ». Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Τριχινῆ. Ἀθανασίου ὁσίου κτίτορος Μεγ. Μετεώρου (†1310)· Ἀναστασίου Β' Ἀντιοχείας, ἱερομάρτυρος (ζ' αἰ.).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἐσπέρας. Ἡ παννυχίς. Περί ὥραν 11ην μ.μ. τὸ «μεσονυκτικὸν» τῆς Ἀναστάσεως (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §1): Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν (χῦμα), ψάλλεται (ἀργῶς) ὁ κανὼν «Κύματι θαλάσσης» μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα ἐκάστης ᾠδῆς (καὶ τῆς η' ᾠδῆς) Δόξα, Καὶ νῦν· ἀλλ' οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν τὸν εἰρμὸν ἐκάστης ᾠδῆς ὡς καταβασίαν (πλὴν τοῦ εἰρμοῦ τῆς θ'), οὔτε αἰτήσεις λέγονται οὔτε τὸ «Αἰνοῦμεν, ἐὺλογοῦμεν» οὔτε τὸ «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα», οὔτε θυμιάσις γίνεται εἰς τὴν θ'. Μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν λέγεται αὐθις ὁ εἰρμὸς αὐτῆς

«Μὴ ἐποδύρου μου» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατήλθες», ἡ ἐκτενὴς καὶ ἡ μικρὰ ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Εἶδησις. Ἀπὸ τῆς σήμερον (Κυριακῆς τοῦ Πάσχα) μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε» δὲν λέγεται.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ὁλόκληρον τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατῶν τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς ἀγ. τραπέζης, ἐξέρχεται τοῦ ἰ. βήματος ψάλλων εἰς ἤχον πλ. α΄ τὸν ὕμνον «Δεῦτε λάβετε φῶς...», ὃν ἐπαναλαμβάνουν πολλάκις οἱ χοροὶ ἐναλλάξ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ στιχηρὸν «Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστὲ σωτήρ», ἕως οὗ φθάσουν εἰς τὴν ἐξέδραν, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ β΄ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου» (Μρ. ις΄ 1-8)· οἱ χοροὶ «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι» καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ ὄρθρος. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ θυμιάσῃ τρίς τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ» καὶ ψάλλει εἰς ἤχον πλ. α΄ τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» τρίς· εἶτα οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ἐξάκις, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς θυμιῶν κύκλῳ τὸ Εὐαγγέλιον λέγει τοὺς 4 στίχους «Ἀναστήτω ὁ Θεὸς» κ.λπ. καὶ τὰ Δόξα, Καὶ νῦν· εἶτα ὁ ἱερεὺς αὐθις «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ οἱ χοροὶ τὸ ἀκροτελευτίον αὐτοῦ «καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος». Εὐθὺς συναπτὴ μεγάλη, ἐκφωνήσις «Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα», καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν ψαλλομένου τοῦ εἱρμοῦ τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ Πάσχα «Ἀναστάσεως ἡμέρα».

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ πάσχα [εἰς 6, ἢ τοι ὁ εἱρμὸς δις καὶ τὰ τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς εἰς 4 μὲ στίχον «Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», Δόξα, εἰς τὸ προτελευταῖον, Καὶ νῦν, εἰς τὸ τελευταῖον]. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς πάλιν ὁ εἱρμὸς αὐτῆς καταβασία, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς καὶ τὸ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ, καὶ γίνεται μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ ἢ τῷ Ἱερατικῷ. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»· ἀφ΄ ᾧ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἐορτῆς, τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ εὐθὺς

«*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*» τρίς καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἐπίσης τρίς χῦμα. Ἐν συνεχείᾳ αἱ λοιπαὶ ᾠδαί. Εἰς τὴν ἐκφώνησιν «*τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου».

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου».

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ᾗδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Δόξα. Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε· χαῖρε, εὐλογημένη· χαῖρε, δεδοξαμένη· σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· ἀγνή παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. *Φωτίζου, φωτίζου*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ' καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ· μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι*» καὶ εὐθὺς μόνον τὸ ἐξαποστειλάριον τοῦ Πάσχα «*Σαρκὶ ὑπνώσας*» τρίς.

Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 ἀναστάσιμα «*Ὑμνοῦμέν σου, Χριστὲ*» κ.λπ. καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*» κ.τ.λ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» (γ').

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. Εὐθὺς* μετὰ τὸ τρίτον «*Χριστὸς ἀνέστη*» ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἀναγινώσκει τὸν κατηχητικὸν λόγον «*Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος*», μεθ' ὃν εἴθισται ὁ α' χορὸς

* Ἡ ἀρμόδιος θέσις τοῦ κατηχητικοῦ λόγου εἶναι «μετὰ τοὺς αἶνους πρὸ τῆς λειτουργίας, διότι ἀφορᾷ εἰς τὴν προπαρασκευὴν διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἀγίαν κοινωνίαν» (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §2, ὑποσημ. 7).

νά ψάλλη τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Χρυσοστόμου «*Ἡ τοῦ στόματός σου καθά περ πυρρός*».

Σημείωσις. Ὁ κατηχητικὸς λόγος καὶ τὸ παρὸν ἀπολυτίκιον λέγονται μόνον σήμερον.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις ὡς προδεδήλωται (τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ὡς ἔθος). Ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου. Εἰσοδικὸν «*Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ, τὸ τροπάριον «*Χριστὸς ἀνέστη*», ἡ ὑπακοὴ «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς Πάσχα, «*Τὸν μὲν πρῶτον λόγον*» (Πρξ. α' 1-8). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος*» (Ιω. α' 1-17). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε*» (ἄνευ ἀλληλουΐα)· ψάλλεται δὲ ἐκ τρίτου ἢ μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων (ἐκ τοῦ σιναιτικῆς κώδικος 150, τοῦ 9ου-10ου αἰῶνος)·

Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς, Χριστέ, ἀναστάσεως. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Δείπνῳ παραγέγονας ἐκὼν πάθος ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ ὁ ὄδης συναντήσας, ἐπικράνθη λογοθετούμενος, ψυχὰς ἀπαιτούμενος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ Μαρία ἡ μυρίασσα εὐφράνθη, προσκυνήσασα Θεὸν πρὸ τοῦ μνήματος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Εἶπατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Ὅμοιως ὀρίζεται εἰς τὸ Πεντηκοστάριον, εἰς τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ καὶ εἰς τὸ ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου «Ἱερατικὸν» τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἐπιμελεῖα ἱερέως Κων. Παπαγιάννη, ἔτ. 2002, σελ. 80-82.

Μετὰ τὴν θ. κοινωνίαν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ (τὸ αὐτὸ καὶ ἀντὶ τοῦ Πληρωθῆτω)· τὸ αὐτὸ τρίς σύντομον (εἰς ἧχον β') ἀντὶ τοῦ Εἶη τὸ ὄνομα.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνεῖ «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται «Ἀληθῶς ἀνέστη» (τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται τρίς), εἴτα ὁ ἱερεὺς «Δόξα τῇ αὐτοῦ τριήμερῳ ἐγέρσει», καὶ ὁ λαὸς «Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἐγερσιν» (ἅπαξ)· εἴτα (ἀντὶ τοῦ Δι' εὐχῶν) ὁ ἱερεὺς ψάλλει ἢ ἐκφωνεῖ ὁλόκληρον τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Εἰδήσεις. 1. Ἡ τάξις αὐτὴ τῆς θ. λειτουργίας τηρεῖται καθ' ἅπασαν τὴν διακαινησίμον εβδομάδα, ἐναλλασσομένων τῶν ἀναγνωσμάτων.

2. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου, ὡς καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, ἀντὶ ὥρων, ἀποδείπνου καὶ μεσονυκτικοῦ λέγεται **ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία** ἐπαναλαμβανομένη τρίς, ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἢ τῷ Ὁρολογίῳ, καὶ εἴτα γίνεται μικρὰ ἀπόλυσις, ἐπισφραγιζομένη διὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου ἐβδομάδος εἰς τὸν ἐσπερινὸν τὸ Ψαλτήριον δὲν ἀναγινώσκεται καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» μετὰ τοῦ τρισαγίου καταλιμπάνεται· εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου καταλιμπάνεται ἡ δοξολογία· εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ «Εἵδομεν» καὶ τοῦ «Πληρωθῆτω» ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ, ἀντὶ δὲ τοῦ «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου» ψάλλεται τρίς σύντομον πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» συνήθως εἰς ἧχον β' στιχηραρικόν (ὁμοίως καὶ ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ Πάσχα).

4. Ἐὰν γένηται ἐν τῇ διακαινησίμῳ εβδομάδι ἀρτοκλασία, ἀντὶ τοῦ Θεοτόκε παρθένε ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (Τ.Μ.Ε. Προθεωρία §11).

5. Κατὰ τὴν διακαινησίμον ἐπίσης εβδομάδα ἀντὶ τῆς συνήθους νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψάλλεται ἡ ἀναστάσιμος ἐξόδιος ἀκολουθία (ὄρα εἰς Μικρὸν Εὐχολόγιον).

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐσπέρας. Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον, ἢ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι». Ἐσπέρια, εἰς στίχους 6, τὰ ἐν τῷ

Πεντηκοσταρίῳ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τὸν σωτήριον ὕμνον», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Εὐθὺς «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιώθηναί ἡμᾶς» καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον «Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ» (Ιω. κ' 19-25), τὸ ὁποῖον, ἐφόσον καθίσταται δυνατόν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρ' ἄλλων κατὰ τὰς ὀρισμένας περιόδους αὐτοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Μετὰ τὴν πληρῶσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ἀ' χορὸς «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι», ἡ ἐκτενής, τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Τὸ στιχηρὸν «Ἡ ἀνάστασίς σου, Χριστὲ σωτήρ» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (διαλογικῶς) «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστός», ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας.

21. † Δευτέρα τῆς διακαινησίμου. Ἰανουαρίου ἱερομάρτυρος (†305). Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης Ἀναστασίας Α' Ἀντιοχείας, ὁσίου (†599)· Μαξίμου Κων/πόλεως (†434). Ἦχος β'.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι»· ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς χθές, ἀλλὰ ἀφ' ἧς ὥδης τοῦ κανόνος μόνον τὸ κοντάκιον τοῦ πάσχα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας· εἴτα τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» καὶ τὰ λοιπὰ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα κ.λπ., ὡς χθές· Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, Δευτέρας διακαινησίμου, «Υπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι» (Πρξ. α' 12-17, 21-26)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε» (Ιω. α' 18-28) καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία, ὡς χθές.

22. † Τρίτη τῆς διακαινησίμου. Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Συκεώτου (†613). Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α' αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὁσίων τῶν ἐν Ἄρτῃ. Ἦχος γ'.

[Τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμῃ τῶν νεοφανῶν μαρτύρων Ῥαφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ· ὡσαύτως μνήμῃ τῶν ὁσιομαρτύρων τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως Νταοῦ Πεντέλης.]

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος Τρίτης διακαινησίμου, «*Σταθεὶς ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα*» (Πρξ. β' 14-21)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Ὁ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν*» (Λκ. κδ' 12-35).

23. † Τετάρτῃ τῆς διακαινησίμου. † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου (†303). Ἦχος δ'.

Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον. Ἐσπέρια, εἰς στίχους 8, ἀναστάσιμα 4 τοῦ δ' ἤχου καὶ τοῦ ἁγίου ἕτερα 4 «*Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι*» κ.λπ., Δόξα, «*Ἀζίζος τοῦ ὀνόματος*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ μέγα προκείμενον «*Φωνῇ μου πρὸς Κύριον*», ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον «*Κύριε, ἀνελθὼν*» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερόν*», Δόξα, «*Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ, ὁ β' χορὸς τὸ ἀπολυτίκιον «*Ὡς τῶν αἰχμαλώτων*» καὶ ὁ α' χορὸς αὐθις τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*». Ἀπολυσις ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Μεσονυκτικὸν ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ*», τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι πρέπει σοι*» καὶ ἐπακολουθεῖ τὸ «*Εκ νεότητός μου*» καὶ ἡ λοιπὴ συνήθης τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, Τρίτης ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*» (Λκ. κα' 12-19)· εἶτα «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» ἅπαξ χῦμα, καὶ ἄνευ τοῦ ν' ψαλμοῦ (ὅς τις καταλιμπάνεται) τὰ Δόξα, Καὶ νῦν, καὶ τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ὁ ἱερεὺς τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός*». Κανόνες, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ ὁμόειρμος κανὼν τοῦ μεγαλομάρτυρος «*Υπὲρ ἥλιον ἐξήστραψεν*» ἀνὰ 4. Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ψδῆς ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ',

«*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ καὶ μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκειάς ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ' ὥδῃς ἢ ὑπακοὴ «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*» καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*»· ἀφ' ἑξ' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ μεγαλομάρτυρος καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας· εἴτα «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» τρὶς χῦμα καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἐπίσης τρὶς χῦμα. Ἐν συνεχειᾷ αἱ ὥδαι ζ' καὶ η'· εἴτα (ἀντὶ τῆς ὥδῃς τῆς Θεοτόκου) ψάλλονται –εἰς 4 μεγαλυνάρια τῆς ἐορτῆς– ἢ θ' ὥδῃ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα καὶ –εἰς τὸ προύμνιον «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*»– δύο τροπάρια τῆς θ' ὥδῃς τοῦ ἁγίου, Δόξα, τὸ γ', Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον, ὁ εἰρμὸς «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζει, φωτίζει*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ' καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν*». Ἐξαποστειλάρια, «*Σαρκὶ ὑπνώσας*», τοῦ ἁγίου «*Ἐὰρ ἡμῖν ἐξέλαμψε*» καὶ αὐθις τὸ «*Σαρκὶ ὑπνώσας*». Εἰς τοὺς αἶνους, εἰς στίχους 8, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4, τοῦ ἁγίου προσόμοια 4 «*Δεῦτε τὴν πανέορτον*» κ.λπ. –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἢ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται*», «*Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθανυμάστωσεν ὁ Κύριος*»–, καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*» κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*», μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» γ'.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον «*Χριστὸς ἀνέστη*», «*Ὡς τῶν αἰχμαλώτων*», ἢ ὑπακοὴ «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Ἀντὶ τρισαγίου, «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Προκείμενον τῆς 23ης Ἀπριλίου· Ἀπόστολος· τοῦ ἁγίου, Σαββάτου δ' ἐβδ. Πράξεων, «*Κατ' ἐκεῖνον τὸ καιρὸν ἐπέβαλεν ὁ Ἡρώδης*» (Πρξ. ιβ' 1-11)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, Τετάρτης διακαινησίμου, «*Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης*» (Ιω. α' 35-52). Καθεξῆς ἢ θ. λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου· κοινωνικὸν «*Σῶμα Χριστοῦ*» [εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τιμωμένους ναοὺς «*Εἰς μνημόσυνον*»]· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν*, τοῦ *Πληρωθῆτω* καὶ τοῦ *Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου* τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*». Ἀπόλυσις ἢ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

24. † Πέμπτη τῆς διακαινησίμου. Ἑλισάβετ ὀσίας. Τῶν νεομαρτύρων Δούκα ἐκ Μυτιλήνης (†1564) καὶ Νικολάου ἐν Μαγνησίᾳ (†1776). Ἦχος πλ. α΄.

[Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τοῦ νεομάρτυρος Μιχαὴλ τοῦ Εὐρυτᾶνος († 21 Μαρτίου 1544) ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Γρανίτση.]

Ἦ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμπτης διακαινησίμου, «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β΄ 38-43)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Ἀνθρωπὸς τις ἦν*» (Ιω. γ΄ 1-15).

25. † Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου. «*Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς*». † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (α΄ αἰ.). Ἦχος πλ. β΄. (Πρβλ. Τ.Μ.Ε., 25 Ἀπριλίου §§1-2, καὶ 23 Ἀπριλίου §§4-6.)

Ἀντὶ τῆς θ΄ ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (εἰς στίχους 10) ἀναστάσιμα στιχηρὰ 4, τῆς Θεοτόκου προσόμοια 3 καὶ τοῦ ἀποστόλου ἕτερα 3, Δόξα, τοῦ Πεντηκοσταρίου «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*» [ἔνθα ἐορτάζεται ὁ ἀπόστολος, Δόξα, τοῦ μηναίου «*Σοῦ ἐξεχύθη χάρις*», Καὶ νῦν, «*Τίς λαλήσει*»]. Εἵσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Ἀγαπήσω σε, Κύριε*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ἄρχεται ὁ β΄ χορὸς) «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ*» εἶτα στίχος «*Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ*» καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου* (τὰ δύο τελευταῖα εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν), Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «*Δεῦτε τῆς οὐρανίου*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως*

* Καταχωρίζεται ὧδε τὸ γ΄ προσόμοιον διωρθωμένον ἐκ χειρογράφων, καθόσον εἰς τὰ ἐντυπα Πεντηκοστάρια εὐρίσκεται ἐλλίπης (ὄρα Π. Β. Πάσχου, «*Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις*», Ἑκκλησία, ΝΗ΄, 1981, σελ. 408-410). *Χαίροις ἡ Ζωοδόχος Πηγῇ, ἡ ἀενάως ἀναβλύζουσα χάριτας, ἡ βρύσις τῶν ἱαμάτων, ἡ πᾶσαν νόσων ἰσχύν, ἀσθενῇ καὶ φαύλῃν ἀπελέγχουσα· τυφλῶν ἡ ἀνάβλεψις, καὶ λεπρῶν θεία κάθαρσις· σθένος ἀρρώστων, παρειμένων ἀνόρθωσις, ἡ πηγάζουσα νοσημάτων πᾶν φάρμακον, ἅπασιν τοῖς προστρέχουσι πιστῶς τῷ τεμένει σου, μέγα κοινὸν ἱατρεῖον, ἄμισθον ὄντως καὶ ἔτοιμον, Χριστοῦ μητρὸς Λόγου, τοῦ πηγάζοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.*

ἡμέρα», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», τὸ ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολε ἄγιε», καὶ αὖθις τὸ «Χριστὸς ἀνέστη». Ἀπόλυσις ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Σημειώσεις. Παρατίθεται τὸ γνωστότερον σήμερον καὶ εὐρέως χρησιμοποιούμενον ἀπολυτίκιον τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἦχος α΄.

«Ὁ ναὸς σου, Θεοτόκε, ἀνεδείχθη παράδεισος, ὡς ποταμοὺς ἀειζῶνους ἀναβλύζων ἰάματα· ὃ προσερχόμενοι πιστῶς, ὡς Ζωοδόχου ἐκ Πηγῆς, ῥῶσιν ἀντλοῦμεν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· πρεσβεύεις γὰρ σὺ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι σωτῆρι Χριστῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Μεσονυκτικὸν ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (ι΄) καὶ τὰ εἰρηνικά. Εἶτα οἱ κανόνες, τοῦ Πάσχα μετὰ στίχου «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε» καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ μετὰ στίχου «Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ»· ἐν τέλει ἐκάστης ᾠδῆς ἐπαναλαμβάνεται ἡ καταβασία τοῦ Πάσχα, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ΄), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (ἄπαξ), μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς ἐκάστοτε οἰκειᾶς ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς κοντάκιον τοῦ Πάσχα καὶ κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ εὐαγγελιστοῦ· εἶτα τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου καὶ τῆς Θεοτόκου. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς Θεοτόκου καὶ τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου, «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (γ΄), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (γ΄). Μετὰ τὴν ζ΄ καὶ η΄ ᾠδὴν ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν 4 μεγαλυναρίων (ἄνευ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ θ΄ τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ θ΄ τοῦ ἁγίου (εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια Δόξα, Καὶ νῦν). Ἐξαποστειλάρια «Σαρκὶ ὑπνώσας», τοῦ Μηναίου καὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τοὺς αἶνους ἀπὸ τοῦ στίχου «Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον» στιχηρὰ ἀναστάσιμα 2, τῆς Θεοτόκου 3, καὶ τοῦ ἀποστόλου ἕτερα 3 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ», β) «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα»· εἶτα τὰ «Πάσχα ἱερὸν» μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, τὸ ἐν τοῖς ἐσπερίοις ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου «Σοῦ ἐξεχύθη χάρις», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα», «Χριστὸς ἀνέστη» (τρίς).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὸ «*Εὐλόγημένη*» τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον «*Χριστὸς ἀνέστη*», τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου «*Ἀπόστολε ἅγιε*», ἡ ὑπακοὴ τοῦ Πάσχα «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*», καὶ κοντάκια τὸ τῆς Θεοτόκου «*Ἐξ ἀκενώτου σου*» καὶ τὸ τοῦ Πάσχα «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Προκείμενον ἀποστολικόν· Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ἀπριλίου 25, «*Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ*» (Α΄ Πέτ. ε΄ 6-14)· ἀλληλουϊάριον τῆς Παρασκευῆς τοῦ Πάσχα· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Παρασκευῆς διακαινησίμου, «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ*» (Ιω. β΄ 12-22). Εἰς τὸ «*Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζον, φωτίζον*». [Εἰς τὰ δίπτυχα, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε., τὸ μεγαλυνάριον «*Υἷδωρ τὸ ζωήρυτον*» (ζῆτει εἰς τὸ Πεντηκοστάριον).] Κοινωνικὸν «*Σῶμα Χριστοῦ*» [εἰς δὲ τοὺς ναοὺς τοῦ ἀποστόλου «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*»]. Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἐβδόμαδι.

26. † Σάββατον τῆς διακαινησίμου. Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας ἱερομάρτυρος (†332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας ὁσίων (†322). Ἦχος πλ. δ΄.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαββάτου διακαινησίμου, «*Κρατοῦντος τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ*» (Πρξ. γ΄ 11-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ*» (Ιω. γ΄ 22-33).

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (Β΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ, ΤΟΥ ΘΩΜΑ). «Τὰ ἐγκαίνια τῆς (καθ' ἐβδομάδα ἀνακυκλουμένης) ἐορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ ἡ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ σωτήριος ὁμολογία». Συμεῶν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος (†107). Ἑωθινὸν α΄.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ· α) τῶν ἐκ Σαμοθράκης 5 νεομαρτύρων (†1836)· β) τῶν ἐν Ναούσῃ τιμωμένων νεομαρτύρων· γ) Νικῆτα τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις ἀθλήσαντος.

Ἡ θ΄ τοῦ Πάσχα (ἐναρκτήριος ἀκολουθία).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς (ἅπαξ ἐκ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑπὸ τῶν χορῶν)· ὁ προοιμιακὸς ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν* (ὡς καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα), τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὸ ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τὰ 6 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐπέστης, Χριστέ*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», «*Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν*».

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον*».

«*Νῦν ἀπολύεις*»· τρισάγιον (ὃ περ ἀπὸ σήμερον καὶ ἐφεξῆς λέγεται ἐν πάσαις ταῖς ἀκολουθίαις, μόνον δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*», οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις αὐτῶν), καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*» (τρίς). Ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστός...*»

Εἰδήσις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης πρὸ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα **εἰς τὴν ἑναρξιν πασῶν τῶν ἀκολουθιῶν**, μετὰ τὸ «Εὐλογητός», ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς, ἅπαξ ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑφ' ἐκάστου τῶν χορῶν· καὶ εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καταλιμπάνεται τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» καὶ ἄρχεται εὐθὺς ἡ ἀνάγνωσις τοῦ προοιμιακοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου καὶ τῶν ὥρῶν παραλείπεται τὸ «Ἅγιος ὁ Θεός» καὶ λέγεται εὐθὺς Δόξα, Καὶ νῦν, «Παναγία Τριάς» καὶ τὰ λοιπά· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ «Εὐλογημένη» καὶ τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (τρίς) εὐθὺς τὰ εἰρηνικά.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ α' ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρίς. Τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς δις ἕκαστον (εὐλογητάρια δὲν ψάλλονται χάριν τῆς δεσποτικῆς ἑορτῆς). Εὐθὺς οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*»· προκείμενον «*Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον*» (τρίς) μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ἄπασα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α') Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἐντὸς τοῦ ἰ. βήματος, ὡς ὅλα τὰ ἑωθινά·

ὁ ν' ψαλμὸς ψάλλεται, καὶ γίνεται ἡ συνήθης προσκύνησις τοῦ Εὐαγγελίου.

ΚΑΝΩΝ ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6, «ἄνευ στίχων»· μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν ἡ ὑπακοὴ «Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου»· μετὰ τὴν ζ' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἑορτῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα «Ἀναστάσεως ἡμέρα» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς σήμερον ἑορτῆς, ἥ τοι ὁ εἰρμὸς «Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα» καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ τροπάρια, ἐν τέλει δὲ καταβασία ὁ εἰρμὸς «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» μετὰ τοῦ «Ὑψοῦτε Κύριον» κ.λπ. (ὃ περ ἐπανέρχεται ψαλλόμενον καθ' ἐκάστην Κυριακὴν), καὶ τὰ τῆς ἑορτῆς «Ἐμῶν μελῶν χειρὶ σου» δῖς, «Σήμερον ἔαρ μυρίζει» ἅπαξ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «Εὐλόγημένη», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς, καὶ τὰ εἰρηνικά. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἄλλ' εὐθὺς τὸ) ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος» καὶ κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς. Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς Ἀντίπασχα, «Διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων» (Πρξ. ε' 12-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, θ' ἑωθινόν, «Οὐσης ὀψίας» (Ιω. κ' 19-31).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα». Κοινωνικὸν «Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον· αἶνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλούια». Ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς, «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ· «Πληρωθήτω», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν.

Εἵδησις. Ἀπὸ σήμερον ἐπανέρχεται ψαλλόμενον καθημερινῶς (πλὴν τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα) εἰς πᾶσαν θ. λειτουργίαν τὸ «Πληρωθήτω» ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει αὐτοῦ.

28. Δευτέρα. Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων (γ' αἰ.), Μέμνονος ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτέρας β' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. γ' 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας β' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. β' 1-11).

Διατάξεις καθημερινῶν Πεντηκοσταρίου

1. Ἀπὸ σήμερον αἱ καθ' ἡμέραν ἀκολουθίαι τελοῦνται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου, συμψάλλονται δὲ καὶ αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Μηναίου, πλὴν Κυριακῆς καὶ ἐορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου. (Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν, βλ. εἵδησιν μετὰ τὸν ἐσπερινὸν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.)

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης τοῦ τυφλοῦ *ἐν καθημερινῇ* (ἐκτὸς δηλονότι Κυριακῆς ἢ ἐορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου), ἐὰν τύχῃ ἐορταζόμενος ἅγιος, μετὰ τὰ δοξαστικά τοῦ Μηναίου, Καὶ νῦν ψάλλονται τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἐόρτια ιδιόμελα τῆς σειρᾶς, καὶ οὐχὶ τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», καθὼς καὶ τὰ ἀπολυτίκια, τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τὰ κοντάκια τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἐορτῆς, **καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ Πάσχα** (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §33· καὶ 23 Ἀπριλίου, ὑπόσημ. 4).

3. Εἰς τὸν ὄρθρον *τῶν καθημερινῶν* μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, μετὰ τὰ καθίσματα (ἢ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου, εἰ ἔστι), λέγεται τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενον» καὶ εἶτα ὁ ν' ψαλμός. Τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἐορτῆς, καὶ οὐχὶ ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα (ἀπὸ αὐριον ἕως τοῦ Σαββάτου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ Θωμᾶ)· **στιχο-λογοῦμεν δὲ καὶ τὸ «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον στίχον τὸν εἰρμὸν «Τὴν τιμιωτέραν»**. Ἐὰν προβλέπωνται καταβασίαι, ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», πλὴν τῆς περιόδου τῆς Μεσοπεντηκοστῆς καὶ πλὴν Κυριακῆς Δευτέρας καὶ Τρίτης τοῦ τυφλοῦ.

4. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα καὶ τὸ εἰσοδικὸν «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε» εἴθισται νῦν νὰ «ψάλλωνται ἀπαράλλακτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἀποδόσεως· καὶ τοὶ τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα διατάττουσιν ἐναρξιν τῶν τυπικῶν καὶ μακαρισμῶν, καὶ ἀντὶ εἰσοδικοῦ ὀρίζουσι τὸ “Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν”» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37).

5. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον ψάλλεται τὸ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἐορτῆς· (μέχρι τοῦ ἐπομένου Σαββάτου ψάλλεται τὸ κοντάκιον τοῦ Θωμᾶ «Τῇ φιλοπράγματι δεξιῷ»).

6. Από σήμερον εἰς τὰς λειτουργίας τῶν καθημερινῶν μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως» *ἐπανερχεται ψαλλόμενον τὸ «Ἄξιον ἐστίν»*, ἐκτὸς ἂν ὀρίζῃ ἄλλως τὸ Τυπικόν.

7. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰς πάσας τὰς θ. λειτουργίας τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», εἰς ἀπάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις λέγεται «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...», ἀντὶ δὲ τοῦ Δι' εὐχῶν –κατ' ἐπικρατῆσαν ἐν Ἑλλάδι ἔθος– ὁ ὕμνος «Χριστὸς ἀνέστη» (Σύστημα Τυπικοῦ, σελ. 659, ὑποσημ. 1305).

29. Τρίτη. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος. Ἰωάννου μητροπολίτου Θηβῶν (ιβ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης β' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. δ' 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης β' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. γ' 16-21).

30. Τετάρτη. Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (†44). Κλήμεντος ὁσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος (†1725).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 1-6).

ΜΗΝ

Μαῖος

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ ὥρας 10

- 1. Πέμπτη.** Ἱερεμίου τοῦ προφήτου (ς' αἰ. π.Χ.). Παναρέτου ἐπισκόπου Πάφου (†1791).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. β' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. δ' 23-31).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε' 24-30).

- 2. Παρασκευή.** Ἀνακομιδὴ τῶν ἱ. λειψάνων Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας († 2 Μαΐου 373). (Τ.Μ.Ε., 2 Μαΐου, περίπτωσις α' §1.)

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «*Εὐλογητός*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» (τρίς), ὁ προοιμιακός (ἄνευ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*»), τὰ εἰρηνικά. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», προσόμοια τοῦ Πεντηκοσταρίου 3 «*Δικαιοσύνης ἐσθῆτα*», τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Χριστοῦ τὸν ἱεράρχην*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*» (Πέμπτη Θωμᾶ ἐσπέρας). Εἵσοδος κ.λπ.. Τὰ ἀπόστιχα τοῦ Μηναίου, Δόξα, «*Πάλιν ἡμῖν ὁ χρυσορρόας*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Ἄψαι Θωμᾶ*». Ἀπολυτίκια, τὸ τοῦ ἁγίου, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον τοῦ ἱεράρχου «*Ἡ μεγάλη τῆς Ἐκκλησίας*», Καὶ νῦν, ἐν τῆς ἐορτῆς (οἶον βούλει), τρισάγιον καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια, τὸ τοῦ ἁγίου, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Ἐσφραγισμένον*». Καθίσματα, μετὰ μὲν τὴν α' στιχολογίαν τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, μετὰ δὲ τὴν β' στιχολογίαν τοῦ ἱεράρχου «*Θείοις δόγμασι*», Δόξα, τὸ ἕτερον «*Ὡς περ*

ἄστρον», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Μακάριος εἶ σύ*»· «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*», ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ καὶ τοῦ ἱεράρχου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ, τὸ μεσφῶδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Τὴν τῶν αἰρέσεων πλάνην*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς προλαβούσης Κυριακῆς, «*Ἰδὼν μου τὴν πλευράν...*»· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· στιχολογοῦμεν δὲ καὶ «*Τὴν τιμιωτέραν*». Ἐξαποστειλάρια, τὸ τοῦ Μηναίου καὶ ἐν τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἶνους, τὰ τοῦ Μηναίου 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Τὸ μέγα κλέος*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*», δοξολογία μεγάλη, «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν, ἀπολυτίκια «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*», τοῦ ἱεράρχου «*Στυλὸς γέγονας*», τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ καὶ κοντάκιον «*Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ*». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ ἱεράρχου, Ἰανουαρίου 18, «*Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων*» (Εβρ. ιγ' 7-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Υμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε' 14-19). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Εἰς μνημόσυνον*». Ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν...* «*Χριστὸς ἀνέστη*».

- 3. Σάββατον.** «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ». Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων (†283). Πέτρου ἀρχιεπ. Ἄργους (†950), Οἰκουμενίου ἐπισκ. Τρίκκης, Θεοφάνους Περιθεωρίου (ιδ' αἰ.). Ξενίας παρθενομάρτυρος.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*»· κοντάκιον «*Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» (τρὶς), εὐθὺς ὁ προοιμιακός (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 3 «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*», τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*», Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἰσοδος, κ.λπ.. Τὰ ἀναστάσιμα ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον*». Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*» (τρὶς).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς (τρίς)· καθίσματα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*», ὁ ν' χῦμα. Κανόνες, τῆς προλαβούσης Κυριακῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἰδὼν μου τὴν πλευράν*» (Κυριακῇ Θωμᾷ πρωί)· ἀφ' ζ' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς προλαβούσης Κυριακῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς) καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι, οἱ εἰρμοὶ «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Ὁ ἄγγελος ἐβόα...] Φωτίζου, φωτίζου*». Ἐξαποστειλάρια, τὰ δύο τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἀνὰ μίαν. Εἰς τοὺς αἶνους, (ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*») στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3 καὶ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 (ᾧ ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν) «*Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ*», δοξολογία μεγάλη, «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «*Ἐσφραγισμένον τοῦ μνήματος*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ*». Ἀπόστολος: τῆς ἡμέρας, Σαββάτου β' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ε' 21-32)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου β' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 14-27). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τῆς ἑορτῆς «*Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα*». Κοινωνικὸν «*Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν...* τὸ τροπάριον «*Χριστὸς ἀνέστη*».

4. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «*Τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν, ἔτι δὲ Ἰωσήφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας καὶ τοῦ νυκτερινοῦ μαθητοῦ Νικοδήμου*». Πελαγίας μάρτυρος (†290). Ἰλαρίου ὁσίου. Ἦχος β', ἐωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§16-18).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ: α') πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκη διαλαμψάντων ἁγίων· β') Δημητρίου νεομάρτυρος ἐκ Χώρας Τριφυλίας (14 Ἀπριλίου)· γ') Ἥλια νεομάρτυρος τοῦ Ἀρδούνη (†1685)· δ') Σεραφεῖμ ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου (4 Δεκεμβρίου), ἐν Καρδίτῃ·

ε΄) τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἐν Μανδαμάδῳ Μηθύμνης ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ προσκυνήματος.

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*»· κοντάκιον «*Τῇ φιλοπράγματι*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς, ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ 10 ἑσπέρια, Δόξα, «*Αἱ μυροφόροι γυναικες*», Καὶ νῦν, «*Παρήλθεν ἡ σκία*». Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*». Τρισάγιον, ἀπολυτίκια «*Ὅτε κατήλθες*», Δόξα, «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις*».

Σημείωσις. Ἀπολυτίκιον τοῦ σήμερον συνεορταζομένου ἁγίου Νικοδήμου, ψαλλόμενον, εἰ δόξοι τῷ προεστῶτι· ἦχος δ΄, πρὸς «*Κανόνα πίστεως*». «*Χριστὸν τὸν Κύριον ἐν νυκτὶ ἐπεσκέψατο· ἀναγέννησιν ἄνωθεν ἐκδίδαχθεὶς ἐμαθήτευσεν, ὡς κεκρυμμένος ἀπόστολος· εὐθαρσῶς διεφώνει πρὸς φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, τὸν σωτῆρα διώκοντας· ὃν νεκρὸν καθεῖλεν ἐκ τοῦ σταυροῦ, μύρα τῇ ταφῇ ἐνεγκών, Νικόδημος ὁ ἑνθερμος*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάγαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοδοκίων, καταλιμπανομένου τοῦ κανόνος τῶν μυροφόρων· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὰ δύο μεσῶδια καθίσματα τῶν μυροφόρων· μετὰ τὴν ζ΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν μυροφόρων, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ τοῦ Πάσχα· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοδοκίων καὶ τῶν μεγαλυναρίων ψαλλομένων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξανάσταντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐξανάσταντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῆμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης...»

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ᾄδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα...»

Δόξα. Μεγάλυνον, ψυχή μου, τῆς τρισυμποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Συμφώνως, παρθένε...»

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε, χαῖρε, εὐλογημένη, χαῖρε, δεδοξασμένη, σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Εὐφραίνου, ἀγάλλου...»

Εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· ἀγνή παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε· ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «Ἅγιος Κύριος» μετὰ τοῦ «Ψοῦτε Κύριον» κ.λπ., τὸ τοῦ πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» καὶ τῶν μυροφόρων ἀνὰ μίαν.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» κ.λπ. μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτικά «Ὅτε κατήλθες», «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ», «Ταῖς μυροφόροις» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς γ' Πράξεων, «Πληθυνόντων τῶν μαθητῶν» (Πρξ. ζ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: τῶν μυροφόρων, «Ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας» (Μρ. ιε' 43-ις' 8).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου». Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ.

5. Δευτέρα. Ειρήνης μεγαλομάρτυρος (β' αϊ.). Εὐθυμίου ἐπισκόπου Μαδύτου. Ἐφραίμ ὀσιομάρτυρος τοῦ νέου (†1426).

Εἰδήσεις. 1. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν τῆς παρουσίας ἐβδομάδος εἰς τε τὸν ἐσπερινὸν καὶ τὸ «Θεὸς Κύριος» ψάλλονται τὰ 3 ἀπολυτικά τῆς ἐορτῆς ὡς ἐξῆς· «Ὁ εὐσχήμων», «Ὅτε κατήλθες», «Ταῖς μυροφόροις» (Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα), ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τοῦ μεσονυκτικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου μόνον τὸ «Ταῖς μυροφόροις».

2. Ἔως τοῦ Σαββάτου τῆς παρουσίας ἐβδομάδος τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῶν μυροφόρων «Τὴν Μωσέως ὥδὴν» (μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»)· ἐνῶ εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται κοντάκιον «Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας γ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. δ' 46-54).

6. Τρίτη. Ἰὼβ τοῦ δικαίου (1700-1500 π.Χ.). Σεραφὶμ ὀσίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει Δομβοῦς (†1602), Σοφίας ὀσίας τῆς ἐν Κλεισούρα Καστορίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης γ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. η' 5-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης γ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 27-33).

7. Τετάρτη. Μνήμη τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου Σταυροῦ (351). Ἀκακίου μάρτυρος (†303).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. η' 18-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 35-39).

8. Πέμπτη. † Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Ἀρσενίου ὀσίου τοῦ μεγάλου (†449).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τῶν μεθεόρτων τῶν μυροφόρων (ζῆτει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Τετάρτη ἐσπέρας καὶ Πέμπτη πρωί).

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ «Μακάριος ἀνὴρ». Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 6 προσόμοια τοῦ Μηναίου (ἅπαντα ἀνὰ μίαν), Δόξα, «Τὸν υἱὸν τῆς βροντῆς», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Ἥλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Ἀπόστολε Χριστοῦ», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Ἐρραναν μύρα». Ἀπολυτικά «Ὁ εὐσχήμων», «Ὅτε

κατήλθες», Δόξα, «*Απόστολε, Χριστῶ*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις*».

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Καὶ νῦν, «*Τί τὰ μύρα τοῖς δάκρυσι*» (Πέμπτη πρωὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν. Καθίσματα, εἰς τὴν α' στιχολογίαν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν β' στιχολογίαν τοῦ Μηναίου «*Ἀναπεσὼν ἐν τῷ στήθει*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τοῦ Πεντηκοσταρίου «*Τὰ μύρα σωτήρ*»· μετὰ τὸν πολυέλεον τὸ τοῦ Μηναίου «*Τὴν μνήμην τιμῶμεν*», Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν τῶν μυροφόρων. Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου (ἐωθινὸν ια') ἐκ τῶν βημοθύρων «*Ἐφανερώσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς*» (Ιω. κα' 14-25), μετὰ τῆς ἐν τῷ Μηναίῳ τάξεως αὐτοῦ. Κανόνες, τῶν μυροφόρων «*Ἐσταυρώθης σαρκί*» μετὰ τῶν εἰρμῶν, τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ τοῦ ὁσίου. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον «*Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις*», καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Δόξα, τοῦ ὁσίου, Καὶ νῦν, ἐν τῶν μυροφόρων. Ἀφ' ζ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν*». Ἐξαποστευλάρια τὰ δύο τοῦ Μηναίου καὶ τὸ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς «*Γυναῖκες ἀκουτίσθητε*». Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 προσόμοια τοῦ Μηναίου ἀνὰ μίαν, Δόξα, «*Εὐαγγελιστὰ Ἰωάννη*», Καὶ νῦν, «*Αἱ μυροφόροι γυναικες*» (ζῆτει τῇ Πέμπτῃ εἰς τοὺς αἶνους τοῦ Πεντηκοσταρίου). Δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «*Ὁ εὐσχήμων*», «*Ὅτε κατήλθες*», «*Ταῖς μυροφόροις*», «*Απόστολε, Χριστῶ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις*»· Ἀπόστολος· τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Μαῖου 8, «*Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς*» (Α' Ἰω. α' 1-7)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ*» (Ιω. ιθ' 25-28, κα' 24-25)· «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ.

9. Παρασκευή. Ἡσαΐου προφήτου (ἡ' αἰ. π.Χ.), Χριστοφόρου μάρτυρος († 250). Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένιοις. Ἱερωνύμου ὁσίου τοῦ Σιμωνοπετρίτου († 1957).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ἡ' 40-θ' 18).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. γ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 48-54).

10. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῶν μυροφόρων». Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ. Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως, Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων (μετακομιδῇ λειψάνου).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου συμψάλλεται μετὰ τοῦ Πε-ντη-κοσταρίου· εἰς τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον τῶν μυροφόρων· Ἀπόστολος: τοῦ ἀποστόλου, Κυριακῆς ι' ἐπιστολῶν (Α' Κορ. δ' 9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμπτης β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 12-19)· «Ἄξιον ἐστίν»· «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»· «Χριστὸς ἀνέστη».

11. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Μνεΐα τῆς τοῦ παραλύτου θεραπείας». Ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τῆς Κων/πόλεως (402), Μωκίου ἱερομάρτυρος (γ' αἰ.). Κυρίλλου († 869) καὶ Μεθοδίου († 855) τῶν ἰσαποστόλων καὶ φωτιστῶν τῶν Σλαύων. Ἦχος γ', ἑωθινὸν ε' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§ 20-22).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ, ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, πολιοῦχου Μυτιλήνης († 17 Φεβρ. 1795). Σύναξις πάντων τῶν ἐν Εὐβοίᾳ διαλαμψάντων ἁγίων.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, «Ἀπόστολε ἅγιε»· κοντάκιον «Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς, ὁ προοιμακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ δύο τοῦ παραλύτου (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, «Ἐν τῇ στοᾷ», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα». Ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, τὰ τῆς λιτῆς ιδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἡχου «Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· μετὰ τὴν γ΄ καὶ τὴν ζ΄ ᾠδὴν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ Πάσχα· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἢ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων· εἶτα «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «*Ἅγιος Κύριος*» μετὰ τοῦ «*Ὑψοῦτε Κύριον*» κ.λπ., τοῦ Πάσχα «*Σαρκὶ ὑπνώσας*» (ἅπαξ) καὶ τοῦ παραλύτου (ἐπίσης ἅπαξ).

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*» μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, «*Κύριε, τὸν παραλύτον*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ ἀπολυτικά «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς Παραλύτου, «*Ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον*» (Πρξ. θ΄ 32-42)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα*» (Ἰω. ε΄ 1-15). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Συμφώνως, παρθένε*». Κοινωνικὸν «*Σῶμα Χριστοῦ*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ.

Εἰδήσεις. 1. *Τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ* τοῦ παραλύτου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ παραλύτου «*Θαυμαστὸς ἐνδόξως*» (μετὰ στίχον «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»).

2. *Κοντάκιον τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ* τοῦ παραλύτου «*Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε, ἀπὸ δὲ τῆς Τετάρτης τὸ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς* «*Τῆς ἐορτῆς τῆς νομικῆς*».

- 12. Δευτέρα.** Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου (†403), Γερμανοῦ Κων/πόλεως (†740). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ ἐν Κυθήροις.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτέρας δ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ι' 1-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας δ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ς' 56-69).

- 13. Τρίτη.** «Ἀπόδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ παραλύτου». Γλυκερίας μάρτυρος (†177). Σεργίου ὁμολογητοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης δ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ι' 21-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης δ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 1-13).

- 14. Τετάρτη.** † «Ἡ ἐορτὴ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίφ (†251). Θεράποντος ἱερομάρτυρος, Λεοντίου Ἱεροσολύμων (912-929). (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου, §§ 23-25).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω*», κοντάκιον «*Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακός (Ψαλτήριον δὲν στιχολογεῖται διὰ τὴν δεσποτικὴν ἐορτήν)· εἶτα ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς τρίς.

Εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τῆς ἐορτῆς «*Θάλασσαν ἐπηξας*»· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἐορτῆς, καὶ ὁ εἰρμός «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἶνους καὶ δοξαστικόν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Μεσούσης τῆς ἐορτῆς*» ἅπας.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν εὐθὺς τὸ ἀπολυτίκιον «*Μεσοῦσης τῆς ἐορτῆς*» μόνον καὶ τὸ κοντάκιον «*Τῆς ἐορτῆς τῆς νομικῆς*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: Τετάρτης δ' ἐβδομάδος Πράξεων, «*Κατέφυγον οἱ ἀπόστολοι*» (Πρξ. ιδ' 6-18)· Εὐαγγέλιον: Μεσοπεντηκοστῆς, «*Τῆς ἐορτῆς μεσοῦσης*» (Ἰω. ζ' 14-30). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμός «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Κοινωνικὸν «*Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα*» (ἄνευ ἀλληλουῖα εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ)· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπας· «*Εἴη τὸ ὄνομα*».

Ἐν τῇ τραπέζῃ, κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. 1) Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς Τρίτης τῆς Σαμαρείτιδος τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται ἐναλλάξ οἱ κανόνες τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

2) Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς ἀποδόσεως, πλὴν τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος, ἂν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Θάλασσαν ἔπηξας» (ὅρα Τ.Μ.Ε. 23 Ἀπρ. §31).

3) Κοντάκιον ἕως τῆς ἀποδόσεως τὸ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς «Τῆς ἐορτῆς τῆς νομικῆς» [πλὴν τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος].

15. Πέμπτη. Παχωμίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†358). Ἀχιλλεῖου ἀρχιεπισκόπου Λαρίσης (δ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ι' 34-43).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η' 12-20).

16. Παρασκευή. Θεοδώρου ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου (†368).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ι' 44-ια' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η' 21-30).

17. Σάββατον. Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας τῶν ἀποστόλων (α' αἰ.). Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως Τριφυλίας (†1735), Νικολάου νεομ. τοῦ ἐκ Μετσόβου (†1617).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η' 31-42).

18. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ἡ τῆς Σαμαρείτιδος ἐορτή, ἐν ᾗ ὁ Χριστὸς μεσσίαν εαυτὸν ὡμολόγει». Πέτρου, Διονυσίου, Ἀνδρέου, Παύλου, Χριστίνης, Ἡρακλείου, Παυλίνου καὶ Βενεδίμου τῶν μαρτύρων (γ' αἰ.). Ἦχος δ', ἑωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§26-27).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη (ἐν Τρικκάλοις) Βησσαρίωνος ἐπισκόπου Λαρίσης, καὶ (ἐν Χώρα Σάμου) Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἐφέσῳ.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «Μεσοσύσης τῆς ἐορτῆς»· κοντάκιον «Τῆς ἐορτῆς τῆς νομικῆς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς 3 καὶ τῆς Σαμαρείτιδος 3, Δόξα, «Παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, «Ὡς ὥφθης ἐπὶ γῆς», Καὶ νῦν,

«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς». Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρόν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, Καὶ νῦν, «Μεσούσης τῆς ἑορτῆς».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον τοῦ Πεντηκοσταρίου, καὶ τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτίκιον «Μεσούσης τῆς ἑορτῆς».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρόν», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Μεσούσης τῆς ἑορτῆς». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ζ΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· ἀπὸ γ΄ ὥδῃς [τὸ κοντάκιον τῆς Μεσοπεντηκοστῆς (χῦμα), εἶτα] ψάλλομεν τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀφ' ἑ' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Σαμαρείτιδος, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα»· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, ἢ θ' ὥδῃ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων· εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» μετὰ τοῦ «Ὑψοῦτε Κύριον» κ.λπ., καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, «Ἡ πηγὴ τῆς ζωαρχίας», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρόν», «Μεσούσης τῆς ἑορτῆς» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Απόστολος: Κυριακῆς ε' Πράξεων, «Διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι» (Πρξ. ια' 19-30)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος, «Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας» (Ιω. δ' 5-42). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Εὐφραίνου, ἀγάλλου». Κοινωνικὸν «Σὼμα Χριστοῦ»· «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

19. Δευτέρα. Πατρικίου ιερομάρτυρος ἐπισκ. Προύσης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Τῶν 13 ὁσιομαρτύρων μοναχῶν τῶν καέντων ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων (†1231).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 12-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η' 42-52).

20. Τρίτη. Θαλλελαίου μάρτυρος (†284). Λυδίας τῆς Φιλιππησίας (α' αἰ.). Νικήτα, Ἰωάννου καὶ Ἰωσήφ ὁσίων (ια' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 25-ιγ' 12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η' 51-59).

21. Τετάρτη. «Ἀπόδοσις τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». † Κωνσταντίνου (†337) καὶ Ἑλένης (†327) τῶν θεοστέπτων βασιλέων (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπριλίου §34.)

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς καὶ τῶν ἁγίων ἕτερα 3, Δόξα, τοῦ Μηναίου «Πλουσίων δωρεῶν», Καὶ νῦν, «Τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης τῆς σῆς». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ 3 ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, τοῦ Μηναίου «Σέλας φαεινότατον», Καὶ νῦν, «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς διδάσκοντός σου». Ἀπολυτίκια «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς», Δόξα, «Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον», Καὶ νῦν, αὐθις τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ Δόξα αὐτῶν, Καὶ νῦν, «Ὅτε τὸ μέσον τῆς ἑορτῆς» (βλέπε εἰς τὰ ἀπόστιχα τῆς Μεσοπεντηκοστῆς)· τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα, [μετὰ τὴν α' στιχολογίαν] τοῦ Μηναίου «Νέος γέγονας Δαβὶδ», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὁ πάντων ἐπιστάμενος»· [μετὰ τὴν β' στιχολογίαν] τοῦ Μηναίου «Ἐλκόμενος ἐπὶ σταυροῦ», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὁ δεσπότης τῶν ὄλων»· [μετὰ τὸν πολυέλεον] τοῦ Μηναίου «Ἡ εὐσημος μνήμη σου», Δόξα,

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἐστηκὼς ἐν τῷ μέσῳ*» (α' κάθισμα μετὰ τὴν γ' ὥδην). Τὰ «*Ἐκ νεότητός μου*» καὶ λοιπὰ: Εὐαγγέλιον ὁρθρου (13 Νοεμβρίου ἐν τῇ λειτουργίᾳ), «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ιω. ι' 9-16). Εἴτα «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*», ὃν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τῶν θεοστέπτων*» κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Κανόνες οἱ δύο τῆς ἑορτῆς (ὁ μὲν πρῶτος μετὰ τῶν εἰρμῶν ὁ δὲ δεύτερος ἄνευ εἰρμῶν καὶ ἄνευ τῶν τριαδικῶν τροπαρίων) καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ' ὥδης, κοντάκιον καὶ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Τὰς αἰσθήσεις ἐκτείνας*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ β' μεσῳδίων κάθισμα τῆς ἑορτῆς «*Τῆς σοφίας τὸ ὕδωρ*». Ἀφ' ζ' κοντάκιον καὶ οἶκος τῶν ἁγίων καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασαί «*Θάλασσαν ἔπηξας*»· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν* ψάλλεται ἡ θ' ὥδη ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς καὶ ἡ τοῦ Μηναίου, καὶ ὁ εἰρμὸς «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Ἐξαποστειλάρια, τὸ τῆς ἑορτῆς, τὸ τοῦ Μηναίου καὶ αὐθις τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἶνους, (ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς...*») τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς καὶ 3 τοῦ Μηναίου (παραιρεπομένου τοῦ 4ου), Δόξα, «*Ὁ τῶν ἀνάκτων ἄναξ*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Φωτισθέντες, ἀδελφοί*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Μεσούσης τῆς ἑορτῆς*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὸ «*Εὐλόγημένη*» τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρεῖς. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Μεσούσης τῆς ἑορτῆς*» καὶ «*Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον*», κοντάκιον «*Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς*». Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Μαΐου 21, «*Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς*» (Πρξ. κς' 1, 12-20). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ζῆτει Νοεμβρίου 13 εἰς τὸν ὁρθρον, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος*» (Ιω. ι' 1-9). Τρισάγιον. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Κοινωνικὸν «*Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα*»· «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ· «*Πληρωθήτω*», «*Εἴη τὸ ὄνομα*» καὶ ἀπόλυσις.

- 22. Πέμπτῃ.** Βασιλίσκου μάρτυρος (†308). Δημητρίου καὶ Παύλου νεομαρτύρων ἐν Τριπόλει Πελοποννήσου· μνήμη τῆς β' Οἰκουμενικῆς συνόδου ἐν Κων/πόλει (381).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιδ' 20-ιε' 14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ιω. θ' 39-ι' 9).

23. Παρασκευή. Μιχαήλ ἐπισκόπου Συνάδων τοῦ ὁμολογητοῦ (†821). Μαρίας μυροφόρου τοῦ Κλωπᾶ, Συνεσίου ἐπισκ. Καρπασίας τῆς Κύπρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε' 5-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ι' 17-28).

24. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς Σαμαρείτιδος». Συμεὼν ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει (†590).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαββάτου ε' ἐβδομάδος Πράξεων (Πρξ. ιε' 35-41)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαββάτου ε' ἐβδομάδος Ἰωάννου (Ἰω. ι' 27-38). «Ἄξιον ἐστίν»· «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

25. † ΚΥΡΙΑΚΗ Σ' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ». Ἡ γ' εὔρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου (850). Ἦχος πλ. α', ἐωθινὸν η' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις 25ης Μαΐου §3, καὶ 8ης Μαΐου §§ 7-9).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρόν»· κοντάκιον τῆς Σαμαρείτιδος «Πίστει ἐλθοῦσα».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τοῦ τυφλοῦ τὰ 2 ιδιόμελα ἀνὰ μίαν, καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, «Κύριε, παράγων ἐν τῇ ὁδῷ», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα, τὸ ἀναστάσιμον «Σὲ τὸν σαρκωθέντα» καὶ τὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, τοῦ Μηναίου «Ἡ τῶν θεῶν ἐννοιῶν», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Δικαιοσύνης ἡλιε». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Ὡς θεῖον θησαύρισμα», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, τὸ ιδιόμελον τῶν αἰνῶν «Ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους» ἄνευ στίχου, Δόξα, τὸ τῆς λιτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου «Ὅλον τὸν βίον», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Νεῦσον παρακλήσεσι», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστίν», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοή «Ἀγγελικῇ ὁράσει».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῆς α΄ στιχολογίας (ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «*Χαῖρε, πόλῃ Κυρίου*»· εἶτα τὰ ἀναστάσιμα τῆς β΄ στιχολογίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν· εἶτα τὸ κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Ἐκ γῆς ἀνατείλῃσας*», Δόξα, τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον «*Ὁ Ἡρώδης Πρόδρομε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὅμοιον· «*Προστασία ἅμαχε τῶν θλιβομένων, καὶ θερμὴ ἀντίληψις, τῶν πεποισμένων ἐπὶ σέ, ἐκ τῶν κινδύνων με λύτρωσαι· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ἡ πάντων βοήθεια*». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ἡ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Μηναίου, τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Προδρόμου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τοῦ τυφλοῦ· μετὰ τὴν ζ΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ τυφλοῦ, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Τῷ σωτῆρι Θεῷ*» (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων· εἶτα ὁ εἶρμος «*Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «*Ἅγιος Κύριος*» μετὰ τοῦ «*Ὑψοῦτε Κύριον*» κ.λπ., τὸ τοῦ Πάσχα «*Σαρκὶ ὑπνώσας*», τοῦ Μηναίου «*Ἐν τῇ εὐρέσει Πρόδρομε*» καὶ τὸ τελευταῖον τῆς ἐορτῆς «*Παράγων ὁ σωτὴρ ἡμῶν*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ (ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς...*») ἀναστάσιμα 3, τοῦ Μηναίου 3, καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*» κ.λπ., Δόξα, «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», «*Ὡς θεῖον θησαύρισμα*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Προκείμενον τῆς 25ης Μαΐου· Ἀπόστολος· τοῦ Προδρόμου, Κυριακῆς ιε΄ ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτὸς φῶς λάμψαι*» (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγ-

γέλιον: Κυριακῆς τοῦ τυφλοῦ, «*Παράγων ὁ Ἰησοῦς*» (Ίω. θ' 1-38). «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*». «*Σῶμα Χριστοῦ*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ.

26. Δευτέρα. Κάριπου ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.). Ἀλφαίου ἀποστόλου.

Εἵδησις. *Τῇ Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τρίτῃ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ τυφλοῦ· ἐὰν ἐορτάζηται ἅγιος, καταβασίαι «Τῷ σωτῆρι Θεῷ»· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον «Τῆς ψυχῆς τὰ ὅμματα».*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιζ' 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ίω. ια' 47-54).

27. Τρίτη. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τοῦ τυφλοῦ». Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος (ζ' αἰ.). Ἰωάννου ὁμολογητοῦ τοῦ Ῥώσου († 1730).

Τὴν ἀκολουθίαν βλέπε ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, πρὸ τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀναλήψεως (τὴν β' διάταξιν)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης ζ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ιζ' 19-28)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ζ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ίω. ιβ' 19-36). «*Ἄξιον ἐστίν*».

Σημείωσις. *Ἐνθα τιμᾶται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐκ τῆς οἰκειᾶς φυλλάδος συμπάλλεται μετὰ τῶν ὕμνων τῆς ἀποδόσεως (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Μαῖον 21, §6).*

28. Τετάρτη. † «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα». Εὐτυχοῦς ἐπισκόπου Μελιτινῆς. Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ.

Εἰς τὴν θ' (τρίψαλμον). Ἀπολυτίκιον «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*»· κοντάκιον «*Τῆς ψυχῆς τὰ ὅμματα*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «*Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίᾳ*», εἶτα τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» 10κις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ (ζῆτει τὴν β' διάταξιν), ἀλλὰ μετὰ τὴν εἴσοδον τὸ τῆς ἡμέρας προκειμενον. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἐβδομάδι (τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» διαλογικῶς).

Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Δόξα τῇ ἁγίᾳ*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ, τὰ εἰρηνικὰ καὶ εὐθὺς ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα· εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς ἡ καταβασία τοῦ Πάσχα, τὸ

«Χριστὸς ἀνέστη» (τρὶς), τὸ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ καὶ ἡ αἰτησις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Πάσχα, μόνον τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ εὐθὺς «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (τρὶς) καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (τρὶς) καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα (ἄνευ τοῦ κατηχητικοῦ λόγου καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ἀπολυτικίου).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον «Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι», «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Πάσχα (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ)· Ἀπόστολος: τῆς ἡμέρας, Τετάρτης ζ' ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. ιη' 22-28)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Τετάρτης ζ' ἑβδ. Ἰωάννου (Ιω. ιβ' 36-47). «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν»· «Σῶμα Χριστοῦ». Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς (καὶ ἀντὶ τοῦ Πληρωθῆτω), καὶ τρὶς ἀντὶ τοῦ Εἶη τὸ ὄνομα. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Πάσχα ἐν τέλει διαλογικῶς.

Σημείωσις. Ἐν τῇ τραπέζῃ ἐπιτρέπεται κατάλυσις ἰχθύος (βλέπε Πεντηκοστάριον, Τετάρτη πρὸ τῆς Ἀναλήψεως, καὶ Πηδάλιον σ. 789).

29. Πέμπτη. † Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Θεοδοσίας παρθενομάρτυρος. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως (1453).]

Ἡ θ' τοῦ Πάσχα, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἑορτή.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» τρὶς καὶ ὁ προοιμιακός, ἄνευ Ψαλτηρίου. Τὰ ἐσπέρια στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτερουμένου τοῦ πρώτου), μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν, καὶ ἐφεξῆς ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν· τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινός...» καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν».

Σημείωσις. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς αἱ ἰ. ἀκολουθίαι (ἀπόδειπνον, μεσονυκτικόν, ὄρθρος, ὥραι) ἔχουν τὴν ἐξῆς ἑναρξιν· μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς» εὐθὺς τρισάχιον, «Παναγία Τριάς», «Πάτερ ἡμῶν»· εἶτα ἡ λοιπὴ ἀκολουθία κατὰ τάξιν.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· ἀπολυτίκιον «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*» (ἅπαξ).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*» κλπ., τὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (ἐωθινὸν γ', ὃ περ ἀναγινώσκεται ἐκ τῶν βημοθύρων), κανόνες καὶ καταβασίαι ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἐορτῆς, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἀντὶ τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ἡ θ' ὥδῃ τῶν δύο κανόνων, τοῦ μὲν α' μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», τοῦ δὲ β' μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου «*Ἄγγελοι τὴν ἄνοδον τοῦ δεσπότου*», καὶ ὁ εἰρμὸς «*Χαίροις, ἄνασσα*». Ἐξαποστειλάριον (τρίς), αἶνοι, δοξολογία μεγάλη, «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον «*Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς, «*Τὸν μὲν πρῶτον λόγον*» (Πρξ. α' 1-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ἐωθινὸν ζ', «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν*» (Λκ. κδ' 36-53).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν*». Κοινωνικὸν «*Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀπολυτίκιον* «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*»· «*Πληρωθῆτω*»· «*Εἴη τὸ ὄνομα*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

Εἰδήσεις. 1) Ἀπὸ τοῦ ψαλέντος τὴν ἐσπέραν τῆς χθὲς ἐσπερινοῦ ἄρχεται προτασσόμενον τοῦ προοιμιακοῦ τὸ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ'.

2) Ἔως τῆς ἀποδόσεως, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ «*Θεῖψ καλυφθεὶς*».

3) Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ἀναλήψεως στιχολογοῦνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς*»· κοντάκιον «*Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας*»· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως

ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν», ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ» καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τὸ «Εἴη τὸ ὄνομα»· ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ.

30. Παρασκευή. Ἰσαακίου ὁσίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων (†383).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιθ' 1-8).

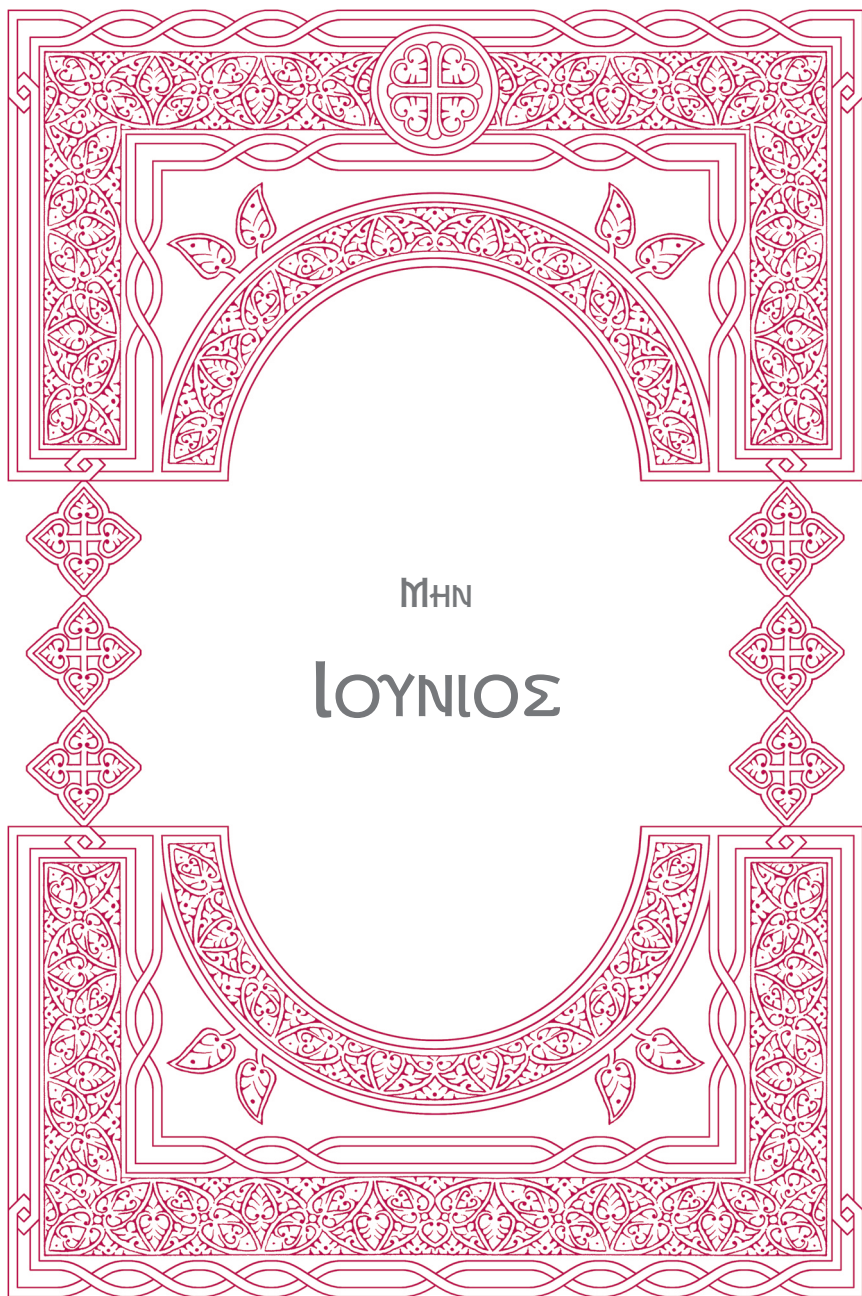
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ' 1-11).

31. Σάββατον. Ἑρμείου μάρτυρος (β' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κ' 7-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ' 10-21).

ΜΗΝ ΙΟΥΝΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 15 καὶ ἡ νύξ ὥρας 9

1. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων 318 θεοφόρων πατέρων τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (325 μ.Χ.)». Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος (†166). Πύρρου ἐπισκόπου. Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν ι΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§41-42).

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἀνελήφθης*»· κοντάκιον «*Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία διεξάγεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν. Εἴσοδος κ.λπ., τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ ἀπόστιχα· ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», Δόξα, «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*», Καὶ νῦν, «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*». Ἀπόλυσις (λεγομένη ἕως τῆς Θ΄ ὥρας αὐριον) «*Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν καὶ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ Δόξα, Καὶ νῦν τῆς λιτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀπολυτίκιον «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἐξάψαλμος· εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ κ.λπ. κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Θεῖα καλυφθεὶς*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Χαίροις, ἄνασσα*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «*Ἅγιος Κύριος*» μετὰ τοῦ «*Ψοῦτε Κύριον*» κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον, τῶν πατέρων, καὶ τῆς ἐορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «Ὁλην συγκροτήσαντες» κ.λπ. εἰς 4, εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ β' λέγεται ἐφύμνιον τὸ «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», καὶ εἰς τὸ γ' τὸ ἀπολυτίκιον «Ἀνελήφθης»· εἰς δὲ τὸ Εἰσοδικὸν «Λεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανούς...».

[Ἄν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν Πατέρων· εἰς δὲ τὸ Εἰσοδικὸν «Λεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς...»]

Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», «Υπερδεδοξασμένος εἶ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκονομίαν». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ζ' Πράξεων, «Ἐκρινεν ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι» (Πρξ. κ' 16-18, 28-36)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ζ' ἀπὸ τοῦ Πάσχα, «Ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς» (Ιω. ιζ' 1-13). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς, τὸ «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ».

2. Δευτέρα. Νικηφόρου Κων/λεως τοῦ ὁμολογητοῦ (†828). Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἀγαρηνῶν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κα' 8-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ' 27-ιε' 7).

3. Τρίτη. Λουκιλιανοῦ, Παύλης μαρτύρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς 4 νηπίων (†370-375).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κα' 26-32).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις' 2-12).

4. Τετάρτη. Μητροφάνους ἀρχιεπισκόπου Κων/πόλεως (†326). Μάρθας καὶ Μαρίας ἀδελφῶν τοῦ Λαζάρου.

Ἀπόστολος: ἱεράρχου, 13ης Νοεμβ. (Ἐβρ. ζ' 26-η' 2).

Εὐαγγέλιον: ἱεράρχου, 21ης Μαΐου (Ἰω. ι' 1-9).

5. Πέμπτη. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου ἱερομάρτυρος (†362). Νικάνδρου, Γοργίου καὶ Απόλλωνος μαρτύρων (δ' αἰ.)· Μάρκου νεομάρτυρος ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κε' 13-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις' 22-33).

6. Παρασκευή. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀναλήψεως». Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων (†845).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐορτῆς, ἐξαιρέσει τῶν ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀναγνωσμάτων καὶ τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ καθίσματα τῶν δύο στιχολογιῶν, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· συναξάριον μόνον τοῦ Μηναίου. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκευῆς ζ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. κς' 1-κη' 1)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρασκευῆς ζ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ις' 18-26).

7. † Σάββατον πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (Ψυχοσάββατον). «Μνεΐα πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος κοιμηθέντων εὐσεβῶς Χριστιανῶν». Θεοδότου ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ. Σεβαστιανῆς ὁσίας, Παναγῇ ἱερέως (τοῦ Μπασιᾶ, †1883).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Ἀναλήψεως (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς).

Αἱ ἀκολουθίαι ψάλλονται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τοῦ Σαββάτου πρὸ τῆς Κυριακῆς τῆς ἀπόκρεω.

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, ἄνευ εἰσόδου· μετὰ τὸ «*Νῶν ἀπολύεις*» ὁ νεκρώσιμος κανὼν (ἐκ τῆς παννυχίδος) καὶ τὸ μνημόσυνον.

Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἀλλ' εἰς ἐκάστην ᾠδὴν προτάσσεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς μὴ ἐπαναλαμβανόμενος ἐν τέλει, πλὴν τῆς γ' καὶ ζ' ᾠδῆς· μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον, τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου καὶ εἴτα τὸ ἐξῆς ὑπόμνημα (ἐκ τοῦ Τριωδίου)· «*Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνεΐαν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος κοι-*

μηθέντων εὐσεβῶς, ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, οἱ θειότατοι πατέρες ἐθέσπισαν.

Στίχοι· Ἀμνημόνησον πταισμάτων νεκροῖς, Λόγε,
τὰ χρηστὰ νεκρὰ σπλάγχνα σου μὴ δεικνύων.

Τὰς τῶν προαναπανασταμένων ψυχὰς κατὰταξον, δέσποτα Χριστέ, ἐν ταῖς τῶν δικαίων σου σκηναῖς καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς μόνος ἀθάνατος· ἀμήν».

Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῶν ῥόδων γ', ζ', η' καὶ θ' εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν στιχολογοῦμεν τὸ «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες «Τὴν τιμιωτέραν» ὡς συνήθως (εἰς ἥχον πλ. β' εἰρμολογικόν)· ἐξαποστειλάρια, αἵνοι, ἀπόστιχα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Σὲ καὶ τεῖχος» (ὡς ὀρίζει καὶ τὸ T.M.E., Σαββάτω πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς §45).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ τῶν καθημερινῶν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων». Ἀπόστολος: κοιμηθέντων, «Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν» (Α' Θεσ. δ' 13-17)· Εὐαγγέλιον: Σαββάτου πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (ια' ἑωθινόν), «Ἐφανερώσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς» (Ἰω. κα' 14-25). «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς, τὸ τροπάριον «Ὁ βάθει σοφίας»· «Πληρωθήτω». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τὰ τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ., μεθ' ἧς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς ἐν τῷ Σαββάτῳ πρὸ τῆς ἀπόκρεω σημειοῦται· εἶτα ἡ ἀπόλυσις τῆς θ. λειτουργίας.

8. † ΚΥΡΙΑΚΗ Η' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ». Ἀνακομιδὴ ἰ. λειψάνων Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος (†319), Καλλιόπης μάρτυρος. (T.M.E., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§47-50.)

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας»· κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν δὲν στιχολογοῦμεν Ψαλτήριον, εἰς δὲ τὰ ἐσπέρια (εἰς στίχους 10) δευτεροῦμεν τὸ «*Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν*» καὶ τὸ «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Εἰς τὴν εἰσοδὸν προκειμένον «*Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε*» καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*» ψάλλεται τρίς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν εἵδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους Χριστὸς ὁ ἀληθινός...*»

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Βασιλεῦ οὐράνιε*» (ὃ περ ἐφεξῆς ἐπανέρχεται ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν μέχρι τοῦ ἐπομένου Πάσχα), τρισάγιον κ.λπ., ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον καὶ ἀπολυτίκιον «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τρίς, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Τὸ εἰδικὸν διὰ τὴν ἑορτὴν ὄρθρινὸν Εὐαγγέλιον (Ἰω. κ' 19-23) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ. *Ἀνάστασιν Χριστοῦ* δὲν λέγομεν, ἀλλ' εὐθὺς τὸν ν' ψαλμὸν χῦμα. Οἱ δύο κανόνες τοῦ Πεντηκοσταρίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν «*ἄνευ στίχων*» (ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος). Ἀφ' ὧς ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «*Πόντῳ ἐκάλυψε*» καὶ «*Θεῖῳ καλυφθεῖς*». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τῶν κανόνων [τοῦ μὲν α' μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», τοῦ δὲ β' μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου «*Ἀπόστολοι τὴν χάριν τοῦ Παρακλήτου, λαβόντες ἐξεπλήττοντο, ἐτέραις γλώσσαις λαλοῦντες, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου*»] καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ «*Μὴ τῆς φθορᾶς*» καὶ «*Χαίροις, ἄνασσα*». Ἐξαποστειλάρια (τὸ α' δίς, τὸ β' ἅπαξ), στιχηρὰ αἰνῶν εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*» (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Υψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ἥσωμεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου. Σῶσον ἡμᾶς, Παράκλητε ἀγαθέ, ψάλλοντάς σοι ἁλληλοῦια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς. Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, Κυριακῆς ἡ Πράξεων, «*Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς*» (Πρξ. β' 1-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυριακῆς ἡ Ἰωάννου, «*Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς*» (Ιω. ζ' 37-52, ἡ' 12).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμός «*Μὴ τῆς φθορᾶς*». Κοινωνικὸν «*Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ· ἀλληλοῦία*»· ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν τὸ φῶς τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ χθές. Ἐν συνεχείᾳ συνάπτεται συνήθως καὶ ὁ ἑσπερινός, ὡς ἔπεται.

Ὁ ἑσπερινὸς τῆς γονυκλισίας. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Τίς θεὸς μέγας*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἶτα αἱ εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν, τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*» (γ'). Ἀπόλυσις «Ὁ ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων κενώσας ἑαυτὸν καὶ τὴν ἡμετέραν ὄλην ἀνθρωπείαν προσλαβόμενος φύσιν καὶ θεώσας αὐτήν, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς οὐρανοὺς αὐθις ἀνελθὼν καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, τό τε θεῖον καὶ ἅγιον καὶ ὁμοούσιον καὶ ὁμοδύναμον καὶ ὁμόδοξον καὶ συναῖδιον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἀγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους καὶ διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτούς, δι' αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναρχάντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφημῶν, θεοκηρύκων καὶ πνευματοφόρων ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα· ἀμήν».

9. † Δευτέρα μετὰ τὴν Πεντηκοστήν. «ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ». Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας (†444).

Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σύναξις τῆς Θεοτόκου «Φανερωμένης» ἐν Λευκάδι.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Βασιλεῦ οὐράνιε*», τρισάγιον κ.λπ., «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ', ὁ ν' ψαλ-

μὸς χῦμα, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Εὐλόγητὸς εἶ, Χριστέ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐλόγητὸς εἶ, Χριστέ*» τρίς, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Ὁ ν' χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες ὡς χθές. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι μόνον οἱ εἰρμοὶ τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνος «*Θεῖα καλυφθεῖς*» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ὁδὴ τῶν κανόνων ὡς χθές, καὶ ὁ εἶρμος «*Χαίροις ἀνασσα*». Τὰ ἐξαποστειλάρια, τὰ στιχηρὰ τῶν αἰνῶν εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐλόγητὸς εἶ, Χριστέ*» (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς χθές. Ἀντὶ τρισαγίου, «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος: Δευτέρας ἀγ. Πνεύματος, «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε' 8-19). Εὐαγγέλιον: Δευτέρας α' ἐβδ. Ματθαίου, «*Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε*» (Μτθ. ιη' 10-20). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἶρμος «*Χαίροις ἀνασσα*». Κοινωνικὸν «*Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀφ' ἡμῶν δεόμεθα, φιλάνθρωπε· ἀλληλούια*». «*Εἴδομεν τὸ φῶς*», ὃ περ ψάλλεται ἐφεξῆς εἰς πᾶσαν θ. λειτουργίαν. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν εἵδει πυρίνων γλωσσῶν...*» ὡς τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας.

Εἰδήσεις. 1. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα.

2. Μέχρι τῆς ἀποδόσεως, εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν στιχολογοῦνται τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικόν τῆς εὐρυπύλου.

10. Τρίτη. Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων (†313).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α' 1-7, 13-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. δ' 23-ε' 13).

11. Τετάρτη. Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα τῶν ἀποστόλων. Ὑπεραγίας Θεοτόκου «Ἄξιον ἐστίν». Λουκᾶ τοῦ ἱατροῦ, ἀρχιεπισκόπου Συμφερουπόλεως (†1961).

Ἀπόστολος: ἀποστόλων, Κυρ. ε' Πράξεων (Πρξ. ια' 19-30).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμβρίου (Λκ. ι' 16-21).

12. Πέμπτη. Ὁνουφρίου ὁσίου (δ' αἰ.). Πέτρου τοῦ ἐν Ἀθῶ (†734).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α' 28- β' 9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ε' 27-32).

13. Παρασκευή. Ἀκυλίνης μάρτυρος (†239).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. β' 14-28).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ε' 33-41).

14. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς». Ἐλισαίου τοῦ προφήτου (900 π.Χ.), Μεθοδίου Κων/πόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ (†847). Ἰουστίνου ὁσίου (Πόποβιτς) τοῦ ἐν Σερβίᾳ (†1979). (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου, μετὰ τὴν §52.)

Ἡ ἀκολουθία ὡς διευπλώθη τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἀλλὰ τὰ ἐσπέρια εἰς στίχους 8 (ἅπαντα ἀνὰ μίαν) καὶ καταλιμπάνονται τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἐσπερινοῦ, τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ ὁ πολυέλεος καὶ τὸ μετ' αὐτὸν κάθισμα, τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ καὶ τὸ συναξάριον τοῦ Πεντηκοσταρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἐορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαββάτου α' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ῥωμ. α' 7-13)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαββάτου α' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ε' 42-48). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς *«Χαίροις ἄνασσα»*. Κοινωνικὸν *«Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν»*· *«Εἶδομεν τὸ φῶς»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν»*.

15. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. «ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ». Ἀμὼς προφήτου (η' αἰ. π.Χ.), Ἀχαϊκοῦ καὶ Στεφανᾶ ἀποστόλων, Ἱερωνύμου ὁσίου (†420), Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰπῶνος (†430). Ἦχος πλ. δ'· ἑωθινὸν α' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§53-55).

[Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων τελεῖται προσκύνημα εἰς τὰς κατακόμβας τῆς Μήλου (τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι παλαιοχριστιανικὸν μνημεῖον). Μνήμη τῶν ὁσίων Γρηγορίου, Θεοδώρου καὶ Λέοντος τῶν ἐν Σάμῃ Κεφαλληνίας. Σύναξις πάντων τῶν Θρακῶν Ἀγίων.]

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*· κοντάκιον *«Ὅτε καταβάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ προκείμενον «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε» λέγονται τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπολυτικά «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Τῶν ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Σημείωσις. Ἀπολυτικά τῶν ἁγίων Πάντων.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

(Ποίημα τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου)

Βλαστοὺς εὐαγγελίου καὶ καρποὺς ἀμαράντους, χοροὺς ἁγίων Πάντων εὐφημῶμεν πάντες, ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μιμούμενοι αὐτῶν τὰς ἀρετάς, καὶ ἀγῶνας τοὺς γενναίους, ἀπὸ ψυχῆς συμφώνως ἀνακράζοντες· δόξα τῷ στεφανώσαντι ὑμᾶς· δόξα τῷ ἀγιάσαντι· δόξα τῷ ἐν τῇ γῇ καὶ οὐρανῷ ὑμᾶς δοξάσαντι.

Ἔτερον. Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

(Ποίημα Κυρίλλου πατριάρχου Κων/πόλεως)

Τῶν ἁγίων Πάντων οἶκος ὁ πάνσεπτος, οὐρανὸς ὡς τις ἄλλος ἀστράπτει αἶθριος, ἐν μέσῳ ἔχων τὸν Χριστόν, ὡς περ ἥλιον λαμπρόν, τὴν παρθένον Μαριάμ, σελήνην ὡς πλησιφαῖ, καὶ κύκλῳ καθάπερ ἄστρα, χορούς τε πάντων ἁγίων, αἰεὶ πρεσβεύοντας σωθῆναι ἡμᾶς.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτικίον «Τῶν ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Καθίσματα, εὐλογητάρια, ἀναβαθμοί, ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α') Εὐαγγελίου, καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Κανόνες ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάρια «Ἅγιος Κύριος» καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Οἱ αἵνοι, δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἡ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἡ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς τὰ 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Τῶν ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς». Ἀπόστολος: τῶν ἁγ. Πάντων, Κυριακῆς α' ἐπιστολῶν, «Οἱ ἅγιοι πάντες» (Ἑβρ. ια' 33-ιβ' 2)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς α' Ματθαίου, «Πᾶς ὃς τις ὁμολογήσει»

(Μτθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ*».

Εἰδήσεις. 1. *Ἀπὸ σήμερον ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.*

2. *Ἀπὸ αὖριον ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων μέχρι τῆς 28ης Ιουνίου.*

3. *Μέχρι τῆς 26ης Ιουλίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου», καὶ κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν «Προστασία».*

16. Δευτέρα. Τύχωνος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Κύπρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. β' 28-γ' 18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 31-34, ζ' 9-11).

17. Τρίτη. Ἰσαύρου διακόνου, Βασιλείου καὶ Ἰννοκεντίου (γ' αἰ.)· Μανουήλ, Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ τῶν μαρτύρων (†362).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. δ' 4-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 15-21).

18. Τετάρτη. Λεοντίου μάρτυρος. Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου τῶν μαρτύρων (†70), Λεοντίου ὁσίου τοῦ Ἀργείου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. δ' 13-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 21-23).

19. Πέμπτη. Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ Θαδδαίου ἢ Λεββαίου, καὶ Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ θεαδέλφου. Ζωσίμου μάρτυρος (β' αἰ.), Παΐσιου ὁσίου τοῦ μεγάλου.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Τρ. καὶ Πέμ. λς' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰούδα 1-25).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλου, Ἰουνίου 19 (Ἰω. ιδ' 21-24).

20. Παρασκευή. Μεθοδίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Πατάρων (†312). Νικολάου Καβάσιλα (ιδ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. ε' 17-ς' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 14-17).

21. Σάββατον. Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ'-δ' αἰ.). Τερεντίου ἱερομάρτυρος (α' αἰ.), Νικήτα ἱερομ. τοῦ Νισυρίου (†1732).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. γ' 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 1-8).

22. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Εὐσεβίου ἱερομάρτ. ἐπισκ. Σαμοσάτων (†380). Ζήνωνος καὶ Ζηνᾶ (κυρίου καὶ δούλου) μαρτύρων (†304). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν β΄.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη πάντων τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει διαλαμψάντων πατέρων, πάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἁγίων, σύναξις τῶν 23 ἁγίων τῆς νήσου Λέσβου καὶ ἐν Σερβίῳ (Κοζάνης) σύναξις τῆς ἁγίας βασιλίσσης Ἄρτης Θεοδώρας.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Καρκίνον. Ἀρχὴ τοῦ θέρους.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Ἀπολυτικίον «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου «*Ἦ τοῦ ληστοῦ μετάνοια*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ΄ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον «*Τὸν λίθον θεωρήσασαι*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «*Ἄγγελος μὲν ἐκόμισεν*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν «*Μετὰ μύρων προσελθούσαις*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [τῇ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν 8 μακαρισμῶν τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά

«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: Κυριακῆς β' ἐπιστολῶν, «Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη» (Ρωμ. β' 10-16)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς β' Ματθαίου, «Περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν» (Μτθ. δ' 18-23). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

23. Δευτέρα. Ἀγριππίνης (†253-260) μάρτυρος. Ἀριστοκλέους πρεσβυτέρου, Δημητρίου διακόνου, Ἀθανασίου ἀναγνώστου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. ζ' 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 36-ι' 8).

24. Τρίτη. † Τὸ γενέθλιον τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Παναγιώτου νεομάρτυρος Καισαρέως (†1765), Ἀθανασίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., 24 Ἰουνίου §§ 1-3)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: 24ης Ἰουνίου, «Συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ Ζαχαρίου» (Λκ. α' 24-25, 57-68, 76, 80)· κανόνες μόνον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ δύο τοῦ Προδρόμου· καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Προφῆτα καὶ πρόδρομε» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τοῦ Προδρόμου, Κυριακῆς Τυροφάγου, «Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία» (Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Ἰουνίου 24, «Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν» (Λκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

25. Τετάρτη. Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τοῦ Προδρόμου. Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος (†304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. η' 2-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 16-22).

26. Πέμπτη. Δαυίδ ὁσίου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη (†540). Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοτθίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. η' 22-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 23-31).

27. Παρασκευή. Σαμπὼν όσίου τοῦ ξενοδόχου (†530).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. γ' έβδ. έπιστ. (Ψωμ. θ' 6-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. γ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 32-36, ια' 1).

28. Σάββατον. Ἀνακομιδὴ τῶν ιερῶν λειψάνων Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (412).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. γ' έβδ. έπιστ. (Ψωμ. γ' 28-δ' 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. γ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 24-η' 4).

29. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ'. † Πέτρου (†64) καὶ Παύλου (†67) τῶν πανευφήμων καὶ πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων (Τ.Μ.Ε., 29 Ἰουνίου §§1-3). Ἦχος β', έθωνόν γ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν έσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, έέκραζα», ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 3 στιχηρὰ τῶν ἀποστόλων «Ποίοις εύφημιῶν στέμμασι» κ.λπ. εἰς 6 (ἅπαντα έκ δευτέρου), Δόξα, «Τῷ τριττῷ τῆς έρωτήσεως», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἀποστόλων «Εορτὴ χαρμόσυνος», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητῆς καὶ λυτρωτῆς μου». Ἀπολυτικά «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Σημείωσις. Ἀπολυτικίον τοῦ ἀποστόλου Παύλου ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου (†1938).

Ἦχος δ'. Κανόνα πίστεως.

Ἐθνῶν σε κήρυκα καὶ φωστήρα τρισιμέγιστον, Ἀθηναίων διδάσκαλον, οἰκουμένης ἀγλαΐσμα, εύφροσύνως γεραίρομεν· τοὺς ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ τὰς βασάνους διὰ Χριστόν, τὸ σεπτόν σου μαρτύριον· ἅγιε Παῦλε ἀπόστολε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἀποστόλων ὡς εἰς τὸ Μηναῖον, καὶ τὰ «Ἄξιον έστίν»· ἀπολυτικίον «Οἱ τῶν ἀποστόλων».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ έσπερινῷ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Πάντα ὑπὲρ έννοιαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου

αὐτῶν· εἶτα τὸ διὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα τῶν ἀποστόλων (δὺς) μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐώθινον (γ') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τῶν ἀποστόλων· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ εἶτα ψάλλεται τὸ κάθισμα τῶν ἀποστόλων μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν ἀποστόλων καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «*Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται*», τοῦ Μηναίου «*Τῶν ἀποστόλων ἅπαντες*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ἀποστόλων προσόμοια 4 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν*», β) «*Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα*», Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Ἡ πάνσεπτος τῶν ἀποστόλων*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ὥδης τοῦ β' κανόνος τοῦ Μηναίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ὅτε κατῆλθες*», «*Οἱ τῶν ἀποστόλων*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: 29ης Ἰουνίου, «*Ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ*» (Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη*» (Μτθ. ιε' 13-19). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

Ἑνήμερωτικὸν σημεῖωμα. Μεγάλως ἐορταζομένης σήμερον ἐν τῇ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος τῆς μνήμης τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς ἀποστόλου Παύλου διεξάγονται· α) ἀφ' ἐσπέρας μὲν συνοδικὸς ἐσπερινὸς εἰς τὸν ἰ. ναὸν τοῦ ἀποστόλου Παύλου τῆς ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, χοροστατοῦντος τοῦ α' τῇ τάξει συνοδικοῦ Μητροπολίτου, τῷ δὲ πρῶτῳ ὀρθρὸς καὶ θ. λειτουργία ἐν τῷ αὐτῷ ἰ. ναῷ, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν

Μητροπολιτῶν, ἐκφωνουμένον δὲ κατ' ἔτος καὶ σχετικοῦ ἐπισήμου πανηγυρικοῦ λόγου· β) σήμερον ἐσπέρας εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις πρώτου κηρύγματος τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Πρξ. ιζ' 16-36) ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου πάνδημος ὑπαίθριος πανηγυρικός ἐσπερινός, τελούμενος ἐπίσημως ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τῇ συμμετοχῇ τῶν Σεβ. ὁμόρρων Μητροπολιτῶν καὶ διαφόρων ἐπισήμων· γ) ὁμοίαι ἐπίσημοι τελεταὶ ἀντιστοίχως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος (Κόρινθον, Βέροιαν, Νικόπολιν, Θεσσαλονίκην, Φιλίππους, καὶ ἑτέρας), τὰς ἐκκλησίας τῶν ὁποίων ἵδρυσεν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος. Αἱ ὡς ἄνω ἰ. ἀκολουθίαι μεταδίδονται καὶ διὰ τῶν ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν διαύλων. Πλείονα βλέπε εἰς τὸν «Κώδικα Ἑκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἑκκλ. Ἐθιμοτυπίας», ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιμανδρίτου Πατρικίου Ἰωσ. Καλεώδη, ἔκδ. 3ῃ, τύποις Α.Δ., ἐν Ἀθήναις 2012, σελ. 259-290.

30. Δευτέρα. † Συναξὶς τῶν ἁγίων ἐνδόξων 12 ἀποστόλων.

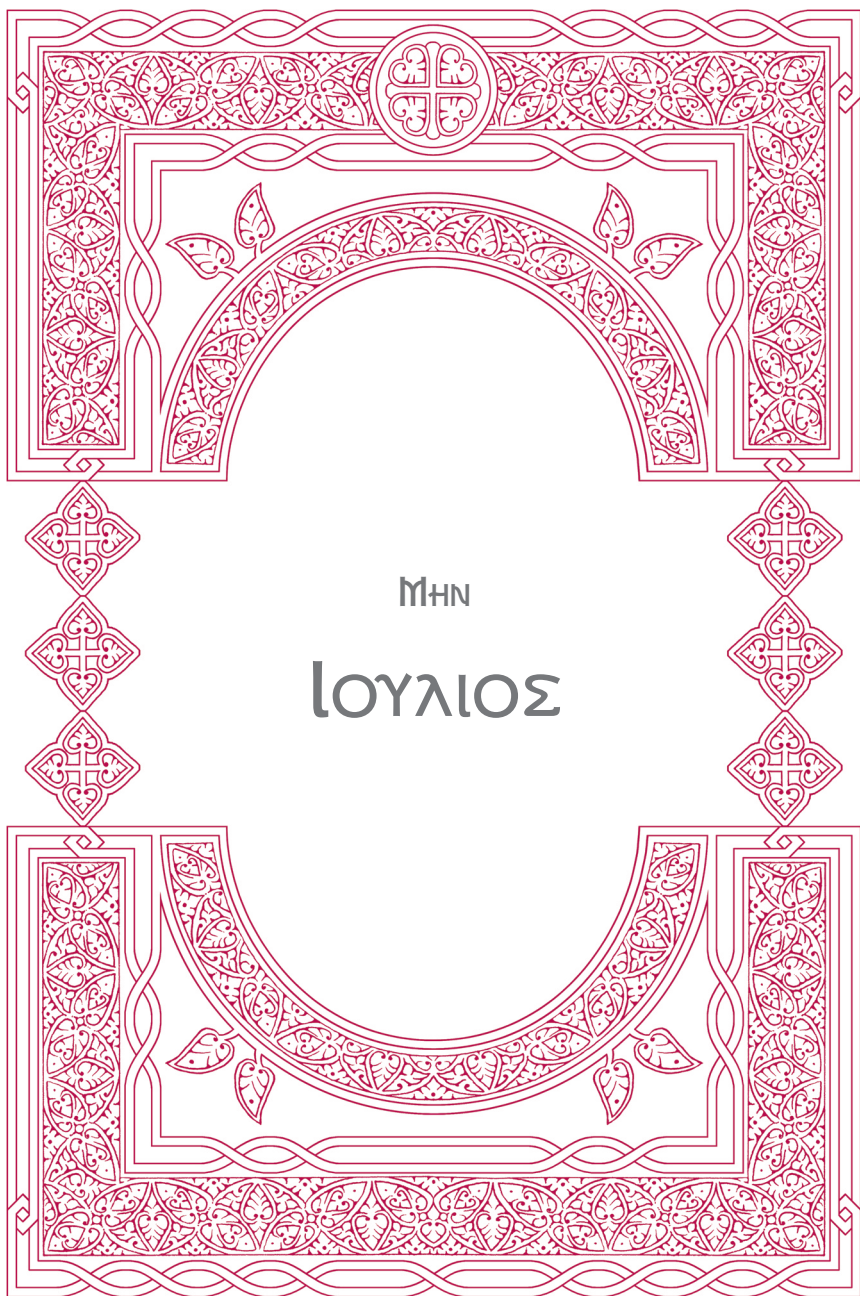
Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, «Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι»· κοντάκιον «Τοὺς ἀσφαλεῖς καὶ θεοφθόγγους».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 3 πρῶτα ἐσπέρια στιχηρὰ τῆς 29ης τοῦ μηνὸς «Ποίοις εὐφημιῶν» κ.λπ. καὶ ἐκ τῆς 30ῆς τὰ 3 προσόμοια τῶν 12 ἀποστόλων «Ὡς αὐτόπται καὶ μάρτυρες» κ.λπ., Δόξα, «Ἡ πάνσεπτος τῶν ἀποστόλων», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Ἀπόστιχα τὰ τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Ἑορτὴ χαρμόσυνος», Καὶ νῦν, «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀποστόλων» (Παρακλητικὴ, ἦχος πλ. β', Τετ. ἐσπέρας). Ἀπολυτίκια «Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι», Δόξα, «Ἀπόστολοι ἅγιοι», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. Καθίσματα τὰ τῆς α' καὶ β' στιχολογίας τῆς 29ης Ἰουνίου. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες (τῆς 30ῆς τοῦ μηνὸς) μετὰ τῶν εἰρμῶν τοῦ πρώτου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής». Τὸ ἐξαποστειλᾶριον καὶ οἱ αἵνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, «Ἦν διήλθετε κτίσιν», Καὶ νῦν, «Δέσποινα, πρόσδεξαι» (Παρακλητικὴ, ἦχ. πλ. δ', Πέμπτη πρωί). Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι ἅγιοι».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια ἐκ τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος]. Μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτίκια «*Οἱ τῶν ἀποστόλων*», «*Ἀπόστολοι ἅγιοι*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: τῶν 12 ἀποστόλων, Κυριακῆς ι΄ ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους*» (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Ἰουνίου, «*Ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους*» (Μτθ. θ΄ 36, ι΄ 1-8). Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ ὥρας 10

- 1. Τρίτη.** † Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων τῶν ἐν Ῥώμῃ (†284).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς. Καταβασίαι «*Ἀνοιζῶ τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Νοεμβρίου 1η, «*Ὑμεῖς ἐστέ σῶμα Χριστοῦ*» (Α΄ Κορ. ιβ΄ 27-ιγ΄ 8). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα*» (Μτθ. ι΄ 1, 5-8). κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 2. Τετάρτη.** † Κατάθεσις τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις (473).

Ἡ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς. Καταβασίαι «*Ἀνοιζῶ τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον τοῦ Μηναίου «*Περιβολὴν πᾶσι πιστοῖς*». Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμβρίου, «*Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή*» (Ἐβρ. θ΄ 1-7). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 8 Σεπτεμβρίου εἰς τὸν ὄρθρον, «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*» (Λκ. α΄ 39-49, 56). «*Ἄξιον ἐστὶ*». «*Ποτήριον σωτηρίου*».

- 3. Πέμπτη.** Ὑακίνθου μάρτυρος (†108). Ἀνατολίου Κων/λεως (†458), Γερασίμου τοῦ νέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Μεγάλου Χωρίου Εὐρυτανίας (†1812).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια΄ 13-24).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ια΄ 27-30).

- 4. Παρασκευή.** Ἀνδρέου ἐπισκ. Κρήτης, ποιητοῦ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μιχαὴλ Χωνιάτη ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (†1220).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια΄ 25-36).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 1-8).

5. Σάββατον. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἄθω (†1000) καὶ Λαμπαδοῦ ὁσίων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐορτάσιμος, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δίχα Παρακλητικῆς. Καταβασίαι «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*», καὶ δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον 5ης Δεκεμβρίου· Ἀπόστολος· τοῦ ὁσίου, Σαββάτου κζ' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*» (Γαλ. ε' 22-ζ' 2)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Πέμπτης δ' ἐβδ. Ματθαίου, «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια' 27-30)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Σισόη ὁσίου τοῦ μεγάλου (†429). Λουκίας (†301), Ἀπολλωνίου, Ἐπιμάχου, Ἀλεξανδρίωνος μαρτύρων. Ἦχος γ', ἐωθινὸν δ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀσπόρως ἐκ θείου Πνεύματος*». Ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*», ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (δ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ζ' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον «*Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ' ἑωθινὸν «*Ὅρθρος ἦν βαθύς*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν 8 μακαρισμῶν τοῦ ἡχου]. Μετὰ τὴν εἰσοδον, ἀπολυτικά «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς δ' ἐπιστολῶν, «*Ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας*» (Ῥωμ. ζ' 18-23)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς δ' Ματθαίου, «*Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ*» (Μτθ. η' 5-13). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

7. Δευτέρα. † Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.), Θωμᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Μαλεῳ (ι' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν, μετὰ τῶν ὕμνων τῆς Παρακλητικῆς. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῆς γ', ζ', η' καὶ θ' ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν τὰ στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτέρας ε' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ιβ' 4-5, 15-21)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ε' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ιβ' 9-13)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐορτάζοντας τὴν μνήμην τῆς μεγαλομάρτυρος ναοῦς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ τάξιν (μετὰ καταβασιῶν, αἰῶν καὶ μεγ. δοξολογίας)· εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον μαρτυρικά (4 Δεκ.)· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμπτης ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Γαλ. γ' 22-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ιε' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

8. Τρίτη. Προκοπίου μεγαλομάρτυρος (†303). Θεοφίλου ὁσίου τοῦ ἐκ Ζίχνης (†1548), Ἀναστασίου ἱερομ. ἐξ Ἰωαννίνων (†1734).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος, οὗσα ἡμιεόρτιος, ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς, ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων· μετὰ δὲ τοὺς αἶνους τοῦ Μηναίου, ἡ δοξολογία χῦμα καὶ ἀπόστιχα αἰνῶν ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: μεγαλομάρτυρος, Κυριακῆς λβ΄ ἐπιστολῶν (Α΄ Τιμ. δ΄ 9-15)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ε΄ ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ιβ΄ 14-17, 22-30). Δυνατὸν ὅμως ἐν τῷ ὄρθρῳ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη (παραλειπομένων τῶν ἀποστίχων τῶν αἰνῶν)· τότε εἰς τὴν λειτουργίαν λέγεται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, Ἰουλίου 8 (Λκ. ζ΄ 17-19, θ΄ 1-2, ι΄ 16-21), καὶ κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Ἐνθα τυχὸν ἐορτάζεται ὁ μεγαλομάρτυς, ἡ ἀκολουθία λέγεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος ἄνευ Παρακλητικῆς, μετ' εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινόν· εἰς τὸν ὄρθρον, κανόνες ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· καταβασίαι οἱ εἰρμῶι «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*»· δοξολογία μεγάλη· εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*» καὶ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.

9. Τετάρτη. Παγκρατίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ταυρομενίας (α΄ αἰ.). Διονυσίου τοῦ ῥήτορος καὶ Μητροφάνους ὁσίων τῶν ἐν Ἀθῶ, Μιχαὴλ νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου (†1770).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε΄ 7-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ε΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 38-45).

10. Πέμπτη. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 45 μαρτύρων (†319). Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀσσου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε΄ 17-29).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 46-ιγ΄ 3).

11. Παρασκευή. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος (†451). Ὁλγας ἱσαποστόλου (†969), Νεκταρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Βρυούλων (†820). Σωφρονίου ὁσίου τοῦ ἐν Ἑσσεξ Ἀγγλίας (†1993).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τῆς ἁγίας ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., 11 Ἰουλίου §§1-3). Τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Καταβασίαι «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Κυριακῆς ις΄ ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ζ΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον:

ὁμοίως, Δευτέρας δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 36-50)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

12. Σάββατον. Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου τῶν μαρτύρων (β' αἰ.). Παΐσιου ὁσίου τοῦ διορατικοῦ (†1994).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. ἐπιστ. (Ρωμ. η' 14-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 9-13).

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε'. «Τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (451)». Ἡ σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου ὁσίου τοῦ Σαββαΐτου (†794), μάρτυρος Γολινδούχ. Ἦχος δ', ἐωθινὸν ε'.

Εἵδησις. Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων πατέρων κεῖται ἐν τῷ Μηναιῷ μεταξὺ 13ης καὶ 14ης Ιουλίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 4, τῶν πατέρων προσόμοια 4 εἰς 6, Δόξα, «*Τὰς μυστικὰς σήμερον*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν πατέρων. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἀποστολικῶν παραδόσεων*», Καὶ νῦν, «*Ἀσπύρως ἐκ θεοῦ Πνεύματος*». Ἀπολυτικά «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτικίον «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ε') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τῶν πατέρων· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσώδιον κάθισμα τῶν πατέρων «*Φωστῆρες ὑπέρλαμπροι*» καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*». «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «*Ἡ ζωὴ καὶ ὁδός*», τῶν πατέρων «*Πατέρων θεῶν σήμερον*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Ἐν δύο ταῖς θελήσεσιν*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «*Ὅλην συγκροτήσαντες*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, «*Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδης τοῦ κανόνος τῶν πατέρων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», τὸ τῶν πατέρων, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος τῶν πατέρων, 11 Ὀκτωβρίου, «*Πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τούτων*» (Τίτ. γ' 8-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 18 Ἰανουαρίου, «*Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε' 14-19). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

14. Δευτέρα. Ἀκύλα ἀποστόλου. Ἰούστου μάρτυρος, Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης, Νικοδήμου ὁσίου τοῦ Ἀγιορείτου (†1809).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ις' 17-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 10-23).

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ὁ ὁσιος Νικόδημος, καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου (ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις), καὶ ἀναγινώσκονται τὰ εἰς τὴν οἰκείαν φυλλάδα κείμενα ἀναγνώσματα.

15. Τρίτη. Κηρύκου μάρτυρος καὶ Ἰουλίττης τῆς μητρὸς αὐτοῦ (†305).

Ἀπόστολος: τοῦ μάρτυρος, Ἰουλίου 15 (Α' Κορ. ιγ' 11-ιδ' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 24-30).

Σημείωσις. Ἐὰν τυχὸν ψαλῇ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τῶν μαρτύρων, λέγεται ἄνευ Παρακλητικῆς καταβασίαι «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*»· κοντάκιον λειτουργίας «*Προστασία*»· Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, ὃ ζητεῖ Σαββάτω ι' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ιζ' 24-ιη' 4)· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου· ἀλληλουῖα*».

16. Τετάρτη. Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος (†311).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. β' 9-γ' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 31-36).

17. Πέμπτη. † Μαρίνης μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου· καταβασίαι «*Ἀνοιζῶ τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· Ἀπόστολος: τῆς ἀγίας, Πέμπτης ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Πρὸ τοῦ ἔλθεῖν τὴν πίστιν*» (Γαλ. γ' 23-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ιε' ἐβδ. Ματθαίου, «*Ἐκκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὁχλος*» (Μρ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

18. Παρασκευή. Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης τῶν μαρτύρων (†363).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. δ' 5-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 44-54).

19. Σάββατον. Μακρίνης ὁσίας, ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ Δίου ὁσίου (†380).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σάβ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. θ' 1-6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 18-26).

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ς' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. † Ἠλιού προφήτου τοῦ Θεσβίτου (940 π.Χ.). Ἦχος πλ. α', ἐωθινὸν ς'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ προφήτου «*Δεῦτε τῶν ὀρθοδόξων*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ*». Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ προφήτου «*Προφῆτα κήρυξ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου*». Ἀπολυτίκια «*Τὸν συνάναρχον*», Δόξα, «*Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος*», Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὰ «*Ἄξιον ἐστίν*»· ἀπολυτίκιον «*Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ β' τοῦ προφήτου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ προφήτου, τὸ μεσῳδιον κάθισμα αὐτοῦ καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ζ' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιζὼ τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ προφήτου «*Φῶς ἐν πυρίνῳ*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ προφήτου προσόμοια 3 εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Μὴ ἄπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε*», β) «*Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ*», Δόξα, τὸ ζ' ἑωθινὸν «*Ἡ ὄντως εἰρήνη*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον*», «*Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: προφήτου, Ἰουλίου 20, «*ὑπόδειγμα λάβετε*» (Ἰακ. ε' 10-20)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ζ' Ματθαίου, «*Εμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον*» (Μτθ. θ' 1-8). «*Αἰνεῖτε τὸν Κύριον*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθήτω*», «*Εἴη τὸ ὄνομα*» καὶ ἀπόλυσις.

21. Δευτέρα. Ἰωάννου ὁσίου καὶ Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ (†590). Παρθενίου ἐπισκόπου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ε' 9-ζ' 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 54-58).

22. Τρίτη. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς τῆς καλλιπαρθένου μυροφόρου (α' αἰ.), Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ζ' 20-ζ' 12)

Εὐαγγέλιον: μυροφόρου, Τρίτης δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. η' 1-3).

23. Τετάρτη. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος. Ἰεζεκιήλ τοῦ προφήτου (600 π.Χ.), Πελαγίας ὁσίας τῆς ἐν Τήνῳ (†1834).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ζ' 12-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιδ' 35-ιε' 11).

24. Πέμπτη. Χριστίνης μεγαλομάρτυρος (†300). Ἀθηναγόρου τοῦ ἀπολογητοῦ, Θεοφίλου νεομάρτυρος (†1635).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ζ' 24-35).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε' 12-21).

25. Παρασκευή. † Ἡ κοίμησις τῆς ἁγίας Ἄννης, μητρὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὀλυμπιάδος διακόνου (†408-410) καὶ Εὐπραξίας (†413) ὁσίων· μνήμη τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ε' Οἰκουμενικῆς συνόδου (553).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς. Τὰ τῆς λιτῆς στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Καταβασαίαι «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον τοῦ Μηναίου «*Προγόνων Χριστοῦ*»· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, 23 Σεπτεμβρίου, «*Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν*» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου ζ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Οὐδεὶς λύχνον ἄψας*» (Λκ. η' 16-21)· κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

26. Σάββατον. † Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος (β' αἰ.), Ἑρμολάου ἱερομάρτυρος (†305).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται ἐορτάσιμος, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Καταβασαίαι «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμπτης ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν*» (Γαλ. γ' 23-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ιε' ἐβδ. Ματθαίου, «*Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς*» (Μρ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. † Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ (†305). Ἦχος πλ. β'· ἑωθινὸν ζ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τὴν σπουδὴν σου*»· κοντάκιον «*Τὸν ναόν σου, πάνσεμνε*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 «*Ὁ ἐπαξίως κληθεῖς*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Ἐξέλαμψε σήμερον*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Μητρικὴν ἀγαπήσας*», Καὶ νῦν, «*Ἀνύμφευτε παρθένε*». Ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», Δόξα, «*Ἀθλοφόρε ἅγιε*», Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ «*Ἄξιον ἐστίν*»· ἀπολυτίκιον «*Ἀθλοφόρε ἅγιε*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα· εἶτα τὸ κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Ὡς στρατιώτην τοῦ Χριστοῦ*», Δόξα, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον «*Εορτάζει σήμερον*», Καὶ νῦν, «*Τὰς ἀχράντους χεῖράς σου*». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκειμένον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ μεσῳδίων κάθισμα αὐτοῦ καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μνηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ «*Χοροὶ Ἰσραὴλ*». «*Τὴν τιμιωτέραν*» καὶ ὁ εἱρμὸς «*Ὁ τόκος σου ἄφθορος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «*Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον*» καὶ τοῦ μεγαλομάρτυρος «*Παντελεῆμον πάνσοφε*», ὃ ἐστὶ καὶ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἴνοις στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἁγίου προσόμοια 3 «*Ἐλεος Θεοῦ*» κ.λπ. εἰς 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «*Δίκαιος ὡς φοίνιξ ἀνθήσει καὶ ὥσει κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται*», β) «*Πεφυντευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσει*», Δόξα, τὸ ζ' ἑωθινὸν «*Ἰδοὺ σκοτία*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», «*Ἀθλοφόρε ἅγιε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὅρους μετεμορφώθης*». Απόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὀκτωβρίου 26, «*Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*» (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ζ΄ Ματθαίου, «*Παράγοντι τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ*» (Μτθ. θ΄ 27-35). «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἵδησις. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι 5ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης Αὐγ.), εἰς ἔορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χοροὶ Ἰσραὴλ», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὅρους μετεμορφώθης» μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης καὶ τῆς 5ης Αὐγούστου).*

28. Δευτέρα. Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος καὶ Παρμενᾶ τῶν ἀποστόλων. Εἰρήνης ὁσίας Χρυσοβαλάντου, Παύλου ὁσίου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ.

Ἀπόστολος: ἁγίων, Κυριακῆς μυροφόρων (Πρξ. ζ΄ 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. η΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 1-6).

29. Τρίτη. Καλλινίκου καὶ Θεοδότῃς μαρτύρων (γ΄-δ΄ αἱ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. η΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ι΄ 5-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. η΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 6-12).

30. Τετάρτη. Σιλουανοῦ τοῦ καὶ Σίλα καλουμένου, Κρήσκεντος, Ἐπαινετοῦ καὶ Ἀνδρονίκου ἀποστόλων (α΄ αἱ.).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Σαβ. ε΄ ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε΄ 35-41).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. η΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 20-24).

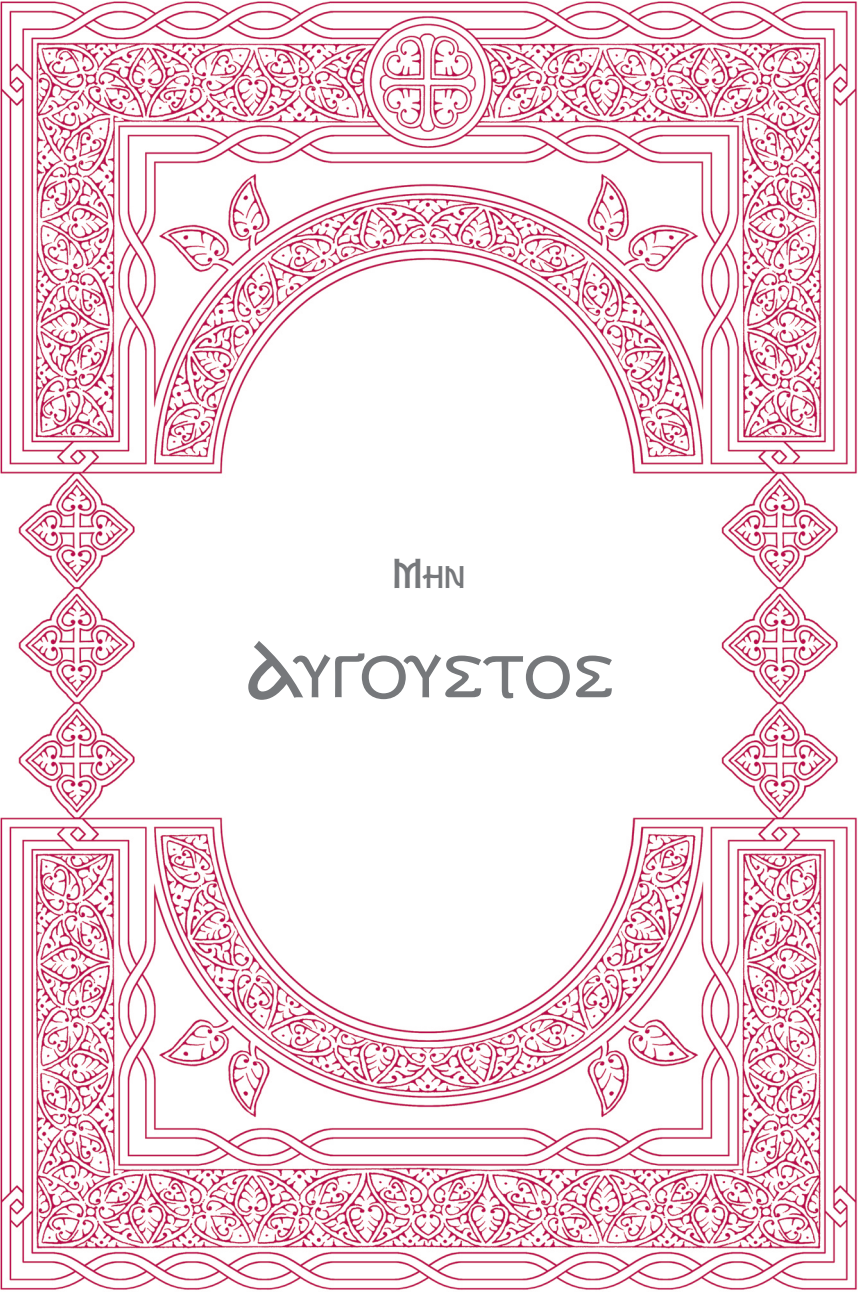
31. Πέμπτη. Εὐδοκίμου δικαίου (θ΄ αἱ.), προεόρτια τῆς προόδου τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. η΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ι΄ 28-ια΄ 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. η΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 24-28).

ΜΗΝ

ΔΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΜΗΝ ΔΥΓΟΥΣΤΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Παρασκευή. Ἡ πρόοδος (ἢ τοι ἐξοδος καὶ προσκύνησις) τοῦ τιμίου Σταυροῦ· τῶν ἁγίων ἑπτὰ Μακκαβαίων, Σολομονῆς τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ Ἑλεαζάρου τοῦ διδασκάλου αὐτῶν (166 π.Χ.). Ἑλέσης ὁσιομάρτυρος. (Τ.Μ.Ε., 1η Αὐγούστου §§ 1-3).

Ἀρχὴ τῆς νηστείας τοῦ δεκαπενταυγούστου

Ἡ ἀκολουθία, ἐορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον μετὰ εἰσόδου εἰς τὸν ἐσπερινόν. Καταβασίαι «Σταυρὸν χαράζας». Κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ»· τρισάγιον (βλέπε κατωτέρω σημειώσιν)· Ἀπόστολος· τῶν ἁγίων, Κυριακῆς α΄ ἐπιστολῶν, «Οἱ ἅγιοι πάντες» (Εβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Τετάρτης γ΄ ἐβδ. Ματθαίου, «Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς» (Μτθ. ι΄ 16-22)· «Ἄξιον ἐστὶ»· κοινωνικὸν τοῦ Σταυροῦ «Ἐσημειώθη ἐφ’ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια», «Εἶδομεν τὸ φῶς».

Σημειώσεις. «Τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν Τυπικὸν» (ἢ τοι τὸ Τυπικὸν τῆς Λαύρας τοῦ ἁγ. Σάββα) «διατάττει καὶ κατ’ αὐτὴν τὴν ἡμέραν μετὰ τὴν δοξολογίαν νὰ τελεῖται ἡ πρόοδος τοῦ τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὴν τάξιν τῆς γ’ Κυριακῆς τῶν νηστειῶν. Ἐὰν γίνηται πρόοδος τοῦ Σταυροῦ», μετὰ τὴν τελετὴν ψάλλεται τὸ τροπάριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα τῆς αὐτῆς Κυριακῆς (γ’ νηστειῶν), ἐνῶ «λέγεται ἀντὶ τρισαγίου “Τὸν σταυρόν σου”» (βλ. Τ.Μ.Ε., 1η Αὐγούστου, σημειώσεις μετὰ τὴν §2· πρβλ. καὶ τὸ Μηναῖον, ἐν τέλει τοῦ ὁρθρου τῆς ἡμέρας).

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Δόξα, «Τὰς ἀλγηδόνας»· κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς».

Εἵδησις. Ἀπὸ σήμερον ἐσπέρας μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς 13ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν ἐσπερινῶν –ἐξαιρέσει τῶν ψαλλομένων

εἰς τὸ λυχνικὸν τὸ ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως— συνάπτεται εἰς ἕκ τῶν δύο παρακλητικῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, «τῇ μὲν α΄ ἡμέρᾳ ὁ μικρὸς, τῇ δὲ β΄ ὁ μέγας καὶ οὕτω καθεζῆς», ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ Αὐγούστου, ἢ τις γίνεται ἀπὸ τῆς 3ης τοῦ μηνός, ψάλλονται, ὡς εἴθισται, ὁ μὲν μέγας τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς, τῆς Τρίτης καὶ τῆς Πέμπτης, ὁ δὲ μικρὸς τὴν ἐσπέραν τῆς Δευτέρας, τῆς Τετάρτης καὶ τῆς Παρασκευῆς. Κατὰ ταῦτα ψάλλονται ὁ μὲν μικρὸς τὴν ἐσπέραν τῆς 1ης, 4ης, 6ης, 8ης, 11ης καὶ 13ης Αὐγούστου, ὁ δὲ μέγας τὴν ἐσπέραν τῆς 3ης, 7ης, 10ης, καὶ 12ης τοῦ μηνός.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 3 προσόμοια τοῦ πρωτομάρτυρος «Τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, «Πρῶτος ἐν μάρτυσι», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Ἀπόστιχα τὰ 3 ιδιόμελα τοῦ ἁγίου (ζήτησι ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «Πρῶτος ἐν διακόνοις» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα: α) «Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται», β) «Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσει», Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον ιδιόμελον τοῦ ἁγίου «Χαίροις ἐν Κυρίῳ», Καὶ νῦν, «Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ἀθλοφόρου» (Παρακλητική, ἤχος πλ. β΄, Τετάρτη ἐσπέρας). «Νῶν ἀπολύεις» καὶ εὐθὺς

Ἡ παράκλησις. Μετὰ τὸ «Νῶν ἀπολύεις» ὁ ρμβ΄ (142ος) ψαλμὸς «Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου». Οἱ χοροὶ τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ θεοτοκίον «Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς», Δόξα, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον θεοτοκίον «Οὐ σιωπήσωμεν ποτέ». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς **μικρᾶς παρακλήσεως** ὡς ἔχει ἐν τῷ Ὠρολογίῳ ἄνευ τῶν εἰρμῶν. Μετὰ τὸ κοντάκιον «Προστασία» (καταλιμπανομένου τοῦ ἀντιφώνου τῶν ἀναβαθμῶν) εὐθὺς τὸ προκείμενον «Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου» καὶ τὰ λοιπά. Εἰς τὰ μεγαλυνάρια θυμᾷ ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν λαόν, πρὸ δὲ τοῦ «Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων» ψάλλεται καὶ τὸ μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «Βασιλείον διάδημα», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Ἡ ἐκτενὴς ἀπὸ τῆς αἰτήσεως «Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός», «Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός», καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ «Δι΄

εὐχῶν» ψάλλονται τὰ ἐξαποστειλάρια «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» καὶ λοιπά (κατὰ νεώτερον ἔθος, τὰ ἐξαποστειλάρια ταῦτα ψάλλονται καθ' ἐκάστην καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ δεκαπενταγούστου). [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 2ας Αὐγούστου].

2. Σάββατον. Ανακομιδὴ λειψάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Στεφάνου (428). Θεοδώρου νεομάρτυρος (†1690).

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ ὄρθρος ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ μόνον οἱ 4 εἰρμοὶ τοῦ Μηναίου εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Μετὰ τοὺς αἶνους ἡ μικρὰ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ ἀπόστιχα. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον τοῦ Σαββάτου «Ὡς ἀπαρχάς»· Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Δευτέρας γ' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. ζ' 8 - ζ' 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαββάτου η' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ιβ' 30-37)· κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

Σημείωσις. Τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας τελεῖται κατὰ τάξιν ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῶν ἀναστασίμων τῆς Κυριακῆς, ἄνευ παρακλήσεως.

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Δαλμάτου, Φαύστου καὶ Ἰσαακίου ὁσίων. Θεοκλητοῦς ὁσίας, Σαλώμης τῆς μυροφόρου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσ/νίκῃ. Ἦχος βαρύς, ἐωθινὸν η'.

Εἰς τὴν Θ'. Απολυτίκιον «Βασίλειον διάδημα»· κοντάκιον «Πρῶτος ἐσπάρης».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Απολυτίκιον «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἕμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (η') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεσῶδια καθίσματα· ἀφ' ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χοροὶ Ἰσραήλ»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ὁ τόκος σου ἄφθορος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ η' ἑωθινὸν «Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἵχου]. Μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτικά «Κατέλυσας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὅρων». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ἡ ἐπιστολῶν, «Παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος» (Α' Κορ. α' 10-17)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ἡ Ματθαίου, «Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολλὴν ὄχλον» (Μτθ. ιδ' 14-22). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (μετὰ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ἡ **μεγάλῃ παράκλησις**· ἐν τέλει ἀντὶ ἀπολυτικίου τὰ 3 κατασκευαστικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 4ης Αὐγούστου.]

4. Δευτέρα. Τῶν ἐπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἑφέσῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. θ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ια' 31-ιβ' 6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. θ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιη' 1-11).

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς 5ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ἡ **μικρὰ παράκλησις**· ἐν τέλει τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον ἁπαξ. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 5ης Αὐγούστου]

5. Τρίτη. Προεόρτια τῆς Μεταμορφώσεως· Εὐσιγνίου μάρτυρος (†362). Εὐγενίου ὁσίου τοῦ Αἰτωλοῦ.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς. Στιχηρὰ αἵνων δὲν ψάλλονται· «Σοὶ δόξα πρέπει» κ.λπ. καὶ τὰ ἐν τῷ Μη-

ναίω απόστιχα. Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὸ προεόρτιον κοντάκιον «*Ἐν τῇ θεῖα σήμερον*». Απόστολος: προεόρτιος, Παρ. λβ' ἐβδ. ἐπιστ., «*Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Α' Πέτρου α' 1-β' 10)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης θ' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. ιη' 18-22, ιθ' 1-2, 13-15). Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Εἰδήσεις. 1. *Απὸ σήμερον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς πλὴν τῶν Κυριακῶν.*

2. *Σήμερον ἐσπέρας τελεῖται ὁ τῆς ἐορτῆς ἐσπερινὸς ἄνευ παρακλήσεως.*

6. Τετάρτη. † Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Χριστοῦ τὴν μεταμόρφωσιν*»· κοντάκιον «*Ἐν τῇ θεῖα σήμερον μεταμορφώσῃ*».

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν ἄνευ Ψαλτηρίου καὶ ἄνευ Παρακλήσεως. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα τῆς ἐορτῆς εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει*» τρίς ἐν τε τῷ ἐσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τῆς ἐορτῆς, «*Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον*» (Λκ. θ' 28-36)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Σταυρὸν χαράζας*»· (ἅντι τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων καὶ εἴτα οἱ εἰρμοὶ «*Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε*», «*Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ζύλου*»· μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ* «*Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, Κύριε, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

* Ἔστω γνωστὸν ὅτι νεώτεροι λειτουργικαὶ ἐκδόσεις ἔχουν ὡς εἰσοδικὸν τὸδε: «*Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: ἐορτῆς, «*Σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν*» (Β΄ Πέτρου α΄ 10-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς*» (Μτθ. ιζ΄ 1-9).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ τροπάριον τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος τῆς ἐορτῆς «*Νῦν τὰ ἀνήκουστα ἠκούσθη*». Κοινωνικὸν «*Ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου, Κύριε, πορευσόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα*»· ἀντὶ τοῦ *Εἰδομεν* τὸ φῶς τὸ «*Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει*».

[Πολλαχοῦ, κατὰ παράδοσιν, προτίθενται ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ δεσπότη Χριστοῦ ὄριμοι σταφυλαὶ καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὸ ἀπολυτίκιον, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς, καὶ ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ «*Εἰς εὐλόγησιν σταφυλῆς*»· «*Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τῆς ἀμπέλου*» (βλ. Ἱερατικόν).]

Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 12ης τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναιίου προτάσσονται οἱ κανόνες τῆς Μεταμορφώσεως ἐναλλάξ· ἐὰν δὲ ἐορτάζεται καὶ ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «*Σταυρὸν χαράζας*».

2. Ἀπὸ αὐριον ἕως τῆς 12ης Αὐγούστου εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφρυνίων αὐτῶν (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ*»· κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης*». Ἔως τῆς θ΄ ὥρας τῆς 13ης Αὐγούστου, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἐορτή, ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς*» κ.τ.λ., ὡς ἐν τῇ 6ῃ Αὐγούστου.

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας ὁ ἐσπερινὸς τῆς 7ης τοῦ μηνός ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναιῷ, γίνεται δὲ εἴσοδος καὶ ψάλλεται τὸ μέγα προκεείμενον «*Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ἡ **μικρὰ παράκλησις**. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον μόνον τῆς ἐορτῆς (ἅπαξ), ὃ περ ψάλλεται καθ' ἐκάστην μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 7ης Αὐγούστου.]

7. Πέμπτη. Δομετίου όσιομάρτυρος του Πέρσου (†363). Νικάνορος όσιου (†1519), κτίτορος της ι. μονής «Ζάβορδας» Γρεβενών· Θεοδοσίου όσιου, προστάτου Άργολίδος.

Άπόστολος: ήμέρας, Πέμ. θ' έβδ. έπιστ. (Α' Κορ. ιδ' 6-19).

Εύαγγέλιον: μεθέορτον, 7ης Αύγούστου (Μρ. θ' 2-9).

Τῇ Πέμπτῃ έσπέρας ό έσπερινός της 8ης του μηνός μετά της **μεγάλης παρακλήσεως**. Έν τέλει τó άπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*» [έν τῇ άπολύσει μνημονεύεται ό άγιος της 8ης Αύγούστου].

8. Παρασκευή. Αϊμιλιανού Κυζίκου (†813-20). Μύρωνος Κρήτης (†350), Τριανταφύλλου νεομ. έκ Ζαγοράς (†1680), Άναστασίου νεομ. του έν Θεσσαλονίκη (†1794). Καλλινίκου Έδέσσης (†1984).

Άπόστολος: ήμέρας, Παρ. θ' έβδ. έπιστ. (Α' Κορ. ιδ' 26-40).

Εύαγγέλιον: ήμέρας, Παρ. θ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 12-14, 17-20).

Τῇ Παρασκευῇ έσπέρας ό έσπερινός της 9ης του μηνός μετά της **μικρᾶς παρακλήσεως**. Έν τέλει τó άπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*» [έν τῇ άπολύσει μνημονεύεται ό άγιος της 9ης Αύγούστου].

9. Σάββατον μετά την έορτήν. Ματθίου του άποστόλου (†63).

Άπόστολος: άποστόλου, Δευτέρας διακαίν. (Πρξ. α' 12-17, 21-26).

Εύαγγέλιον: ήμέρας, Σαβ. θ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε' 32-39).

Σημείωσις. *Τῷ Σαββάτῳ έσπέρας τελεῖται κατὰ τάξιν ό έσπερινός μετά τῶν άναστασίμων της Κυριακῆς, άνεν παρακλήσεως.*

10. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετά την έορτήν. Λαυρεντίου άρχidiaκόνου και μάρτυρος. Εύστου έπισκόπου Ρώμης του έξ Αθηνών (†258). Ήχος πλ. δ', έωθινόν θ' (Τ.Μ.Ε., 6 Αύγούστου §§7-9).

Είς την θ'. Άπολυτίκια «*Μετεμορφώθης*», Δόξα, «*Άπόστολε άγιε*»· κοντάκιον «*Έπὶ του ὄρους*».

Είς τόν έσπερινόν. Είς τó «*Κύριε, έκέκραξα*», άναστάσιμα 6 και μεθέορτα (10ης Αύγούστου) 3 «*Δεῦτε νῦν την κρείττονα*» κ.λπ. είς 4, Δόξα, της έορτης «*Δεῦτε άναβῶμεν είς τó ὄρος Κυρίου*» (λιτῆς 6ης Αύγούστου), Καί νῦν, «*Ό βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*».

Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Νόμου καὶ προφητῶν σε*» (λιτῆς 6ης Αὐγούστου). Ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Μετεμορφώθης*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Μετεμορφώθης*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἕμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 10ης Αὐγούστου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ β' τῆς ἑορτῆς (6 Αὐγούστου) ἄνευ εἰρμῶν· ἀπὸ γ' ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς] καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα τῆς 10ης Αὐγούστου «*Εορτὴ ὑπέρλαμπρος*» (δῖς)· ἀφ' ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μνηολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Σταυρὸν χαράζας*». «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδειςος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «*Πρὸ τοῦ σταυροῦ σου*» (10 Αὐγούστου).

Εἰς ΤΟΥΣ ΑἰΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (6 Αὐγούστου) προσόμοια 3 «*Πρὸ τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου*» κ.λπ. εἰς 4 μετὰ στίχων εἰς τὰ 2 τελευταῖα α) «*Σοὶ εἰσὶν οἱ οὐρανοὶ καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας*», β) «*Θαβὼρ καὶ Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται*», Δόξα, τὸ θ' ἑωθινὸν «*Ὡς ἐπ' ἐσχάτων*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δευτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Απόστολος: Κυριακῆς θ' ἐπιστολῶν, «Θεοῦ ἐσμέν συνεργοί» (Α' Κορ. γ' 9-17). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς θ' Ματθαίου, «Ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ» (Μτθ. ιδ' 22-34).

«Ἄξιον ἐστίν». «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας ὁ ἐσπερινὸς τῆς 11ης Αὐγούστου μετὰ τῆς **μεγάλης παρακλήσεως**. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «Μετεμορφώθης». [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 11ης Αὐγούστου.]

- 11. Δευτέρα.** Εὐπλου διακόνου (†304). Νήφωνος ΚΠόλεως (†1502). ἀνάμνησις θαύματος τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρᾳ (1716).

Απόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιε' 12-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 18-22).

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς 12ης τοῦ μηνός, ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῆς **μικρᾶς παρακλήσεως**· ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ὁσίου «Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ», Δόξα, Καὶ νῦν, «Μετεμορφώθης». [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύονται οἱ ἅγιοι τῆς 12ης Αὐγούστου.]

- 12. Τρίτη.** Φωτίου καὶ Ἀνικίτου τῶν μαρτύρων (†305-306).

Εἵδησις. Σήμερον συμπάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὐριον τὴν ἐορτήν.

Απόστολος: ἡμέρας, Τρ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιε' 29-38).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 23-27).

Τῇ Τρίτῃ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς ἀποδόσεως ψάλλεται ὡς τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς, ἄνευ ὁμῶς τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ ἄνευ τῆς λιτῆς, ἃ τινα καταλιμπάνονται. Μετὰ τὸ «Νῶν ἀπολύεις» συνάπτεται καὶ ἡ τελευταία **μεγάλη παράκλησις**. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «Μετεμορφώθης» τρίς.

- 13. Τετάρτη.** Απόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως· μετὰθεσις λειψάνου τοῦ ἁγ. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Τὸ καθ' ἡμέραν μεσονυκτικόν, ἄνευ τῶν διὰ τὴν λιτὴν στιχηρῶν τῆς ἑορτῆς. Ὁ ὄρθρος ψάλλεται ὡς ἐν τῇ α' ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (6 Αὐγούστου), ἀλλ' ἄνευ τοῦ καθίσματος τοῦ πολυελέου καὶ ἄνευ τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· συναξάριον τὸ τῆς 13ης τοῦ μηνός.

Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· ἡμέρας, Τετάρτης ι' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Α' Κορ. ις' 4-12)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τετάρτης ι' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. κα' 28-32). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «*Ὁ τόκος σου ἄφθορος*». Κοινωνικὸν «*Ὡς ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου...*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Μετεμορφώθης*».

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*»· κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὄρους*»· ἀπόλυσις (μικρὰ) «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ*», ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς.

Ὁ προεόρτιος ἑσπερινὸς τῆς 14ης Αὐγούστου κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν καὶ ἡ τελευταία *μικρὰ παράκλησις*· μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον «*Λαοὶ προσκιρτήσατε*» (ἅπαξ).

- 14. Πέμπτη.** Προεόρτια τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Μιχαῖου τοῦ προφήτου (η' π.Χ. αἰ.).

Εἰδησις. *Σήμερον, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι* «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν κοίμησιν*» (*ὄρα εἰρμούς β' κανόνος 15ης Αὐγούστου*).

Ὁ ὄρθρος κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Κοντάκιον λειτουργίας «*Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου ἡ οἰκουμένη*».

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. α' 1-7).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Πέμ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 43-46).

- 15. Παρασκευή. † Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.**

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Λαοὶ προσκιρτήσατε*»· κοντάκιον «*Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ θὰ ψαλοῦν εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν τῇ γεννήσει*» τρίς (ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*»). Ἀπόλυσις «*Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὴν κοίμησιν ἐορτάζομεν, δυνάμει τοῦ τιμίου...*»

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου. Εὐαγγέλιον τῆς ἐορτῆς «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*». Οἱ δύο κανόνες μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ μετὰ στίχου «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*». Καταβασίαι «*Πεποικιλμένη τῇ θεῇ δόξῃ*» ἢ θ' ὠδὴ τῶν δύο κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, εἰς μὲν τὸν α' «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι μακαρίζομέν σε*», εἰς δὲ τὸν β' «*Ἄγγελοι τὴν κοίμησιν τῆς παρθένου*», καὶ ὁ εἰρμὸς «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι*». Ἐξαποστειλάριον, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, «*Ἐν τῇ γεννήσει*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς. Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός*». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν τῇ γεννήσει*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*». Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς, 15 Αὐγούστου ἢ 8 Σεπτεμβρίου, «*Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν*» (Φίλιπ. β' 5-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά*» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 22ας τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται ἐναλλάξ οἱ κανόνες τῆς ἐορτῆς τῆς κοιμήσεως.

2. Ἐπίσης ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται καταβασίαι «*Πεποικιλμένη*». Ἐν ταῖς λειτουργίαις, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*».

16. Σάββατον μετὰ τὴν ἐορτήν. Ἡ ἐξ Ἑδέσσης ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου (944). Διομήδους μάρτυρος (†298). Τιμοθέου ἐπισκ. Εὐρίπου (†1578), Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (†1579), Ἀποστόλου (†1680) καὶ Σταματίου νεομαρτύρων· τῶν ἐν

Μεγάροις 6 μαρτύρων. Ἀκακίου ἀγίου. Ἰωσήφ ὀσίου τοῦ ἡσυχαστοῦ (†1959).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακόν (ἄνευ Ψαλτηρίου), εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» στιχηρὰ προσόμοια τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου 3 καὶ τῆς ἑορτῆς 3 (τὰ τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ 15ης Αὐγούστου) «*Ποίοις οἱ εὐτελεῖς χεῖλεσι*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Δεῦτε τὴν παγκόσμιον κοίμησιν*» (16 Αὐγούστου). Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ τῆς σειρᾶς «*Δῆμος τῶν μαθητῶν*», Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον «*Ὅτε πρὸς τὸν ἐκ σοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ γεννήσει*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἐξάψαλμος καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ· κανόνες, ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τοῦ ἱ. μανδηλίου (μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»). Καταβασίαι «*Πεποικιλμένη τῇ θεῇ δόξῃ*»· «*Τὴν τιμωτέραν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...] Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι*». Ἐξαποστειλάριον τὸ τῆς σειρᾶς «*Τῶν ἀποστόλων ὁ δῆμος*» δῖς. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ τοῦ ἑσπερινοῦ 3 προσόμοια τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου «*Ποίοις οἱ γηγενεῖς ὄμμασιν*» εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλοτέρα*» (ζῆτει εἰς τὴν λιτὴν 15 Αὐγούστου). Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, θὰ ψαλοῦν τὰ τῆς ἑορτῆς. Ἀπολυτίκια «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», «*Ἐν τῇ γεννήσει*» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*». Ἀπόστολος: 16ης Αὐγούστου, ζῆτει Σαββάτῳ πρὸ τῶν Φώτων (Α΄ Τιμ. γ΄ 13-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως 16ης Αὐγούστου (Λκ. θ΄ 51-57, ι΄ 22-24 καὶ ιγ΄ 22). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε τὸν Κύριον*», «*Εἴδομεν τὸ φῶς*».

- 17. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτήν.** Μύρωνος μάρτυρος. Παύλου καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἰουλιανῆς (†257), Δημητρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Σαμαρίνης (†1808), Παναγίας τῆς Γουμενίσσης. Ἦχος α΄, ἑωθινὸν ι΄ (Τ.Μ.Ε., 15 Αὐγ. §§13-15).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια «*Τὴν ἄχραντον*», Δόξα, «*Ἐν τῇ γεννήσει*»· κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ μεθέορτα 3 «Ποίοις οἱ εὐτελεῖς» κ.λπ. (17ης Αὐγούστου) εἰς 4, Δόξα, «Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλότερα» (λιτῆς 15ης Αὐγούστου), Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἄσατε, λαοί, τῇ μητρὶ» (λιτῆς τῆς ἑορτῆς). Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ γεννήσει».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν τῇ γεννήσει».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ γεννήσει». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 17ης Αὐγούστου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ β' τῆς ἑορτῆς (15 Αὐγούστου) ἄνευ τῶν εἰρμῶν· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς μόνον «Τὴν σεπτὴν μετὰστασιν»· ἀφ' ε' ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ οἶκος καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ». «Τὴν τιμιωτέραν», «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ι' ἀναστάσιμον, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» ἅπαξ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς «Τῇ ἐνδόξῳ κοιμήσει σου» κ.λπ. (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α') «Ἀνάσθηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου», β') «Ὡμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν», Δόξα, τὸ ι' ἑωθινὸν «Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ β' μὲ ἐφύμνιον «Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς» [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ὥδῃς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς]. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστάς». Μετὰ

τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Ἐν τῇ γεννήσει*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ι' ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους*» (Α' Κορ. δ' 9-16)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ι' Ματθαίου, «*Ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ*» (Μτθ. ιζ' 14-23). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

- 18. Δευτέρα.** Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτύρων. Λέοντος καὶ Ἑρμοῦ· ἀνακομιδὴ λειψάνων Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ (†1877).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. β' 3-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ' 13-22).

- 19. Τρίτη.** Ἀνδρέου μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.). Τιμοθέου, Εὐτυχιανοῦ, Στρατηγίου μαρτύρων (†304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. β' 14-γ' 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ' 23-28).

- 20. Τετάρτη.** Σαμουὴλ προφήτου (1144 π.Χ.)· Λουκίου μάρτυρος τοῦ βουλευτοῦ (γ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. γ' 4-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ' 29-39).

- 21. Πέμπτη.** Θαυδαίου ἀποστόλου (α' αἰ.), Βάσσης μάρτυρος καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς (γ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. δ' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κδ' 13-28).

- 22. Παρασκευή.** Ἀγαθονίκου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (δ' αἰ.).

Ἀπόστολος ἡμέρας, Παρ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. δ' 13-18).

Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Παρ. ια' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. κδ' 27-33, 42-51).

- 23. Σάββατον.** Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης). Λούπου μάρτυρος (δ' αἰ.), Εἰρηναίου ἐπισκόπου Λουγδούνων (†202).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν τῆς ἐορτῆς τῆς 15ης Αὐγούστου, ἀλλ' ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἄνευ τοῦ Ψαλτηρίου καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἐν δὲ τῷ μεσονυκτικῷ ἄνευ τῶν στιχηρῶν τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος,

τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο πρῶτα καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ' ὥδης, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα «*Ἐν τῇ γεννήσει σου*»· συναξάριον ἀναγινώσκεται τὸ τῆς 23ης Αὐγούστου. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἀντίφωνα, ἀπολυτίκιον, κοντάκιον καὶ ἀναγνώσματα τὰ τῆς ἑορτῆς (Ἀπόστολος Φιλίπ. β' 5-11· Εὐαγγέλιον Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως*»· κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἴδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἵδησις. Ἀπὸ αὐριον ἀρχεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς, μέχρι τῆς 5ης Σεπτεμβρίου. Ἐπίσης, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, μέχρι μὲν τῆς 21ης Σεπτεμβρίου ψάλλονται καταβασίαι «*Σταυρὸν χαράξας*»· μέχρι δὲ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου κοντάκιον «*Ἰωακείμ καὶ Ἄννα*» (πλὴν τῆς 31ης Αὐγούστου, 1ης καὶ 7ης Σεπτεμβρίου).

24. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος (β' αἰ.). Κοσμά τοῦ νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Αἰτωλοῦ (†1779)· μετὰθεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγ. Διονυσίου Αἰγίνης (1717). Ἦχος β', ἑωθινὸν ια'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Κοιμήσεως.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Παρήλθεν ἡ σκιά*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατῆλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατῆλθες*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ μεσώδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ζ' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράζας». «Τὴν τιμωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον «Μετὰ τὴν θεῖαν ἔγερσιν» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινὸν «Φανερῶν ἑαυτὸν», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν 8 μακαρισμῶν τοῦ ἡχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «Ὅτε κατῆλθες» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ια΄ ἐπιστολῶν, «Ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς» (Α΄ Κορ. θ΄ 2-12)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ια΄ Ματθαίου, «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία... βασιλεῖ ὃς ἠθέλησε συνᾶραι» (Μτθ. ιη΄ 23-35). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε».

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ὁ νεομάρτυς Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς (ἢ ὁ ἅγιος Διονύσιος), ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ συμπάλλεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος μετὰ τῆς ἀναστασίμου, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τ.Μ.Ε. τυπικῇ διάταξιν τῆς 6ης Σεπτεμβρίου. Καταβασίαι «Σταυρὸν χαράζας», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ἀναγινώσκεται ὁ Ἀπόστολος τοῦ τιμωμένου ἁγίου.

25. Δευτέρα. Τίτου ἀποστόλου, ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης· ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Ἀπόστολος: ἀποστ. Τίτου, 25 Αὐγ. (Τίτ. α΄ 1-5, β΄ 15-γ΄ 2, 12-15).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλων, 12 Νοεμβρίου (Μτθ. ε΄ 14-19).

26. Τρίτη. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τῶν μαρτύρων (δ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης ιβ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ε΄ 15-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιβ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α΄ 16-22).

27. Τετάρτη. Ποιμένος ὀσίου (†450)· Ἀνθούσης καὶ Φανουρίου τῶν μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιβ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ς΄ 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιβ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α΄ 23-28).

Σημείωσις. Ἐὰν τυχὸν ψαλῇ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Φανουρίου, ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τοῦ ὀσίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).

28. Πέμπτη. Μωυσέως όσιού τοῦ Αἰθίοπος (δ' αἰ.). Διομήδους, Λαυρεντίου μαρτύρων, Ἐζεκίου βασιλέως τοῦ δικαίου (750 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιβ' έβδ. έπιστ. (Β' Κορ. Ζ' 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιβ' έβδ. Ματθ. (Μρ. α' 29-35).

29. Παρασκευή. † Μνήμη τῆς άποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Θεοπίστης όσίας τῆς έξ Αἰγίνης.

Ἡ άκολουθία ψάλλεται ώς έν τῷ Μηναίῳ, άνευ Παρακλητικῆς. Τά διὰ τήν λιτήν στιχηρά είς τὸ μεσονυκτικόν. Καταβασίαι «Σταυρὸν χαράζας». Κοντάκιον «Ἰωακείμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος: τοῦ Προδρόμου, 29 Αὐγούστου, «Ὡς ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον» (Πρξ. ιγ' 25-32)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦκουσεν Ἠρώδης ὁ βασιλεὺς» (Μρ. ζ' 14-30)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Εἰδήσεις. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.

30. Σάββατον. Απόδοσις τῆς μνήμης τῆς άποτομῆς τῆς τ. κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ προδρόμου· Ἀλεξάνδρου (†340), Ἰωάννου (†595), Παύλου (†784) πατριαρχῶν Κων/πόλεως.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιβ' έβδ. έπιστ. (Α' Κορ. α' 26-β' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. κ' 29-34).

31. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Τά καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης τῆς ύπεραγίας Θεοτόκου έν τῷ έν Κων/πόλει ναῷ αὐτῆς τῷ έν τοῖς Χαλκοπρατείοις. Ἦχος γ', έωθινὸν α'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Μνήμη δικαίου», Δόξα, «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»· κοντάκιον «Ἡ τοῦ προδρόμου ένδοξος».

Εἰς τὸν έσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, έκέκραξα», άναστάσιμα 6, τῆς έορτῆς 3 «Ἡ σορὸς» κ.λπ. είς 4, Δόξα, «Ὡς στέφανον», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Ἀπόστιχα τὰ άναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Φρένα καθάραντες». Ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω τὰ σόφρνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Θεοτόκε άειπάρθενε».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ώς εἰθισται, καὶ άπολυτίκιον «Θεοτόκε άειπάρθενε».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά *«Εὐφραινέσθω»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε ἀειπάρθενε»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων τὰ τοῦ Μηναίου (31 Αὐγούστου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ *«Σταυρὸν χαράζας»*. *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον, καὶ τὰ δύο τοῦ Μηναίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 *«Ὡς ὑπέρλαμπρον στέφανον»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) *«Ἠγίασε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος»*, β) *«Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὀρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ»*, Δόξα, τὸ α' ἑωθινὸν *«Εἰς τὸ ὄρος»*, Καὶ νῦν, *«Υπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ α' κανόνος τῆς ἑορτῆς]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά *«Εὐφραινέσθω»*, *«Θεοτόκε ἀειπάρθενε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τῆς ἑορτῆς *«Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου»*. Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμβρίου, *«Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή»* (Εβρ. θ' 1-7). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ιβ' Ματθαίου, *«Νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν»* (Μτθ. ιθ' 16-26). *«Ἄξιον ἐστίν»*· *«Αἰνεῖτε»*· *«Εἶδομεν τὸ φῶς»*.

ΜΗΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. † **Δευτέρα.** † Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, ἡ τοι τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους· Ἰησοῦ τοῦ Ναυή (1440 π.Χ.), Ἀμμοῦν διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 40 γυναικῶν μαρτύρων· Καλλίστης, Εὐόδου καὶ Ἑρμογένους τῶν αὐταδέλφων μαρτύρων· Συμεῶν στυλῖτου (†459). Μελετίου ὁσίου.

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ «*Μακάριος ἀνὴρ*». Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὰ 3 προσόμοια τῆς Ἰνδίκτου εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α΄) καὶ τοῦ ὁσίου 6 (ἡ τοι τὰ 3 προσόμοια καὶ ἐκ τῶν ιδιομέλων –παραλείποντες τὸ α΄– ἔτερα 3), Δόξα, Καὶ νῦν, τὰ τοῦ Μηναίου. Εἰσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὰ ἀπόστιχα καὶ τὰ 3 ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Καθίσματα εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν «*Ὁ καιροὺς καρποφόρους*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ ἀρρήτῳ σύμπαντα*» (κεῖμενον μετὰ τὴν ζ΄ ᾠδὴν ὡς κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου)· εἶτα τὰ καθίσματα τῆς β΄ στιχολογίας ὡς ἀκριβῶς ἔχουν (τὰ τῆς γ΄ στιχολογίας παραλείπονται, ὅπως καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ)· εἶτα ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες ἅπαντες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν [τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου (ζῆτει αὐτὰ πρὸ τοῦ συναξαρίου τοῦ Μηναίου) χῦμα, καὶ] ψάλλονται τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου. Μετὰ τὴν ζ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Ἰνδίκτου ὡς ἐξῆς·

Κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου,

ἦχος δ΄, «*Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ*»

Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σφῶζων τῷ ἐλέει σου

τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότῃ, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ, λυτρωτά· εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Ὁ οἶκος

Ἀρρήτω πάντα ὡς Θεῷ ποιήσαντι σοφία, ἰσχύι τε παντουργικῇ διασφύζοντι πάντα, τὸν ὕμνον δεῖ ἐκ ψυχῆς προσάγομεν, ἐντρόμως δυσσωποῦντες, παρασχεῖν εὐφορίαν τῇ γῇ, ἐν τῇ σήμερον ἐτησίῳ ἀπαρχῇ, παντὸς ῥυσθῆναι δυσχεροῦς, ὁρατῶν καὶ ἀοράτων δυσμενῶν, ἐν ταῖς αἰσίαις κράζοντες περιόδοις· Κύριε, εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Εἴτα τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράζας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Ἰνδίκτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὁ πάσης δημιουργός», «Χαῖρε, κεχαριτωμένη», «Ὑπομονῆς στῦλος γέγονας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου «Ὁ τῶν αἰώνων ποιητής» (βλέπε ἀνωτέρω). Ἀπόστολος: τῆς Ἰνδίκτου, 1 Σεπτεμβρίου, «Παρακαλῶ πρῶτον πάντων» (Α΄ Τιμ. β΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμπτης α΄ ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ναζαρέτ» (Λκ. δ΄ 16-22). «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαντοῦ»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

2. Τρίτη. Μάμαντος μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νηστευτοῦ (†595).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. η΄ 16-θ΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιγ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ΄ 13-21).

3. Τετάρτη. Ἀνθίμου ἱερομάρτυρος (†302), Θεοκτίστου ὁσίου (†467). Χαρίτωνος μάρτυρος· Πολυδώρου νεομάρτυρος (†1794)· ἀνακομιδῇ λειψάνου τοῦ ἁγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. θ΄ 12-ι΄ 7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ΄ 20-27).

4. Πέμπτη. Βαβύλα ἱερομάρτυρος (†251), Μωυσέως προφήτου (1460 π.Χ.). Ἑρμιόνης (†117) θυγατρὸς τοῦ ἀποστόλου

Φιλίππου· Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς τῶν ἐν Βεροία μαρτύρων· Ἀνθίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνία (†1781).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ι' 7-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ' 28-35).

5. Παρασκευή. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου, πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ια' 5-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. δ' 1-9).

6. Σάββατον. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Καλοδοτῆς μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἀρχαγγέλου, 8 Νοεμβρίου (Ἐβρ. β' 2-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμβρίου (Λκ. ι' 16-21).

7. † ΚΥΡΙΑΚΗ πρὸ τῆς Ὑψώσεως. Προεόρτια τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Σώζοντος μάρτυρος (†304). Δανιὴλ ὁσίου τοῦ Κατουνακιώτου (†1929). Ἦχος δ', ἐωθινὸν β'. (Τ.Μ.Ε., 7 Σεπτεμβρίου §§1-3.)

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τῶν οὐρανίων στρατιῶν*»· κοντάκιον «*Ἀρχιστράτηγε Θεοῦ*» (ζήτει εἰς τὸ Μηναῖον).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 3 «*Τῆς παγκοσμίου*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «*Τὴν πάνσεπτόν σου*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον «*Ἡ παγκόσμιος χαρά*». Ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον «*Ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἕμωμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων τὰ προεόρτια. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (β') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ προεόρτιος (μετὰ στίχου «Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς»)· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδίου κάθισμα «Αγαλλιᾶσθω οὐρανός»· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράζας». «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον, καὶ τὸ προεόρτιον «Ἀγάλλον κτίσις ἅπανσα».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προεόρτια προσόμοια 3 εἰς 4 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου», β) «Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ», Δόξα, τὸ β' ἑωθινὸν «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἦ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος τῆς ἑορτῆς]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τὸ προεόρτιον «Ἡ παρθένος σήμερον καὶ Θεοτόκος». Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῆς Ὑψώσεως, Κυριακῆς κβ' ἐπιστολῶν, «Ἴδετε πηλικοὺς ὑμῖν γράμμασιν» (Γαλ. ε' 11-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν» (Ἰω. γ' 13-17). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε», κ.τ.λ. τῆς λειτουργίας.

8. Δευτέρα. † ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἷς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὄρθρον τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς τρίς. Ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὸ γενέθλιον ἐορτάζομεν, δυνάμει...»

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰ βούλει, εἰς τὸ μετὰ τὴν γ' στιχολογίαν κάθισμα λέγε Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν «Ἡ παρθένος Μαριάμ». Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς, 8

Σεπτεμβρίου, «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*» (Λκ. α' 39-49, 56). Ἀπὸ γ' ὀδῆς τῶν κανόνων μόνον ἡ ὑπακοή «*Πύλιν ἀδιόδευτον*» (καταλιμπανομένου τοῦ μεσφδίου καθίσματος). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Σταυρὸν χαράξας*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἡ θ' ὀδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ στίχου «*Υπεραγία Θεοτόκε*» καὶ ἐν τέλει «*Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος*». Μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ ἐξῆς ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς.

Ἀντίφωνον α'

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθαῖ, εὔρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β'

Ὡμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.

Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ'

Ὡδε κατοικήσω, ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Ἠγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 8 Σεπτεμβρίου «Τοῦτο προνεῖσθω ἐν ὑμῖν» (Φιλιπ. β' 5-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμός «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

9. Τρίτη. Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννη τῶν θεοπατόρων, Σεβηριανοῦ μάρτυρος. Μνήμη τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (431).

Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Σεπτεμβρίου 23 (Γαλ. δ' 22-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιδ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. δ' 24-34).

10. Τετάρτη. Μηνοδόρας, Μητροδόρας, Νυμοδόρας τῶν μαρτύρων (†305-311). Ἀνάμνησις θαύματος τῆς Ὑπ. Θεοτόκου ἐν Ὁρχομενῷ Βοιωτίας (†1943).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετάρτης ιδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ιγ' 3-13).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Τρίτης β' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. γ' 16-21).

11. Πέμπτη. Θεοδόρας ὁσίας (†491). Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου (θ' αἰ.), Εὐανθίας μάρτυρος. Θεοδόρας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Βάστα Ἀρκαδίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α' 1-3, 20-β' 5).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Τρίτης ς' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ' 19-36).

12. Παρασκευή. Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τῆς Θεοτόκου. Αὐτονόμου (†313) καὶ Κουρνούτου (γ' αἰ.) ἱερομαρτύρων· Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον κατὰ τὴν α' ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν. Εἰς

τὸν ἑσπερινὸν καταλιμπάνονται τὸ «*Μακάριος ἀνὴρ*», τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Εἰς τὸν ὄρθρον καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος μετὰ τοῦ καθίσματος αὐτοῦ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο πρῶτα καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ' ὥδης τῶν κανόνων, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μεσῳδίων κάθισμα «*Ἡ παρθένος Μαριάμ*»· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς 12ης Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν ὡς ἐσημειώθησαν εἰς τὴν 8ην Σεπτεμβρίου· μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης ιβ' ἔβδ. ἐπιστολῶν (Β' Κορ. ζ' 1-10)· Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Δευτέρας ς' ἔβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ια' 47-54). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

- 13. Σάββατον πρὸ τῆς ὑψώσεως.** Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἀναστάσεως (335) καὶ προεόρτιος τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κορνηλίου ἐκατοντάρχου (α' αἰ.). Ἀριστείδου μάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου. Ἱεροθέου ὁσίου τοῦ ἐκ Καλαμάτας (†1745).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, μετὰ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινόν. Καταβασαί «*Σταυρὸν χαράζας*». Κοντάκιον «*Οὐρανὸς πολύφωτος*»· Ἀπόστολος: Σαββάτου πρὸ τῆς ὑψώσεως, Σαββάτου ιγ' ἔβδ. ἐπιστολῶν, «*Σοφίαν λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις*» (Α' Κορ. β' 6-9)· Εὐαγγέλιον: τῶν ἐγκαίνων, Ἰουνίου 29, «*Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας*» (Μτθ. ις' 13-19). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

- 14. † ΚΥΡΙΑΚΗ. † Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ.** Μνήμη τῆς ς' Οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Τρούλλῳ (680).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Τὸν ζῶοποιὸν σταυρόν*», Δόξα, «*Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος*»· κοντάκιον «*Οὐρανὸς πολύφωτος*».

Εἰδησις. Σήμερον οὐδὲν τῶν ἀναστασίμων τροπαρίων ψάλλεται, ἀλλ' ἡ ἀκολουθία τοῦ Σταυροῦ ψάλλεται ὡς ἀκριβῶς ἔχει εἰς τὸ Μηναιῶν.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὰ στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων πλήρεις· *«Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστὶ»* καὶ *«Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς»*. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* ἐκ τρίτου εἰς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸ *«Θεὸς Κύριος»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν... δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, οὗ τὴν ὕψωσιν ἐορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...»*

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ *«Σταυρὸν χαράζας»*· ἡ θ' ὥδῃ τῶν δύο κανόνων ἄνευ στίχου, εἰ μὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια, καὶ ἐν τέλει πάλιν οἱ δύο εἰρμοὶ *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*, *«Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ζύλου»*. Μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν [εἰς ἥχον δ' (ἅγια)] ἐπακολουθεῖ

Ἡ τελετὴ

τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

ΠΕΡΙΦΟΡΑ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ μὲν χοροί, ἀφοῦ μεταβοῦν εἰς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, ἄρχονται τοῦ ἁσματικοῦ *«Ἅγιος ὁ Θεός»*, ὁ δὲ πρὸ τῆς ἀγίας Τραπεζῆς ἱστάμενος ἱερεὺς, ἀφοῦ θυμιάσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἡτρεπισμένῳ δίσκῳ μετὰ κλάδων βασιλικοῦ καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων κείμενον τίμιον Σταυρόν, αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καί, στραφεὶς περὶ τὴν ἀγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ, προπορευομένων αὐτοῦ κατὰ τάξιν τῶν λαμπαδούχων, τῶν φερόντων τὰ ἐξαπτέρυγα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἁσματικὸν *«Ἅγιος ὁ Θεός»* μέχρι τέλους τῆς περιφορᾶς καὶ τῶν μετὰ θυμιατῶν θυμιώντων τὸν τίμιον Σταυρόν.

Α' ΥΨΩΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς φέρει τὸν Σταυρὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ —συνήθως εἰς τὸν σολέα—, ἔνθα περιελθὼν κύκλῳ τρεῖς ἡτρεπισμένον τετραπόδιον, ἵσταται πρὸ αὐτοῦ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δίσκον, ἐκφωνεῖ *«Σοφία· ὀρθοί»*, ἀποθέμενος δ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμιᾷ

κύκλω αὐτοῦ σταυροειδῶς, ψάλλων «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν.

Α΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Ἀκολουθῶς ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ποιήσῃ μετανοίας τρεῖς, λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας μετὰ κλάδων βασιλικοῦ τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ αὐτὸν λέγων «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον*»· οἱ χοροὶ τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἡρέμα, κύπτει ὅσον σπιθαμὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατὰ μικρόν, ἄχρι πληρώσεως τῆς α΄ ἑκατοντάδος, ἀνίσταται.

Β΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἴτα, ἀφοῦ στραφῇ ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἵσταται βλέπων πρὸς βορρᾶν καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεόν συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν*»· οἱ χοροὶ τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας καὶ πάλιν τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κλίνει τὴν κεφαλὴν κ.λπ., καὶ κατὰ μικρόν ἀνίσταται ἄχρι πληρώσεως τῆς β΄ ἑκατοντάδος.

Γ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἴτα, στραφεὶς ἐπὶ δεξιὰ, ἵσταται βλέπων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ἐκφωνῶν «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος*»· οἱ χοροὶ τὴν γ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Δ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Αὐθις ὁ ἱερεὺς στραφεὶς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἵσταται βλέπων πρὸς νότον καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, υἰείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν*»· οἱ χοροὶ τὴν δ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Ε΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Τέλος ὁ ἱερεὺς στρέφεται ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν,

ἐκφωνῶν «Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὑγείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν εἴς ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

ΚΥΡΙΑ ΥΨΩΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κυρίως ὕψωσις· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τοῦ τετραποδίου καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑποὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν ψάλλων τὸ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως», εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸν λαόν, ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ προσκυνεῖ αὐτόν, ψάλλων «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν· εἴθ' οὕτως οἱ χοροὶ τὰ ιδιόμελα «Δεῦτε, πιστοὶ» κ.λπ.· τούτων ψαλλομένων, προσέρχεται ὁ λαὸς εἰς προσκύνησιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἧς πληρωθείσης, ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστί. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦῖα».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τὸ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς». Ἀντὶ τρισαγίου, «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, «Ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ» (Α' Κορ. α' 18-24)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Συμβούλιον ἐποίησαν οἱ ἀρχιερεῖς» (Ἰω. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35).

Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν... τὸ τροπάριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

2. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν εἴθισται νὰ λέγωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς»· κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς».

- 15. Δευτέρα.** Νικήτα μεγαλομάρτυρος (†372). Φιλοθέου όσίου (ι' αϊ.), Πορφυρίου τοῦ ἀπὸ μίμων, Βησσαρίωνος Λαρίσης, Συμεών Θεσ/νίκης (†1429), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ Κρητός (†1811).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιε' ἐβδ. ἐπ. (Γαλ. β' 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιε' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ε' 24-34).

- 16. Τρίτη.** Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος τῆς πανευφήμου (†304).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἡμιόρτιος ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἥ τοι εἰς τὸν ἐσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ μεγάλης δοξολογίας. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιε' ἐβδ. ἐπ. (Γαλ. β' 21 γ' 7)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιε' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ζ' 1-7)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Εἶναι δυνατόν ὁμως μετὰ τοὺς αἶνους νὰ παραλειφθοῦν τὰ ἀπόστιχα καὶ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη, ὅποτε εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, Κυριακῆς ις' ἐπιστολῶν (Β' Κορ. ζ' 1-10), καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτέρας δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 36-50)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 17. Τετάρτη.** Σοφίας καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς Πίστεως, Ἀγάπης καὶ Ἑλπίδος, μαρτύρων (†137).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 16-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ς' 7-13).

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας ἱεροὺς ναοὺς ἡ ἀκολουθία τῆς μάρτυρος Σοφίας ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῆς φυλλάδος μετὰ τῶν μεθεόρτων.*

- 18. Πέμπτη.** Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης (ζ' αϊ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 23-δ' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ς' 30-45).

- 19. Παρασκευή.** Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος μαρτύρων (†276).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. δ' 8-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ς' 45-53).

- 20. Σάββατον μετὰ τὴν ὕψωσιν.** † Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ (†118). Ἰλαρίωνος Κρητός νεομάρτυρος (†1804).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: Σαββάτου μετὰ τὴν ὕψωσιν, ζήτει Σαββάτω ἰβ' ἔβδ. ἐπιστολῶν (Α' Κορ. α' 26-β' 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ζήτει Παρασκευῇ δ' ἔβδ. Ἰωάννου (Ἰω. η' 21-30)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ὁ ἅγιος περισσότερον, παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰῶνων καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: τοῦ ἀγίου, Κυριακῆς κζ' ἐπιστολῶν (Ἐφεσ. ζ' 10-17). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρίτης ἰβ' ἔβδ. Λουκᾶ, (Λκ. κα' 12-19)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

21. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν Ὑψωσιν. Ἀπόδοσις τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κοδράτου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (†130). Ἰωῆ προφήτου (880 π.Χ.). Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., 21 Σεπτεμβρίου, §§18-20).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐθνομαρτύρων Χρυσοστόμου Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγορίου Κυδωνίων, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀναιρεθέντων κατὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν μαρτύρων (1922). Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν (ποίημα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Πατρῶν κυροῦ Νικοδήμου) ὑπάρχει ἐν ἰδιαίτερᾳ φυλλάδι. Αποφάσει τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῇ 24.8.2023 μεταφέρεται ὁ ἑορτασμός τῶν ἐν τῇ μικρασιατικῇ καταστροφῇ ἁγίων ἀπὸ τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τ. Σταυροῦ κατὰ τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν Ὑψωσιν.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Δόξα, «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»· κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Σταυροῦ προσόμοια 3 εἰς 6, Δόξα, «Δεδυτε ἅπαντα», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὅν περ πάλαι Μωυσῆς». Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται· ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀνὰ ἐν τῆς ἑορτῆς ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (δ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῆς ἑορτῆς· ἀπὸ γ' ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Σταυροῦ, εἴτα] τὸ μεσῳδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς 21ης τοῦ μηνός.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Σταυρὸν χαράζας*»· (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλεται ἡ διπλῇ θ' ᾠδῇ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια, καὶ οἱ δύο εἰρμοὶ «*Μυστικὸς εἶ*», «*Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ζύλου*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον «*Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες*», καὶ τὰ δύο τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 «*Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Ὑποῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστίν*», β) «*Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς*», Δόξα, τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον προέρχεται*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῇ α' ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς.

Εἰσοδικον «*Ὑποῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστί. Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι ἀλληλουῖα*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδον ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», «*Σῶσον, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ ὑψωθείς*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὴν ὕψωσιν, Κυριακῆς κα' ἐπιστολῶν, «*Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος*»

(Γαλ. β' 16-20)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυριακῆς γ' νηστειῶν, «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Μρ. η' 34-θ' 1).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου». Κοινωνικὸν τοῦ Σταυροῦ «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ τροπάριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»· «Πληρωθήτω», «Εἶη τὸ ὄνομα» καὶ ἀπόλυσις.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 19ης Νοεμβρίου ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς ἐν ταῖς καθημεριναῖς.

2. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου, ἐὰν τυχὸν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι εἰς τὸν ὄρθρον «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν «Προστασία».

22. Δευτέρα. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σινώπης (†117). Φωκᾶ τοῦ κηπουροῦ (†320), Ἰσαὰκ καὶ Μαρτίνου μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. δ' 28-ε' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ' 19-22).

23. Τρίτη. Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ῥαΐδος μάρτυρος, Ξανθίππης καὶ Πολυξένης ὁσίων (†109). Νικολάου νεομ. τοῦ Καρπενησιώτου (†1672), Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ ἐκ Κονίτισης (†1814).

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Ζυγόν. Ἀρχὴ τοῦ φθινοπώρου.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος: τοῦ Προδρόμου, Σεπτεμβρίου 23, «Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠρώδου» (Λκ. α' 5-25)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

24. Τετάρτη. Θεοτόκου τῆς «Μυρτιδιωτίσσης» ἐν Κυθήροις, Θέκλης μεγαλομάρτυρος. Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου (†1938).

Ἄν δὲν ὑπάρχη ἰδιαίτερα φυλλὰς τῆς Θεοτόκου, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς.

Ἀπόστολος: μεγαλομάρτυρος, λγ' Κυρ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. γ' 10-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. α' ἐβδομ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 1-15).

Εἰδήσεις. 1. Ἐνθα τιμᾶται ἡ μεγαλομάρτυς, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερα φυλλὰς αὐτῆς, μετὰ τοὺς αἵνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ λέ-

γεται δοξολογία μεγάλη, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ Εὐαγγέλιον τῆς ἀγίας, Σαββάτου ἱζ' Ματθαίου (Μτθ. κε' 1-13).

2. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀκολουθία τῆς Μυρτιδιωτίσεως, κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. συμψάλλεται μετὰ τῆς ἀγίας Θέκλης καὶ προηγεῖται αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος τῆς ἀγίας καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Θεοτόκου.

3. Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας σήμερον ναοὺς τῆς Μυρτιδιωτίσεως ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία αὐτῆς μετὰ καταβασίων τοὺς εἰρμούς «Πεποικιλμένη τῇ θεῇ δόξῃ». Ἀναγνώσματα τὰ τῆς 8ης Σεπτ. (Φίλιπ. β' 5-11· Ακ. ι' 38-42, ια' 27-28).

Ἀπολυτίκιον Μυρτιδιωτίσεως. Ἦχος δ'. «Ταχὺ προκατάλαβε».

«Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ἤσωμεν ἄσματος τῇ θεομήτορι, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαῖρε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, χαῖρε ἡ σωτηρία τῶν τιμώντων σε πόθῳ, χαῖρε ἡ τῷ παρὰ λύτῳ τὴν ἴασιν βραβεύσασα».

25. Πέμπτη. Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ Παφνουτίου τοῦ πατρὸς αὐτῆς (ε' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ἱς' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑφес. α' 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 16-22).

26. Παρασκευή. † Ἡ μετὰστασις τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Γεδεὼν τοῦ δικαίου (1350 π.Χ.). Ἀνάμνησις τῆς ἐπιστροφῆς τῆς τ. κάρας τοῦ ἀποστ. Ἀνδρέου καὶ τῶν ἐγκαίνιων τοῦ νέου ἱ. ναοῦ αὐτοῦ ἐν Πάτραις (26.9.74).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εὐαγγέλιον ὀρθρου –ἐκ τῶν βημοθύρων– τὸ ια' ἐωθινόν, «Ἐφανερώσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς» (Ἰω. κα' 1, 15-25). Οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιζὼ τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ἀπόστολε Χριστῶ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, 26 Σεπτεμβρίου, «Θεὸν οὐδεὶς ᾤποτε τεθέσται» (Α' Ἰω. δ' 12-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ» (Ἰω. ιθ' 25-27, κα' 24-25)· κωνινικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

27. Σάββατον. Καλλιστράτου μάρτυρος (†304)· Ἀριστάρχου ἀποστόλου, Ἀκυλίνης νεομάρτυρος (†1764).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ι' 23-28).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 31-36).

28. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣ' (Α' ΛΟΥΚΑ). Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ (†350).

Βαροῦχ προφήτου (600 π.Χ.). Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν ε'.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῶν μαρτύρων.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Θεοφόρε Χαρίτων*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Τῶν μοναστῶν*», Καὶ νῦν, «*Ἀνύμφευτε παρθένε*». Ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», Δόξα, «*Ταῖς τῶν δακρύων σου*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄσμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ὥδῃς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «*Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός*», τὸ τοῦ Μηναίου «*Ἀθλήσει μὲν τὸ πρότερον*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἴνους στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 «*Χάρις ἡ τοῦ Πνεύματος*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ*», β) «*Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα*», Δόξα, τὸ ε' ἑωθινὸν «*Ὁ τῶν σοφῶν σου*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδῃς τοῦ κανόνος

τοῦ Μηναίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας*», «*Ταῖς τῶν δακρύων σου*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ιζ΄ ἐπιστολῶν, «*Συνεργοῦντες παρακαλοῦμεν*» (Β΄ Κορ. ζ΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς α΄ Λουκᾶ, «*Ἐστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ*» (Λκ. ε΄ 1-11). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

29. Δευτέρα. Κυριακοῦ ὁσίου (†556). Πετρωνίας μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. α΄ 22-β΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας β΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ΄ 38-44).

30. Τρίτη. Γρηγορίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, τοῦ φωτιστοῦ (†335). Ῥιψιμίας καὶ Γαϊανῆς καὶ τῶν μετ’ αὐτῶν 32 μαρτύρων γυναικῶν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. β΄ 19-γ΄ 7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 12-16).

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ ὥρας 13

- 1. Τετάρτη.** Ἀνανίου ἀποστόλου, Ῥωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ (ζ' αἰ.).
Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Κουκουζέλου. Τῆς τιμίας σκέπης τῆς ὑπερ-
αγίας Θεοτόκου.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Ὁκτωβρίου 1 (Πρξ. θ' 10-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 33-39).

Εἰδήσεις. *Αποφάσει τῆς Ι. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λη-
φθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1952, ἡ σημερινὴ ἐορτὴ τῆς τιμίας σκέπης μετατίθεται
τῇ 28ῃ Ὁκτωβρίου, ἵνα συνεορτάζεται μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς.*

- 2. Πέμπτη.** Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰουστίνης μάρτυρος
(†304).

Ἀπόστολος: τοῦ ἀγίου, Ὁκτωβρίου 2 (Α' Τιμ. α' 12-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς' 12-19).

- 3. Παρασκευή.** Διονυσίου ἀρεοπαγίτου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου
καὶ πολιούχου Ἀθηνῶν (†96). Ῥουστικοῦ, Ἐλευθερίου καὶ Δα-
μάριδος (α' αἰ.) μαρτύρων τῶν Ἀθηναίων.

Ἀπόστολος: ἱερομάρτυρος, Ὁκτωβρίου 3 (Πρξ. ιζ' 16-34).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς' 17-23).

Σημειώσεις. *Ὅπου ἂν εορτάζεται ὁ ἅγιος, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλε-
ται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος· καταβασίαι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου»· κον-
τάκιον «Προστασία»· Εὐαγγέλιον: τοῦ ἀγίου, Παρ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μαθ.
ιγ' 44-54).*

- 4. Σάββατον.** Ἱεροθέου ἀρεοπαγίτου, πρώτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
(α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιδ' 20-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 17-26).

- 5. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' (Β' ΛΟΥΚΑ).** Χαριτίνης μάρτυρος (†304). Με-
θοδίας ὁσίας τῆς ἐν Κιμῶλφ (†1908). Ἡχος πλ. δ', ἑωθινὸν ς'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐξ ὕψους*» δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ζ') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ὥδῃς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξῶ τὸ στόμα μου*». «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «*Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ζ' ἐωθινὸν «*Ἡ ὄντως εἰρήνη*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ιζ' ἐπιστολῶν, «*Ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζῶντος*» (Β' Κορ. ζ' 16-ζ' 1). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς β' Λουκᾶ, «*Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι*» (Λκ. ζ' 31-36). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

6. Δευτέρα. † Θωμᾶ (τοῦ καὶ Διδύμου) ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ'. Ἐρωτηίδος μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Κυρ. ι' ἐπιστ. (Α' Κορ. δ' 9-16).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ἐωθινὸν θ' (Ἰω. κ' 19-31).

7. Τρίτη. Σεργίου καὶ Βάκχου μεγαλομαρτύρων (†290-303). Πολυχρονίου ιερομάρτυρος (δ' αἰ.), Ἰουλιανοῦ πρεσβυτέρου, Καισαρίου διακόνου (α' αἰ.) μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε' 20-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης γ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 37-45).

8. Τετάρτη. Πελαγίας όσίας (†457). Πελαγίας τῆς παρθενομάρτυρος (†303), Ταϊσίας τῆς πρώην πόρνης.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε' 25-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 46-ζ' 1).

9. Πέμπτη. Ἰακώβου ἀποστόλου, υἱοῦ τοῦ Ἀλφαίου (α' αἰ.). Ἀβραάμ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Λώτ (2100 π.Χ.), Ποπλίας μάρτυρος (α' αἰ.), Ἀνδρονίκου όσιου καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Κυρ. ι' ἐπιστολῶν (Α' Κορ. δ' 9-16).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλου, Δευτ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 36-ι' 8).

10. Παρασκευή. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μαρτύρων. Θεοφίλου όσιου (η' αἰ.), Διονυσίου όσιου τοῦ Βατοπαιδινοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ζ' 18-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. γ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 31-35).

11. Σάββατον. Φιλίππου ἀποστόλου ἐκ τῶν ἐπτά· Θεοφάνους όμολογητοῦ τοῦ Γραπτοῦ, ἐπισκόπου Νικαίας (†850).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Πέμ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. η' 26-39).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. γ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 27-32).

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΗ' (Δ' ΛΟΥΚΑ). «Τῶν θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ ζ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (787)». Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μαρτύρων (†850). Δομνίνης μάρτυρος, Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου (†1022), σύναξις πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις ἁγίων. Ἦχος α', ἐωθινὸν ζ'.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων πατέρων ζῆτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 11ην Ὀκτωβρίου (T.M.E., 11η Ὀκτωβρίου §§1-3).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 4, τῶν πατέρων 6, Δόξα, τῶν πατέρων «*Τὰς μυστικάς*», Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν πατέρων. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν πατέρων «*Τὴν ἐτήσιον μνήμην*», Καὶ νῦν, «*Νεῦσον παρακλήσεσιν*». Ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς λιτῆς τῶν πατέρων «*Ἀποστολικῶν παραδόσεων*», Καὶ νῦν, «*Θεοτόκε, ἡ προστασία*», τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐώθινον (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν πατέρων· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα), εἶτα ψάλλεται τὸ μεσῳδίων κάθισμα τῶν πατέρων μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «*Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον*», τὸ τῶν ἁγίων «*Πατέρες οὐρανόφρονες*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «*Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Ὑπερδεδοξασμένος εἶ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κον-

τάκιον «Προστασία». Απόστολος: τῶν πατέρων, 11 Ὀκτωβρίου, «Πιστὸς ὁ λόγος» (Τίτ. γ' 8-15)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς δ' Λουκᾶ, «Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων» (Λκ. η' 5-15). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε».

Σημειώσεις. Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἐν ἣ ἀναγινώσκεται ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως, εἰς πολλὰς περιοχὰς ἔχει καθιερωθῇ ὡς ἡ ἐπίσημος ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν κατηχητικῶν σχολείων.

- 13. Δευτέρα.** Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης μαρτύρων (†251). Χρυσῆς νεομάρτυρος τῆς ἐκ Μογλενῶν (†1795), Μελετίου (Πηγᾶ) Ἀλεξανδρείας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλip. α' 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 36-50).

- 14. Τρίτη.** Ναζαρίου καὶ Γερβασίου, μαρτύρων. Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ (†787). Ἰγνατίου (Αγαλλιανοῦ) Μηθύμνης.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλip. α' 8-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. η' 1-3).

- 15. Τετάρτη.** Λουκιανοῦ πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης (†310). Σαβίνου ὁσίου (†760), Βάρσου ὁμολογητοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλip. α' 12-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. η' 22-25).

- 16. Πέμπτη.** Λογγίνου ἑκατοντάρχου τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δύο στρατιωτῶν μαρτύρων (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης ιθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλip. α' 20-27).

Εὐαγγέλιον: μάρτυρος, ζ' Εὐαγγέλιον ἀγ. Παθῶν (Μτθ. κζ' 33-54).

- 17. Παρασκευή.** Ὡσηὲ τοῦ προφήτου (820 π.Χ.), Ἀνδρέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Κρίσει· ἀνακομιδῇ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου (898).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλip. α' 27-β' 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 12-18).

- 18. Σάββατον.** † Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται «κατὰ τὴν τοῦ Μηναίου διάταξιν» (Τ.Μ.Ε. 18 Ὀκτ. §1), ἥ τοι μετὰ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν γίνεται εἰσοδος· εἰς τὰ ἀπόστιχα Καὶ νῦν «Θεοτόκε,

σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ἀποστόλου»· ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολε ἄγιε*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*». Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγονται καταβασίαι, ψάλλονται ὁμῶς αἶνοι καὶ δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· Ἀπόστολος· τοῦ εὐαγγελιστοῦ, 18 Ὀκτωβρίου, «*Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε*» (Κλσ. δ' 5-11, 14-18)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, 8 Νοεμβρίου τῆς λειτουργίας, «*Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει*» (Λκ. ι' 16-21)· κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀποστόλου τιμωμένους ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν ἰδιαίτερας φυλλάδος, ἄνευ Παράκλητικῆς· καὶ εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ψάλλονται καταβασίαι «*Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου*».

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΘ' (Γ' ΛΟΥΚΑ). Ἰωὴλ προφήτου (630 π.Χ.), Οὐάρου μάρτυρος (†307). Ἦχος β', ἑωθινὸν η'.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολε ἄγιε*»· κοντάκιον «*Μαθητῆς γενόμενος*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Παρήλθεν ἡ σκιά*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατῆλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατῆλθες*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η') μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «*Δύο ἀγγέλους βλέψασα*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρά ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ η' ἑω-
θινὸν «*Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δο-
ξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ὅτε κατῆλθες*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς ιθ' ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ*» (Β' Κορ. ια' 31-ιβ' 9). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς γ' Λουκᾶ, «*Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν*» (Λκ. ζ' 11-16). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

20. Δευτέρα. Ἀρτεμίου μεγαλομ. (†326), Ματρώνης ὁσίας τῆς Χιο-
πολίτιδος (†462), Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (†1581).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. β' 12-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 18-22).

Εἰδήσις. Ὅπου ὑπάρχει ἰδιαίτερα ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Γερασίμου (ἢ τῆς ὁσίας Ματρώνης), συμπάλλεται μετὰ τῆς τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, οὗ τινος προηγοῦνται τὰ 3 στιχηρά τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ὁ κανὼν τοῦ ὄρθρου, δοξαστικά ὁμῶς ψάλλονται τὰ τοῦ τιμωμένου ἁγίου (Τ.Μ.Ε., 20 Ὀκτωβρίου §1)· ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ὁμοίως τὰ ἀναγνώσματα τοῦ τιμωμένου ἁγίου. Εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι ὁμῶς τοῦ ἁγίου (ἢ τῆς ὁσίας) ναοὺς ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ, καταλιμπανομένης τῆς τοῦ Μηναίου.

21. Τρίτη. Ἰλαρίωνος ὁσίου (†371). Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ· Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Μονεμβασίας (†1773), Φιλοθέου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. β' 16-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 23-27).

22. Τετάρτη. Ἀβερκίου ἱσαποστόλου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως (†167), τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίων ἑπτὰ παίδων (†250).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. β' 24-30).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 44-50).

23. Πέμπτη. † Ἰακώβου ἀποστόλου τοῦ ἀδελφοθέου (†63).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Κυριακῆς κ' ἐπιστ. (Γαλ. α' 11-19).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ζ' ἐβδ. Ματθ. (Ματθ. ιγ' 54-58).

24. Παρασκευή. Ἀρέθα μεγαλομάρτυρος (β' αἰ.)· Σεβαστιανῆς μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλίπ. γ' 8-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι' 1-15).

25. Σάββατον. Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μαρτύρων (†355). Ταβιθάς, ἣν θανοῦσαν ἀνέστησεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. α' 8-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 1-10).

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ Κ' (Σ' ΛΟΥΚΑ). † Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου (†306), ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος σεισμοῦ (740). Ἦχος γ', ἐωθινὸν θ' (Τ.Μ.Ε., 26 Ὀκτωβρίου §§6-8).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»· κοντάκιον «Ἀγωνισάμενοι καλῶς».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου 6, Δόξα, τοῦ ἁγίου «Σήμερον συγκαλεῖται», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου «Ἐχει μὲν ἡ θειοτάτη σου», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Παναγία δέσποινα» (ζῆτει αὐτὸ πρὸ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ Μηναίου). Ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, «Μέγαν εὔρατο», Καὶ νῦν, «Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτίκιον «Μέγαν εὔρατο».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα· εἶτα τὸ κάθισμα τοῦ Μηναίου «Ἀδιστακτῷ τῇ πίστει», Δόξα, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον «Τὸν συμπαθέστατον», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Θεομακάριστε». Εὐλογητάρια. Ἦ ύπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (θ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ σεισμοῦ (μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι») καὶ ὁ α' τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ' ὥδῃς, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ ψάλλομεν τὰ

μεσφῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον «*Συγκεκλεισμένων, δέσποτα*», καὶ τὰ δύο τοῦ Μηναίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἁγίου προσόμοια 3 «*Δεῦρο, μάρτυς Χριστοῦ*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὥσει κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται*», β) «*Πεφντενυμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσει*», Δόξα, τοῦ Μηναίου «*Τὸν λόγχαις κληρωσάμενον*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ᾠδῆς τοῦ ἁγίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», «*Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν*», «*Μέγαν εὗρατο*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὁκτωβρίου 26, «*Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ἧς Λουκᾶ, «*Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν*» (Λκ. η' 27-39).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημειώσεις. Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης (τῷ 1912) τὸ τέλος τοῦ β' προσομοίου τῶν αἰνῶν τοῦ ἁγίου, «*Τεῖχος ὠχυρωμένον ἡμῖν*», μετὰ τὰς λέξεις «...τῇ σῇ πόλει Δημήτριε...», ψάλλεται οὕτως:

«...ἦν λυτρωθεῖσαν ἔνδοξε, Θεοῦ εὐδοκῆσαντος, διὰ παντὸς ἐλευθέραν, ταῖς σαῖς πρεσβείαις διάσωσον, Χριστὸν ἱκετεύων, τὸν παρέχοντα τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

Ἡ διόρθωσις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου (Α') Παπαδοπούλου.

27. Δευτέρα. Νέστορος μάρτυρος (†306)· Πρόκλης συζύγου τοῦ Πιλάτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλίπ. δ' 10-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ἧς ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 22-24).

28. Τρίτη. † ΤΗΣ ΦΩΤΟΦΟΡΟΥ ΣΚΕΠΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. Τερεντίου, Νεονίλλης, Ευνίκης καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων· Στεφάνου ὁσίου τοῦ Σαββαΐτου. Τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τεσσάρων νεομαρτύρων (†1824). Ἐθνικὴ ἐορτὴ ἐπὶ τῷ νικηφόρῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Βορείῳ Ἡπείρῳ πολέμῳ (1940).

Εἰδήσεις. 1. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνέκρινεν ἀπὸ τοῦ 1952 ὅπως ἡ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου ἀγομένη ἐορτὴ τῆς ἱερᾶς Σκέπης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μετατεθῇ σήμερον μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς.

2. Τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμίας Σκέπης ζητεῖ ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἡ εἰς τὴν οἰκίαν φυλλάδα.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἐορτῆς ψάλλεται ἐορτάσιμος ὡς ἔχει. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εὐχὴ ἀπολύσεως «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἀγίας αὐτοῦ μητρός, ἧς τὴν φωτοφόρον σκέπην ἐορτάζομεν, δυνάμει...» Εἰς τὸν ὄρθρον, ἀφ' ὧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ συναξάριον τῆς 28ης τοῦ μηνὸς (ἐκ τοῦ Μηναιίου) καὶ τὸ τῆς ἐορτῆς (τῆς τιμίας Σκέπης)· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμβρίου, «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Εβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 21 Νοεμβρίου, «Εἰσηλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28).

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας τελεῖται ἡ ἐξῆς·

Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐορτῇ

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», καὶ τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἐορτῆς, ἦχος α'·

«Τῆς σκέπης σου παρθένε, ἀννυνοῦμεν τὰς χαρίτας, ἦν ὡς φωτοφόρον νεφέλην, ἐφαπλοῖς ὑπὲρ ἔννοιαν, καὶ σκέπεις τὸν λαόν σου νοερῶς, ἐκ πάσης τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς· σὲ γὰρ σκέπην καὶ προστάτιν καὶ βοηθόν, κεκτήμεθα βοῶντές σοι· Δόξα τοῖς μεγαλείοις σου ἀγνή, δόξα τῇ θεῇ Σκέπῃ σου, δόξα τῇ πρὸς ἡμᾶς σου προμηθεΐᾳ ἄχραντε».

Εἶτα τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ», καὶ εὐθὺς ἡ κάτωθι δοξολογία εἰς ἥχον βαρύν·

Δόξα σοι τῷ δεῖξαντι τὸ φῶς, δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Ἐν τῷ πληθεῖ τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Ταλαιπωρία ἐταλαιπωρήσαμεν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Οἱ ἀγροὶ ἡμῶν διμερίσθησαν, οἱ οἴκοι ἡρμώθησαν καὶ ἡμεῖς περιβρίσθημεν· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπесαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Ἀλαλάζετε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ· πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας· Ἀλληλούια, ἄλληλούια, ἄλληλούια.

Εἴτα αἱ ἐξῆς αἰτήσεις τῆς λιτανευτικῆς (ἐκτενοῦς) ἱκεσίας, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς μεθ' ἐκάστην αὐτῶν ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης, μεθ' ἣν ψάλλεται «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ', καὶ τῆς ἑκτης, μεθ' ἣν ψάλλεται τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεόν συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τῇ σῇ ἀγαθότητι ἐπὶ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν ἤγαγες ἡμᾶς ἀναμέλψαι σοι ᾠδὴν

ἐπινίκιον τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ ἀνάμνησιν ἐπιτελοῦμεν ἔργου θαυμαστοῦ καὶ μεγάλου, ὃ ἡ δεξιὰ σου εἰργάσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Ὅτι ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ υπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον· ὁ γὰρ δεσπότης Κύριος σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται. Διὰ τοῦτο, Κύριε, σήμερον τῆς αἰνέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ ἡμῶν, καὶ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν εὐγνωμοσύνης πλήρεις βοῶσι πρὸς σέ· Τὰς ὁδοὺς σου, Κύριε, γνώρισον ἡμῖν καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξον ἡμᾶς· νομοθέτησον ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησον πάντας ἡμᾶς, τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν, ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, ὅτι ἔτι πολλοὶ κυκλόθεν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν καὶ μακάριος ὁ λαός, οὗ ἔστι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ. Ἔτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν μαρτύρων ἀδελφῶν ἡμῶν δεόμεθά σου, Κύριε, τῶν τε ἐν πολέμῳ πεσόντων τῶν τε ἀναιρεθέντων καὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐξορίᾳ τελειωθέντων, ἵνα αὐλισθῶσιν ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἀναπαύσωνται ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ τὰ ὅσα αὐτῶν ὡς βοτάνη ἀνατείλῃ, ἵνα οἱ τε ζῶντες καὶ οἱ ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένοι εὐχαριστίαν καὶ δόξαν προσφέρωμέν σοι τῷ Κυρίῳ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ χορὸς «*Ἀμὴν*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν καὶ «*Δι' εὐχῶν*».

29. Τετάρτη. Ἀναστασίας ὁσιομάρτυρος τῆς Ῥωμαίας (γ' αἰ.), Ἀβραμίου ὁσίου (†360).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α' 18-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ς' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 9-13).

30. Πέμπτη. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτύρων (†285). Κλεόπα καὶ Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α' 24-β' 1).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ς' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 14-23).

31. Παρασκευή. Στάχυος, Ἀπελλοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.)· Ἐπιμάχου μάρτυρος (†250). Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ (†1754).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. β' 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ς' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 23-26).

ΜΗΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

1. Σάββατον. Κοσμᾷ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης. Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ (15' αἰ.), Ἰακώβου ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται μετὰ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἐσπερίων, Καὶ νῦν, (διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἤχου) «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν», ἀλλ' ἄνευ εισόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: ἁγίων, Νοεμβρίου 1 (Α' Κορ. 1β' 27-1γ' 8). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαββάτου ς' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. η' 16-21): κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

Σημειώσεις. 1. Ἐνθα ἰδιαίτερος τιμῶνται οἱ ἅγιοι, εἴθισται νὰ συμπληρῶνεται εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου μὲ τὰ καθίσματα τῆς 1ης Ἰουλίου, ὁπότε εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν γίνεται εἴσοδος, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ψάλλονται καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» καὶ δοξολογία μεγάλη (καταλιμπανομένων τῶν ἀποστίχων τῶν αἰῶνων). Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»: Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 1ης Νοεμβρίου, «Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς» (Μτθ. ι' 1, 5-8): κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι: ἀλληλούια».

2. Ἐνθα τιμᾶται ὁ ὁσιος Δαυὶδ ἡ ὁ ἱερομάρτυς Ἰάκωβος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ ψαλῇ ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος συμφώνως μὲ τὴν τυπικὴν διάταξιν αὐτῆς.

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑ' (Ε' ΛΟΥΚΑ). Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἑλπιδοφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου μαρτύρων (†341-345). Τῶν ἐν Ἀγρινίῳ τριῶν νεομαρτύρων (†1786). Ἦχος δ', ἑωθινὸν ι'.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῶν ἀναργύρων.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 εἰς 4, Δόξα, τῶν ἁγίων «Σήμερον ἡ πενταγῆς», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα,

τοῦ Μηναίου «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ*», Καὶ νῦν, «*ᾧ θαύματος καινοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, «*Ἀθλοφόροι Κυρίου*», Καὶ νῦν, «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς συνήθως.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ι' ἀναστάσιμον, τὸ τῶν μαρτύρων «*Ἀκίνδυνον πηγάζετε*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἰΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ι' ἑωθινὸν «*Μετὰ τὴν εἰς ἄδην κάθοδον*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν*», «*Ἀθλοφόροι Κυρίου*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς κα' ἐπιστολῶν, «*Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦνται*» (Γαλ. β' 16-20). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ε' Λουκᾶ, «*Ἀνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος*» (Λκ. ις' 19-31). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

3. Δευτέρα. Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶ μαρτύρων (δ' αἰ.). ἀνακομιδὴ λειψάνων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου. Γεωργίου νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Νεαπολίτου (†1797).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. β' 13-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 29-33).

4. Τρίτη. Ἰωαννικίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†846), Νικάνδρου καὶ Ἑρμαίου ἱερομαρτύρων. Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ βασιλέως καὶ

ἐλεήμονος, Γεωργίου ὁσίου (Καρσλίδη) τοῦ ἐν Δράμα (†1959).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. β' 20-γ' 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 34-41).

5. Τετάρτη. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης τῶν μαρτύρων (γ' αἰ.).
Ἑρμᾶ καὶ Λίνου ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. γ' 17-δ' 1).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 42-46).

6. Πέμπτη. Παύλου Κων/πόλεως ὁμολογητοῦ (†350). Λουκᾶ ὁσίου
(†800-820), Λεονάρδου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. δ' 2-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 47-ιβ' 1).

7. Παρασκευή. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων (γ' αἰ.), Λαζάρου
ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει (†1053).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. δ' 10-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 2-12).

8. Σάββατον. † Σύναξις τῶν ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ
καὶ τῶν λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τῶν ἀγγέλων, Δευτέρας α' ἐβδ. Ματθαίου, «Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε» (Μτθ. ιη' 10-20). Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰδησις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τῆς ἐορτῆς τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», *ψαλλόμενοι μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς ὡς καταβασίαι, διαφέρουν τῶν συνήθων κατὰ τὰ ἐξῆς σημεῖα:*

Ῥδὴ α' «...καὶ ἄσω γηθόμενος ταύτης τὴν εἴσοδον».

Ῥδὴ γ' «...πνευματικόν, στερέωσον· κἂν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου στεφάνων δόξης ἀξιώσον».

Ῥδὴ ε' «Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου· σὺ γάρ, ἀπειρόγαμε παρθένε, ἔνδον εἰσῆλθες ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ὥς περ καθαρῶτατος ναός, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσί σε τὴν εἰρήνην βραβεύουσα».

Ῥδὴ θ' «...φύσις γεραίρουσα τὰ ἱερὰ εἰσόδια τῆς θεομήτορος...».

Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός». Ἀπόστολος: τῶν ἀσωμάτων, 8 Νοεμβρίου, «Εἰ ὁ δι' ἀγγέλων λα-

ληθεῖς λόγος» (Εβρ. β' 2-10)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει» (Λκ. ι' 16-21). Κοινωνικὸν «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα».

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΒ' (Ζ' ΛΟΥΚΑ). Ὁνησιφόρου μάρτυρος (γ'-δ' αἰ.), Ματρώνης ὁσίας. Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας (†889), Νεκταρίου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ (†1920). Ἦχος πλ. α', ἑωθινὸν ια'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῶν ἁσωμάτων.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄψωμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς συνήθως.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε 8 Νοεμβρίου)· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια' ἀναστάσιμον «Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ια' ἑωθινὸν «Φανερῶν ἐαυτόν», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός». Ἀπόστολος: Κυριακῆς κβ' ἐπιστολῶν, «Ἴδετε πηλικοὶς ὑμῖν γράμμασιν» (Γαλ. ζ' 11-18)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς

ζ' Λουκᾶ, «Ἀνθρωπὸς τις... ὃ ὄνομα Γάιος» (Λκ. η' 41-56). «Ἄξιον ἐστίν». «Αἰνεῖτε».

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ἡ ἁγία Θεοκτίστη ἡ ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ συμψηλῇ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος μετὰ τῆς ἀναστασίμου.

Εἶδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται μὲν καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» μετὰ τὴν χαρακτηριστικὴν κατάληξιν «ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε εἶδησιν εἰς τὴν 8ην Νοεμβρίου), εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ὡς ἐπισφραγιστικὸν τὸ κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός».

- 10. Δευτέρα.** Ὀλυμπᾶ, Τερτίου κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.)· Ὁρέστου μάρτ. τοῦ Τυανέως (†304). Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ Καππαδόκου (†1924).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. α' 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. η' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 13-15, 22-31).

- 11. Τρίτη.** Μηνᾶ (†304), Βίκτωρος (β' αἰ.) καὶ Βικεντίου διακόνου (†304), μαρτύρων· Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Στουδίτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. α' 6-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης η' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 42-48).

- 12. Τετάρτη.** Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας (†616-620)· Νείλου ὁσίου τοῦ ἁσκητοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. η' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 48-59).

- 13. Πέμπτη.** † Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου (†407).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ιεράρχου ψάλλεται ἄνευ Πα-
ρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα
εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εὐαγγέλιον ὁρθρου: τοῦ ιεράρχου, 13 Νο-
εμβρίου, «Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν» (Ἰω. ι' 1-9). Καταβασίαι
«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε 8 Νοεμβρί-
ου). Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός»·
Ἀπόστολος: τοῦ ιεράρχου, 13 Νοεμβρίου, «Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν
ἀρχιερεὺς» (Ἑβρ. ζ' 26-η' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ
θύρα» (Ἰω. ι' 9-16)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 14. Παρασκευή.** † Φιλίππου ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ'. Γρηγορίου ἀρχιεπ. Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (†1340) καὶ τῶν λοιπῶν Ἀγίων Οἰκογενῶν αὐτοῦ. Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ Ὑδραίου (†1800).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ Παρακλητικῆς κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν, μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός». Ἀπόστολος: τοῦ ἀποστόλου, Κυριακῆς ι' ἐπιστολῶν, «Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους» (Α' Κορ. δ' 9-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυριακῆς α' νηστειῶν, «Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ιω. α' 44-52). κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

Σημείωσις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

- 15. Σάββατον.** Γουρία, Σαμωνᾶ (†299-306) καὶ Ἀβίβου (†222) μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν.

Ἀρχεται ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. η' 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. η' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 37-43).

- 16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΓ'. † Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ.**
Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν α'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῶν μαρτύρων.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ 3 εἰς 4, Δόξα, «Καλοῦντι Χριστῶ», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐκ πυθμένος κακίας», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ἀπόστολε ἄγιε», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, εἴτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ζ' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον*» (βλέπε 8 Νοεμβρίου)· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον «*Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν*», τὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ «*Τοῦ τελωνείου τὸν ζυγὸν*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς ΤΟΥΣ ΑἰΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 «*Ἐλαμψας, ἀπόστολε*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ*», β) «*Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα*», Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «*Κροτήσωμεν ἐν ᾠσμασι*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ὥδῃς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», «*Ἀπόστολε ἅγιε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ καθαρώτατος ναός*». Ἀπόστολος: εὐαγγελιστοῦ, Τρίτης δ' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Λέγει ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων*» (Ῥωμ. ι' 11-ια' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου ε' ἐβδ. Ματθαίου «*Παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον*» (Μτθ. θ' 9-13). Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*»· «*Πληρωθήτω*»· «*Εἴη τὸ ὄνομα*» καὶ ἀπόλυσις.

- 17. Δευτέρα.** Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας (†270). Γενναδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (†471).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 20-γ' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 1, 12-15).

- 18. Τρίτη.** Πλάτωνος μεγαλομάρτυρος. (†306). Ῥωμανοῦ μάρτυρος (†308), Ζακχαίου διακόνου (†307), Ἀναστασίου νεομάρτυρος ἐκ Παραμυθίας (†1743).

Σημείωσις. *Τὰ προσόμοια καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου Ρωμανοῦ καταλιμπάνονται, ἐν οἱαδήποτε ἡμέρᾳ καὶ ἂν τύχη σήμερον, διότι ἐν τῷ Μηναίῳ δὲν ὑπάρχει κανὼν αὐτοῦ.*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. γ' 9-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 25-35).

19. Τετάρτη. Ἀβδιοῦ προφήτου (θ' π.Χ. αἰ.), Βαρλαάμ μάρτυρος (†304). Ἡλιοδώρου (†272) καὶ Εὐφημίας μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κδ' ἐβδ. ἐπ. (Α' Θεσ. δ' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιε' 1-10).

20. Πέμπτη. Προεόρτια τῶν εισοδίων τῆς Θεοτόκου· Γρηγορίου Δεκαπολίτου (†816) ὁσίου, Πρόκλου Κων/πόλεως (†447).

Σχολαζούσης σήμερον τῆς Παρακλητικῆς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Εὐφροσύνης σήμερον*»· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης κδ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Α' Θεσ. δ' 18-ε' 10)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις' 1-9).

21. Παρασκευή. † ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ (Τ.Μ.Ε., 21η Νοεμβρίου §§5-7).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ἀπόλυσις «*Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὰ Εἰσόδια ἐορτάζομεν...*» Εἰς τὸν ὄρθρον, καταβασίαι «*Χριστὸς γεννᾶται*». Ἡ θ' ὥδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός*». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον «*Ὁ καθαρώτατος ναός*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς, 21 Νοεμβρίου, «*Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνὴ*» (Ἑβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Σεπτεμβρίου, «*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά*» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται».

2. Τῇ 22α καὶ τῇ 24ῃ Νοεμβρίου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου εἰς τὸν ὄρθρον προτάσσεται ὁ α΄ κανὼν τῆς ἐορτῆς, τῇ δὲ 23ῃ ὁ β΄ κανὼν.

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 25ης Νοεμβρίου σχολάζει ἡ παρακλητικὴ (πλὴν Κυριακῆς), εἴθισται δὲ εἰς τὰς θ. λειτουργίας τῶν καθημερινῶν νὰ ψάλλωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· κοντάκιον ὁμοίως τῆς ἐορτῆς.

22. Σάββατον. Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστόλων· Κικιλίας μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ (†230). Κλήμεντος καὶ Σισινίου ἱερομαρτύρων. Ἰακώβου ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ νέου ἀσκητοῦ (†1991).

Ἀπόστολος: ἀποστόλων, 22 Νοεμβρίου (Φιλήμ. 1-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. θ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 57-62).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΔ΄ (Θ΄ ΛΟΥΚΑ), «ἡ μετὰ τὴν ἐορτὴν». Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου (†394), Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων. Ἦχος βαρύς· ἑωθινὸν β΄ (Τ.Μ.Ε., 21 Νοεμβρίου §§11-13).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτικά «Σήμερον τῆς εὐδοκίας», Δόξα, «Ἀπόστολε ἄγιε»· κοντάκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἐορτῆς (21 Νοεμβρίου) προσόμοια 3 «Σήμερον πιστοὶ χορεύσωμεν» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τῆς ἐορτῆς «Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον «Ἐπέλαμψεν ἡμέρα χαρμὸσύνος» (23 Νοεμβρίου, εἰς τὸν στίχον). Ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτικὸν «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ’ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 23ης Νοεμβρίου,

και τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ β' τῆς ἑορτῆς· ἀπὸ γ' ᾠδῆς μεσῳδιὸν κάθισμα τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». «Τὴν τιμιωτέραν», «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ζένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «Τὸν λίθον θεωρήσασαι» καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμβρίου) προσόμοια 4 «Λαμπαδηφόροι παρθένοι» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα: α) «Ἀπενεχθήσονται παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι», β) «Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως», Δόξα, τὸ β' ἑωθινὸν «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, ψάλλονται τὰ τῆς ἑορτῆς (βλέπε εἰς τὸ Μηναῖον), μετ' ἐφουμνίου εἰς τὸ β' «Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς». [Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ β' κανόνος τῶν Εἰσοδίων εἰς 4.]

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Σήμερον τῆς εὐδοκίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς κδ' ἐπιστολῶν, «Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β' 14-22)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς θ' Λουκᾶ, «Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου» (Λκ. ιβ' 16-21).

«Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

24. Δευτέρα. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης (†101), Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας (†311).

Ἀπόστολος: ἱερομαρτύρων (Φιλιπ. γ' 20-δ' 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιζ' 20-25).

25. Τρίτη. † Ἀπόδοσις τῶν Εἰσοδίων, Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος (†313)· Μερκουρίου μεγαλομάρτυρος.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ «*Μακάριος ἀνὴρ*». Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὰ ἐσπέρια ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21ης Νοεμβρίου) «*Χαίρει ὁ οὐρανὸς*» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «*Βίον ἄβλον*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον τὰ στίφη*». Ἀπολυτίκια «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*», Δόξα, «*Τὴν πανεύφημον νύμφην*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*».

Σημειώσεις. Αἱ σύγχρονοι ἐκδόσεις τῶν Μηναιῶν εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν προβλέπουν ἀναγνώσματα τῆς ἁγίας, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον παραθέτουν καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ ὀρίζουν τὴν τάξιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (Σαββάτου ιζ' Ματθαίου, «Ὡμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»· *Μτθ. κε' 1-13*). Ταῦτα δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχει ἐπικρατήσῃ ὁμως νὰ λέγωνται εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας ναοὺς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ καθίσματα τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν, καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τῆς ἁγίας· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἁγίας, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ζ' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἁγίας καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ὥδῃ τῶν δύο κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν μεγαλυναρίων· εἴτα «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ζένον*». Ἐξαποστειλάρια τὸ τῆς ἁγίας καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἶνους, εἰς στίχους 6 (ἢ τοι ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα...*»), προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) 3 «*Λαμπαδηφόροι παρθένοι*» κ.λπ. (καταλιμπανομένου τοῦ 4ου), καὶ τῆς ἁγίας ἕτερα 3 «*Μνήμην τὴν πανίερον*» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «*Βίον ἄβλον*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῷ ναῷ προσάγεται*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμνίων αὐτῶν. Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός*». Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*», «*Τὴν πανεύφημον νύμφην*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ καθαρῶτατος ναός*». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμπτης ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Πρὸ τοῦ ἔλθεῖν τὴν πίστιν*» (Γαλ. γ' 23-δ' 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ιε' ἐβδ. Ματθαίου, «*Ἦκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς*» (Μρ. ε' 24-34). Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

Εἵδησις. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἐπανερχεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς· ἐὰν δὲ ἐορτάζεται ἅγιος, εἰς τὴν θ. λειτουργίαν μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*».

- 26. Τετάρτη.** Ἀλυπίου ὁσίου († ζ' αἰ.), Νίκωνος τοῦ μετανοεῖτε. Στυλιανοῦ Παφλαγόνο, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ Χιοπολίτου (†1807).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κε' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. β' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 15-17, 26-30).

- 27. Πέμπτη.** Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†421). Δαμασκηνοῦ μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης τοῦ καὶ Στουδίτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κε' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. β' 13-γ' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 31-34).

- 28. Παρασκευή.** Στεφάνου ὁσίου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ (†767), Εἰρηνάρχου μάρτυρος (†303). Τῶν ἐν Τιβεριουπόλει πεντεκαίδεκα μαρτύρων (πολιούχων Κιλκίς).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κε' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. γ' 6-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 12-28).

- 29. Σάββατον.** Παραμόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 370 μαρτύρων (†250). Διονυσίου ἐπισκόπου Κορίνθου ἱερομάρτυρος. Φιλουμένου νεομάρτυρος τοῦ Ἱεροσολυμίτου (†1979).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κε' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α' 3-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι' 19-21).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΕ΄. † Ἀνδρέου ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου, πολιοῦχου Πατρῶν. Φρουμεντίου ἐπισκόπου Ἰνδίας (Αἰθιοπίας) (†380), Ἀλεξάνδρου Μηθύμνης. Ἦχος πλ. δ΄, ἐωθινὸν γ΄.

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα στιχηρὰ 6 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 «*Ὁ τῷ Προδρόμῳ φωτὶ*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «*Τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*». Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «*Τὸν συναίμονα Πέτρου*», Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προεόρτιον «*Ἰωσήφ, εἰπέ ἡμῖν*». Ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους*», Δόξα, «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*», Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα· εἶτα τὸ α΄ κάθισμα τοῦ ἀποστόλου «*Ὡς θεῖον μαθητὴν*», Δόξα, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον «*Τὸν ἀπόστολον πάντες*», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Τῶν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας*». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (γ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἀποστόλου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...]* Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ γ΄ ἀναστάσιμον «*Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται*», τὰ τοῦ ἀποστόλου «*Ὁ Λόγος ὁ προάναρτος*», «*Τοῦ Πέτρου τὸν συναίμονα*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 4 «*Βηθσαϊδὰ νῦν ἀγάλλου*» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ*», β) «*Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα*», Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «*Τὸν κήρυκα τῆς πίστεως*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος τοῦ Μηναίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους κατῆλθες*», «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ἀποστολικά· Ἀπόστολος· τοῦ Πρωτοκλήτου, Κυριακῆς ι΄ ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους*» (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, 30 Νοεμβρίου, «*Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο*» (Ιω. α΄ 35-52).

Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

ΜΗΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ ὥρας 15

1. Δευτέρα. Ναοὺμ τοῦ προφήτου (700 π.Χ.). Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος (†792), Θεοκλήτου ἀρχιεπισκόπου Λακεδαιμονίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. α' 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 37-44).

2. Τρίτη. Ἀββακοὺμ προφήτου (700 π.Χ.). Θεοφίλου ὁσίου (†251), Μυρόνης μάρτυρος (δ' αἰ.). Πορφυρίου ὁσίου τοῦ Κανσοκαλυβίτου (†1991).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. α' 8-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 45-48).

3. Τετάρτη. Σοφονίου προφήτου (665-605 π.Χ.). Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ Ἀργείου τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος (†1813).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. α' 18-20, β' 8-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 1-8).

4. Πέμπτη. † Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος (†306), Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ (†760). Σεραφεῖμ Φαναρίου ἱερομάρτυρος (†1601).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐορτάσιμος ἐκ τοῦ Μηναίου, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινόν, μετὰ τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ δοξαστικὸν αὐτῶν, Καὶ νῦν, «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ὁσίου*». Εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμπτης ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «*Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν*» (Γαλ. γ' 23-δ' 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας ιε' ἐβδ. Ματθαίου, «*Ἐκκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς*» (Μρ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Ὡρισμέναι ἐκδόσεις Μηναίων εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν παραθέτουν ἀναγνώσματα, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ Εὐαγγέλιον ὄρθρου (Σαβ. ιζ΄ Ματθ., «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»· Μτθ. κε΄ 1-13). Ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμεύσουν τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἀγίας ναοὺς. Ἐὰν δὲ ὑπάρχη καὶ στιχηρὸν διὰ τὴν λιτὴν, λέγεται εἰς τὸ μεσονυκτικὸν μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.

5. Παρασκευή. † Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου (†532).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον». Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, Σαββάτου κζ΄ ἐβδ. ἐπιστολῶν, «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε΄ 22 - ζ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμπτης δ΄ ἐβδ. Ματθαίου, «Πάντα μοι παρεδόθη» (Μτθ. ια΄ 27-30)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

6. Σάββατον. † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ (†330).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν μέγαν ἐσπερινὸν τὰ 4 πρῶτα ἐσπέρια προσόμοια «Μύροις παροικήσας αἰσθητῶς» εἰς 6. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνες. Καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται». Μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν αἰνῶν, Καὶ νῦν, «Μακαρίζομέν σε». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»· Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 6 Δεκεμβρίου, «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν» (Εβρ. ιγ΄ 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λκ. ζ΄ 17-23)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

7. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΣ΄ (Ι΄ ΛΟΥΚΑ). Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων (†397). Ἀθηνοδώρου μάρτυρος, Γερασίμου ὁσίου τοῦ Ὑμνογράφου. Ἦχος α΄, ἐωθινὸν δ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Κανόνα πίστεως»· κοντάκιον «Ἐν τοῖς Μύροις, ἅγιε».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου σοι*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον δις (μετὰ τοῦ Δόξα) καὶ τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ α΄ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ὧδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ΄ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Μεγάλυνον ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον «*Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράπαντες*» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ΄ ἑωθινὸν «*Ὁρθρος ἦν βαθύς*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: Κυριακῆς κς΄ ἐπιστολῶν, «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε΄ 8-19). Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ι΄ Λουκᾶ, «*Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν*» (Λκ. ιγ΄ 10-17). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε*».

8. Δευτέρα. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, Παταπίου ὀσίου (η΄ αἰ.). Παρθενίου ὀσίου τοῦ ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ε΄ 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 27-44).

9. Τρίτη. Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου· ἀνάμνησις τῶν ἐγκαίνιων ἱ. ναοῦ. Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου (1160 π.Χ.).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου, ἐορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν γίνεται εἰσοδος. Εἰς τὸν ὄρθρον (ἄνευ πολυελέου) τὰ καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, εἴτα τὸ τῆς β΄ στιχολογίας «*Ἀδάμ, ἀνακαινίσθητι*» (ἄπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀναβόησον, Δαβὶδ*» καταβασίαι «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον τοῦ Μηναίου «*Εορτάζει σήμερον*». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, 23 Σεπτεμβρίου, «*Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν*» (Γαλ. δ΄ 22-27)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου ς΄ ἐβδ. Λουκᾶ, «*Οὐδεὶς λύχνον ἄψας*» (Λκ. η΄ 16-21)· κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

10. Τετάρτη. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου τοῦ Ἀθηναίου (γ΄ αἰ.), Ἑρμογένους, Εὐγράφου μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ε΄ 22-ς΄ 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα΄ 5-8, 10-11, 20-24).

11. Πέμπτη. Δανιὴλ ὁσίου τοῦ στυλίτου. Λουκᾶ τοῦ νέου (†980).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ς΄ 17-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα΄ 28-33).

12. Παρασκευή. † Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ (†348). Ἰωάννου ἐπισκόπου Ζιχνῶν (†1333).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, Νοεμβρίου 13, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι΄ 1-9). Καταβασίαι «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Κυριακῆς κς΄ ἐπιστολῶν, «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε΄ 8-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Νοεμβρίου 13, «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ἰω. ι΄ 9-16)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

13. Σάββατον. Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδάρου καὶ Ὀρέστου τῶν μαρτύρων (δ΄ αἰ.). Λουκίας μάρτυρος (†304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ε΄ 22-ς΄ 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 19-29).

14. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΖ' (ΙΑ' ΛΟΥΚΑ). «Τῶν ἁγίων προπατόρων». Θύρσου, Απολλωνίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†286-287). Ἦχος β', ἑωθινὸν ε' (Τ.Μ.Ε., Κυριακὴ προπατόρων §§1-3).

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν προπατόρων ζήτει μετὰ τὴν 10ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»· κοντάκιον «Φωστήρ ἐφάνης».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τῶν προπατόρων 4, Δόξα, «Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τῶν προπατόρων τὸ σύστημα», Καὶ νῦν, «Ἀσπόρως ἐκ θεοῦ Πνεύματος». Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν προπατόρων «Πατράσιν αἶνον προσάζωμεν»· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοή «Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». «Τὴν τιμιωτέραν», «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός», καὶ τὰ δύο τῶν προπατόρων μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν προπατόρων προσόμοια 3 εἰς 4, μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τῶν προπατόρων «Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν προπατόρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: προεόρτιος, Κυριακῆς κθ' ἐπιστολῶν, «Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ» (Κολ. γ' 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς ια' Λουκᾶ, «Ἀνθρωπὸς τις ἐποίησε δεῖπνον» (Λκ. ιδ' 16-24, Μτθ. κβ' 14).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τὸ «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

15. Δευτέρα. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας (β' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται μετὰ Παρακλητικῆς, ἀλλὰ καὶ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»· Ἀπόστολος: τοῦ ἱερομάρτυρος, 15 Δεκεμβρίου, «Μὴ ἐπάσχυνθῇς τὸ μαρτύριον» (Β' Τιμ. α' 8-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου α' ἐβδ. νηστειῶν, «Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν» (Μρ. β' 23-γ' 5)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

16. Τρίτη. Ἀγγαίου προφήτου (500 π.Χ.). Θεοφανοῦς βασιλίσσης (†894), Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (†634).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. γ' 16-δ' 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. η' 22-26).

17. Τετάρτη. Δανιὴλ τοῦ προφήτου (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μισαήλ. Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ (†1624) τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἀπόστολος: προφήτου, Κυρ. ἁγ. Πάντων (Ἑβρ. ια' 33-ιβ' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. η' 30-34).

18. Πέμπτη. Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς κ.λπ. μαρτύρων (†287).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 5-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 10-15).

19. Παρασκευή. Βονιφατίου μάρτυρος (†290). Ἄρεως (†308), Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 15-β' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 33-41).

20. Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων. Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου (†107). Φιλογονίου Ἀντιοχείας (†323). Ἰωάννου νεομάρτυρος ἐκ Θάσου (†1652). Ἰωάννου ἱερέως τοῦ ἐν Κρονστάνδῃ (†1908).

Εἰδήσεις. 1. *Ἀπὸ σήμερον ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης Ἰανουαρίου, πλὴν τῶν Κυριακῶν.*

2. *Εἰς τοὺς ἐσπερινὺς τῶν προεορτίων καθημερινῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.*

3. *Ἔως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ὅπου ἐὰν ψαλῇ ἑόρτιος ἀκολουθία, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν τὸ κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».*

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται τὸ τριῶδιον «Ἡ ἀπόρρητος Λόγου Θεοῦ κατάβασις». Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: Σαββάτου πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, Σαββάτου κς' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Γαλ. γ' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαββάτου ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ' 19-29)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

21. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων». Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων (†304). Θεμιστοκλέους μάρτυρος (†251). Ἦχος γ', ἑωθινὸν ς' (Τ.Μ.Ε., Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, περίπτωσις β' §§4-6.)

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ζητεῖ ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», Δόξα, «Καὶ τρόπων μέτοχος»· κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4, προσόμοια προεόρτια 3 «Παρθένε πανάμωμε Θεοῦ» κ.λπ. καὶ τῶν πατέρων 3 «Τὰ τῶν πατέρων σήμερον, πιστοὶ» κ.λπ., Δόξα, «Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναιῷ ἀναγνώσματα τῆς Κυριακῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Χαίρετε, προφηταὶ τίμοι», Καὶ νῦν, «Ἰδοὺ καιρὸς ἤγγικεν».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς λιτῆς «Βολίδες ἀστράπτοντες», Καὶ νῦν, προεόρτιον «Ἄκουε, οὐρανέ»· τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ ἀνὰ δύο ἀναστάσιμα, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν αὐτῶν ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν προεόρτιον (21ης Δεκεμβρίου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῶν πατέρων «Κύματι θαλάσσης» οὕτω· μετὰ τὸν εἰρμόν ἐκάστης ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον μετὰ στίχον «Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», τὰ ἐπόμενα μετὰ στίχον «Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ», καὶ εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοή «Ἄγγελος παίδων ἐδρόσισε» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· ἀφ' ἧς τὸ προεόρτιον τῆς Κυριακῆς κοντάκιον «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ «Τῆς σῆς, παρθένε, κυήσεως», τὸ συναξάριον τῆς 21ης τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ζένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος», τῶν πατέρων «Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι» καὶ τὸ προεόρτιον «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «Ἄρόν σου τὴν φωνήν» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «Τῶν νομικῶν διδαγμάτων», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον». Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων, «Πίστει παρόρησεν Ἀβραάμ» (Ἑβρ. ια' 9-10, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Μτθ. α' 1-25). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε».

22. Δευτέρα. Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς φαρμακολυτρίας (†304). Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. γ' 5-11, 17-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 42-ι' 1).

23. Τρίτη. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων (γ' αἰ.). Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἡ τοι τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. δ' 1-13).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρ. ιδ' Λουκᾶ (Μρ. ι' 2-12).

24. Τετάρτη. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος (†262) καὶ Φιλίππου μάρτυρος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, Βασίλλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου «*Ἀρχων ἐξ Ἰούδα*» (μετὰ τῶν εἰρμῶν). Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτὲ*» ἅπαξ, ἡ ἑκτενὴς (ὡς μὴ γενομένης εἰσόδου) καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτὲ*» δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ δὲ λοιπὴ ἀκολουθία ἄνευ καταβασιδῶν, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῆς γ' καὶ τῆς ζ' ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· μετὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κανόνων, εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἶρμος τῆς η' ᾠδῆς «*Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός· Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς ἥχον β' εἰρμολογικόν), ὁ εἶρμος τῆς θ' ᾠδῆς «*Ἀνάρχου γεννήτορος*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*»· εἰς τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τοὺς αἶνους, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα· εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτὲ*» καὶ ἡ (μεγάλῃ) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλοι ὧραι (Τ.Μ.Ε., 25 Δεκεμβρίου, περίπτωσις α' §§2-5). Εἰς τὴν α' ὥραν «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», [*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*], «*Βασιλεῦ οὐράνιε*»,] τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὧραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον (ἀλλὰ τὰ ιδιόμελα ψάλλονται ἅπαξ ἕκαστον). Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ιδιόμελα τῶν ὥρῶν, ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον) θυμιᾷ τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ (κατζίου).

Ὡρα θ'. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ιδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α' χορὸς ψάλλει Δόξα Πατρί, ὁ β' Καὶ νῦν, καὶ ὁ κανονάρχης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει—κατὰ στίχον—«*εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου*» τὸ ιδιόμελον «*Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου*», ὡς εἴθισται· εἴτα οἱ χοροὶ ψάλλουν τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον, μεθ' ὃ ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» [συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ] λέγεται εὐθὺς ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ

**Ὁ μέγας ἐσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων
μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγάλου Βασιλείου.**

«Εὐλόγημένη», ὁ προοιμιακός, ἡ μεγάλη συναπτή.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 4
«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ» κ.τ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν,
«Αὐγούστου μοναρχήσαντος ἐπὶ τῆς γῆς».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετὰ Εὐαγγελίου, «Φῶς ἰλαρόν», καὶ εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ
Θεός· εἶτα ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*», τοῦ ὁποί-
ου τὸ ἀκροτελεύτιον «*Καὶ μάγους σοὶ προσήνεγκε*» ψάλλεται
(ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ πς' (86ου) ψαλ-
μοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ
τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*» ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ ζ' ἀνάγνωσμα
«*Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν*» μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ τροπάριον
«*Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου*», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου
«*Μάγους ὁδηγήσας*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ
τῶν στίχων τοῦ ἡβ' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα,
Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἀνέτειλας, Χριστέ*»
ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ η' ἀνάγνωσμα «*Προσέθετο Κύριος*», μεθ'
ὃ «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», «*Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς*» καὶ τὸ
τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ·
Ἀπόστολος: τοῦ ἐσπερινοῦ, Σαββάτου α' ἐβδ. νηστειῶν, «*Πο-
λυμερῶς καὶ πολυτρόπως*» (Ἐβρ. α' 1-12)· Εὐαγγέλιον: τῆς γ'
ῥας, «*Ἐξῆλθε δόγμα*» (Λκ. β' 1-20).

Λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἑξαίρετως τὸ «Ἐπὶ
σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*» «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἀπόλυσις
«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν
σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

**25. Πέμπτη. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕ-
ΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.**

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν
στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς (παραλειπομένων τῶν Δόξα, Καὶ νῦν πρὸ
τῶν δύο τελευταίων ἰδιομέλων) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ 3 ἰδιόμελα

ἀπόστιχα τοῦ ἐσπερινοῦ «*Μέγα καὶ παράδοξον*» κ.λπ., ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, Δόξα, «*Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλήμ*», Καὶ νῦν, «*Σπηλαίῳ παρώκησας*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου*».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἐορτῆς κατὰ σειράν· τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου, τὸ προκείμενον, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν («ἄνευ στίχων»), Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «*Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν*» χῦμα· ἀφ' ε' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*» καὶ «*Ἔσωσε λαόν*» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεγαλυνάρια τῆς ἐορτῆς· εἶτα οἱ δύο εἰρμοὶ μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*».

Τὸ ἐξαποστειλᾶριον ἐκ τρίτου, εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμίων αὐτῶν.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὥμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 25 Δεκεμβρίου, «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. δ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ» (Μτθ. β' 1-12).

Καθεξῆς ἡ **θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου**. Εἰς τὸ 'Εξαιρέτως ὁ εἰρμός «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς, τὸ τροπάριον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» ἅπαξ. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν.

Σημείωσις. Ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς 4ης Ἰανουαρίου (2026) ἐπιτρέπεται κατάλυσις εἰς πάντα.

26. Παρασκευή. † Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου Σάρδεων ἱερομάρτυρος τοῦ ὁμολογητοῦ (†840).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., 25 Δεκεμβρίου, §§ 9-11, καὶ ὑποσημείωσις 5).

Εἰς τὸν ἐσπερινόν μετὰ τὸν προοιμιακὸν δὲν γίνεται στιχολογία Ψαλτηρίου· εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 4 στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ»· μετὰ τὴν εἴσοδον κ.λπ., τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ· εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ 3 ἰδιόμελα «Παράδοξον μυστήριον» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν Βηθλεὲμ συνέδραμον»· ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ» (τρὶς)· ἀπόλυσις ὡς χθές.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου· τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς «Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί», «Τί θανμάξεις, Μαριὰμ» ἐκ δευτέρου· ὁ ν' χῦμα. Κανόνες οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν ὡς χθές· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ἡ παρθένος σήμερον» καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα τῆς 25ης Δεκεμβρίου «Ἀγαλλιάσθω οὐρανός»· ἀφ' ἑ' τὸ κοντάκιον «Ὁ πρὸ ἑωσφόρου ἐκλάμψας» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ μόνον τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνος «Ἔσωσε λαόν»· ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς

μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς χθές, καὶ εἶτα «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς». Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (τῇ 26ῃ), δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς ἁπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς χθές· ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, ς' ὥρας μεγ. Παρασκευῆς, «Ὁ ἀγιαζὼν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι» (Ἑβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, θ' ὥρας Χριστουγέννων, «Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων» (Μτθ. β' 13-23). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς». Κοινωνικὸν «Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος...»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς, τὸ τροπάριον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ». Ἀπόλυσις ἢ τῆς ἐορτῆς.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον ἕως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου τῶν κανόνων τοῦ Μηναιῷ προτάσσονται οἱ τῆς ἐορτῆς ἐναλλάξ. Καταβασίαι, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, «Ἐσώσε λαόν».

2. Ἔως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μὲ εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς»· κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει».

3. Ἔως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

4. Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναιῷ.

27. Σάββατον. † Στεφάνου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου (†34). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ γραπτοῦ (†840).

Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τοῦ ὁσίου συμψάλλονται μετὰ τῶν μεθεόρτων ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Εἰς τὸν ὄρθρον, μετὰ τοὺς αἶνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς· εἰσοδικόν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς». Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἡ γέννησίς σου», «Βασιλεῖον διδάγμα» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον». Τρισαγίον. Ἀπόστολος: τοῦ πρωτομάρτυρος, Δευτέρας γ' ἐβδ. Πράξεων, «Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ

δυνάμεως» (Πρξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυριακῆς ιγ' Ματθαίου, «*Ἀνθρώπος τις ἦν οἰκοδεσπότης*» (Μτθ. κα' 33-42). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

28. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ. «*Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος, Δαυὶδ τοῦ προφητάνακτος καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου*». Τῶν ἁγίων Δισμυρίων τῶν ἐν Νικομηδεῖα καέντων μαρτύρων (†302). Γλυκερίου μάρτυρος, Σίμωνος ὁσίου τοῦ ἐν Ἄθῳ, τοῦ μυροβλύτου. Ἦχος δ', ἑωθινὸν ζ'.

Τ.Μ.Ε., διατάξεις 25ης Δεκ., περίπτωσις ε' §§ 41-43. Τοὺς ὕμνους τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν βλέπε ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην καὶ πρὸ τῆς 27ης Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Ἡ γέννησίς σου*», Δόξα, «*Βασιλείον διάδημα*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*», ἀναστάσιμα 4, τῆς ἐορτῆς ἰδιόμελα 3 «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα*» κ.λπ. καὶ τῶν θεοπατόρων προσόμοια 3, Δόξα, «*Μνήμην ἐπιτελοῦμεν*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*». Εἵσοδος κ.λπ.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἱερέων μνήμη*», Καὶ νῦν, «*Χορεύουσιν ἄγγελοι*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, «*Εὐαγγελίζου, Ἰωσήφ*», Καὶ νῦν, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν μεθέορτον (28 Δεκεμβρίου) ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ έωθινόν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν, καὶ οἱ δύο τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα· ἀπὸ γ΄ ὥδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσῶδια καθίσματα τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα «Πατὴρ ὡς ἀληθῶς», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χορὸς τῶν προφητῶν»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ (Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα), τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἔσωσε λαόν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...] Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον», τῶν ἁγίων «Σὺν Ἰακώβῳ μέλψομεν» καὶ τῆς ἐορτῆς «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἐορτῆς 4 «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι» κ.λπ. —εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) «Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου», β΄) «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται»—, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «Αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμνίων αὐτῶν (ὡς εἰς τὸ Μηναῖον 25 Δεκεμβρίου).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τὸ παιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα, ζητεῖ Κυριακῇ κ' ἐπιστολῶν, «Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον» (Γαλ. α' 11-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων» (Μτθ. β' 13-23).

Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τὸ «Ἄξιον ἐστίν». «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

29. Δευτέρα. Τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων· Μαρκέλλου ὁσίου. Γεωργίου Νικομηδείας, ποιητοῦ τῶν κανόνων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. η' 7-13).

Εὐαγγέλιον: νηπίων, θ' ὥρας Χριστουγέννων (Μτθ. β' 13-23).

30. Τρίτη. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (†285-305). Λέοντος ὁσίου ἀρχιμανδρίτου, Γεδεὼν ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Τυρνάβῳ (†1812).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης λ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. θ' 8-23).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρίτης ιε' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ια' 11-23).

31. Τετάρτη. Ἀπόδοσις τῶν Χριστουγέννων. Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας (†449), Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς (25 Δεκεμβρίου) μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν.

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἐσπερίων γίνεται εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρὸν*» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα καταλιμπάνονται ὡσαύτως καὶ τὰ ιδιόμελα τῆς λιτῆς. Ἀπόστιχα τὰ τῆς ἐορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» γ'. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα οὔτε Εὐαγγέλιον· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μετ' αὐτὴν κάθισμα «*Ἀγαλλιᾶσθω οὐρανὸς*» δίς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἐορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 31ης Δεκεμβρίου· καταβασίαι διπλαῖ καὶ ἡ θ' ᾠδὴ ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ. Τρισάγιον. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετάρτης λ' ἐβδ. ἐπιστολῶν (Ἑβρ. ι' 1-18). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ιε' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ια' 22-26). Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσόστομου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ζῆνον*»· κοινωνικὸν «*Ἀύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος*»· τὸ τροπάριον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*»· ἀπόλυσις ἡ τῆς ἐορτῆς.

